Radu Aldulescu

Mirii nemuririi

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Mirii nemuririi

RADU ALDULESCU s-a născut la 29 iunie 1954 la București și a debutat în 1993, cu *Sonata pentru acordeon*, roman, Editura Albatros, pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei* , Editura Nemira, 1996, ediția a II-a, Editura Cartea Românească, 2006, *Îngerul încălecat* , Editura Phoenix, 1997, *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare*, Editura Nemira, 1998 și *Proorocii Ierusalimului*, Editura Publicațiilor pentru Străinătate, 2004, ediția a II-a, Editura Corint, 2006. A scris scenariul filmului *Terminus Paradis*, care a obținut Marele premiu al juriului la Festivalul de la Veneția.

www. cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
București, Calea Victoriei nr. 115, sect. I

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

ALDULESCU, RADU

Mirii nemuririi/ Radu Aldulescu. – București :
Cartea Românească, 2006

ISBN print: 978-973-46-1872-0
ISBN ePub: 978-973-46-2426-3
ISBN PDF: 978-973-46-2427-0

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Radu Aldulescu

Mirii nemuririi

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2006

moto

de aici încolo garsonierele viermelui
sînt părăsite una după alta
dar abia despre schelet se poate spune :
bloc de nefamiliști, fără uși fără ferestre.

sîngele meu curge între maluri de tristețe.
vine toamna, frigul face spărturi în zid.
face urme, e prins la locul crimei.
dar numai frigul ?

Anton Jurebie
Țara doamnei Circe

1

De cînd stăteau acolo ? Tolăniți în cele două paturi din oficiu, cu spatele proptit în cîte două perne mari, picoteau, zăceau ori boleau, sporovăiau în draci, se sfădeau, se certau, își luau vorba din gură unul altuia, tăceau cu rîndul sau amîndoi deodată. Trecuse de două noaptea și încă nu adormiseră. Naiba știe ce așteptau și cine mai știe de cîtă vreme. De o veșnice, pasămite, și nu se mai termina odată. Cît o mai fi pînă la ziuă ? se întreba Rafael, și cum ne mai irosim aici, în ocna asta, și nu se mai termină, nu se mai termină, nu se mai termină… Ți-e și frică să te gîndești că într-o bună zi s-ar putea termina. Cît o mai fi ? Cît a trecut ? Șapte ani, da, amîndoi nimeriseră acolo în urmă cu șapte ani. Mai întîi Rafael Ogrinjan, care avea douăzeci și nouă de ani cînd își făcuse formele de angajare la Școala Specială nr. 2 pentru un post de pedagog-supraveghetor, iar la o lună și ceva după el, Emilian Teodorescu, de douăzeci și cinci de ani pe atunci și încadrat tot ca pedagog-supraveghetor. Din cele două paturi de fier vopsite alb, cu saltele umplute cu paie, ei supravegheau un etaj întreg al școlii-internat. Aveau la ei cheile de la patru dormitoare și lanțul cu lacăt cu care legau uneori ușa ce permitea accesul pe etaj. Răspundeau de nouăzeci și șase de copii luați pe tabel, cu semnătură, seara la zece, cînd intrau în tură, și pe care îi predau dimineața la opt, la număr și în bună stare, fără alte boli în afara celor știute de cu seară.

Cu excepția perioadelor de ieșire din ritm din timpul vacanțelor de vară, lucraseră aproape numai în tura de noapte și doar împreună.

Șapte ani e destul, dar nu-i nicidecum o veșnicie. Uneori, ajungi totuși să-ți spui că-i o mare porcărie, Rafaele, ba bine că nu. Doar că-ți spui, dar dacă într-adevăr ai crede asta, te-ar bate Dumnezeu cum e mai rău și chiar ai merita. Adică n-ai avea altceva mai bun de făcut decît să te superi pe anii ăștia ce ți s-au dat ca un dar pînă la urmă… Rafael se ridică pe jumătate în capul oaselor, frecîndu-și spinarea și ceafa de perete în timp ce-și trăgea picioarele, iar genunchii, îndoindu-se, încadrau figura fălcoasă și roșcovană a lui Milică, un viking, un irlandez, ceva cam pe-acolo… Un băietan zdravăn, trăit la aer curat, marinar la viața lui sau cioban, făcîndu-și de lucru cu turme de oi pe pășuni alpine. Mereu gata să te binedispună, cam așa a fost de cînd îl știi, dar uite că de vreo două săptămîni e tocmai dimpotrivă. Cît de greu îl apasă, deh, amarnică suferință, Milică-tată. Întors pe dos de nu-l mai ia nici somnul, și uite că Rafael nu poate să-l ia în serios, mai cu seamă la ora asta.

— Culcă-te, Milică-tată. Ești tîmpit ? Ce dracu' ai ? Aha, ai dormit toată ziua acasă ca porcu' și-acuma mă asasinezi…

— N-am dormit nici acasă. Mi-a fost rău, mi-e rău, îmi zvîcnește căpățîna, nu mai pot…

— Hai sictir ! Ți-e rău ! Ditamai omu' de optzeci de kile, bun să spargă piatră, te vaiți mai rău ca o femeie. Și tot de focu' femeilor, nu pot să cred, oh, ori ești prost, ori ai înnebunit de-a binelea. Nu-mi dau seama ce-i cu tine. Stai barem dracului liniștit. Io cînd n-am somn, știi bine că nu-mi permit. Mă foiesc, da' nu-mi permit să te deranjez.

— Prea ești deranjabil, oftează Milică. Culcă-te, gata, nu mai zic nimic. Sting și lumina, uite, poate ne pomenim cu vreun control.

— Special spui asta, tot ca să nu-mi tihnească.

— După ce că ești deranjabil, mai ești și pricinos. Orice aș spune, îmi găsești pricină…

Pricinos, deranjabil, ce mai, cel mai mare dușman, Rafaele, dacă nu stai treaz să-l asculți, să-l căinezi, să-l încurajezi, fi-ți-ar capu-al dracului, Milică-tată. Te-a lăsat, deh, cică l-a părăsit. L-a lăsat cu ochii-n soare. Cu ce-ai putea să-l ajuți, s-o fi dus biata

femeie după cine o gîdila-o mai bine, oh, ar muri, ar face moarte de om dacă i-ai spune asta. Sau de unde știi că n-o fi plecat fiindcă tot așa făcea și cu ea ? N-o lăsa să doarmă, o sîcîia, îi mînca nervii și mințile…

— Ai face bine să mă lași se dorm, Milică-tată. Io nu-s ca tine, cum ai pus capul jos, te pui pe sforăit.

— De trei ore pun capul jos.

— Bineînțeles că acum nu. Trebuie să-ți faci numărul. Da-n general, dormi somnul morții, zău așa. Eu sînt altfel. Deranjabil, cum spui. Mai fragil, mai plăpînd, mai dezechilibrat… N-am trăit ca tine la aer curat, la țară. Nu m-am hrănit natural. N-am somnu' ăla sănătos…

Milică mîrîi :

— Somnu' morții, fir-aș al dracu' !

— Vorba vine. Somnul e hrană, cea mai bună hrană. Somnul e o formă de supraviețuire indispensabilă. Din somnul ăla îți tragi vlaga, dar acum, că l-ai pierdut, văd că ții cu tot dinadinsul să mă sugi pe mine.

— Lasă dracu' prostiile, Rafaele. Ce sînt eu ? Vampir ?

— Există vampiri energetici. Poate n-ai auzit.

— Am citit, dar nu cred.

— Foarte rău. Ai devenit neîncrezător, reticent. Pur și simplu, nu te mai recunosc.

— Să știi c-am mai citit și io cîte ceva. Acolo la mine-n comună, aș fi putut să ocup oricînd un post de profesor. Aș fi predat orice, aveam mînă liberă chiar și fără studii… Istoria, geografia, economia politică… Mi s-a propus. Nu te gîndi că nu m-aș fi descurcat. Am lecturi, cunoștințe… Rămîn totuși la părerea să nu luăm de bun tot ce e-n cărți, Rafaele. Știi, mă gîndeam…

— Tare prost obiceiul ăsta să gîndești cu voce tare.

Milică însă habar n-avea. Își urma neabătut gîndul : el mereu și-a dorit o familie și a încercat și s-a străduit din răsputeri și poate tocmai din pricina asta a fost ca un făcut că nu s-a legat, iar mai încoace iarăși n-a avut noroc, cînd s-a-ncurcat cu femeia asta, și, oricît l-o durea sufletul s-a spună, deh, asta e, soțioara lui era cam

curviștină și d-aia s-a și dus, păi, o mînca-n fund, ce dracu' să-i faci ? Îl înșela, se ducea cu unul și cu altul, pînă și-a luat lumea-n cap definitiv, da' uite că el a iubit-o, a iubit-o, nici nu-și dă seama Rafael cît de mult, și nici cît de mult îl doare și ce a însemnat pentru el femeia aia… Rafael închidea ochii, sorbind melodia dulce-melancolică-îndurerată a spovedaniei lui Milică și adulmecînd totodată promisiunile somnului, deh, cea mai durabilă dintre amăgiri. Ești însetat doar cît un vîrf de ac și ți se dă aproape tot atît de mult cît ți se promite, adică mult mai mult decît ai îndrăzni să ceri, iar cînd te trezești, lumea s-a schimbat pînă într-atît încît ești sigur că asta-i adevărata față a lumii, veșnic luminoasă, fără nimeni care să te dușmănească și să te înșele, Milică-tată, de unde atîta disperare ? L-a înșelat, îl doare tocmai pentru că de o vreme încoace nu mai doarme somnul ăla al morții din care-și trage vlaga, Milică-tată, te vaiți de zic că dă cu biciu-n tine, curge din tine cîntecul jelaniei iubirii, Milică-tată, te fericesc, ai iubit-o, atîta că n-ar trebui s-o spui atît de des și cui se nimerește, la care Milică sare ca ars : el a iubit-o sincer, din inimă ; păi, dacă și ea l-ar fi iubit, nu i-ar fi dat mîna, mă rog, Rafael e de părere că-i cu atît mai bine pentru el că a iubit-o fără să fie iubit și-i cu atît mai rău pentru ea. Femeia aia-i de plîns. Ba uite că nu ; Milică-i de plîns. S-a îmbolnăvit, zace, e pe moarte… Nu era totuși genul, așa încît Rafael nu-și dă seama, nu-și închipuie pur și simplu ce femeie ar fi aia care l-a adus în așa hal. Ie dă Doamne ferește, Milică-tată. Ce femeie, ce femeie, ce femeie – Milică își leagănă capul în palme, spunîndu-i c-ar fi trebuit s-o vadă. Ce să vadă, că nu i-a arătat-o, prostu' a ținut-o ascunsă. I-o fi fost frică, iar privirea lui Milică ridicîndu-se, îngustîndu-se parcă de teamă, și Rafael : ce dracu' ai ? Nu te știam atît de sensibil la chestii d-astea. Ba i-ar fi arătat-o pînă la urmă, da' a fost prea din scurt, n-a stat cu ea decît șase luni, iar Rafael că nu te-ar fi crezut în așa hal de gelos, la care Milică că o fi fost el gelos, da' pe bună dreptate. Soțioara lui nu se putea stăpîni, mereu cu ochii după bărbați, ba lasă-mă dracului, Milică-tată, păi, dacă-ți spun, îi mai dădeam peste bot, da' tot degeaba. Păi, o iubeam, sufeream, cînd mi-aduc aminte îmi vine să-mi trag

palme. M-a chinuit, m-a umilit, și-a bătut joc… Știi ceva, Rafaele ? Dacă s-ar întoarce, n-aș garanta că n-aș face o mare prostie : aș primi-o înapoi…

Rafael parcă l-ar fi văzut pierzîndu-se.

Nu mai era Milică flăcăul ăla de la țară care făcuse o vreme pe dulgherul pe șantierele din București și pentru care postul ăsta de pedagog-supraveghetor fusese o adevărată mană cerească. Simțea nevoia să se odihnească, desigur, și de o slujbă curată, comodă, cît de cît onorabilă. S-o fi odihnit îndeajuns în ăștia șapte ani, iar de-acum o fi început să ruginească, să lîncezească, să se umple de lehamite, Milică-tată, păi, chinul și umilința, și bătaia de joc ? Nimeni nu garantează pentru prostiile noastre : bineînțeles că ai s-o primești înapoi și ai s-o iubești mai mult decît înainte, Milică-tată, pentru că îndeobște nu avem încotro.

Gîndește-te că nici tu n-ai avut încotro, Rafaele, în tot felul de împrejurări, dar mai ales cînd ai venit în școala asta.

S-a ivit ocazia și doar că te-ai lăsat la mîna sorții, aceeași care a hotărît să crești într-un cămin-orfelinat și să înveți într-o școală specială ca asta în care lucrezi acum. E un fel de regulă a jocului sorții și, deopotrivă, o datorie perpetuă, de care te achiți de cînd te știi : să umbli încolo și-ncoace, reîntorcîndu-te adesea în locurile pe unde ai trecut sau umblînd prin locuri îndeajuns de asemănătoare ca să simți că nu te-ai îndepărtat prea mult. Uite că de șapte ani reveniseși, cîștigîndu-ți traiul prin oficiile, dormitoarele și sălile de clasă ale Școlii Speciale nr. 2. Nu ți-o fi fost însă îndeajuns de familiară atmosfera cu damfuri iuți, de ospiciu, a familiei, de vreme ce de doi ani reveniseși și mai mult, oploșindu-te pe lîngă surioara ta geamănă, Elenuța…

Crescuseră împreună la leagănul-orfelinat și păstraseră o legătură strînsă și cît stătuseră în școli speciale separate, de fete și băieți, și încă puțin după aceea, pînă ce Elenuța se mărită. Odată măritată, ea s-a văzut intrată în rîndul lumii și s-a rupt de familia celor fără familie, răcindu-se de frate-său. Ca să se bucure-n tihnă de noua ei familie, dădu cu sare-n urmă s-alunge duhurile rele ale dezmoșteniților sorții. N-ai mai fi avut decît să-i plîngi de milă

văzînd-o cum se pierde, Rafaele, tot așa cum aveai să-l vezi mai încoace pe Milică. Vine o vreme cînd ne călcăm în picioare inocența și înstrăinarea, dar poate pentru Elenuța o fi fost ceva mai rău. Călcase regula jocului, vezi, îndatorîndu-se peste măsură.

O rudă săracă de-acum și mai degrabă un străin, Rafael ar fi atîrnat la ea. S-ar fi întins la cașcaval la o adică, așa că nu trebuia încurajat. N-avea decît să-și vadă de-ale lui, umblînd încolo și-ncoace, din slujbă-n slujbă, din gazdă-n gazdă și din femeie-n femeie, ca-ntotdeauna, în timp ce Elenuța se așezase la casa ei, în apartamentul ei cu trei camere din Vitan, cu Cristinica ei și cu Ghiță, soțul ei cumsecade, maistru militar la viața lui. Uite însă că Ghiță îi înșală speranțele, nețiindu-i companie pînă la adînci bătrînețì, cum de bună seamă că puseseră la cale. El muri dintr-un atac cerebral la doar treizeci și trei de ani. Elenuța se amăgise, vezi, iar văduvia a fost pentru ea un șoc îndeajuns de puternic pentru a o arunca în altă amăgire: dorul și iubirea de frate, carevasăzică; singurul ei frate și singura ei familie la o adică. Așa se face că ai picat bine, Rafaele, în apartamentul cu trei camere din Vitan, ca să reîntregești familia celor fără de familie ori familia destrămată de moartea maistrului militar – tot un drac. Scuteai banii de gazdă, în definitiv, și uite că ți-ar fi dat mîna să te amăgești și tu, cu bună știință altminteri, că la soră-ta ai avea un rost mai acătării: cum lucrai mai mult de noapte, pînă se întorcea Elenuța de la fabrică, îți treceai timpul cu gătitul și dereticatul și-o puneai la masă pe Cristinica, făceai lecțiile de clasa-ntîi cu ea, o duceai și o aduceai de la școală… Meseria de pedagog-supraveghetor, așadar, acum o făceai și ziua, și noaptea.

Revenise. Revenea și se întorcea în permanență de fapt, fără a depăși însă limitele unei zone nu prea vaste prin care se învîrtise, de la leagănul-orfelinat la școala specială unde învățase, la cea în care lucra acum, la fabricile de pe Platforma industrială în care fusese angajat, la camerele în care stătuse în gazdă și la camera din apartamentul soră-sii. Vitan, Dristor, Văcărești, Pantelimon, Sfînta Vineri, Unirii, Moșilor, Hala Traian și tot așa, Rafaele, revii și te reîntorci în permanență și de bună seamă că și sufletele părinților

tăi bîntuie prin zona asta, zbătîndu-se să se rupă de ea și reproșîndu-și, desigur, neputința. Nu te frămînta altminteri soarta acelor părinți necunoscuți și care or fi fost mai mult ai Elenuței. Ea consumase ceva timp și energie ca să se intereseze de mama, înmormîntată, uite, pe aproape, la Cimitirul Pantelimon Doi, și mai reușise să afle că fusese vorba de o sinucidere, într-o vreme cînd noi nu împliniserăm un an… Băuse sodă caustică, Rafaele. Îți dai seama ce moarte cumplită ? Mie-mi spui ? Rafael mai auzise despre niște cazuri și-i povesti soră-sii că, după cît de concentrată-i leșia și după cantitatea băută, ai avea de ales : fie mori în chinuri groaznice, ars pe dinăuntru, fie te alegi cu găuri de diverse calibre pe tubul digestiv, care-ți fac tot restul vieții un iad, fie, e posibil și asta, dacă leșia nu-i prea concentrată și trece repede prin esofag, să fie neutralizată parțial de sucul gastric, fără să provoace pagube prea mari… Oricum, de departe sînt de preferat șoricioaica, cianura, ștreangul, venele tăiate, săritul de la etaj… Rafael presupuse că mama lor nu-și dorise numai moartea, ci și o suferință îndeajuns de mare ca să înăbușe altă suferință. Probabil că ceea ce se numește îndeobște decepție în dragoste o împinsese… Chiar așa – Elenuța reușise pînă și asta să afle, motivul sinuciderii, descoperindu-și, desigur, totodată niște aptitudini de detectiv. N-ar fi fost mare lucru să deduci, altminteri, că cel care o determinase fusese tatăl lor. Spiritele lor bîntuie prin preajmă, Elenuțo, ca să ne vegheze și să ne orienteze destinele. Părerea lui Rafael era că Elenuța mai bine și-ar fi văzut de treabă. N-ar fi trebuit să răscolească și să dezgroape… Tragi a rău și a pagubă.

Ea umblase de fapt pe la primării de sector, pe la oficii ale stării civile, arhive, trăgînd speranță la o moștenire. Bani, proprietăți, cică ar fi avut niște presimțiri. Degeaba ar fi încercat frate-său s-o calmeze și s-o abată de la obsesia asta. Adevărul e că avea niște timp de pierdut cît făcea Rafael pe dădaca și pe fata-n casă, și poate că și moartea maistrului militar o zdruncinase pînă într-atît ca să umble după potcoave de cai morți, din care să încropească te miri ce atelaj ce le-ar fi înlesnit viața. Tot ce ne-ar fi putut lăsa mămica noastră, Elenuțo, e depresia aia atroce care a învrăjbit-o împotriva

ei înseși și care o omorît-o. N-avem decît să fim atenți la păcatele părinților noștri pentru care asudăm din greu să le plătim.

N-o fi fost totuși chiar o pierdere de timp. Elenuța mai aflã cîte ceva și despre familia mamei lor. O familie bună, mă rog, Rafael știuse dintotdeauna, presimțise, orientîndu-se după vorba aia că se întîmplă și la case mai mari. Mai ales la case mari vezi sinucideri, crime pasionale, copii din flori, incesturi și tot așa. Se vede, de altfel, și pe noi că sîntem de familie bună, chiar dacă am crescut în orfelinate și în școli speciale. Cît de ostil și mizer, mediul n-a reușit să șteargă cu totul… Îi plăcea să vadă la soră-sa un fel de aură aristocratică pe care să și-o însușească, deși nu i se potrivea întru totul și nu dădea curs tentației pînă la capăt. Nu semănau pînă într-atît ca să bănuiești că ar fi gemeni. Ba trebuia să iei aminte foarte atent să-ți dai seama că sînt frați. Părul ei șaten, bătînd spre roșu, se regăsea la Rafael, lunecînd într-o nuanță nisipie. Aveau aceleași priviri adînci și duse, dar a lui era mai dilatată și mai risipită, ca și cum văzuse mai multe în același interval de timp, și aceeași paloare argiloasă, la Rafael de o asprime sporită, imprimată de cicatricele vechi de vărsat. Și mîinile cu degete subțiri și lungi, cum au cei infirmi din naștere, li s-ar fi asemănat, și siluetele longiline, doar că el era mai înalt cu un cap și îndeajuns de lat ca să-ți închipui că Elenuța ieșise din el. Unii vecini din bloc se uitau la Rafael ca la un soț sau ca la un concubin ce luase prea repede locul defunctului, și aproape că le pica bine confuzia asta. Domnul și doamna Ogrinjan – familia lor reîntregită sub numele otrăvitei cu sodă. Tot e bine că Elenuța începuse să țină la numele ăsta, numele ei de fată, de fapt, măcar că păstra plăcuța de pe ușa apartamentului inscripționată cu Familia Popescu Ghiță. Sîntem înconjurați de morți, surioară, nu doar că umblăm pe pămîntul îngrășat cu trupurile lor, care ne e și hrană de altfel… Păi, spiritele astea pe care n-ar trebui să le zgîndări atîta, invocîndu-le și căutîndu-le. Păi, bărbatu-tău, mămica noastră, tăticul nostru, care cine știe pe unde-o mai fi și el… Un mort rămas în suspensie, așadar, despre care Elenuța nu aflase nimic, așa încît n-ar fi mare lucru să fie încă în viață. Adunase, în schimb, informații despre

părinții mamei lor, bunicii, și ei morți, desigur, doar că muriseră mai încoace, după mama. Bunicul fusese director de bancă, de aici dedusese Elenuța că-s de familie bună, iar mama a avut unsprezece frați și surori, dintre care unii studiaseră la Paris. Într-o bună zi, le va veni rîndul și ăstora să-i caute și să-i cerceteze. Avea în vedere niște unchi stabiliți eventual în străinătate și fără moștenitori. Rafael se strîmba și se scărpina în cap. Era alergic la amăgirile soră-sii, și cînd o auzi că nu știi de unde sare iepurele… Averi, moșteniri, tot așa cum se agățase de bărbatu-său, ca să vadă în el mai mult decît era de fapt, și tot așa cum se agăța de el. Rafael o lua pe departe :

— Îmi place mult să aflu că sîntem de familie bună, dar n-ar trebui să uiți… Să nu uităm, surioară, mă rog…

— Știi bine că prefer să uit. Gata, să n-o mai lungim, refuz, pur și simplu, să-mi aduc aminte.

Vocea ei era răgușită parcă de plîns. Rafael nu-și amintea s-o fi văzut vreodată plîngînd pe vremea cînd erau la leagăn și nici cînd îl îngropase pe bărbatu-său. Răgușeala aia dînd vorbelor ei o rezonanță lugubră îl îndemna să și-o închipuie plîngînd în taină. Se ferea și, totodată, brava :

— Și pînă la urmă nu-mi pasă, înțelegi ? Am casa mea, sînt pe picioarele mele, nu-mi dă nimeni să mănînc, nu atîrn…

Lui Rafael îi era limpede aluzia : el n-avea casa lui și, pasămite, ar fi atîrnat la ea. Unde mai pui că se ducea noapte de noapte la școala aia care nu-l lăsa să uite. Nu că ar fi făcut caz, dar nici să te faci că habar n-ai nu-i bine, surioară. Să îngropăm mizeria asta atît de adînc, încît să fim în stare să ne dăm Sufletul umblînd după niște părinți pe care nu i-am văzut și nu i-am avut de fapt și să ne punem nădejdea în niște moșteniri care ar compensa ce n-au fost în stare să ne dea părinții ăia..

2

Asta fusese într-un martie friguros – rămăsese singură cu Mugurel, de doi ani pe atunci, în garsoniera asta prin care sufla vîntul. Uită-te-n jurul tău, Mirelo, pereții goi, linoleumul gol, golul din stomac și din inimă, nemernicul de Ticuță. Îi luase tot, toată mobila și frigiderul, și aragazul, covoare și preșuri, și pînă și lustra din tavan cu tot cu becuri. Toate erau ale lui, Mirelo, pînă și garsoniera pentru care primise repartiție la ICRAL de la Depoul CFR Triaj, unde muncea ca lăcătuș, dar care uite că acum îți rămînea prin hotărîre judecătorească, fiindcă aveai copil de crescut. Ce te-ai fi făcut dacă nu-l aveai pe Mugurel, Mirelo, da' pe de altă parte, îți dai seama cît l-a îndîrjit hotărîrea aia? I-a luat pînă și verigheta de pe deget și cele două inele de patru grame, cumpărate, vezi, tot din banii lui și din munca lui. Ba, dac-a văzut-o că se cam codește, că nu i le-ar da de bună voie, i-a smucit mîna de-ai fi zis că-i în stare să-i rupă degetele, să i le taie cu cuțitul, și mai mult nimic, să-și recupereze inelele. Păi, nu-ncăpea tocmeală, idiotu' dracului. Bine c-a dat Dumnezeu să scape de el.

Dormea cu Mugurel pe o pătură întinsă pe linoleum și n-ar mai fi prididit să se încurajeze de una singură, că las' că tot răul spre bine. Aia e, și-o făcuse cu mîna ei. N-ai fi avut la ce să-ți pară rău, Mirelo, da' nici să te bucuri n-ai fi avut de ce. La cinșpe ani te încurcaseși cu Ticuță, cum ar veni lăsîndu-te sedusă, păcălită, coruptă, violată și așa mai departe. Ba bine că nu. Te mîncase-n fund, Mirelo, erai leșinată. Tremurai, trepidai, iar Ticuță n-avea decît să se pună la mintea ta. La douăzeci și doi de ani ai lui, n-o

fi avut nici el prea multă minte, măcar c-o fi avut el niște socoteli, dacă abia peste trei ani a catadicsit să se cunune cu tine. Îți secase sufletul așteptînd, Mirelo, ai răsuflat ușurată să te vezi măritată. Cît de proastă, deh, te-ncurcaseși cu dracu'. Curvar de nu se poate Ticuță, și tu geloasă și ambițioasă să-i faci viața grea cu scandaluri cînd ajungea acasă noaptea tîrziu de la curvele lui. În ruptul capului nu l-ai mai fi lăsat să se atingă de tine, idiotu' și nenorocitu', da' ce te faci, că el, la fel de ambițios, căpos și lacom, ar mai fi vrut-o și pe ea pe lîngă celelalte. Așa se face c-au dus-o tot într-un balamuc și-un scandal cu certuri și bătăi, și ochi vineți, și buze sparte, și chiloți rupți ; trăgea de ea cu forță, abia acum ar fi putut să spună c-o violează, dar nu i-ar fi cedat nici moartă. Pînă la urmă, tot el a cedat, de vreme ce a băgat divorț. Ducă-se învîrtindu-se cu curvele lui, cu banii lui și cu munca lui…

Ca și cum ea n-ar fi știut ce-i aia muncă. Nu doar cu măritișul, ci și cu munca o luase din pripă. De la șaișpe ani, da, în fabrica aia de pîine unde o băgase taică-său. În trei schimburi, da, pe bandă și-n gura cuptorului, de te frigeau pîinile la mîini prin palmarele de piele cînd le puneai în lăzi, și nu stăteai decît un sfert de oră la pauza de masă și cînd te duceai la veceu. Iadu' pe pămînt, Mirelo, focu' iadului – d-asta ți-a făcut rost tăticuțu' tău cînd a aflat c-ai lipsit două trimestre de la școală. S-a dat de ceasu' morții să-ți găsească de muncă, vezi, dacă pe tine atîta te-a dus mintea, să te lași prostită de Ticuță și să-ți lași baltă școala. Moartă-coaptă, să te vezi măritată-n rîndu' lumii, Mirelo, și totodată abia așteptai să te vezi scăpată de ai tăi, și mai ales de taică-tău. Amarnic om nea Petrică – te băgase pe bandă în focu' iadului, ca o pedeapsă, iar pe de altă parte, Ticuță te ducea cu vorba că te ia și-l aburea și pe nea Petrică. Taică-tău, la o adică, ar fi putut să-i facă o reclamație la miliție și să-l cheme-n judecată pentru corupere de minori sau viol. Era destul de destupat la cap bătrînul ca să-și dea seama încotro s-ar putea îndrepta povestea asta și tocmai că se interesase cum devine cu coruperea de minori și violul, dar uite c-ar fi lungit-o și el pe lîngă Ticuță, Mirelo, văzîndu-te atît de pornită să te căpătuiești cu un soț. D-aia nu l-a dat în gît pe Ticuță, dar uite

că și-a scos pîrleala pedepsindu-te pe tine, vai de capu' lui de nerod, ca să vezi cît de destupat – să-i fie, pasămite, învățătură de minte Mirelei, să vadă și să simtă și ea pe pielea ei cum s-au chinuit părinții ei prin fabrici ca s-o țină-n școală, tot ca să-și cîștige o pîine mai ușor, da' ei nu-i pasă și dă cu piciorul, fiindc-a mîncat-o-n fund cu Ticuță și nu mai poate de cît îl iubește…

Mare chestie, Mirelo, nu era nici prima, nici ultima. Ticuță-i deschisese viitorul, cum se spune, și totodată se descurcase cu legea cu minorii, pe care la o adică bătrînu' o călcase : ca minoră, cum era legea atunci, ea n-ar fi avut voie să lucreze în fabrica aia de pîine, în trei schimburi și-n condițiile de muncă grea de pe bandă, așa încît pe nea Petrică îl costase un curcan și niște damigene la Biroul Personal ca s-o angajeze. Asta ca un ultim efort, vezi, după ce se sacrificase la sînge s-o țină opt ani în școala generală și încă un trimestru din primul an de liceu, dar uite că în sfîrșit se ușurase, scăpase de fiică-sa, deși, nu-i vorbă, odată ieșită pe leafă și măritată, s-ar fi văzut și ea scăpată de el – oful tău, Mirelo, căzută-n nas cum erai după Ticuță, care, vezi Doamne, te-ar fi scăpat de calvarul de-acasă. Ticuță plecase din Cîmpulung de cîteva luni, își găsise de lucru în București, și uite-l că s-a întors s-o ia și pe ea acolo, ca să-și pună împreună viitorul la cale. Pînă una alta, tot ca nea Petrică ți-a găsit și el de muncă, Mirelo, pe bandă, ca la pîine, dar de astă dată într-o fabrică de încălțăminte, în mirosul și gazele alea de soluție de prenadez și diluanți, de ieșeai ca beată de acolo, chiaună de cap, și numai după asta să-ți fi dat seama că nimeriseși din lac în puț. Mai apoi, după ce a făcut Mugurel un an, lui Ticuță i s-a năzărit să te țină acasă, să ai grijă de copil, dar, de fapt, ca să-ți poată scoate ochii peste un an cu munca lui și să-ți rupă degetele să-ți ia inelele și tot felul de figuri proaste, c-o să vezi cum o să fie singură, c-o să mori de foame după cît ești de puturoasă și de profitoare, că doar în spinarea mea te-ai uitat…

Ce rahat o fi avut el în cap, Mirelo, c-o să-i plîngi urmele și-o să umbli să-l cauți cu copilu-n brațe să-i ceri de-o pîine, s-atîrni la el, cînd nici măcar nu te-ai deranjat să-l dai în judecată pentru pensie alimentară, dacă pînă într-atît de nenorocit a fost în toți

anii ăştia, de nu ţi-a trimis barem de-o ciocolată pentru copil. Mai bine-ai fi murit decît să te fi ştiut că atîrni la el, cît de greu ţi-ar fi fost, şi tocmai că nu ţi-a fost deloc uşor după ce-ai rămas singură cu Mugurel, da' pînă la urmă Dumnezeu a avut grijă.

Dumnezeu o văzuse cînd găsise de lucru la cantina concentraţilor. Adevărul e că au fost nişte ani buni ăia trei cît a lucrat la cantina Liceului de Construcţii 23, care deservea pe atunci un batalion de militari concentraţi pentru lucrările Şantierului Centrului Civic. Cei mai buni ani, deh, se descurca, avea banu' ei… Orice ai spune, nu trăgea barca pe uscat ca acuma, şi nu te gîndi, că muncea de se deznoda. Spăla bidoane de aluminiu şi marmite cu furtunul cu apă fiartă pînă o lua ameţeala, ca într-o baie de aburi, şi tot în aburi şi frîntă de mijloc peste cazanele cu mîncare, ca să umpli farfurii şi castroane cu miile şi să sortezi şi să speli tone de legume şi să te lupţi ca şi cu ursul cu sacii de cartofi. Lucra şi de zi, şi de noapte, în ture de douăşpe ore, şi erau perioade de o lună-două cînd era trimisă pe teren cu camioanele cu mîncare, în bidoane d-alea de aluminiu, de douăzeci de litri, pentru colectat lapte de la ceapeuri ; prin arşiţă şi prin ger, prin zloată şi noroaie, se rupea de mijloc trăgînd de bidoane cu ciorbă, cu tocană, orez cu lapte, să le descarce la punctele de lucru de la Casa Republicii, ministere, la Fîntîni…

Nici n-ai fi simţit osteneala, Mirelo, abia sărită de douăj' de ani, zveltă, făcută, cu carnea tare pe tine, şi tocmai scăpaseşi de Ticuţă, încît tot ce ţi-ar fi lipsit ar fi fost un soldat sau un ofiţer dintre şantierîştii ăia care nu mai prididea să rînjească la ea şi s-o ciupească de buci. Păi, nu doar din pricina asta îţi era bine şi nu simţeai osteneala, da' nici nu se compară, Mirelo, ce-i acum cu ce era atunci. N-o apăsau necazurile, Mirelo, aveai cu ce şi uite că, într-un an, reuşiseşi să-ţi mobilezi la loc garsoniera. Avea doar un sfert de oră de mers de la ea, din Fizicienilor, pînă la cantină şi un salariu bunicel, din care nu cheltuia nici un leu pe mîncare. Venea mereu acasă cu sacoşele pline cu de toate, Mirelo, ce bucurie, antricoate şi mezeluri, pungi cu zahăr şi orez, conservăraie şi pîine la discreţie, şi asta-n vremurile alea de izbelişte, cînd se dădeau,

zahărul și uleiul de la alimentară pe tabel, iar pîinea și salamul, tot cu porția și cu buletinul, iar tu nu numai că nu duceai lipsă, dar aveai și pentru alții. Pentru prietenele tale, Mirelo, fomistele, perversele și profitoarele care-ngroșau obrazul și căscau gura, iar pe de altă parte, pornite să te mănînce de fund, să te bîrfească, să te știe tot cartierul ce bagi în cratiță și cu cine te fuți. Unele ca Roșioara, Geta și Vasilica, veșnic puse pe rele, dar pentru tine prea puțin conta, Mirelo, lăsai să treacă de la tine. Nu te sinchiseai, îți mergea prea bine ca să-ți stea mintea să le tai din porție, să te chivernisești și tu ca orișicare, să faci provizii, să strîngi, ba bine că nu. Le dăduse la început cîte un borcan de bulion sau o sticlă de ulei în contul lui Mugurel, că i-l țineau printre copiii lor, să se joace cu ei cît era la cantină, dar cu timpul le dădu tot mai mult, Mirelo, îndeasă-le cu carne și conserve, ulei și zahăr, sacoșe cu cartofi și roșii, și deja ți-ai luat pe cap o familie grea de prietene, pentru care cărai ca un cătîr cu sacoșa de la cantină. O aveai pe Roșioara cu copiii ei abonată-n permanență și încă vreo cinci-șase abonate de ocazie. Peste alergătura și roboteala din hala cantinei, căratul cu sacoșa și grija pentru prietene, după care somnul greu, străbătut de vise cu bărbați goi și virilități enorme, îmboboșate, pe care le legăna în brațe ca pe niște bebeluși gîngurind sub mîngîierile și sărutările ei înfometate. Se trezea asudată și speriată, ca picată din altă lume, iar oboseala nu-i mai permitea să se gîndească la lipsa unui bărbat lîngă care să se trezească dimineața, lăsîndu-se cotropită și totodată eliberîndu-se de moleșeala aceea dulce care-o invada în vis, Mirelo, n-aveai decît să te scuturi, spunîndu-ți iarăși și iarăși că mai bine fără, fără Ticuță sau altul la fel ca el, pentru că toți sînt la fel, Mirelo, mai bine singură și de capul tău, de-o mie de ori mai bine. Era ca și cum ar fi luat-o de la început cu mai multă minte decît atunci cînd se prostise pînă într-atît încît să-și lase baltă școala de focul măritișului, iar numele recăpătat după divorț, Mirela Dogaru, parcă ar fi readus-o lîngă taică-său și maică-sa și frățiorul ei, Vlăduț, amintindu-i că mai are și familia asta, pe lîngă cea a prietenelor. Începuseră s-o viziteze de-acum și neamurile de la Cîmpulung. La o săptămînă-două se pomenea cu

maică-sa sau cu taică-său, și cel mai adesea cu Vlăduț, care prinsese gustul plimbărilor la București, fiindcă avea unde să tragă cîteva zile, pînă s-ar fi săturat de umblat prin discoteci. Vlăduț era mai mic cu trei ani decît ea și n-ar fi avut altceva de făcut decît să se distreze bîntuind prin baruri și discoteci, dar uite că-și făcea griji și pentru ea. Odată îi spuse că ar fi bine, cum ea e ocupată toată ziua cu cantina, să i-l dea pe Mugurel la Cîmpulung să i-l țină bătrînii. Aha, ar fi o chestie, Mirelo, cum de nu-ți dăduse prin cap ? Trebuie că nu îndrăzniseși să caști gura la taică-tău, dar dacă Vlăduț ți-a pus o vorbă pe lîngă el, de ce să nu profiți și să-l lași acolo pînă ar fi început școala ? Tocmai bine că nimeni n-ar mai fi putut pretinde acum că atîrni cu copilul la Roșioara și la celelalte și d-aia le cari cu sacoșele, ba uite că nu-i deloc așa. Mănîncă lumea ce nu trebuie, Mirelo, n-ai stat tu vreodată la mîna prietenelor, nici în privința lui Mugurel și nici în alte privințe, fiindcă, la o adică, Mugurel poate să stea în apartamentul bunicilor lui din Cîmpulung, unde și tu ai crescut, în trei camere la bloc, Mirelo, tu n-ai venit de la coada vacii, ca altele care tocmai ele te mănîncă de fund că, ce să mă fac, țăranca aia de Mirela cu neamu' ei de văcari și dogari, adică, vezi Doamne, Dogaru de la doagă, dacă taică-său cioplea doage de butoaie și putini, ca să vezi de unde a plecat ca să se-ajungă și ce s-ar fi făcut ea dacă n-ar fi dat peste fraierul ăla de Ticuță s-o aducă-n București, de i-a făcut buletin și i-a făcut rost și de garsoniera asta de la întreprinderea unde lucra el, iar tocmai el a trebuit să plece din casă dacă ea n-a fost în stare de bărbatu-său și-a lăsat-o pe ea aici să-și facă de cap, cocoană la bloc și bucu-reșteancă, ce mai, o țărancă de doi lei, care se mai dă și mare că cine mai e ca ea, că dă să mănînce la tot cartieru' din ce fură din cantina aia… Aia e, Mirelo, să nu-ți fi spus Roșioara toate cîte ți le puneau în cîrcă alelalte, că tu știai destul de bine. Cîte și mai cîte vorbe îi zburau pe la urechi, măcar că nu-i dădea mîna să creadă că numaidecît Roșioara, Vasilica sau Geta, pentru că și fără ele erau destule leșinate să scornească mizerii care să se vînture din gură-n gură și să molipsească lumea și tot cartierul ca de o boală, și pînă la urmă bine a făcut că n-a mai atîrnat la ele cu copilul, cum ar fi

fost la una ca Roșioara, unde stătea Mugurel claie peste grămadă cu copiii ei care-l învățau să înjure și-l tîrau după ei pe maidane și pe cocioc, murdar și nemîncat toată ziua, de se îngălase și se gălbejise și se trăsese la față de n-ar mai fi avut mult pînă să-l bage-n spital, și chiar i-a spus Roșioarei că pasămite d-aia îi hrănește ea copiii din rațiile concentraților, ca să i-l înfometeze ea pe al ei ?

Se certau uneori de n-ar mai fi avut mult pînă să se ia de păr. Fi-ți-ar curvele ale dracului, Mirelo, vă iubeați mai mult decît v-or fi iubit vreodată bărbații voștri pe care-i înșirarăți ca mărgelele pe ață. Erau prea înfierbîntate ca să-și întoarcă spatele și, oricum, mereu rămînea ceva de spus, de completat… Nu s-ar mai fi terminat povestea asta. Ce s-ar fi făcut fără prietenele ei perverse și profitoare, care mai cu seamă la ea se strîngeau, Mirelo, te socoteau mai bazată, mai cu posibilități decît oricare : păi, d-aia, fă, ești o doamnă, și tu, în loc să te doară-n cur de ce vorbește lumea, ne freci la cap, Mirelo, asta era, tot ele dădeau cu mucii-n fasole și tot ele făceau pe fraierele și rînjeau fasolea că ce ți-o trebui ție, așa o doamnă, să te înhăitezi cu niște amărăștence ca noi, să ne îndopi cu gustărele și prăjiturele și cafele… Lingușeala asta aducea a bătaie de joc, dar uite că nu-i dădea mîna să se supere, și pînă la urmă n-o costa nimic să le ia în serios. E o doamnă, păi, cum dracu', cînd se-ncingea tărîța-n ele punea la bătaie cîte trei-patru sticle de lichior și le dădea drumul acasă la două noaptea, sătule și cherchelite și cu sacoșele pline de provizii de la cantină, Roșioaro, Vasilico, Getuțo, și cîte-or mai fi fost. Ah, ce dor mi-a fost de tine, salamule și cu pîine. Ah, ce mult io te-am iubit, măi, cartofule prăjit… Cartofule și cu sare m-ai săpat de supărareeee… Le punea la adăpost ca pentru vremuri de război, dragă, totul pentru front…

Acolo se duce papa noastră, fă, la concentrați, ca să facă Bulevardul Victoria Socialismului. Norocul nostru cu Mirela… Agoniseai pentru ele, Mirelo, păi, dar din dar și pomană din pomană, ce pica pe de lături pentru atîta lume de la Șantierul Centrului Civic. Mult, puțin, gîndește-te că pentru una ca Roșioara, chiar și numai un borcan cu castraveți murați era o alinare, după cum se îndopau

copiii ei cu castraveți cu pîine și-i știa liniștiți pentru o vreme și se mai liniștea și ea.

O doamnă, gîndește-te, și ce mai doamnă-domnișoară trăsnet, umblînd pe străzi ca prin grădina raiului cînd se întorcea, în amurg, de la cantină singurică-singurică, pășind ca și cum ar fi plutit pe lîngă ispitele atîtor ochi scurși, jinduind, și capetele de bărbați întorcîndu-se și socotind, poate, în sinea lor că n-ar avea cum să-i lipsească, dar nici nu i-ar prisosi, din ce i-ar pica pe de lături, Mirelo, darul și pomana. Chiar îi lipsea, dar e tot atît de adevărat că nici de prietene nu s-ar fi lipsit, oricît ar fi scos-o din sărite bîrfele lor, păi, curva aia de Mirela ar mînca-o pă pulă, și uită-te la ea că-i de Doamne ferește, și mai zice de altele, păi, n-ar fi avut decît să le dea dreptate în sinea ei, păi, lipsa asta, păi, darul și pomana, răul obicei, dobîndit în pripă, la doar cincisprezece ani, care o lăsase cu pereții goi și inima goală, tot nu-i era de-ajuns. Tînjea și se perpelea în viscerele ei obiceiul ăla, dînd să se întrupeze într-un bărbat care s-o îmbărbăteze, să-i dea curajul vieții, pe care, oricît s-ar fi străduit, nu l-ar fi putut dobîndi de una singură și nici alături de prietene, păi, ce să ne facem, Mirelo și Vasilico, și Luminițo, și Viorico, Getuțo și Roșioaro, dacă așa-i femeia, slabă îndeobște și cel mai adesea lăsîndu-se la mîna cui nu trebuie, te miri ce nenorocit care să-ți ia tot, să te lase goală-pușcă. Știa și ea, învățase pe propria-i piele, dar uite că tot degeaba. N-avea decît să se lase ispitită, adulmecînd chipurile și trupurile care, la rîndul lor, îi adulmecau mersul. Se lăsa pradă legăturilor de ocazie, de azi pe mîine, cu necunoscuți ; curva aia de Mirela, știau ele ce-i puneau în cîrcă, păi, bineînțeles c-ar mînca-o, și chiar o mănîncă de vie. Ar fi trebuit să-și spună că nu-i pasă, Mirelo, te speli și ești ca nouă, n-ai decît să mesteci iluzia asta cît umblă după tine disperarea și te ajunge din urmă, și ai da atunci de pămînt cu slujba de la cantină în care-ți verși sufletul, pînă ce într-o bună zi ai să cazi ca un animal de povară gîtuit în jugul lui și deja n-ai mai fi în stare să-ți spui că, uite, muncesc, da' știu pentru ce, mă descurc și le descurc și pe prietenele mele, și deja ți-au pierit cheful și curajul.

Uită-te la Roșioara, bunăoară. Ei, cine să-i fi ținut treze curajul și cheful ? Ba tocmai că într-o vreme Mirela încercase s-o ajute, luînd-o la cantină și punîndu-și obrazul pentru ea la șefi, că-i fată bună, muncitoare, tot în nădejdea c-ar ajunge sărmana Roșioara să se descurce pe cont propriu, da' ți-ai găsit : după nici două luni, Roșioara mea, auzi, că doar n-am omorît-o pă mama ca să mă pedepsesc în ocna asta de cantină, că ea are copii de crescut, nu vrea să putrezească de vie în aburu' și-n umezeala asta, la care Getuța – la ce-ai mai luat-o cu tine, Mirelo, ca să te facă de rîs, care io de cînd o știu, asta doar să doarmă pînă la prînz ca să fie seara bună să se plimbe prin oraș la agățat și s-atîrne la te miri ce golan pentru o farfurie de mîncare și tot sub pretextu' că d-aia n-are timp să-și ia o slujbă, că la copiii ei le trebuie supraveghere și educație.

Umbla și atîrna Roșioara, Mirelo, și ea, ca orișicare, tot în nădejdea că ar da peste un fraier care să rămînă lipit de ea, cel puțin pentru o vreme dacă nu pe viață, nu poți să știi de unde-ți pică. Orice zdreanță de sac își găsește peticul, măcar că nu era cine știe ce de capul ei, cu fața aia lătăreață și țigănoasă și cu fundu' ăla lăsat, ca un hopa-mitică și ca o pară mălăiață gata să se borșească, și cu copiii ăia trei după ea, răi ca niște draci, pe care degeaba zice că-i educă. De mult i-a scăpat din mînă, după cum o țin ei tot într-un balamuc și-o teroare, cerîndu-i bani și tăvălindu-se pe jos ca posedații ca să le ia ce văd la alți copii, și Roșioara n-ar avea în veci de veci cum să-i mulțumească, și după toate astea nu-i puțin lucru la ce o duce capul să aiureze, povestindu-i Mirelei despre bărbatul ăla pricopsit care de bună seamă c-o s-o scoată la lumină și o s-o îndestuleze, mă rog, ea și copiii ei or s-o ducă într-un lux ca-n filme, păi, chiar și ceva mai bătrîn dac-ar fi și tot n-ar deranja-o, ba' i-ar conveni, c-ar muri mai repede și ar lăsa-o-n averea lui, Mirelo, să-ți vină rău și mai mult nimic. Roșioara vorbea despre niște lucruri pe cale să se întîmple, de nu-ți venea să crezi cît e de dusă și rătăcită, iar pe de altă parte, pricepută de nu se poate să-ți intre pe sub piele și să se lipească de tine, fie numai și pentru un borcan de castraveți, și, totodată, disponibilă pentru orice șofer de rabă care o claxonează, cine știe cum, din obișnuință, de plictiseală

ori mai degrabă din greșeală, dacă o vede de la depărtare ori din spate și o confundă cu una mai acătării.

O doamnă-domnișoară ca tine, Mirelo, nu erai tu de teapa Roșioarei. La altceva ai fi tras nădejde, și uite că nădejdea asta aproape că ți s-a împlinit într-o duminică de august, cînd te scosese afară din casă amocul, acea neliniște rea, sufocantă, care te încerca mai cu seamă în zilele libere, cum ți se slăbea puțin jugul robotelii la cantină și parcă te-ai fi simțit soră bună cu Roșioara, măcar că nu pentru o farfurie de mîncare ai fi atîrnat tu la ultimu' camionagiu…

Umbla brambura pe străzi, amețită de lumina uleioasă, îmbîcsită de praf și de gaze de eșapament, lăsîndu-se călăuzită de dispoziția sumbră ce-o rodea pe dinăuntru, și pînă să apuce să se lase la mîna cui s-o nimeri, dădu nas în nas cu un văr de-al ei din Cîmpulung, pe care-l știa că lucrează la IMGB de vreun an și se mai întîlniseră în cîteva rînduri. Acum era cu un prieten după el – un lungan roșcovan cu fața osoasă și stacojie, ducîndu-te cu gîndul la un cocoș, și cu mersul înțepat și parcă bombîndu-și pieptul, ca și cum s-ar fi umflat în pene. Vărul Cornel i-l prezentă, da, Velicu, și de cum îi văzu, Mirela n-a mai avut ochi decît pentru Velicu, cît au stat, aproape o oră, cu halbe de bere la Gambrinus și plimbîndu-se prin Cișmigiu. Bău, cot la cot cu ei, patru halbe, sporovăind de una, de alta, dar ea mai mult tăcînd, cu ochii dilatați de așteptare, pînă ce Velicu îi ceru telefonul, ca o invitație, în sfîrșit, atîta că n-avea telefon. Îi dădu adresa și-i spuse că e de găsit mereu acasă după șase seara, cînd iese de la cantină, și că-l așteaptă neapărat. Numai bine că a doua zi îl găsi păzindu-i ușa, ca și cum gîndul și dorința ei îl chemaseră, deși lui parcă nu i-ar fi ars cine știe ce, după cum arăta de plictisit și obosit. Tocmai vroia să plece, i-a spus, și că stă la ușă de o oră, ce naiba! I-a spus la șase și acum e șapte. Păi, îi spusese că iese la șase, da' pînă se spală și se schimbă și pînă ajunge acasă… El surîse, mă rog, după cîtă bere a băut aseară, tot e bine că nu i-a dat o adresă greșită, să-l trimită la altă ușă, la care ea, rîzînd și tot ca să-l binedispună, că n-a ajuns încă în așa hal ca să-și bea mințile pînă ar uita unde stă, dar dacă lui i-ar

da prin cap… Ba bine că nu, Velicu glumise, n-a vrut s-o jignească…

Nu-ți stătea capul la jigniri, Mirelo, te pierdeai și te goleai, și privirile-ți tremurau, adulmecîndu-l pe cînd îl băgai în casă și încuiai ușa. Prin memorie ți se amestecau chipuri și trupuri de bărbați fără nume, care intraseră aici pentru o zi și o noapte, iar disperarea pulsînd și vărsîndu-se-n dorință răscolea în tine presimțirea că el va însemna ceva mai mult. Palmele lui frămîntîndu-i fesele parcă ar fi încercat să-i spună asta în singura limbă pe care ar fi înțeles-o amîndoi. Nu era totuși mai mult decît o promisiune vagă, însoțind geamătul de muribund prăvălindu-se în hăul dintre coapsele ei. Nu durase nici un minut, și uite că i se luase glasul înainte să termine ce ar fi avut să-i spună, iar acum parcă ar fi privit în vînt, făcînd pe nepăsătorul și indiferentul, deși se știe vinovat. E nerăbdător să plece de la locul faptei, păi, cum naiba, el și-a făcut datoria de mascul feroce, mai cu seamă după ce a așteptat la ușă ca prostu' o oră, mă rog, nu i-a găsit nimeni nici o vină. Se mai întîmplă și din pricina grabei sau a emoției, îi spuse ea atunci, dar, cît de curînd, avea să se convingă că el suferă mult de teama asta, Mirelo, o neputință de fapt, cu care n-aveai decît să te împaci. I-a fost cam greu la început, însă, cu timpul, își găsi chiar o satisfacție în a-l obloji, ținîndu-l strîns în brațe și mîngîindu-l ca pe un copil care suferă. Ca și cum ai fi împărțit suferința cu el, Mirelo, dacă nu cumva porția ta de suferință o fi fost ceva mai mare. Iarăși tînjeai și te perpeleai și te încurajai, încurajîndu-l totodată și pe Velicu, Mirelo, sînt fără de număr metehnele și neputințele, și suferințele care ne apasă. Unde am ajunge dacă-am sta în loc de ele ?

În seara aia au sărbătorit spîrcîiala lui Velicu prăjind niște fleici în tigaie. Mirela avea frigiderul plin de carne adusă de la cantină și avea puse bine pentru prietenele ei sau pentru cine s-o nimeri pe la ea și două sticle de vin Sarica Niculițel, și două sticle de lichior de nuci verzi. Trai pe vătrai, Mirelo, așa o duceai pe vremea lui Ceaușescu, măcar că pentru alții o fi fost altfel, și-acuma depinde și de ce așteaptă fiecare și cu ce se alege ; păi, de bună seamă că ți-ar fi plăcut să te țină Velicu cuplată vreo oră, dar dacă n-a fost să fie,

tot e bine, că venise cu Dacia lui ca să facă o tură prin oraș. Era bazat cocoșelul ei, măcar că un pîrlit de maistru la IMGB, neînstare s-o gîdile cum trebuie și mai avea și altă meteahnă, de care suferă aproape toți bărbații : era însurat și avea doi copii, Mirelo, asta e, gîdil-o pînă s-o scula iar și bucură-te că te așteaptă seara cu mașina, cînd ieși de la cantină, ca să te scoată la plimbare și la vreun local și că te știi iubită și dorită, plimbată și distrată, păi, unde n-ar da Dumnezeu să se întoarcă vremurile alea ? Îl avea pe Velicu, muncea și cîștiga și nu-i lipsea. Oricum ai da-o și ai suci-o, nu se compară cu ce-i acum. Era mai bine. Adică să nu-i spună ei oricine i-ar spune că ăia care au făcut Revoluția și l-au omorît pe Ceaușescu s-au gîndit la folosul unora ca ea, Mirelo, gîndește-te numai că Ceaușescu a dat de lucru Armatei pe șantierul ăla al Centrului Civic, dimpreună cu muncitori veniți cu familiile după ei de peste tot și stabiliți în București încă de pe vremea șantierului Metroului, iar peste ăștia, cei trimiși acolo de Oficiul Forțelor de Muncă și detașați pe termen nelimitat din întreprinderi. Una peste alta, o pîine de mîncat pentru vreo jumătate de milion de inși – o pîine bună, rea, cum dracu' o fi fost, uite că se găsise și pentru tine, Mirelo, păi, traiul ala pe vătrai care a fost s-a dus, și parcă-ți pare rău și te ia cu friguri cînd vezi ce te paște…

Ce-ar fi fost să fie n-a mai fost. Toată povestea asta ar fi trebuit să se întindă pînă spre anul 2000 încolo, dacă Revoluția nu l-ar fi terminat pe Ceaușescu cu tot cu șantierul Centrului Civic. Atunci a fost cînd localul cantinei concentraților și hala bucătăriei s-au transformat într-un depozit de mărfuri cu vînzare angro, iar conducerea intreprinderii de Gospodărire Locală și Alimentație Publică, de care aparținea cantina, s-a simțit obligată să nu-și lase salariații de izbeliște. Încă nu se ajunsese la concedierile și disponibilizările masive de personal de mai tîrziu, iar șomajul era în zilele acelea, imediat după Revoluție, mai mult o poveste, nu chiar de speriat, de vreme ce se întîmpla și în Occident, și uite că ăia de acolo n-o duceau chiar așa rău.

Ce s-a găsit și pentru ea atunci, imediat după Revoluție, aproape că nici n-ar mai vrea să-și amintească. Norocul ți s-a spart, Mirelo,

și a luat-o la vale, și de-atunci tot curge și se risipește și nu se mai oprește ca să poți să-l atingi. Au trimis-o la căminele studențești din Grozăvești. Femeie de serviciu, Mirelo, trăgeai de teul cu cîrpa udă și găleata cu zoaie pe scări și pe culoare și-n grupurile sanitare. Spălai la closete, păi, dacă nu ți-a plăcut cartea, dacă te-a mîncat în fund să te-ncurci cu idiotu' de Ticuță…

N-avea decît să se încurajeze de una singură.

I se vlăguise tot curajul pe care i se păruse că i-l dădea Velicu. Cît de rău i-ar fi picat, nu s-ar fi rușinat și nu s-ar fi dat înapoi. Trebuia să-și cîștige curajul cumva, chiar dacă nu mai era ce fusese. Se tăiase, se terminase cu sacoșele cu mîncare și, de la o zi la alta, se ajungea tot mai greu după ce, ca din senin, se pomeni cu nasul în closete.

3

Valul de caniculă abătut peste oraș la sfîrșitul lui iulie îl determină pe Rafael să-și schimbe tabieturile, mutîndu-și programul de plajă și de scăldat de la prînz la șase dimineața, nădăjduind totodată că porția matinală de înot i-ar limpezi mintea pentru a medita pe îndelete la șanse și perspective, ca să ia o hotărîre și să treacă la fapte pînă n-ar fi prea tîrziu. După cinci dimineața, și-așa nu se mai lipește somnul. Zadarnic s-ar mai perpeli în pat lîngă Mirela și lîngă fiu-său cel mic. Nici n-a prea fost el vreodată prieten cu somnul, iar pe zăpușeala asta îți vine să-ți rupi carnea de pe tine ; te mănîncă pielea, te scarpini pînă la sînge, ești lac de transpirație, de-ai zice c-ai tras la jug aicea, în patul Mirelei. Ba tocmai că după o vîrstă se spune că-i normal să dormi tot mai puțin, poate ca o compensație în vederea somnului de veci care te adulmecă, te paște și te pîndește, îl simți cum îți suflă-n ceafă. Oricum, timpul trece altfel, zilele vieții tale se mișcă tot mai repede și n-ai decît să te gîndești cu jind la vremurile copilăriei și ale tinereții, cînd fiecare zi dura cît o viață, și uite acum, da, tot felul de nerozii îți trec prin cap, cică somnul de veci, rahat, nimeni nu vrea să moară, nimeni nu moare, atîta că-i fierb creierii-n cap tot gîndindu-se și răzgîndindu-se să vîndă și să plece, dar unde ? Unde draci să te duci cînd n-ai fost niciodată nicăieri ? Oriunde, cît mai departe, poate că nici propria-i moarte nu l-ar mai ține-n loc, și nu doar creierii-i fierb. Îi fierb și mațele, și-i fierbe tot trupul în urdori usturate. Cît de aprigă o fi zăpușeala, peste noapte trebuie să te baricadezi cu ferestrele închise, că te căsăpesc țînțarii. Pastila aia de țînțari nu

mai are nici un efect de trei-patru zile, de cînd tot o freci cu apă întorcînd-o pe toate părțile. Păi, dacă nici o mie de lei pentru o pastilă de țînțari, chiar că a ajuns frînghia la păr. Deja a-nceput să pută, trebuie să pleci, să fugi, să-ți schimbi locul dacă nu vrei să te mănînce viermii de viu aici, în cuibușorul Mirelei, cu tot cu Mirela și copiii.

Păi, să vinzi, oare asta-i tot ce ți-o mai fi rămas de făcut ? Să cauți un fraier dispus să dea șase mii de dolari, ba bine că nu, nimeni nu fraierește pe nimeni, nimeni nu moare, în definitiv cam astea-s prețurile în zonă la garsoniere. Poate ceva mai mici, fiindcă-i cam țigănie aici, da' pîn' la coadă, unde nu-i țigănie în Bucureștiul ăsta ? Și uite că toată lumea trage-ncoace, ca muștele la mortăciune, toți strîmbă din nas la țigănie și, totodată, dau năvală-n țigănie.

Dacă tot s-a-ncurcat cu Mirela, tot el ar fi în drept s-o descurce. Obligat-forțat, Rafaele, gîndește-te că a fost o zi memorabilă totuși cînd ai văzut-o prima dată, deși din cu totul alt motiv, care uite că a coincis poate tocmai pentru a-ți fixa data în memorie : 20 mai 1990, iar copiii noștri și copiii copiilor or să învețe la ora de istorie, vezi, în duminica aia Rafael ieșise cu soră-sa, puțin după prînz, într-o plimbare spre secția de votare amenajată într-o școală generală, și ciopor de lume pe străzi, mai multă decît în alte duminici, o lume însuflețită de o zarvă păstoasă și de soarele iute al amiezii, care făcea să fiarbă sîngele și să se zbată-n priviri, gata parcă să sară pe zidurile afumate ale blocurilor inscripționate cu lozinci suprapuse, șterse și modificate în fel și chip, spoite cu bidineaua cu var, cu grund, cu vopsea de toate culorile : Jos Dictatoru', Jos Iliescu, FSN = PCR, Jos Rațiu, Jos Cîmpeanu, Noi nu ne vindem țara, și uite-i ajungîndu-i din urmă un cîrd de femei, vreo zece, dintre care pe unele le știa, prietene de-ale Elenuței, vecine din blocurile din împrejurimi, mai dădeau cu nasul pe la bîrfă și cafele, iar cele pe care le vedea pentru prima dată erau, desigur, prietene de-ale prietenelor, care se adunau în alte părți sau se nimereau la soră-sa în lipsa lui. Păreau grăbite, plutea în jur un nor de precipitare haotică, un soi de mîncărime viscerală care le făcea să se hlizească. Roșioara parcă ar fi dat tonul, incitîndu-le cu aluzii

porcoase de doi bani, că hai mai repede, dragă, să dăm din craci cu nădejde, să nu ne-o ia alții ’nainte la vot și hai, Getuțo, mișcă-ți fleașca…

P-asta o știa cel mai bine, fiind nelipsită de la soră-sa. Roșioara lătăreața, cu fundu’ ăla lăsat, ca o pară, o pară prea coaptă, gata să se borșească, și cu uitătura aia somnoroasă și încercănată. Vădană, deh, la aproape patruzeci cît o avea, cu trei copii făcuți cu te miri cine, cu doi sau trei bărbați, da’ după cîtă veselie dădea din ea, n-ai fi zis că are viața prea grea, și auzi-o pe Getuța cum behăie că ți s-a dus, Roșioaro, cu datu’ din craci, te-ai gîrbovit și te-ai lățit… Adevărul e că Getuța, așa roșcovană și bățoasă, și băiețoasă, arată mai bazată decît Roșioara și-i totodată mai grijulie pentru sufletul ei, cum se rupe-n figuri, Roșioaro, care tu-n loc să apuci calea bisericii îți arde să dai din craci, și pe urmă că noi, ca femei serioase ce sîntem, trebuia să fi venit la șase dimineața, cînd s-au deschis urnele, și păi de ce, fă, să ne sculăm cu noaptea-n cap, c-așa vrea pizda ta, și păi d-aia, și nu mai vorbi prostii, că mai ie lume cu copii mici p-aicea și să vezi acuma-nghesuială dacă ne-a prins prînzu’ la vot…

Mda, Geta, ar fi ceva de capul ei și-i merge mintea să se descurce, nu se compară cu Roșioara, măcar că-i și ea vai de steaua ei c-un copil, pe care l-a dat la mă-sa la țară, la Moldova, iar Vasilica uite-o cum se isterizează bătînd din picior aiurea, ca să se afle-n treabă, să știe lumea că are și ea un cuvînt, nu mă interesează, să se termine mai repede de duminică, mai avea și alte treburi decît s-o frecăm cu ăștia cu votul… Mă rog, au trecut niște ani, și uite că tot cu ăștia o freci, făcîndu-ți probleme că n-ai găsit cumpărători pentru cuibușorul Mirelei, ba problema-i să vinzi cît mai avantajos, peste prețul zonei, ca să cumperi o casă și să rămîi și cu niște bani. Ceva mai ieftin și, eventual, mai spațios. Ce planuri deștepte, adică mai ieftin și mai spațios poate la periferie, n-ai decît să rumegi amăgirea asta, ca și cum aici ar fi Centrul Civic sau cartierul Primăverii. Păi, mai la periferie decît aici, în fundul Vitanului, poate doar la țară, la cîmp și la pădure, cît mai departe, cum ai zis, șase mii de dolari ai zis, în cel mai rău caz, șase mii cinci sute

negociabil. Sub șase mii, în nici un caz, în ruptul capului. Garsonierele sînt oricum mai căutate decît apartamentele, se știe, lumea se strînge, fiindcă-i mai lesne cu întreținerea… Mai lesne pentru alții, pentru muritorii de rînd, fiindcă la ei s-au strîns deja cinci milioane, vor trebui să-l abureascà pe ăla care o rîvni la cuibușorul lor, să plătească mai întîi întreținerea, pe care s-o scadă din preț, iar în cel mai rău caz, tot ar rămîne cu cinci mii cinci sute de dolari, ceea ce nu-i chiar de colea, păi, cîte locuri în lumea asta unde ți-ai putea încropi un rost cu banii ăștia… Femeile alea grăbite, curioase totodată, Geta lălăind c-or fi cozi mari, dragă ?, și privirea dilatîndu-se, dragă, uite cîtă lume pe stradă, mai ceva ca la Revoluție, la care Roșioara, scandalizată, atinsă parcă unde-i place cel mai tare, chicotește și chiuie că ne-a mîncat capu' Revoluția asta și nu se mai liniștește dracului lumea asta odată ! A-nnebunit lumea, și Elenuța aprobînd-o și hlizindu-se spre frate-său : chiar c-a înnebunit.

Lui Rafael i se păru pe moment că i se atrage atenția c-a luat-o razna, intrînd astfel în rîndul lumii, păi, bineînțeles că-i o nebunie generală, atotstăpînitoare, un carnaval de balamuc, iar de-acum, contempla surprins cîrdul de femei răsfirate pe mijlocul străzii, și Roșioara, împroșcînd dezgustată, ce mare distracție și votu' ăsta ? Atîta lume strînsă grămadă, de parcă s-ar da cine știe ce bunătăți, toată lumea asta cu foamea-n gît, moartă să voteze, de parcă cine știe ce… De parcă ar fi primii, ba bine că nu, nu-s nici primii și nici ultimii care-și vînd casa de sub cur. Nu te gîndi că nu-i bună garsoniera asta, spațioasă-n draci, treizeci și ceva de metri cu tot cu dependințe, după cum scrie-n contract, doar camera singură are șaișpe metri. Să ai mobilă să bagi în ea, măcar că ei s-au rezumat doar la dormeză și la fotoliul-pat, la masă, șifonier și televizorul NEI, antenă prin cablu la dispoziția cui s-o muta, nu l-ar costa cine știe ce ca s-o rebranșeze. E aproape un an de cînd n-au mai plătit abonamentul, da' uite că Mirela tot mai trage speranță că într-o bună zi și-or reveni, barem cît să aibă nas pentru treizeci de canale prin cablu, păi, să nici n-audă să vîndă televizorul, deși cu banii de pe el ar mai lungi-o și ar mai îndulci-o cel puțin o lună,

oho, cît se mai mirau și se minunau cu toatele de atîția proști care se-nghesuiau la vot, dar nu s-ar fi lipsit nici ele de distracția asta, măcar că-i duminică, și-ar fi fost aiurea ca niște femei ca ele, cele mai multe fără soți care să le țină socoteala și să le aștepte acasă la oră fixă, să-și irosească timpul la coadă la urne.

Cică ducă-se casa, mă piș, mă fut și mă mut, ne-om descurca noi cu ce luăm pă ea… Păi, cum să nu ne descurcăm, dragostea mea, sîntem oameni în toată firea, atîta că-i mai rău decît un copil cînd e vorba de televizor. Adevărul e că tot ce-ar fi de vînzare aici sînt pereții ăștia de prefabricate de beton, care nu te gîndi că nu trag a pagubă, dragostea mea, căscam gura ca prostu' la femeile alea, toate cam la treizeci și ceva, unele mai fragede… Le sorbea din priviri, eliberîndu-se parcă de o pornire vicioasă, ivită din atmosfera ternă, monotonă, a după-amiezii de duminică, saturată de familii de proletari onorabili, îmburgheziți de traiul la bloc, îmbrăcați la costume și cravată ca să meargă la vot, și uite-o, dragostea mea, atunci te-am văzut, uite-o p-aia care nu pare să aibă mai mult de douăj' de anișori, cît de fragedă, bruneta aia criminală cu pomeți înalți, învăpăiați, și cu buze pline, umed-strălucitoare și tremurînd imperceptibil, de-ai zice că-i în toiul trebii, Rafaele, păi, bineînțeles c-a înnebunit lumea. Te lingi pe buze, mort de foame și de sete, deh, nu te mai uita, că-ți pică, ie să-ți vină rău fetița asta, o grădină a deliciilor, a demenței, ie să-ți vină și nu-ți mai vine. Uită-te ca să-ți vină, cum e vorba aia înțeleaptă, că parcă-i făcut în ciuda pulii, aha, asta-i adevărata față a celui rău și viclean, uite-o, vărjmașul întruchipat, ie să-ți bați copiii și părinții, toată familia pierdută și-nșirată pe lungul drum al ispășirii. Cum mai flutură vîrfurile părului, bătîndu-i mîndrețea de crupe înalte, pietroase, strînse în blugii care nu ascund nimic. Bineînțeles că n-are nimic de ascuns, ci doar de etalat, fesele agresive, mîndria și trufia și dezmățul apocaliptic, toate fețele vrăjmașului scurse prin uitătura aia crucișă, de curvă. Așa a fost să fie, dragostea mea, e un dat și un dar, cine s-o muta în locul nostru să aibă mobilă să bage. Încă două paturi ar încăpea lejer, ba și pentru noi ar fi bun încă un pat, păi, la atîta personal și aglomerație, atîtea suflete și răsuflări răbdîndu-se

și dorindu-se zi și noapte, gîndește-te numai, ei doi, un bărbat la patrușcinci și o femeie la treizeci de ani, și doi copii, unul de paisprezece și unul de un an și patru luni… Cît i-o mai răbda zăpușeala asta, Doamne Iisuse Hristoase, cu ăla mic zbierînd ca opărit, miluiește-ne pe noi păcătoșii, cît o suferi de căldură, păi, d-aia plînge, da' poate că și de foame, deși ea o ține una și bună că nu, adevărul e că pentru el s-ar mai găsi cîte ceva acolo, cît de puțin, și cine nu știe că foamea ne-a făcut pe toți așa cum sîntem, mari și frumoși, și deștepți, și sănătoși, și puternici, așa încît îi priește ceaiul din biberon și ciorba lungă de cartofi și absolut orice bagă-n el, slănină și iahnie de fasole, și pilaf, și mîncare de cartofi, și salată de praz. Ne hrănim cu roadele pămîntului, deh, se potrivește cu vorba aia că-i copil de bătătură, ce găsește bagă-n gură: cotoare de mere și oase, coji de pîine uscată, rătăcite sau puse de el la păstrare sub covor, și doar să ai grijă să nu se înece, c-altminteri mestecă și clefăie non-stop, în timp ce-și exersează mersul prin casă, ușurîndu-se pe unde apucă… Amintește-ți că arăta cea mai pusă pe rele din tot cîrdul ăla de femei. N-o știai nici măcar din vedere, dar îți era limpede ce hram poartă. O vedea pornită pe jaf și ravagii, capabilă să culce la pămînt tot ce i-ar ieși în cale, o veritabilă forță a naturii, mai puternică decît o hidrocentrală… Vorbe, vorbe-n vînt, o mare nebunie și-o mare porcărie, uită-te, nu te uita, cască gura, salivează spermă, linge-te pe buze, cît de idiot să fii ca să te pui la mintea ei, la crupele ei de iapă nărăvașă. Amintește-ți, o femeie și mai mult nimic, o fată de cartier, o puștoaică, la fel ca atîtea altele, multe, destule, e legiune, numele lor e legiune, ispita și dezastrul. Fără doar și poate că i-ar fi surîs dezastrul ăla. Atîta că presupunea oarece efort și bătaie de cap.

Dacă ar fi ajuns la ea prin soră-sa sau prin prietenele soră-sii, poate s-ar fi înduplecat și poate că ea l-ar fi vindecat de mohoreala ce-l apăsa, indusă de atmosfera ternă a după-amiezii de duminică, prevestind rezultatele votului. N-avea decît să întrebe, să se intereseze, dar nu, pur și simplu nu-l trăgea. Lipsa aia de tragere ar fi putut fi un semn de boală la o adică, îi adulmeca mohoreala, boala, dezastrul, presimțea un moment cînd i-ar fi întors spatele chiar și

dacă i s-ar fi oferit pe tavă. Resimțea o mohoreală și o plictiseală mai grele decît cele din el, care nu-l lăsau să respire altceva în afara cartierului ăstuia de ghetouri din plăci de beton afumate, plin de fete și de femei ca ea și de idilele lor sordide – o telenovelă nesfîrșită, cu tot cortegiul de episoade invadînd cu damfurile lor scările blocurilor, palierele, bucătăriile și băile apartamentelor proletare. Se vedea prizonier fără scăpare în telenovela aia, în pofida împotrivirii dezgustate, deh, miroase, pute, asta e, unde să te duci cînd n-ai fost niciodată nicăieri ? Ce pretenții să mai ai la ăsta mic, dacă mă-sa n-a catadicsit să-l învețe la oală ? Și după ce au început să scîrțîie rău de tot cu banii, cu ultimii cinci mii de lei din casă, în loc să cumpere pîine, lua un pamper. E comodă, n-o duce capul să se gospodărească și nici nu și-l bate prea tare, iar el, dintotdeauna, a fost de principiul că trebuie să ne ducem poverile unii altora. Barem cît ne-o mai ține spinarea, deh, cică lasă că aduce tata pîine diseară… Caca-tata-papa, și uite că a venit vremea cînd tata n-a mai putut să facă rost de bani de papa, iar de pamper nici n-a mai putut fi vorba. Caca, asta e, o pasă proastă, să tragem speranță că n-o să dureze la nesfîrșit. Să ne ducem poverile, dar să se mai descurce și fiecare cum îl taie capul. N-ar fi mare lucru, altminteri, să ne dăm seama că Dumnezeu ne încearcă pentru că ne iubește, iar dacă nici de iubirea lui n-om fi vrednici, atunci nu ne rămîne decît să ne luăm gîtul singuri… Ba bine că nu, să nu ne lăsăm ispitiți de patima deznădejdii.

În fiecare dimineață, la cinci și un sfert cel tîrziu, el iese pe ușă. Punctual, tăcut, riguros, păi, nici dacă ar fi avut o slujbă... cu puțin pînă-n șase e pe malul bălții, cu gîndul la o ploaie de o zi și-o noapte care ar înviora stuful ăsta opărit de vipie. El e zi de zi aici, așteptînd ploaia sau chemînd-o, ca și cum l-ar plăti cineva pentru asta, Rafaele, te-ai sonat, da, o slujbă, inevitabil, te mai gîndești și la asta. Anul trecut a avut ultima slujbă, dar parcă a fost săptămîna trecută, canicula dilată timpul, da, și vîrsta care face timpul să curgă altfel, mai repede, din ce în ce mai repede. Săptămîna trecută, dar de fapt anul trecut, el încă făcea pe ziaristul la o publicație de opoziție care s-a desființat, iar de atunci trebuie că tot amînă,

dragostea mea, mai întîi să vedem ce facem cu vînzarea casei, și pe urmă ne-om agăța și de o slujbă, și tu, și eu, da, au tot amînat și de bună seamă că nu-i nici acum un moment prielnic. Pică lumea-n stradă de zăpușeală, zi de zi peste patruzeci de grade la umbră, încît nu-i de mirare că ne-am puturoșit mai rău decît arabii. De luni de zile n-a mai picat strop de ploaie, ba de ani, după cît s-au gălbejit pajiștile din jurul bălții, șirurile de boscheți și pîlcurile de plopi și de tei. Umblă seceta și lasă-n urmă o tăvălitură de paie tocate, iarba verde de acasă care-ți spune că pînă și aici ai ajuns un străin. Papa-caca s-a dus în lume, tata-i liber să se ducă să se răcorească, să se limpezească, să-și primenească creierii ăia încinși, Rafaele, poate cine știe ce idee genială care să ne scoată… Încă nu ne-am umilit îndeajuns, Doamne Iisuse Hristoase, pînă una, alta s-a ras în cap. E mai igienic, desigur, dar și mai economic, pentru că părul consumă și trebuie hrănit, și uite că nu-ți mai permiți.

Duzilor și corcodușilor cu crăcile încărcate de rod pare să le priască seceta. Fructele coapte cad, se borșesc și fermentează pe pămîntul uscat, străbătut de crăpături șerpuite, în care poți băga pumnul. Ar ieși ceva rachiu din zeama asta de dude și de corcodușe care se irosește, pe puțin o sută de litri dacă le-ai aduna din tot parcul, dar cine să se ostenească ? Și pînă la urmă, cine ar fi în drept ? De cînd se știe Rafael, pomii și parcul, balta asta puturoasă a Văcăreștilor, toate au fost ale nimănui și ale tuturor, și tocmai că de vara trecută a început să se vînture zvonul că s-ar fi privatizat. Un patron cică ar fi cumpărat sau închiriat ca să curețe, să dreneze, să amenajeze, mă rog, n-or fi departe vremurile cînd n-o să mai umbli pe-aici ca-n grădina raiului, întinzînd mîna după dude albe și negre și ciorchini de corcodușe.

În fiecare dimineață, el ciugulește din mers, dulceața lor răcoroasă îți taie și setea, și foamea instantaneu, sănătate curată, vitamine, organismul cere, dar mai cu măsură, Rafaele, papa-caca, una-două dai în pîntecăraie. Ai să te caci sînge după atîtea fructe pe stomacul gol. Păi, tot foamea, care ne-a făcut frumoși și deștepți și a pîrjolit iarba verde de acasă… Se mai aude că patronul ăla a luat balta ca să facă din ea o crescătorie de crapi, anexată unui sat

de vacanță cu motel, piscină, terenuri de tenis, oho, o să facă ceva de vis din cloaca asta infectă. Sînt neschimbate locurile de aproape patruzeci de ani, de cînd le știe Rafael. Aceleași, doar că mai ofilite, mai prăfuite, mai ostenite, ca și cum s-ar fi trecut odată cu el, după atîtea ierni și veri. Vara te coci, iarna înțepenești de ger. Te călești și te întărești și pe urmă începi să te părăginești. Te părăginești mai repede decît locurile. Te vezi copil bălăcindu-te în balta asta, și pe urmă insomnia și somnul de veci dîndu-ți tîrcoale, gîndurile, morții, locurile pe unde au umblat ei și încă mai umblă, pîrjolind cu pașii lor iarba verde de acasă.

N-ai decît să te visezi viu de-a pururi. Uite-l, băiatul ăsta, viu ca un păstîrnac, încă și mai matinal decît Rafael și care pare să aibă o slujbă mai grea decît a lui. De cînd vii pe baltă cu noaptea-n cap, dimineață de dimineață, îl vezi foindu-se încolo și-ncoace printre pescari – o figură blonzie, luminată cald de căutătura blîndă și mai degrabă tîmpă a ochilor albaștri, aspriță de riduri și suptă –, de bună seamă că nu-i priesc nici canicula și nici plimbările astea matinale pe malul bălții într-un ritm ce-i depășește puterile. Circulă continuu pînă spre ora nouă, cînd se retrage, în sfîrșit, la umbră pentru cel mult jumătate de oră, și uite-l cît de părăginit și ăsta, cu brațele și picioarele ca niște bețe și pieptul de găină tebecistă, da-n schimb costumat ca-n filme, cu vestă și pantaloni scurți din pînză de camuflaj, verde-galben-ruginie. Ce soldat din trupele de comando în junglă s-o crede, ce vînător care împușcă francul de la pescarii ăștia pensionari, dîndu-se drept paznic piscicol, angajat al patronului bălții, pe care de bună seamă că nu-l știe nici cum arată, păi, cum dracu', aschimodia asta s-a priceput de minune să valorifice zvonul cu privatizarea bălții. După cum își găsește fraierii, percepe taxe de cîte douăzeci, douăzeci și cinci de mii de lei, și uite-l că-i luat în serios. Îi merge, altminteri și-ar fi închis prăvălia, măcar că n-arată că s-ar simți prea în largul lui în prăvălia asta. Se vede c-o face cu inima îndoită, păi, tot foamea, tot ea te împinge la tot felul de măgării de care n-ai avea cum să fii mîndru. Se încarcă de păcate, dijmuindu-i pe sărmanii pensionari care-și omoară plictiseala cu peștele, își ia un ban grămadă-n contul lor, Rafaele,

în vreme ce tu vii degeaba pe gîrlă, să te limpezești, să te răcorești… Tembelul ăsta ras în cap se bălăcește la șase dimineața cu atîta foc, de-ai zice că taie lemne sau cosește, și parcă înadins, să sperie peștele…

— Băăăăi, tembelule ! strigă un moșneag, care în urmă cu cinci minute tocmai și-a plătit taxa aschimodiei. Vezi dracului c-am niște scule-ntinse acolo ! Intri-n ele, fir-ar el al dracului de pește și de om ! Ești nebun ?! Pe cine mai vezi tu că face baie la ora asta ?!

Rafael își amintește că-l cheamă Matei pe moșneag. Matei și nu mai știu cum. Paznicul îi strigase numele întreg cînd îl scrisese în carnețel și-i trecuse pe la urechi cînd intrase în apă. Îi tăiase tichet și chitanță. Are omul și carnețel, și chitanțier. Un pistol și o pereche de cătușe i-ar mai trebui… Oricum a pus-o, drept pentru care bătrînul nu mai prididește răstindu-se :

— Io am dat niște bani, dom'le, am plătit pentru locu' ăsta ca să dau la pește !

Auzind de bani, paznicul tresare și grăbește pasul, ca și cum ar da s-o ia spre nea Matei, să-i spună că nu se cuvine să strige în gura mare, să știe toți proștii de afacerile lor, și uite-l și pe Rafael îndurîndu-se să-și întrerupă exercițiul de craul dezlănțuit, ca să ia aminte la cel care-l bălăcărește de mama focului aplecat peste un evantai de lansete. O căpățînă fricoasă, căruntă și rumenă, de Moș Crăciun bărbierit, cu ochelari aburiți, crăpați, prinși cu o bucată de elastic peste ceafă, și o gură mare, plină cu dinți îmbrăcați în tablă, care mai ales de bani pomenește, Rafaele, de la bani ni se trage. Banul a pus capul lumii și de bună seamă că o va nimici definitiv cît de curînd. D-aia dă și moșu-n fiert și zbiară. Păi, banu', poți să dai în turbare. El a plătit, iar locul ăsta nu-i nicidecum iarba verde de acasă. Rafael calcă apa, așteptînd să i se liniștească gîfîitul, stăpînindu-și cu greu furia, da' pînă la urmă moșu' n-are nici o vină, măcar că a îmbătrînit fără nici un folos și a trecut prin viață fără nici un folos. Prin gura asta cu dinți de fier vorbește diavolul din ziare și din televizor, iar în rest, moșu' se știe cu conștiința curată, cu acte-n regulă și cu datoriile la zi : a dat bani, a plătit, a albit, a muncit, și-a făcut datoria față de stat, are

bineînțeles o carte de muncă în care a adunat niște ani prin care poate dovedi oricînd. Știe pe ce se bazează, chiar dacă Rafael dă să se fofileze.

— Mi-ai dat mie vreun ban, unchiule ?

— Am plătit douăj' de mii pentru locu' ăsta.

— E problema matale. Mie nu mi-ai plătit nimic. N-ai de ce să strigi la mine și să mă jignești. E păcat de bătrînețile matale. În loc să iei calea bisericii…

— Care biserică ?! Mă mai iei și la mișto. La biserică să-l trimiți pe tac-tu.

— Uite ce e : pînă aici ! Te rog să nu te iei de tata, că e mort !

— Te bag în pizda mă-tii ! Io am plătit locu' ăsta ca să dau la pește ! Nu ca să te văd pe tine cum faci ca vaporu' !

Rafael se răsuci și înotă spre mal, apropiindu-se și mai mult de undițe, cu intenția vădită de a-i administra o corecție bătrînului.

— Sculele, bă, intri-n ele ! Ce om nemernic ! Rafael oftează, i se înmoaie brusc avîntul.

— Îmi pare rău de matale, unchiule, nu ești sănătos la cap.

Chiar îl întristează atîta sminteală. O vede mergînd mînă-n mînă cu moartea – tremurul și zbaterea disperată care precede înțepeneala de pe urmă… Banii, cruzimea, lăcomia și iarăși foamea, foamea de peștele prins în ac, zbătîndu-se pe tăvălitura de paie tocate și pe urmă în tigaia bătrînului, ca să-l sature… Și el, Rafael, s-ar fi putut agăța în acele undiței, iar după aceea ar fi sfîrîit în tigaie. Frîntura asta de coșmar, fulgerîndu-i pe dinaintea ochilor pentru o secundă, îl făcu să se răsucească pe burtă și să înoate repede spre celălalt mal.

4

N-o mai fi avut mult pînă s-o ia razna definitiv după felul cum o ținea de vreo două luni cu presupuneri și scenarii aberante, deprimante, gîndite tot cu voce tare și tot după două noaptea, Milică-tată, iarăși nu închidem ochii ? Iarăși mă freci ? Auzi la ce s-a gîndit, că nevestica lui poate că ar fi fost fată la locu' ei, cum i s-a părut cînd a pus ochii pe ea, dacă el n-ar fi fost prins cu slujba asta de căcat și că-ți dai seama Rafaele cum sîntem noi aicea ? La fel ca gardienii ăia care fac tot atîta pușcărie ca deținuții, ba tocmai că mai multă, dacă te gîndești că pentru orice deținut vine într-o bună zi eliberarea, da' gardianul doar odată cu pensia… A dracului pedeapsă, Milică-tată, închisoare pe viață. Ascultă-mă pe mine c-așa-i cînd i se urăște omului cu binele și i se urcă viermele la cap și-l roade să-i strice creierii. Carevasăzică, nu dăm cu sapa la colectiv ori la spații verzi, nici nu tragem de fiare în fabrică și nici de roabă nu împingem pe mai știi ce șantier, la Canal ori la Casa Poporului. Păi, gardieni, deh, pușcăriași, nu-mi dau seama ce-o fi în căpățîna aia a ta, la care el, fă socoteala cîți ani de aici încolo ne-ar mai trebui să ajungem ca orfanii ăștia retardați, fără familie, fără viitor, fără nici un Dumnezeu…

Cum i s-a mai răsucit mintea sărmanului Milică, de nu-l mai recunoști. Ce poate să facă o femeie din omul cu scaun la cap pe care-l știai, Rafaele, de șapte ani de cînd o tîrîiți împreună prin oficiile astea, tocmai ca să cădeți de acord că Dumnezeu încă se mai îndură să țină lumea doar datorită copiilor ăstora, și uite-l acum… Și-acuma ce să mă fac, Milică-tată, dacă io, unu', de la

fără familie am plecat, ca copiii ăștia, și uite c-am ajuns tot la așa ceva… Cu ce aș fi de vină dacă așa mi-o fi scris ? ! Dar altul era oful lui Milică : cum să ții o femeie lîngă tine cînd stai toată noaptea aicea, și d-aia mă gîndesc și io ca nerodu' că i-o fi fost greu singură noaptea și d-aia a călcat strîmb. N-am vrut să te jignesc, mă gîndeam doar că nu-i ușor pentru unii ca noi, care-și mănîncă nopțile pe aici…

Rafael se ridicase-n capul oaselor pe marginea patului și se freca la ochi. Ațipise preț de-o jumătate de minut, prea de ajuns. Nu-i bine să te saturi, tot ce-i peste, cît să te țină atîrnat, să nu te spulberi, vine dintr-o ispită rea. Îmbuibarea cu somn, cu mîncare, cu băutură, femei… Îmbuibarea și obsesia, uite-l pe fraieru' ăsta de Milică cum oftează. Toată lumea oftează, se îmbuibă, se vaită, disperă ; păi, cum să fie ușor, Milică-tată, să vii aicea să păzești niște copii care dorm și să dormi și tu pe lîngă ei și să mai fii și plătit pentru asta ? De ce nu te-ai mutat în tura de zi dacă ți se pare că lucrul de noapte îți strică familia ? Mie-mi spui, Milică-tată, ziua trebuie să te mai miști încolo și-ncoace după copii și-i mai balamuc decît noaptea și nu poți nici să dormi. Nu-ți convine nici așa, nici așa. Vrei și viață liniștită, și nevastă bazată și frumoasă, și lăptoasă, și devreme-acasă, cînd îți spun că nu te-ai umilit îndeajuns ca să meriți, și el că ce să merit ? După cum ne mîncăm noi viața aici cu handicapații ăștia… Asta nu-i viață ! Ba-i viața noastră pînă la noi ordine, Milică-tată, la care el că mă piș, nu-mi trebuie, la care Rafael că n-ai decît să-i iei gîtu', mă rog, io, unu', nu-mi permit, și Milică iarăși, că alții trăiesc altfel, au alte posibilități, alte salarii, și noi ne chinuim în pușcăria asta și cică tot nu te strădui și nu te umilești îndeajuns ca să meriți…

Rafael închise repede fereastra, ca și cum s-ar fi temut să nu audă cineva de afară lamentările lui Milică, și frigul, răcoarea și umezeala dimineților de sfîrșit de septembrie, care te trag la somn și-ți sperie somnul, cerul apăsător, încărcat, vremea închisă care te roade, îți înțepenește măruntaiele ; plutește ceva toxic în aer, respirația se îngreunează de presimțirea iernii gîfîind pe culoare, prin oficii și dormitoare, prin răsuflările și sforăiturile a o sută de copii.

Frigul și mirosul de transpirație dospită și de urină se strecoară prin țesătura fragilă a cărnii, făcîndu-l pe Rafael să se zgribulească și să-și frece umerii. Își aprinde o țigară, privind în gol prin figura lui reflectată în geamul ferestrei, dincolo de dreptunghiul de asfalt din curtea școlii, cu porți din țeavă pentru handbal, și dincolo de pîlcul de case împresurat de blocuri amestecate și risipite în vîrtejul de cenușă al cerului, scufundate într-un nor uriaș de cenușă ; cenușa și fumul, și umezeala, și nu se vede țipenie de om, abia a trecut de cinci dimineața… Tresare. Ăsta chiar nu-i în firea lui. S-a sonat definitiv, auzi, că nu puteai să fumezi cît a fost geamul deschis ?… După șapte ani, ți-e dat să afli că-l deranjează fumul de țigară. La supărarea asta mare a ta, poate c-ar fi o treabă bună să te apuci de fumat, și lasă, Milică-tată, că-i de la vreme. Vremea asta mohorîtă și rece s-ar putea să te întoarcă pe dos. Vine iarna, deh, și el că nu pot să mi-o scot din cap, și Rafael împroșcînd prin pale de fum că lasă-l dracului de cap, nu-l mai munci atîta, că dai dracului în nebuneală. Sabina, Rafaele… Mda, are un nume frumos, aș zice că predestinat, am citit undeva despre o răpire a Sabinelor… De ce nu iei în calcul posibilitatea că ar fi răpit-o cineva ? Exclus. Mai curînd s-o fi dus la mă-sa, la Brașov, la care Rafael, și atunci, ce mai aștepți ? Dă o fugă după ea la Brașov și fă o ședință cu ea și cu mă-sa, eventual și cu taică-său, și nici nu s-ar pune problema că părinții ei n-ar învăța-o de bine cînd te-ar vedea așa băiat brava, ca să-i spună să se întoarcă la tine, că fraieră ar fi să dea cu piciorul la așa bărbat….

Problema e că Milică n-ar avea unde să se ducă la Brașov, că nu știe nici un fel de adresă. Tot ce a apucat Sabina să-i spună e c-o are pe mă-sa în Brașov, dar Brașovu-i mare, oh, cît l-a umilit femeia asta și cît l-a chinuit ca pe hoții de cai… Las-o dracului, Milică-tată, nu erai tu genul, ți-am mai spus, te-ai schimbat, mă uimești. N-ar strica totuși să înveți să te umilești puțin. Să știi însă, ca să te poți umili puțin, trebuie să te umilești mult. Altfel, n-ai avea cum să reușești, și el că asta tot din cărți ai luat-o, mă rog, Milică-tată, nu văd cu ce te-ar deranja, da' ascultă aicea la mine că degeaba ai mușchi, degeaba ești ditamai omu'…

Adică ce impresie-și face Rafael ? Că nu s-a umilit îndeajuns ? Ba cum să nu, Milică-tată, da' ce impresie să-mi mai fac dacă mi-ai spus că-i mai dădeai peste bot cînd ți se părea, mă rog, poate că merita să și-o ia, dar în nici un caz asta n-ar fi o cale spre umilință, și Milică, zbierînd ca opărit, că nici să mă las călcat în picioare ! Nu-s pînă într-atît de masochist !

Nu-i deloc o oră potrivită pentru zbierat. Trezești copiii, Milică-tată, ei au niște răspunderi și niște obligații ; după ce că nu mă lași să dorm, îmi mai dai și de lucru cu copiii… Dacă tot așa făceai și cu biata femeie, m-ai lămurit… Oricum, femeia asta văd că ți-a transmis o anume nervozitate, o agresivitate din care se vede că vă gelozeați, vă certați, vă băteați, la care Milică, tu nu înțelegi ?… Rafael țîțîia mustrător din buze, nu înțelege și nici nu poate fi convins, așa încît Milică se dădea de ceasul morții ca să-l convingă, și că el ce-ar face dacă... dacă ar avea o femeie, o soție eventual ?… Adică, ce să facă ? îl întrebă Rafael, uitîndu-se cruciș și lăsînd să-i atîrne printre dinți jumătate de limbă, precum unii copii grei de cap din jurisdicția lor. Păi, dacă Milică vroia cu tot dinadinsul să-l pună-n situația lui, el prefera să se pună în situația fericiților ălora săraci cu duhul. Milică încă insista, chiar nu i-ar păsa lui Rafael dacă ar fi cu o femeie care ar umbla brambura și l-ar înșela… Nu știu, habar n-am, nu mi-am pus problema, am mai stat cu cîteva femei cîte cinci-șase luni, chiar un an, dar n-am tras unul de altul în așa hal. Acuma stau cu soră-mea, m-am lipit de ea, m-a luat de suflet, mă rog, am zis că scutesc banii de gazdă, dar are și ea niște greutăți, în sfîrșit… Ar mai dura pînă m-aș căpătui c-o nevastă. Mă codesc, mă cam tem, mai ales cînd te văd pe tine. Aș zice totuși că gelozia asta nu-i a bună, la care el c-am iubit-o, mă rog, ai iubit-o, da' ar fi trebuit să te umilești cît de cît, cît de puțin, ca s-o ții lîngă tine. Să te fi mutat în tura de zi, să lași să treacă de la tine, și nici acum n-ar fi prea tîrziu. În locul tău aș căuta-o, nu m-aș lăsa pînă n-aș găsi-o ca să mă împac cu ea…

Rafael se înfierbîntase. Pe măsură ce se lumina de ziuă, devenea tot mai volubil. Milică îl știa cum e cînd apucă să-și dea drumul : un izvor nesecat de sfaturi, la care toată omenirea să se adape. Nu-l

prea lua în seamă de obicei, dar de astă dată l-a luat și a fost cum nu s-ar fi putut mai rău. Peste cîteva zile, Rafael și-ar fi mușcat mîinile pentru sfaturile lui. Mai bine și-ar fi văzut de treabă și l-ar fi lăsat pe Milică să se legene în voie în iluzia aia nămoloasă, dar care uite că, de bine, de rău, îl ținea lîngă el ; păi, bineînțeles c-a iubit și a suferit și s-a umilit, toată lumea trece prin așa ceva, nu ești om întreg pînă nu leorbăi din ciorba asta puturoasă…

Aia e, că nu s-a putut stăpîni, tocmai cînd ar fi trebuit. Principiile și sfaturile lui de doi bani l-au lăsat singur, învinovățindu-se, dezvinovățindu-se : adevărul e că nu-i trecuse nici o secundă prin cap că fraierul ar catadicsi să-l asculte, recurgînd la soluții drastice. Din noaptea aceea, Milică dispăru fără o vorbă, fără să-i spună tovarășului lui de șapte ani de ispășire prin oficii și nici altcuiva din școală ce are de gînd. Fraierul, idiotul, se plîngea și se dădea de ceasul morții că nu-i înțeles, dar mai de neînțeles decît ce făcuse el ce putea fi ? Dăduse cu piciorul unei slujbe onorabile și totodată și prietenului celui mai bun, căruia nu-i rămînea decît să creadă că nu se ascunsese undeva să-și ia gîtul. Ce mare lucru – dispăruse, era ca și cum ar fi murit ; măcar că era mai probabil să fi plecat s-o caute pe nevastă-sa. Și i-ar fi luat destul timp ca s-o găsească.

5

Avea să-și aducă aminte de vorbele alea spuse-n bătaie de joc, că nu-i ușor să veghezi somnul unor copii și să dormi și tu pe lîngă ei… Probabil că ele îl supăraseră pe Milică pînă într-atît ca să dea bir cu fugiții. Bineînțeles că nu era ușor, dar, la o adică, Rafael se descurca și de unul singur acum, înhămîndu-se la de două ori mai multă alergătură și să te miști de două ori mai repede pe același traseu : apelul de seară, stingerea, deșteptarea, apelul de dimineață, îmbrăcarea și încolonarea pentru micul dejun. Turma de o sută de sălbăticiuni rămăsese cu un singur păstor-îmblînzitor și tată iubitor, căci erau ca și ai lui copiii ăia. Familia lui, familia celor fără familie, mereu în ochii lui și crescînd sub ochii lui. Îi cunoștea, pe fiecare-n parte, după nume, porecle și năravuri ; care face-n pat și trebuie trezit noaptea să fie dus să se ușureze, care-i obsedat de liberate, de hoinărit pe străzi și de plimbări cu trenul și clocește planuri de evadare, care-i predispus la violență sau are aplecări spre perversiuni și porniri de violator îndreptate asupra tovarășilor săi, care-i somnambul, care chinuit de coșmaruri și zbiară-n crucea nopții după niște părinți neștiuți : mamăăăă și tatăăăă, mi-e milă de mama mia și de tata mieu…

Mila, da, iubirea și deznădejdea. Viața lui începuse acolo și parcă ar fi vrut să se termine acolo, mai mult acum decît altă dată, cu de două ori mai mult balamuc și bătaie de cap și fript de dorul fraierului și idiotului ăluia de Milică. Și lui, și tuturor din școală le era limpede de-acum că n-avea să se mai întoarcă. Lipsea de trei săptămîni. Vineri dimineață, cînd s-a afișat programul cu repartiția

personalului pe ture, Rafael văzu că-i dăduseră pe altcineva în locul lui Milică. Madam Trifu Ortansa, ce nenorocire, nici că s-ar fi putut mai rău de-atît. Mai lucrase cu ea sporadic, cîteva luni, cu totul, în șapte ani. Avea experiență, știa cum ar fi de procedat cu ea, dar nu se simțea în stare. Prea tare îl amărîseră fuga și trădarea fraierului și idiotului ăluia, fleșcăindu-i puterea și răbdarea dovedite cîndva în preajma femeii ăleia care avea un tabiet trainic înrădăcinat : bătea copiii pînă-i căpia. Dintre toți cu care lucrase, doar Rafael se pricepuse s-o țină în frîu cît de cît, dar de-acum nu s-ar mai fi bazat. Simțea o slăbiciune acută, aceeași slăbiciune de altfel care-l împinse să se ducă la jupîn Foloștină, directorul, să-i ceară alt partener de tură, pe oricine, n-are nici un fel de preferințe, doar să-l scutească de madam Ortansa, că nu se simte-n stare… E înțelegător Foloștină și bine intenționat și plin de experiență în soiul ăsta de diferende. Rezistă, se ține tare pe poziție, de vreo șase ani i s-a împlinit termenul de pensionare, dar nu se lasă, uite-l, un moșneag scundac și voinicos, cu fața stacojiu-vineție, pus mereu la patru ace, la costum și cravată, și-mbălsămat cu esențe de apă de colonie. Rafael n-are decît să-i înghită diplomația și oratoria de doi bani, pe care și-o exersează luîndu-l pe ocolite, cum că am fost nevoiți la reduceri de personal care ne-au afectat și-s încă de așteptat directive în acest sens de la minister, deoarece prea puțini sînt dispuși să plece de la noi de bună voie, domnu' Ogrinjan, cum a făcut colegu' matale de tură, așa că va trebui să ne cernem iarăși, deși sîntem la limită cu personalul și nu-i departe vremea cînd vom băga cîte un singur supraveghetor pe etaj și chiar pe două etaje. Deocamdată, să fim mulțumiți că ne putem cîrpi. Nu ne putem permite totuși să avem preferințe… Da'-n definitiv, ce cusur are madam Trifu ? E pricepută, harnică, sufletistă, nimeni nu s-a plîns pînă acum…

Știe prea bine jupînu' care-i problema lui madam Trifu, dar nimeni din școală și nici Rafael n-ar îndrăzni să i se plîngă. Povestea femeii e de mult clasată, iar cîtă vreme e jupîn Foloștină director în școala asta, nimeni nu bate copiii. Copiii sînt ocrotiți de lege, care lege e respectată de întreg personalul. Copiii sînt iubiți, educați,

îndrumați, ei fiind viitorul și chezășia visului de aur – jupînu' e gata oricînd să-ți dea în cap cu firma asta. Orice aluzie la apucăturile sadice ale lui madam Trifu devine numaidecît o invenție și o mizerie care ar pleca din biroul ăsta și ar zbura printre profesori și supraveghetori, ca să fie răstălmăcită cum nu se poate mai rău pentru Rafael. Se știe doar, toată școala știe cum s-a ținut jupînu' pe poziție cu astfel de strategii treizeci și ceva de ani și cum a ajuns director și jupîn dintr-un obscur profesor de atelier ; păi, lăcătuș la viața lui, chiar așa, cu patru clase și școală pedagogică făcută pe puncte, păi, nu-i puțin lucru, că și-a văzut de treabă și și-a văzut interesul și-a răzbătut cu fruntea sus prin pîcla și putoarea mîncătoriei, ciulind totodată urechile la insinuările tendențioase care doar să i se pară că le faci și numaidecît te bagă-n bîza colegilor, punîndu-ți în cîrcă pînă te cocoșează, pînă ce opinia colectivului ți se pune de-a curmezișul și te scuipă afară, și atunci jupînu' nu mai are încotro, cît o fi el de înțelegător și bine intenționat…

Rafael o lăsă baltă. Prudență, mă rog, n-ar mai fi insistat pe metehnele madamei Ortansa, care i-ar fi mîncat sufletul, temîndu-se pasămite pentru slujba asta onorabilă, curată și comodă la o adică, măcar că nerodul de Milică se lipsise de bună voie… Idiotul și cretinul, mai bine nu te-ai mai gîndi la el. S-a dus, a dispărut, l-ai șters… Ba nicidecum prudența, Rafaele, la o adică și tu te-ai lipsi de bună voie. Atunci ? Poate că lehamitea aia grea pe lîngă care trecuse în urmă cu șapte ani, pînă să-și afle menirea ori harul, ori ce dracu' o fi fost. Tată iubitor, deh, cît să mai stea în loc de mila orfanilor, văzîndu-și în ei ca într-o oglindă copilăria, dar uite că totodată lumea-și vede de treburi. Jupîn Foloștină cu ale lui, biroul curat și bine luminat, un adevărat post de comandă și o garanție de netăgăduit a supraviețuirii lui și a costumelor ălora demodate îmbălsămate cu apă de colonie, și tot așa și madam Ortansa, pe care n-ar mai scoate-o nici dracu' din obișnuințele ei. Vai de soarta ei, mănîncă și ea o pîine pînă la urmă, așa cum toți din școala asta mănîncă o pîine și nu e vreunul care să nu se scape cu o palmă, barem, peste obrajii supți și creștetele chiluge, măcar că Rafael resimte palma aia abătîndu-se cu puteri însutite asupra lui. Păi, ca

întotdeauna, lovit și strivit de lumea care-și vede de treburi ca să mănînce o pîine. Ce fel de pîine, mînjită cu ce, mă rog, păi, nervi de fier să ai cu sălbăticiunile astea, și totuși nimănui nu i-ar da mîna să calce pe urmele lui madam Trifu, devenită în timp un etalon și un termen de comparație, căci orice profesor sau supraveghetor s-ar socoti mic copil pe lîngă ea.

Niște păcate amărîte. Cine și-ar pune mintea cu nevasta aia de milițian ? Blondă vopsită și cîrlionțată artificial, ușor sărită de patruj' de ani, înaltă și masivă, cu o constituție atletică întru cîtva, de aruncătoare de disc, și cu palmele alea de caratistă, bătătorite, și cu falangele pietrificate de descinderile printre copii. În ruptul capului nu s-ar cruța, n-ai ce-i face, pasionată-n draci de munca ei, madam Trifu, mai cu milă, mai trage-ți naibii sufletu' că tot banii ăia-i iei… Curg apele de pe madam Trifu, de-ai zice că bate la ciocan la forjă. Pumni și palme la grămadă și-și mai face de lucru și c-un bulan din dotarea lui bărbatu-său, lung de vreo juma' de metru și pe care-l îndoaie și-l leagă cu un șiret ca să încapă în sacoșa cu sufertașe. E nedespărțită de sacoșa aia cu sufertașe. Bagă-n ea la greu, ca să aibă putere pentru munca pe brînci, o pedeapsă-n definitiv, o zbatere necontenită și un tremur mare, ivit, desigur, dintr-o mare spaimă. E lesne de văzut că de la spaimă i se trage, și, oricum, toată școala îi știe povestea. Se spune că a rămas cu o sperietură de-acum doișpe ani, cînd au bătut-o niște copii pînă au lăsat-o aproape fără suflare, dar cine știe ce o fi fost de fapt, de vreme ce toți copiii din dormitorul ăla au negat pînă-n pînzele albe că s-ar fi atins cineva de ea. Ba destui au jurat pe viața lor că au văzut-o beată și căzînd cu tîmpla de fierul unui pat, madam Trifu, degeaba a făcut anchetă jupîn Foloștină, că n-a fost în stare să-i dovedească… Aiurea, pe jupîn Foloștină l-a durut în fund de madam Trifu ca să-i facă dreptate în fața copiilor de cinșpe-șaișpe ani, care cît de curînd ar fi plecat din școală ca să îngroașe rîndurile infractorilor periculoși, iar ea n-a avut martori și nici măcar semne, vezi, au bătut-o ca la Miliție, fără să-i lase semne. De bună seamă că de atunci i s-a pus definitiv – n-ar mai sta ea în loc de paragraful ăla care interzice orice fel de agresiune fizică sau verbală asupra

copiilor, pe care pînă la urmă cine să-l fi respectat întocmai ? Lasă-l pe tatăl ăla țicnit de Ogrinjan Rafael și incredibil de ipocrit, după cum vrea el să-i învețe pe toți să se poarte cu copiii, și el cu povestea și nenorocirea lui, ca și madam Trifu, rămas de-acum ultimul și singurul după plecarea celuilalt țicnit, Teodorescu Milică… Dădeau din mînă cînd venea vorba de domnu' Ogrinjan, păi, lăsați copiii să vină la el, după cum s-o crede el te miri ce mîntuitor, tot cu nasul pe sus și strîmbînd din nas, într-o școală specială, carevasăzică, unde trebuie lucrat cu metode cît de cît speciale. Așa i-a lăsat Dumnezeu pe lume pe copiii ăștia de soi rău, imprevizibili, sălbatici, una, două ți se suie-n cap, și cît de perverși și șantajiști, și artiști cînd e să mimeze leșinul ori amnezia, gata oricînd să se dea cu capul de pereți pînă sare sîngele din ei, ca să se ducă la director să arate ce le-a făcut profesorul ori supraveghetorul căruia i-au pus gînd rău. Zi de zi se negociază conflicte, se pune în vedere, se penalizează, se umblă la salarii, se desface contractul de muncă, și toate astea numai din cauza lor. Toată lumea de aici e îndatorată copiilor.

Domnu' Ogrinjan catadicsește, uneori, să facă pe deșteptu' cu filozofii creștine de genul ăsta, cică lumea-i îndatorată lor pînă peste cap, auzi, că Dumnezeu se mai îndură să țină în ființă lumea asta smintită numai și numai datorită orfanilor ăstora, fără de care de mult s-ar fi ales praful, idiotul, cică bestiile astea mici și periculoase ar avea tot dreptul asupra noastră… Păi, ia încearcă de slăbește numai puțin hățurile și ești mîncat. Cazi printre copilași cu capu-n jos ca-n cazanu' cu smoală dată-n clocot, de unde nu te mai scoate nici dracu'. S-au mai văzut, de altfel, în școala asta suferinzi de boala domnului Ogrinjan, amintiți-vă d-ăla care, tot așa, nu mai putea de dragul copiilor și l-au dat patru copii pe mîna procuraturii, măcar că nu arăta deloc în stare de ce i s-a pus în cîrcă, dar copiii au conlucrat bine și au fost extrem de convingători în declarațiile lor cum i-a pus să-l pipăie și să i-o sugă, cînd de fapt bietul om venise și el aici tot pentru o pîine amărîtă de supraveghetor, de care n-a mai apucat să se bucure, tocmai pentru că nu le avea p-astea cu bătaia ca să te știe copiii de jupîn și să nu te

amestece în rahatul lor. Sînt împărțiți în niște grupuri de interese, cu legi de un rafinament și o duritate arătîndu-i pe deplin maturizați după cum se toarnă unii pe alții jupînului mare, directorul Foloștină, laolaltă cu profesori și supraveghetori, încît prea imbecil să fii ca să nu-ți dai seama că nu mai sînt copii, copiii pentru care Dumnezeu ar mai ține lumea…

N-aveai decît să suspini în veci după Milică, Rafaele, și după harul acelei mile și iubiri resemnat surîzătoare, pe care vi-l insuflați reciproc și care nu vă lăsase vreodată să vă călcați pe inimă, păi, retardații, Milică, orfanii, Rafaele, dezmoșteniții… Și voi le erați datori. Ce dacă se pișă pe ei toată noaptea în pat, de-ai zice că înadins o fac ?… Le e frig, sînt răciți, bolnavi copți, le curg franjuri de muci și li se înnoadă sub bărbie și li s-au umflat ochii-n cap cît cepele… Și ce dacă se scapă pe ei pe culoare pînă să ajungă la closet, de lasă dîre de balegă ca vacile, că tot ei or să spele, vezi de treabă, trimite-i numai după teu și cîrpă și-s băieți de-nțeles, bine crescuți, că doar cine i-a crescut dacă nu noi ? Nu le-o plăcea nici lor c-au împuțit tot etajul după ce au mîncat ca porcii, pînă au dat în pîntecăraie, că-i știi doar că-s la fel de debili la stomac ca la cap. Au circuitele inversate, ăștia sînt, lasă-i în plata lor dacă nu vor să se culce, stinge-le lumina și lasă-i, mîine-dimineață n-o să tragă nimeni de ei să-i scoale să se ducă la masă, or să rămînă nemîncați și tot spre răul lor dacă nu se duc nici la ore, că s-au lins pe bot de bani de buzunar și de ieșit în oraș, și tot așa, lasă-i și lasă-i, păstrîndu-ți cumpătul și mila, și iubirea neștirbite de zbieretele lor, lasă-i să facă pe toți ca niște draci, să se bată ca să se întărească pentru viața grea de afară, fiindcă aici, de bine, de rău, au un pat și un castron cu fiertură și înlesnirea asta de ultimă oră, bani de buzunar, bani de o prăjitură și un suc, iar în rest n-au decît să se reguleze-ntre ei dacă n-au alte posibilități, fiindcă vezi bine, Rafaele, că deja se zbate bărbăția-n ei să dea pe-afară, păi, d-aia și balamucu' ăsta, Milică-tată, și doar dacă ți s-ar părea că se-ngroașă gluma să se omoare-ntre ei, ba stai liniștit, că n-ajung ei pînă acolo, Rafaele, ba să nu te bazezi, du-te și desparte-i, da' cu simțire și stăpînire, ca să nu le faci mai mult rău decît și-ar face ei unul

altuia și învață-i, explică-le, că doar d-aia ne numim pedagogi-supraveghetori, și nicidecum gardieni, care fac mai multă pușcărie decît deținuții, Milică-tată, asta-i chiar o vorbă proastă, pe care s-o spui cine știe cum la necaz, cînd ți se pare că d-aia îți merge anapoda cu nevasta, din cauza slujbei și a copiilor ăstora care, tocmai dimpotrivă, ei doar au salvat lumea.

6

Nu s-a dus decît opt luni la căminele de la Grozăvești. După capul ei, ar mai fi lungit-o cîțiva ani. Nu s-ar fi îndurat să dea așa ușor cu piciorul unui salariu și n-ar fi luat de una singură hotărîrea asta. Păi, Velicu, deh, ce-o fi zis el, că-i face un bine văzînd-o așa pleoștită, mereu întoarsă pe dos și fără chef și mai dă-i dracului cu căminele lor, păi, bineînțeles că nu face de ea. La mătură, la closete, deh, asta-i libertatea și democrația... Păi, la prezența și aspectul ei, nici nu s-ar pune problema, și lasă c-o să-i găsească el ceva, un post de secretară sau dispeceră...

O vreme chiar se lăsă în nădejdea lui, și el a tot amînat și a cam dus-o cu vorba, deși nu e vorbă, că s-o fi zbătut să caute. Ar fi avut la o adică niște relații și niște prieteni. Știa însă și Mirela cum e cu prietenii, mai cu seamă-n vremurile astea, cînd unii s-au ajuns și alții au decăzut în ultimul hal, și alții s-au stricat la cap de nu-i mai recunoști. Pînă și familia ei de prietene începuse să se răcească și să se cam îndepărteze de ea dacă nu mai avea de unde s-o aprovizioneze... Peste toate astea, în septembrie i-l aduseră pe Mugurel de la Cîmpulung, că se făcuse de școală. Copilul, da, încă o grijă printre atîtea altele... Care grijă, Mirelo, uită-te la Roșioara că nici cu trei habar n-are?!... Atîta că ea nu-i ca Roșioara, s-atîrne și s-aștepte să-i pice. Unde ar ajunge dacă ar sta în nădejdea lui Velicu pentru posturi de dispecere și secretare?

Ba tocmai că, de-acum, atîrna la Velicu cu tot cu fiu-său. Degeaba s-ar fi ținut cu nasul pe sus și s-ar fi crezut altceva decît este. Era la fel ca Roșioara pînă la urmă, chiar dacă asta atîrna la

mai mulți, iar copiii ei, tot trențăroși și nemîncați. Ce mai, trebuie să se miște și să se zbată să-și caute de lucru…

Nu se zbătu prea mult pînă să nimerească, iarăși, într-o bucătărie. Bucătăria unui restaurant de astă dată. Asta ți-or fi soarta și norocul pînă la urmă, Mirelo, dacă la roboteală printre crătiți te pricepi mai bine decît la altele, și asta ai făcut cînd ți-a mers mai bine… Măcar de ar fi avut parte de bine și uita că tot ca la concentrați, cîte zece ore pe zi, muncă pe brînci. Așa-i la patron, ce mai, te stoarce pînă dă sînge din tine, dar, deși acolo putea să mănînce oricît, acasă nu mai putea să ducă nici un colț de pîine. La o adică, nu i-ar fi păsat prea tare ; ce să te faci însă, Mirelo, că o lună și jumătate cît a stat acolo, n-a văzut un leuț chior, și patronul o ținea una și bună că merge-n pierdere și nu-și permite, are puțini clienți și n-are de unde să plătească bucătăresele… Ce jigodie ! Pentru cine găteau ele atunci zi-lumină ? Clienții, deh, și el că să fie mulțumite că le asigură mîncarea, care și aia costă…

A încercat și pe la cîteva buticuri, vînzătoare, și ca un făcut și un blestem, mereu a ieșit lipsă la bani și nu s-a ales cu nimic din salariu. Tot așa i-a mers și la doi patroni cu tarabe de ziare, ce să te mai faci, Mirelo, că toți se uită să le muncești pe nimic, să te fure din salariu și se mai și dau la tine. Păi, chiar, cum e vorba aia că și bătută, și fututǎ, și cu banii luați… Dacă nu cumva asta i-o fi soarta de acum încolo, să stea la mîna unor nemernici care profită că te văd încolțită. Astea-s vremurile care vin, n-ai ce-i face, și cînd te gîndești că, înainte, oricine avea o slujbă și un salariu să-i ajungă și, de bine, de rău, un acoperiș deasupra capului, prin blocurile din cartierele astea de ghetouri, urîte-frumoase, vai de mama lor, să le ia dracu' că se tot scumpesc, de-au ajuns să coste jde mii de dolari, și cui i-ar mai puți și ar strîmba din nas ? Blocuri peste blocuri cît vezi cu ochii, pădure de blocuri, să aibă lumea unde să stea, și nu era, ca acum, o problemă să-ți plătești datoriile la stat, chiria și întreținerea, impozite și rate, și-ți rămînea și ca să mănînci, Mirelo, degeaba se văita lumea-n draci că moare de foame, și pe de altă parte, toți se descurcau prin prieteni sau neamuri de la țară sau din ce furau de unde munceau ca să-și umple frigiderele, așa că să nu-i

spună ei oricine că nu era bine. Uite că de atîta bine s-a umflat tărîța în lume, de i s-a urît omului și-a dat pe afară mizeria, buruiana asta rea a sărmănelii și a smintelii, ca să facă Revoluție și să-l omoare pe Ceaușescu, de i-au ajuns blestemele și s-au încărcat de păcate grele, ca să-l împuște și pe el, și pe nevastă-sa în ziua de Crăciun, de să vedem acum pe unde or mai scoate cămașa…

Cui porți de grijă și cui îi plîngi de milă, Mirelo, cîte și mai cîte ispite ivite din spaimă și deznădejde și ură, Mirelo, cînd te știi încolțită din toate părțile și nu mai ai încotro s-o apuci și pe ce să pui mîna ? Te-ai tot duce de nebună… Ce mare lucru dacă ar fi ieșit în stradă, la produs ? Nu te gîndi că n-ar fi avut cu ce. Păi, cum dracu', e bazată-draci. Zveltă și țeapănă și-nțepată, cu un păr de toată bafta, bătîndu-i cu vîrfurile fesele obraznice ; părul ei negru cu reflexe roșiatice, precum lumina unui răsărit crescînd peste un pămînt untos, roditor, care abia așteaptă sămînța, și ochii verzi, mari, cu uitătură stranie, dusă, crucișă, străvezie, și pomeții înalți și însîngerați, întregindu-i aerul tupeist și pervers… Avea în ea tot ce ademenește și provoacă, măcar că n-o fi fost chiar cum o arăta înfățișarea, Mirelo, se întîmplă că omul se ascunde sub masca chipului, se strînge și se înghesuie copleșit de frică.

Cît ai clipi, i se topea tupeul. Îndrăzneala aia deșănțată ivită din furie și deznădejde, care ar fi susținut-o să iasă-n stradă la produs sau să-și ia lumea-n cap spre Turcia, Grecia sau Italia ca s-o facă pe bani adevărați, ca atîtea altele, dintre care destule au dat lovitura și s-au pricopsit. Mare pricopseală, Mirelo… Nu se simțea în stare. Și vroia, și nu vroia, dar de fapt, nu putea. Ceva o reținea. Nu-și dădea seama ce anume. Poate că niște amintiri încă prea vii : toate prin cîte trecuse de cînd se măritase și plecase din Cîmpulung. Crîmpeiul acela de trecut parcă ar fi apăsat-o și parcă i-ar fi spus că-i prea tîrziu pentru ea…

Amintirea unui soț, Mirelo, idiotu' ăla de Ticuță… Mai era și Mugurel, în primul rînd Mugurel, deși n-ar fi fost mare lucru să-l lase la taică-său la Cîmpulung să-și facă școala dacă ar fi vrut și ar fi ținut cu tot dinadinsul să plece pe-afară să-și facă de cap. O mai fi fost și obișnuința deprinsă de timpuriu să se știe agățată de o

slujbă. Să ai munca ta, Mirelo, rahat. Nici măcar asta nu ți se mai leagă. În definitiv, tot o muncă ar fi s-o faci pe bani, și chiar și numai de curiozitate, Mirelo, și tot ar merita să încerci. Să trăiești de pe urma bărbaților…

Pînă la urmă, chiar asta făcea, chiar dacă trăia doar de pe urma unuia singur, Velicu ce naiba era ? Însă ținea aproape sărmanul de el. Sufletist de nu se poate, uite că nu se îndura s-o lase în voia sorții după ce ea osteni să-și mai caute de lucru, așa încît înțelese să facă un efort ca s-o sponsorizeze ceva mai consistent. Cît ar mai fi rezistat și el, Mirelo, cît l-ar mai fi ținut curelele să hrănească încă o familie pe lîngă a lui ? Asta n-aveai de unde să știi de azi pe mîine. De azi pe mîine nu mai știai la ce să te mai aștepți cu atîtea scumpiri și inflație, și greve, și disponibilizări, și falimente peste falimente, și Velicu un pîrlit de maistru la IMGB, și uite că și acolo se stricaseră treburile, după ce, pînă-n Revoluție, el se pricepuse să facă un ban grămadă, scoțînd fiare cu Dacia lui din secția de confecții metalice unde lucra, pentru grilaje și garduri de tot felul, solare, bolte de viță-de-vie, garaje și magazii, pe care fie le făcea cu mîna lui cînd primea comenzi convenabile, fie vindea fierul angro, așa încît salariul era nimic pe lîngă afacerea aia. Păi, viață de trăit, de s-o fi ținut nu doar pe Mirela și pe nevastă-sa, ci încă trei-patru femei cu trei-patru rînduri de copii.

Măcar că nu dispăruse peste noapte ca să-și trimită salariații la spălat closete, IMGB-ul fusese pentru Velicu cam ce fusese pentru Mirela cantina concentraților. I se tăiase de-acum și lui. Nu mai putea să fure fiare și nici salariul nu mai era ce fusese, și totuși nu era ăla care să se dea bătut. De bine, de rău, se descurca. Chiar ai fi putut spune despre el că are noroc de bani, Mirelo, adică bani din ăștia, din care să-și țină cele două familii ; bani de benzină, de bere, de țigări bune, de cîte o ieșire la iarbă verde… Nu bani din ăia de vile, de jeep-uri ori sejururi la Paris. Uite că ea n-a avut noroc să atîrne la bani din ăia, deși de bună seamă c-ai fi meritat, Mirelo, chestia asta o cam rîcîia pe suflet, păi, la prezența și aspectul ei... și uite că n-avea încotro, trebuia să se rezume, să se strîngă și să se înghesuie în ea însăși… Deznădejdea și resemnarea, deh, la o adică

e bun și bănuțul lui Velicu, scos din mici învîrteli de azi pe mîine. Alerga și robotea ca o furnică zi și noapte : făcea pe taximetristul, făcea pe cărăușul de marfă pentru vechii lui prieteni, pe care-i dusese capul să-și deschidă buticuri… Ce mai, făcea pe dracu-n patru ca să se mențină și s-o mențină și pe Mirela pe linia de plutire ; păi, ce să mai zici, Mirelo, dacă o duseseră tîrîș-grăpiș împreună aproape cinci ani, de ce n-ar fi dus-o și de-acum încolo ?

O duceau cum puteau, deși, odată cu vremurile în schimbare, nici între ei nu mai era ce fusese. Parcă trecuseră niște zeci de ani, nu doar patru-cinci ; atît de mult lăsaseră în urmă timpurile alea cînd el o aștepta cu mașina la cantină. Acum, abia dacă mai găsea, cine știe cînd, două ceasuri libere ca să fugă cu sufletul la gură la Mirela. Totuși, chiar și-ntr-o fugă și-o alergătură, ea tot ar mai fi însemnat ceva pentru el. Mirela n-apucase s-o vadă vreodată pe nevastă-sa ; poate că ar fi trebuit, de curioasă barem, deși timpul îi tocise orice urmă de curiozitate. Îi era prea de ajuns, de-acum, ce știa de la Velicu despre ea, și anume că-i mică și îndesată și cam țărănoasă de fel și că nu se mai culcau împreună de niște ani buni, dar, pasămite, fată bună, nu-i geloasă adică, cică n-ar prea interesa-o că umblă cu alta și n-ar avea nimic să-i reproșeze cîtă vreme aduce bani în casă. Vezi bine, Mirelo, că banii îi țin agățați unul de altul, mai mult chiar și decît cei doi copii. Păi, și banii făcuți de el, dar mai ales banii familiei ei. Din banii socrilor cumpărase Velicu mașina, și tot părinții ei le promiseseră bani ca să schimbe apartamentul cu două camere pe unul mai spațios. Aveau chiar la țară părinții ei ; deschiseseră bodegă și magazin și creșteau viței ; vindeau la abator cîte șapte-opt viței pe an. Îți dai seama cîte milioane rulau, Mirelo, și de bună seamă că Velicu atîrna la pricopseala lor. Îl simțeai că-i cu capul plecat și nu mișcă-n front la o adică. Ca și o slugă, deh, își alina și el cum putea osteneala și umilința. Se dedulcea și gusta din ce le pica stăpînilor pe de lături. Își îngăduia mici scăpări, care să nu bată la ochi și care, la o adică, i s-ar trece cu vederea, cum ar fi bunăoară Mirela, și uite că tot așa îi pica și ei firimitura de la masa altora, trebuind să se mulțumească cu o jumătate sau un sfert de bărbat. Mai mult nu i se dădea și știa că

mai mult n-are cum să obțină, oricît de tare s-ar fi ambiționat să forțeze nota cerînd, pretinzînd, împroșcînd cu reproșuri, cu atît mai mult cu cît acum depindea cu totul de banii lui Velicu… Păi, tocmai că depindeai, Mirelo, acum îl vroiai doar pentru tine, cu mai mult foc decît altă dată.

N-ar mai fi pridiđit spunîndu-i că ea nu e vaca aia de nevastă-sa, țăranca aia frigidă și parvenită și materialistă de nu se poate, care doarme pe ea și habar n-are să-i ofere ce-i trebuie unui bărbat. Păi, cum dracului, ea, una, nu se compară, așa că nu mai are rost s-o lungească și s-o lălăie. Să se hotărască odată pentru totdeauna ce are de făcut de-acum încolo… Ea pretinde și cere pentru că are dreptul, Mirelo, e în drept, măcar că Velicu face pe prostu' și pe nevinovatu' și se face că n-ar pricepe…

O frigeau împreună de niște ani, dobîndise niște drepturi asupra lui, păi, să se hotărască, Mirelo, ori ea, ori nevastă-sa. Și pe lîngă nevastă-sa, nici nu se gîndește că n-ar mai fi și altele pe la care umbla cînd nu mai dădea pe la ea cu săptămînile, Mirelo, păi, cum dracu' să nu fie geloasă ? I-a spus doar că ea nu se compară și cîte și mai cîte scene și crize și isterii, că ea nu-i cîrpa lui și uite-l cum dispare cîte trei săptămîni întregi și mai bine nu l-ar mai vedea deloc și ar termina cu amăgeala asta.

Culmea-i că se simțea și el în drept, adică Mirela cu ce dracu' s-o fi ocupînd în lipsa lui ? Păi, bineînțeles că n-avea încredere în ea. Ca să vezi, o urmărise chiar în cîteva rînduri, după cum îi mărturisise mai apoi. Ce idiot, Mirelo, se ținuse după ea pe străzi, printre blocuri, cînd se ducea să mai dea cu nasul pe la prietene. Păi, cît or fi fost ele de bîrfitoare și puse pe rele, dar altundeva unde să se fi dus ? I se luase umblînd din slujbă-n slujbă și căutîndu-și de lucru, și nici altă ocupație în afară de copilul ăla nu avea. Îi venea să-și ia cîmpii între patru pereți și așteptîndu-l cu coatele pe pervazul ferestrei pe făt-frumosul ei Velicu s-o scoată cu mașina la iarbă verde, așa că o lua cu sorcova pe la Getuța, Luminița, Viorica, Vasilica, și mai mult pe la Roșioara, ca să-i ghicească-n cafea cînd o da Dumnezeu să apară-n sfîrșit Velicu și ce-o să se-aleagă de viața ei. Ce o să iasă din povestea asta a lor, despre care Roșioara n-avea

deloc o părere bună. Mereu îi spunea că io una-n locu' tău nu l-aș mai primi sub nici o formă la ușa mea, și că nu știi vorba aia, Mirelo, boală lungă, moarte sigură, după cum o duceți voi de atîția ani fără să se aleagă nimic, fără să fii în stare să-l urnești ca să-l pui pe calea cea bună, s-o lase p-aia și să te ia ca să fiți și voi în rîndu' lumii…

7

Mare lucru, Mirelo, într-un fel sau altul, și celelalte îi spuneau același lucru ca Roșioara. N-avea cum să nu simtă Velicu cît de tare îl iubeau prietenele ei. Se dădea de ceasul morții ca să-i impună să nu le mai vadă. N-avea ce căuta, să nu te mai prind pe la curvele alea, pe la împuțita aia de Roșioara, care numai de rău te învață, și că știu io ce le poate pielea și nici nu mă gîndesc că și tu…

Adică și ea tot o curvă, Mirelo, după cum ar fi urmat să i-o dovedească, cretinul dracului, mai mult o urmărea decît să stea cu ea. Ai fi zis că adună probe de divorț. Odată se ascunsese în scara blocului și stătuse trei ore cu ochii pe ușa ei, simțind vreun bărbat care ar fi intrat sau ar fi ieșit, nemaiîndoindu-se de curvăsăreala pe care i-o sufla în gură stricăciunea aia de Roșioara. Se pregătise Velicu al meu pentru tot ce-ar fi fost mai rău, da, avea în buzunar un ditamai cuțitu' de bucătărie, pe care nu s-ar fi dat în lături să-l folosească. Să te fi ferit Dumnezeu, Mirelo, și pe tine, și pe ăla cu care te-ai fi încurcat… Cică să nu-și facă ea impresia că pînă la urmă n-o s-o prindă. Știe el ce zace și cu cine are de-a face. Adică, ce-și închipuie ea, că el cu mălaiu' și alții cu futaiu' ? Păi, ce-ar fi crezut, că și-a găsit prostu' ? La care Mirela că nu ești prost, bineînțeles, ești făcut grămadă, și după una și alta mă mai prostești și pe mine. Adică tot tu o faci și tot tu cu gura mare, și pînă la urmă nu sînt obligată să suport, și iarăși că ea nu-i nevastă-sa și nici curvele alea pe unde umblă și p-ormă vine la ea ca s-o umple de tot felul de boli. Nu mai acceptă și nu mai permite, în definitiv, e o femeie liberă, la care el că liberă pă dracu', lui unu' i s-a acrit de

atîta libertate și s-a săturat de cînd o duce-n spinare cu tot cu copil, și ea că tocmai d-aia, îl scutește și-l ușurează, e liber să se ducă, să nu-l mai vadă, da, cum a auzit, să nu-l mai prindă la ușa ei și să-l ia dracu' de golan nenorocit care i-a mîncat sufletu' și tinerețea…

Își mai treceau vremea și bălăcărindu-se-n felul ăsta cînd îi ajungeau plictiseala și urîtul mai ceva ca într-o căsnicie. Își vărsau năduful și-și scoteau ochii unul altuia. Velicu se aprindea și se învinețea la față și i se bulbucau ochii-n cap cît cepele. Arăta mai mult ca oricînd ca un cocoș țopăind și umflîndu-se-n pene pe o grămadă de bălegar. Pleca de la ea zbierînd și înjurînd și trîntind ușa-n urmă, ca și cum s-ar fi scuturat de blesteme, de duhurile rele care-și fac de lucru-n femeie. I se scîrbise, i se acrise, nu mai vroia și nu-i mai trebuia în veci de veci…

Ba bine că nu. O lună dacă-l ținea era mult. După mai puțin de o lună, nu mai putea răbda și lua înapoi drumul spre garsoniera Mirelei. Se simțea, desigur, așteptat și dorit, Mirelo, și din nou se descopereau însetați unul de altul și nu mai puteau, și era la fel de bine ca altădată.

Măcar că se strîmtase și se subțiase și se rărise în ultimul hal, încă era bine. Odată la două-trei săptămîni încă-și puteau permite o ieșire la Cernica sau la Snagov cu mașina. Dacia lui Velicu, Mirelo, mai veche și decît amănțeala lor, ar fi rezistat altminteri și la drumuri mai lungi. Pînă la Sinaia sau Constanța, însă i-ar fi costat prea mult benzina și poate ar fi cedat tentației de a lua o cameră la hotel două zile, cum li se mai întîmplase. Te-a mîncat în fund să te plimbi, Mirelo, și pe urmă te-a usturat în fund de cîtă foame ai făcut. Păi, banii de benzină, de hotel și alte distracții ; înghițea în sec, amintindu-și de unde îi rupea. Păi, tainul ei și-al lui Mugurel, că nu dispunea nici Velicu să dea pe-afară. El le dădea să mănînce, Mirelo, așa că să fi fost mulțumită. N-avea decît să se restrîngă și totodată să se amăgească, încă-i bine…

Păi, cum dracu' să nu fie bine ? Plimbări, petreceri la greu… De cîte o zi onomastică, de un Paști sau Crăciun, lui Velicu îi venea iar la-ndemînă să calce-n gura lăcomiei și să nu mai ajungă la

nevastă-sa acasă. Se descurca țăranca aia și fără el, dacă nu cumva chiar i-o fi fost mai bine și o fi fost mai liniștită sau și-o fi făcînd și ea de cap cu altul, în timp ce bărbatu-său se ducea cu Mirela pe la vreun chef pricopsit al unor prieteni apucați pe calea adevăratei pricopseli, cu firme și marketuri, și-i dădeau și lui un os de ros ca șofer și distribuitor de marfă… Împușca francul slugărind la cîte un prieten din tinerețe, cum era bunăoară Costică Cremenaru, colonelu', coleg cîndva cu Velicu la IMGB, de unde plecase-n Școala de Securitate și ajunsese ditamai colonelul, iar acum ditamai proprietarul de hotel și local de lux… Păi, cine-a fost ăsta și ce a ajuns, Mirelo, ofta Velicu uneori cu jind, și că la ce să ne mai facem sînge rău, că pentru unii ca colonelu' Cremenaru s-a făcut de fapt Revoluția, dacă tot ne frămîntăm că era mai bine pe vremea lui Ceaușescu… Da' pînă la urmă las' că-i bine, deh, încă-i bine cît mai trăim și noi pe lîngă ăștia. Așa se face că amîndoi și-ar fi ținut curajul treaz cu vorba asta, Mirelo, care să nu mai ostenești s-o spui pînă ai da în chelălăială, încă-i bine, încă-i bine, încă-i bine…

Se strîngeau uneori și cîte treizeci de inși la vila lui Cremenaru, în salonul ăla cît o sală de spectacole, cu canapele de piele și fotolii și mese cu platouri încărcate cu tot felul de bunătăți, cu neamuri de-ale colonelului amestecate cu fotbaliști și maneliști, prieteni și prieteni de-ai prietenilor. Păi, ce să ne facem, Mirelo, bun de pagubă colonelu', dar mai ales dornic, mort să se etaleze cu toată fala, stima și mîndria, cum se spunea cîndva, și nu te gîndi că mîncase și el din pîinea asta, pe care acum ar fi-mpărțit-o la alții, ca și cum ar fi spus luați și băgați în voi, acesta este trupul meu și sîngele meu, adică să se ducă vestea la toți prietenii și dușmanii pe ce picior trăiește colonelu' Cremenaru și cîtă lume aduce la petrecerile lui. Lume bună, deh, și uite că și Mirela și Velicu deveniseră de-ai casei – un cuplu vesel și simpatic și care punea umărul la întreținerea tonusului petrecerii ; le mai pica și lor cîte ceva de la masa colonelului. Păi, bineînțeles că nu era chiar de colea un bănuț, un salam, un cașcaval, o sticlă de băutură mai acătării…

N-avea decît să se bucure Mirela, să uite pe moment de oful și năduful ei, că atîrnă la unul care atîrnă și el la rîndu-i – o slugă, un

bărbat care nici măcar în pat nu e-n stare… Deloc și de tot, Mirelo, încă-i bine. E bine pe dracu'. Zvîcnetul ăla de mîndrie care se răsucea în ea și o umplea de venin… Oful și năduful, Mirelo, ai fi meritat mai mult decît cocoșul ăla împielițat care cînta cucurigu la comandă, hlizindu-se și gudurîndu-se pe lîngă prietenii stăpîni, făcînd pe valetul și pe chelnerul, păi, nu te gîndi, Mirelo, că mai mult pentru asta îl chemau, să destupe sticle și să aducă platouri cu prăjituri și fripturi de la bucătărie, să schimbe casetele pînă să intre maneliștii în program. Alerga încolo și-ncoace după cum primea comanda, pune-o p-aia, Velicule, cu băutură și femei pentru toți prietenii mei… Nu p-aia, bă, p-aia cu aș da zile dă la mine… Ba p-aia, ba p-ailaltă, și el zîmbăreț, cu capu' plecat și urechea plecată, Mirelo, o cîrpă și-o zdreanță de om, un milog, grandoman și pervers la o adică, leșinat să calce pe urmele stăpînilor și poate să ajungă mai ceva decît ei, măcar că nu-l țineau curelele și nu-l ducea capul, pînă una-alta se ghiftuia cu mîncarea lor, se îmbăta cu băutura lor și fuma ce fumau ei. Chiar și tîrînd-o pe Mirela după el parcă ar fi vrut să-i imite, de vreme ce și ei aveau familii și neveste, și pe lîngă neveste, amante cu care se etalau acolo, așa că Velicu s-ar fi mîndrit la o adică. Aia e, Mirelo, că arăta la fel de bine ca puștoaicele alea de șaptișpe-optișpe ani, măcar că pentru cocoșelul ei împielițat era tot aia de niște ani, în timp ce prietenii și stăpînii își schimbau tîrfele ca pe șosete și le dădea mîna să se prăpădească de rîs pe seama lui Velicu care belește șoricu', uite ce gagicuță trăsnet și-a tras, la care el ori că nu pricepea că-și bat joc, ori că făcea pe fraieru' ca să-i prindă bine. Ba mai curînd ai fi zis că se simte gîdilat și moare de plăcere după cum se umfla în pene. Chiar credea prostu' că ăia ar fi stat în loc de Velicu care belește șoricu' și-i dă și gagicii lui să ronțăie… Aiurea, îi durea în cur cîtă vreme lor le mergea ca-n brînză, cu lanțuri de buticuri și lanțuri groase de aur la gît, și fugi, Velicule, după niște țigări, și el vioi și docil, la datorie, mereu la datorie…

Nu era chiar mereu așa, Mirelo, se mai întîmpla uneori că se umfla tărîța-n slugă și dădea pe afară. Se răsculau mațele-n bietul Velicu, și atunci se te fi ferit. Era de Doamne ferește, Mirelo, păi,

pe cine să-i fi căşunat slugii dacă nu pe femeie? Mirela trăgea ponoasele, dacă nu cumva tot aşa o fi făcînd şi cu nevastă-sa acasă… Ba cu aia nu şi-ar fi permis. Tot pe Mirela cădea măgăreaţa. Ea era şi de plimbăreală, şi de chefuială, şi de tăvăleală… Ce i s-a părut lui într-o seară că i-ar face ochi dulci unui tip. Unul bruneţel şi ţînţăros, cu mustăcioară, la vreo douăzeci şi cinci de ani, pe care nu-l ştiau nici măcar din vedere nici ea şi nici Velicu, cine ştie ce prieten de-al prietenilor colonelului, ca atîţia alţii care se frecau pe acolo… I s-a năzărit prostului şi smintitului de Velicu că se lasă pipăită în timp ce dansa cu ăla, vezi, şi chiar aşa de-ar fi fost, poate c-ar fi simţit şi ea nevoia de un pic de pipăială şi şuşoteală îngălată la ureche, că nici nu înţelegeai ce spune şi ce vrea de beat ce era. Adică-n definitiv ar fi fost de-nţeles că era şi ea dornică dacă Velicu nu era în stare să-i dea ce-i trebuie, şi uite-l acum şi pe el beat tot ca şi ăla, roşu-vînăt la faţă şi cu ochii bulbucaţi de furie cînd i-a făcut vînt ăluia peste o masă cu platouri cu trufe. Nu e vorbă, că-n felul ăsta mai învioră atmosfera, cam stătută altminteri la ora aia, două dimineaţa, cu invitaţii zăcînd în fotolii, îmbuibaţi şi mahmuri, moleşiţi de băutură… Cu toată paguba-n trufele colonelului, a fost cam pe placul asistenţei. Ce mai distracţie, Mirelo, cum se zbătea ăla în clisa de cremă de ciocolată amestecată cu cioburi, abia ridicîndu-se de cît era de beat ca să-l înjure pe Velicu, şi că la ce mai venişi, dobitocule, cu ea aici dacă n-o laşi să danseze, şi repezindu-se să-i sară-n gît sau să-l lovească şi împiedicîndu-se numaidecît, ca să cadă iar cu nasu-n cremă şi-n cioburi, şi iar se ridică şi ai fi zis că vrea s-o ia din nou pe Mirela la dans şi s-o strîngă de buci. Velicu habar n-avea de el. Cu Mirela avea ce avea. Ea era capul răutăţilor. Căţeaua, vezi, pînă nu saltă coada, cîinele nu se urcă pe ea, şi fir-ai a dracului de căţea nenorocită care mi-ai mîncat viaţa şi mi-ai mîncat banii, de curvă ordinară care nu se mai satură, şi i-a dat două smetii peste gură de a umplut-o de sînge…

A mai dat de cîteva ori şi-ar mai fi dat pînă n-ar mai fi auzit-o suflînd, dacă nu şi-ar fi luat ăia seama că se îngroaşă gluma şi cine ştie de ce ar fi fost în stare. Era pornit, Mirelo, să te calce-n picioare şi mai mult nimic dacă nu l-ar fi ţinut prietenii colonelului, şi nu fi

prost, Velicule, chiar îți stă mintea să ne bagi la belea, aici la dom' colonel care ne cinstește și ne omenește și ne distrează la ziua lui, păi, se poate ? Și pe urmă că ieșiți afară-n stradă dacă aveți ceva să vă spuneți tu și cu Mirela, hi-hi-hi, nu ne băgați și pe noi în secretele voastre de familie. Nu ne interesează ce-aveți de-mpărțit, hi-hi-hi, vă privește, șpaga voastră… Păi, și ce dacă a dansat ? N-are voie fata să se distreze ? I-o fi băgat mîna-n chiloți, aha, asta-i grav dacă l-ai prins cu mîna-n gestiune, hi-hi-hi… Da' uite și tu ce i-ai făcut bietei fete, se poate, uite cum dă sîngele din ea. E frumos ? Păi, și ce dacă i-a băgat mîna ? Doar nu i-o fi mutat-o din loc, păi, cum, păi, sîntem noi, ai noștri, aici, n-ai la ce să te superi… Păi, cît de supărat oi fi, îi dai două palme, o dai nițel cu capu' de pereți, da' n-o omori, băi, doar nu sîntem sadici d-ăia stricați la cap…

Cît de tare se-ngroșase gluma, pentru ăia tot de rîs era văzînd cîtă înverșunare și cît de înrăiți sînt unul împotriva altuia. Înverșunarea și răutatea aia trebuie că-i lega atît de tare de nu s-ar mai fi putut rupe unul de altul, Mirelo, păi, zdreanța aia de om și cățeaua aia care mi-a mîncat viața și mi-a mîncat banii…

Totuși, spre deosebire de ea, lui îi dădea mîna s-o stîlcească în bătaie. Ce să mă fac, Mirelo, mare bărbat fatal, care dacă s-o fută ca lumea nu-i în stare, se satisface luînd-o la pumni. Dă de trei ori din cur, Mirelo, și te murdărește degeaba și p-ormă face crize. Pînă la urmă, cu ce drept ? Cine ? Păi, sluga asta…

Să nu-l mai vadă ! Pentru nimic în lume n-ar mai sta la mîna lui, să știe bine că moare-n casă de foame cu copil cu tot. Ce și-o fi închipuit el că o cumpără la second-hand, cu resturi de la mesele altora ? Din ce-i pică de la prietenii lui ăia stricați ? Să-și ia gîndul. Să-i intre bine-n cap : ea e mai mult decît ar vrea el s-o facă să creadă. Încă-i tînără și arată bine și n-ar fi nimic pentru ea ca să-și refacă viața. S-a săturat pînă peste cap de un linge-blide care-și arogă niște drepturi asupra ei, drepturi de stăpîn, el, care nici măcar soț… N-ar fi mare lucru ca să-și pună mintea să-l dea în judecată… Păi, cu ce drept dă în ea, și iar își aminti și-i aminti și lui că e o femeie liberă și nu depinde de nimeni, și de astă dată gata, să nu-l mai prindă la ușa ei !

8

Rotea priviri mari, de uliu, peste cîrdul de femei, schimbîndu-și dispoziția de la o secundă la alta, foamea se suprapune peste greață, oh, cum e să ți se aplece de-atîta, oh, lasă-mă să te-ating, să pun mîna, să intru, să-mi dau drumul la vale, să strig, bîldîbîc, mă-nec, ajutor, și cînd te gîndești că-s destui care văd în femeie o piază rea, o unealtă a diavolului, ba bine că nu, în definitiv, femeia-i un ajutor neprețuit, pe care însuși Dumnezeu i l-a pus la dispoziție bărbatului, măcar că șarpele a îndemnat-o, și ea, la rîndu-i, a îndemnat. Dar mai ales ajutorul, da, un animal bun de muncă, tovarăș de jug și tovarăș de cazan, și totodată un instrument sexual clasic, de la mama lui, original, care face de rîs atîtea surogate și fantezii smintitoare, și unde mai pui că-i bună să facă și copii pentru cine ar avea nevoie de așa ceva, și-i bună și ca obiect decorativ, care să umanizeze și să igienizeze atmosfera. E o treabă deșteaptă să ai o femeie frumoasă lîngă tine, fără să fie totuși un lux, cum ar vrea să te facă să crezi cei care cheltuie și risipesc pe femei, ceea ce nu-i mai mult decît un pretext pentru a-și hrăni viciul și nebunia de a manevra obiecte și bani, și tocmai că femeia e predispusă să preia viciile și nebuniile partenerului, maimuțărindu-le în fel și chip, pînă să devină mai cheltuitoare decît el și aptă să-l ducă la ruină, așa încît, bărbaților despre care se spune că i-au distrus femeile li s-a oferit de fapt ce au oferit și au primit ce-au cerut, adesea cu asupra de măsură. Altminteri, poți mulțumi o femeie și cu ce te mulțumește ea pe tine, și cu pîine goală, la o adică, și tot cu asupra de măsură, dacă te gîndești că o femeie poate

supraviețui cu mai puțină pîine decît un bărbat. Ea mănîncă îndeobște mai puțin. Are un metabolism care-i permite să asimileze mai bine, poate și datorită menirii de a pregăti hrana pentru întreaga familie. Organismul ei e mai economic, rezistă mai bine la foame, și totuși numai un bărbat ar putea-o îndruma pe calea postului și a ascezei, cum tot doar el îi poate cultiva deprinderile luxului și ale traiului pe picior mare.

Atunci s-a gîndit probabil prima dată la binele pe care i l-ai putea face unei femei ținînd-o lîngă tine ca să-ți împărtășească vocația sfințeniei trăind în sărăcie lucie și-n castitate. Asta da concubinaj, dragostea mea, și parcă mi-aș fi închipuit ceva de neînchipuit : bruneta aia criminală pe care tocmai o descopereai, sfințită, sfîntă, cu un suflet pur, senin și semeț aidoma înfățișării ei. Criminală, vorba vine, depinde cu ce intenții te uiți, și ar fi ca și un dar de la Dumnezeu, de care ar trebui să te dovedești vrednic în permanență, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. E pur și simplu o crimă o femeie pe care s-o ții mereu lîngă tine, să-i sufli-n cur zi și noapte, iar în felul ăsta ți-ai face o idee despre cel care ești, contemplînd-o neîncetat, pînă dincolo de cea mai grea sațietate, fiindcă niciodată nu-i de ajuns, mereu rămîne ceva de spus, de aflat, de pus în ordine. Vei fi plin de puterea iubirii care rabdă la nesfîrșit, capabilă să te scape de animalul suferind care erai pînă de curînd, care mănîncă, bese, se cacă, se împerechează, își consumă crizele periodic, vărsîndu-și mizeria pe partener. Vei lăsa în urmă orice slăbiciune, nemaivăzînd nimic în fața ochilor, în afara unui trup și a unui chip, rămînînd perfect lucid totodată, conștient că nu poți iubi această zidire mai mult decît pe Ziditorul ei. O disperare lucidă, da, care te îndeamnă să cumpănești, să cîntărești, să migălești, să-ți dedici viața, da, e de tot rîsul să-ți dedici viața unei femei sau, dacă te țin curelele, mai multor femei. Dacă ai vocație pentru așa ceva, dacă ai sînge-n instalație, iar privirea lui, rotindu-se, parcă ar fi vrut să le țină-n loc. Roiau în jurul lui, se foiau, se sfădeau, cît ți-ai mai face iluzii că femeia poate fi ținută-n loc s-o stăpînești, s-o pui să facă ce vrei… Nu vroia decît se le numere, ca pe copii la școală cînd îi lua seara în primire.

Îi intrase-n sînge fără scăpare deformația profesională de supraveghetor și păstor al turmei de copii, da' nu te gîndi că o turmă de femei e mai greu de păstorit decît una de copii.

Femeia e un animal nărăvaș, extrem de imprevizibil, degeaba că uneori ești sigur că știi de unde trebuie s-o apuci. Într-un tîrziu, cînd e deja prea tîrziu, vei înțelege că te-ai lăsat amăgit, ispitit, ea e mai aproape de diavol decît bărbatul, dar totodată mai aproape și de Dumnezeu. Cum dracu' vine asta ? Ea intermediază, negociază, gustă din bine și din rău, se dedulcește pe cînd amestecă prin cratiță, preparînd fiertura magică, vitală, mortală… Reuși, în sfîrșit, să le numere. Erau nouă, Rafaele, și te simțeai din ce în ce mai bine printre ele, poate unde erau mai multe decît pomeniseși vreodată în bucătăria Elenuței. Turma asta, Rafaele, e foarte posibil ca mai multe femei să fie mai ușor de strunit decît mai puține… Dar una singură ? Faci ce faci și te duci iar cu gîndul la ceva ca o nevastă, o femeie care își arogă niște drepturi de proprietară și care-i posedată de tentația de a-și domina și manipula soțul, folosindu-se de tertipuri josnice. Asta ca să știi la ce să te aștepți, în caz că poligamia este totuși o soluție care îl poate proteja pe bărbat de emanațiile luciferice ale femeii. E bine să stai printre mai multe femei care să-și anuleze reciproc influențele nefaste, dar poate că și mai bine ar fi să nu îngădui picior de femeie lîngă tine, să nu le mai vezi în veci… Le vedea, le auzea, le simțea aproape, se lăsa dus, se abandona în vorbăria și chicotelile lor încărcate de vibrații erotice. Se buluceau în jurul lui, îl întrebau, cîtă curiozitate și ignoranță dezinvoltă, lasă-mă să te-ating și să te îmbib, să te umezesc, și buzele tremurînd imperceptibil, aruncîndu-te și amestecîndu-te în hăul de coapse, fese, țîțe care vor să absoarbă și să știe, pentru că el, ca bărbat, s-ar fi cuvenit să știe și să le spună și lor, dacă tot s-au apucat de treaba asta, cum se pune ștampila și ce să scrie pe buletin…

Gîndește-te c-or fi fost niște vremuri bune alea cînd femeia nu avea drept de vot. Și mai gîndește-te cît de mult și-o fi dorit, dacă nu s-a lăsat pînă n-a obținut acest drept. E leșinată să facă tot ce face bărbatul și totodată îi place să se lase instruită de bărbat,

pentru ca pînă la urmă să facă tot ce-o taie capul. Fandoseli și alintăciuni de doi bani, da, cică să le arăți, să le explici, că ele abia așteaptă s-o bage la urnă, hă-hă-hă… Treaba cu băgatul la urnă, deh, cît de precaut să fii cu animalul ăsta care uneori dă impresia că-i ușor de dresat, dar își păstrează intacte instinctele de sălbăticiune carnivoră. Vezi bine că ea ucide pentru a supraviețui, iar supraviețuirea ei e cea dintîi garanție pentru supraviețuirea speciei. Cînd dai să i te împotrivești, riști să calci legile firii și să fii scuipat afară din lume și din viață. Altminteri, să nici nu te gîndești, orice le-ai spune și le-ai învăța, pînă la urmă vor face tot cum le taie capul și se vor impune. Vor face legea cu votul lor, măcar că fac pe neajutoratele…

Nici Rafael nu știa prea bine cum se votează. Bălmăjea o justificare îngălată, cum că Ceaușescu a murit lăsîndu-ne destul de neajutorați în privința asta, a votului, cum e adică s-alegem dintre mai mulți, adică s-alegem și pe altcineva în afară de el… Bineînțeles că nici mort nu ne-ar fi învățat asta. Dovadă că tocmai din pricina asta a și murit. Cum din care pricină, Roșioaro ? A votului, fă, Vasilico, a murit din cauză de deces, hă-hă-hă, ca s-o băgăm noi la urnă liniștite, ca să se dea liber la avorturi, și Geta, că mai lasă-l dracului pe Ceaușescu, Rafaele, p-ăla l-a iertat Dumnezeu… Dă toate păcatele, Vasilico, care toate păcatele lui le-a luat ăia care l-a pus la zid. A supt-o, fă, cine ? Ăia au supt-o, că el a murit ca un erou-martir ce-a fost, Elenuțo, și toate păcatele lui au căzut pă ăia, c-așa ie, fă, vorba vine, c-a murit din cauză de deces, rîdem noi, da' purceaua-i moartă-n coteț. Vorba lu' Rafael, c-a murit că n-a vrut nici mort. Acuma ce dracu' să-i mai faci dacă n-a vrut ? Cum să-i fi lăsat pe alții ? Ești nebună ? Omu' ăsta știe mai bine. Păi, fratele Elenuței, păi, cine dracu' ? Mai vezi un om pe-aicea ? Cășunarăm pă bietu' om, iar Rafael că nu vă amintiți că alesul pe viață, alesul între aleși, eroul între eroi…

Ei, asta-i acuma ! Alesul ! Pula-n pizdă ! Nu ți-e, fă, rușine de omu' ăsta ? Ei, asta-i, lasă-l că-i de-al nostru, și se strîmbau agasate, nedispuse să subscrie la un efort minim care să le activeze memoria. Nu le atinge și nu le doare, s-au scuturat de acel trecut recent, de

care n-au prea stat în loc de altfel. Se uitau la Rafael și rîdeau, și parcă ar fi mimat ignoranța și totodată respectul pentru omul ăsta dornic să le deschidă capul, forțîndu-le memoria cu tot felul de răhățișuri. Iarăși n-aveau stare, iarăși le apucaseră mîncăriciul și graba, cu Roșioara care-și bagă picioarele dacă o fi coadă. Lumea mai are și altă treabă duminica, ce dracului, n-o să stăm acuma la cheremul lor s-o băgăm la urnă. Doar nu ne-au cîștigat la belciuge, păi, zău așa, iar în vremea asta, Rafael își lua în serios rolul de cetățean conștient de responsabilitate, le ruga pe un ton plîngăcios, păi, dacă tot am făcut drumul pînă aici… Și-n orice caz, lăsați ochiul pe toate buletinele și restul tăiați, ca să iasă țărăniștii, și la președinție lăsați-l pe Rațiu, numai ăsta ar putea să ne salveze…

Să le salveze, aha, se uitau la el cu gurile întredeschise, nouă perechi de buze încremenite pentru o clipă și privirile mirate-edificate-neîncrezătoare-sfidătoare, și Rafael deja îndoindu-se, întors pe dos, scîrbit, asta e, n-ar fi trebuit să le dea nas, să le bage-n seamă mai mult decît merită, uite-le cît de obraznice și cum își bat joc, cum îl socotesc demn de milă și dispreț, păi, de la ce dracu' să ne mai salveze?, pufnea o blondă plinuță, am scăpat doar de Ceaușescu, dar uite că pe Geta o ducea cît de cît mintea ca să învîrtă politica, dragă, parcă numai Ceaușescu? Ești proastă? Cîți n-or fi rămas în urma lui Ceaușescu? Și nu mă face proastă, Getuțo, că n-am prostit la ușa ta, și Vasilica, lasă, fă, că ei strînge averi și noi ne spargem capetele ca să-i votăm, iar Roșioara, întărind, ne-au dat peste ochi și ne-au dat-o prin gură, cine-mi garantează mie… La care blonda plinuță, că de ce să mîniem, că acuma, de bine, de rău, se mai găsește cîte ceva pe piață, la care Roșioara că ce să ne facem, dragă, cu rahatul ăsta de democrație originală? Păi, să vedeți după aceea, la care Geta împroașcă, plină de dispreț, că ce dracu' să mai vedem? Tot Roșioara să le explice, dragă, păi, ca orișice bărbat, ca și cum n-ați fi mîncate de frecușuri d-astea. Dragă-dragă pîn' ți-o bagă și pînă ți-o dă prin gură. Pardon, să i-o sugi și p-ormă face pipi pă tine. Să pișă, pardon, te ține dă veceu public, dă slugă și treanță dă șters pă jos. Păi, nu tot noi stricăm că-i lăsăm în loc să punem picioru-n prag? Ia să nu-i mai votăm!

Atuncea să vezi, la care Vasilica iarăși, scuturîndu-se de rîs, să vezi cînd ți-o arăta-o, dragă, hi-hi-hi, păi, cînd am văzut-o lungă și groasă, n-am mai putut de bucuroasă…

Rîsul ăla îi răsucea dispoziția pînă într-atît, că le vedea din nou disponibile, gata să-i asculte sfatul, măcar că nu găseau în treaba asta cu votul mai mult decît un prilej de rîs pe deșelate, ceea ce nu-i de colea, oho, să te tăvălești pe jos de rîs, una prinsese din zbor lozinca aia cu români, vi se pregătește ceva, dragă, acuma cu votu', dragă, ce dracu' să li se mai pregătească, în afară de să le-o dea prin gură și nu fi, fă, tîmpită, cît de lungă și groasă, las-o dracului, ie dă Doamne ferește, păi, mese-ntinse li se pregătește românilor și distracție, și chiuretaje la liber, și uite cum ne plimbăm să votăm și nu ne ține nimeni să vorbim ce ne vine la gură pe stradă-n gura mare, ziua în amiaza mare, dragă, păi, asta-i libertatea, asta-i democrația, las' că-i bine, alții moare și-așa n-are…

Se bucurau, da, le vedeai primind cu brațele deschise ce li se dădea ! Lumina mare a amiezii de mai, iar în rest ce mai conta ? Le știai și le simțeai mulțumindu-se îndeobște cu puțin, chiar și cu mai puțin decît nimic, simțind probabil în adîncul lor că ce li se dă vine din altă parte decît din mîna oamenilor sau a celor care cred sau se prefac sau li se pare că le-ar schimba viața cu alegeri libere. Cele mai multe dintre ele sînt divorțate și încurcate cu amanți stabili sau de ocazie, la care cască gura, trăgînd speranță că le vor repune în rîndul lumii cu un certificat de căsătorie, iar între timp își fac plimbarea de duminică pe la vot, pe străzi și prin parcuri, prin cartier sau prin centru, ca să uite ce au lăsat acasă și totodată să li se facă dor de pereții dragului lor apartament, de televizor, de oala cu ciorbă din frigider, de copiii lăsați în casă sau cu cheia de gît, liberi să golănească pe străzi, să se formeze pentru o viață de care și părinții lor au avut parte de vreme ce i-au lăsat la mîna sorții, aspră, dar totodată mai îndurătoare și mai darnică decît mîna oricărui părinte.

Ieșiseră la plimbare, vezi, sau să se întîlnească cu bărbatul care să le pună-n rîndul lumii. Își dăduseră întîlnire cu el sau trăgeau nădejde că l-ar întîlni întîmplător și s-ar lăsa acostate. Orice e

posibil dac-ai apucat să ieși din casă. Ai toate șansele să dai peste alesul care rabdă și îndură multe. Mîna sorții e într-adevăr darnică și îndurătoare, te poate trimite la un soț cu o situație și un aspect cît de cît convenabile… Bineînțeles că se țineau băț, cu nasul pe sus, și, deși se fereau cu strășnicie s-o arate, nu era mare lucru să le vezi mulțumindu-se cu puțin, după cum tot soarta le-a învățat, părinții, bărbații care le-au încurcat viețile, în timp ce ele presimțeau că tot ce primeau prin mîna oamenilor venea, desigur, mult mai de departe. Bogdaproste, să fie primit, e loc și pentru plimbare, și pentru bărbați, și pentru înghesuiala și cozile de la cabinele de vot pe care le-au luat în piept fără să crîcnească, reluîndu-și plimbarea apoi, în aceeași formație, cu Roșioara dîndu-le iarăși tonul cu bine c-am băgat-o la urnă, hi-hi-hi, toată noaptea n-am dormit de emoție cu gîndu' cum o fi cînd o bag la urnă, hi-hi-hi, dragă-dragă pîn' ți-o bagă, și ce bine a fost, uhu, poate ne-o chema și duminica viitoare… Face bine la sănătate, hi-hi-hi, și doctoru' recomandă s-o băgăm cît mai des la urnă… Cum ? Nu ie-n fiecare duminică ? Și io care… Păcat, și Getuța iarăși, păi, cînd ai văzut-o lungă și groasă, și toate-n cor, acompaniind-o : n-ai mai putut de bucuroasăăăă !

O Dacie roșie trase atunci lîngă trotuar, la vreo treizeci de metri înaintea lor. Tipul slăbănog și stacojiu de la volan scosese capul pe geam și claxona în draci, în timp ce toate femeile fugeau spre mașină lăsîndu-i în urmă pe Rafael și pe soră-sa. Își găsiseră alt bărbat pe lîngă care să se bulucească, vezi, mai demn, desigur, de interes, singur, fără soră sau nevastă care să-l scoată duminica la plimbare ca pe cățel, și unde mai pui că și cu mașină. Alesul, deh, un bărbat pentru nouă femei. Le claxona de zor, le chema sub aripa lui, să le înghesuie în mașină claie peste grămadă, să le pună la treabă, mai știi ce maniac și obsedat care achiziționează femei angro, ce traficant de carne vie… Ba uite că doar una chemase omul. Doar de una avea nevoie, dragostea mea, mă uitam lung și înghițeam în sec în contul brunetei ăleia criminale, al puștoaicei cu uitătură crucișă, de curvă care erai. Mi te luase, dobitocul, alesese dintre toate pe cea mai, dragostea mea, păi, bineînțeles că

meritai mai mult decît pe pîrlitul ăla cu față de cocoș împintenat lîngă care te urcai în mașină în zarva de rîsete și apostrofări, și ai grijă, Mirelo, cum circuli, să nu faceți accidente, hi-hi-hi, și dacă vă duceți la iarbă verde, să-i povestești cum ai băgat-o la urnă, hi-hi-hi…

9

N-avem decît să primim cu brațele deschise și din tot sufletul tot ce ni se dă, deh, balta asta puturoasă n-are nici o sută de metri din mal în mal și ai și pe celălalt mal cîțiva pescari pe care i-ar deranja. E adevărat că nu-i o oră potrivită să te scalzi. Spre prînz însă începe să frigă pămîntul. Se face apa ca o ciorbă. O fiertură de mătasea-broaștei și gunoaie fermentate, ce mai, astea-s condițiile și posibilitățile. N-ai decît să primești. Iarba verde de acasă e o tăvălitură de paie, dar n-ai unde să te duci… Cică să vinzi și să pleci, Dumnezeule, unde ?

Peste apă, în urma lui, se auzea limpede nea Matei, blestemînd cu năduf și parcă pieziș, adresîndu-se nu lui Rafael, ci altuia, care vede cum se alege praful de pescuitul lui. Peste două minute tăcu. Ostenise probabil. Ostenise și Rafael, fără să se epuizeze însă. Ar mai fi ținut-o o vreme în craulul acela susținut, dar n-avea rost să forțeze. Ziua abia începea și s-ar mai fi găsit destule de făcut pînă diseară. O jumătate de oră de înot la șase dimineața e prea de ajuns. Pe la zece o să intre, probabil, iarăși în apă. Și azi vor fi peste patruzeci de grade, așa încît va sta, ca și ieri, la umbră nemișcat, asudînd, meditînd și rugîndu-se să-i vină un gînd salvator, Doamne Iisuse Hristoase, luminează-mă și întărește-mă.

Ieși pe mal și se întinse pe iarba uscată, cu cămașa sub el în chip de cearceaf de plajă. Soarele încă nu pîrjolește la ora asta. Se aude un zumzet slab de motor de mașină dinspre șosea. Fumul și praful încă nu s-au învîrtoșat de arșiță. E aproape liniște și-i singur, și dacă ar putea să ațipească barem cinci minute, atunci nu i-ar

mai trebui chiar nimic. Asta ți s-a dat, deh, stai pe tăvălitura asta de paie tocate, rumegînd dorințe, visuri confuze, planuri deștepte, izbînzi, bineînțeles că nu vrei să mori, dar sminteala și moartea sînt atotcuprinzătoare și țintesc spre izbîndă. Nimeni nu scapă, fiecare își merită pedeapsa cu asupra de măsură, Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi păcătoșii.

La granița dintre somn și veghe susură tremurul slăbiciunii. Gîndește-te : ce ți se pare că te apasă aici e nimic pe lîngă chinul veșnic și moartea veșnică pe care singur ți le pregătești lăsîndu-te ispitit. Gîndurile și delirul se împleteau și se legănau în aerul însorit. E bine, e bine și o să fie din ce în ce mai bine, de la o zi la alta, tot mai bine… Era destul de departe de locul unde pescuia moșul care-l porcăise la prima oră a dimineții. Buna dispoziție, destul de fragilă de altfel, era gata să fie risipită de zgomotul tot mai puternic al traficului de pe șosea, iar după o vreme, auzi glasul bătrînului conversînd cu tipul ăla care dijmuia pescarii și care parcă s-ar fi străduit acum să-l perie cu nea Matei în sus, nea Matei în jos, deștept tare nea Matei ăsta.

Rafael îl auzea hlizindu-se cum că nea Matei e mereu pe baltă la patru dimineața, și pînă să fumeze trei țigări și-a luat două kile de baboi pentru o prăjeală țapănă, după care n-are decît să se ducă acasă să se culce nea Matei. O face pă treabă nea Matei, da' ce nu-i place lui la nea Matei e că strigă-n gura mare de bani, că a plătit. Păi, bineînțeles c-a plătit, dar asta nu înseamnă că… la care nea Matei îi ia vorba din gură, plîngîndu-se de tembelul ăla care i-a bălăcit apa și i-a speriat peștele și i-a stricat cheful dis-de-dimineață.

Oh, tocmai cînd reușise să-și scoată din cap porcăria asta… Adevărul e că le cam stricase joaca cu peștele și s-ar putea să nu-l mai lase-n pace pînă nu și-o cere iertare moșului cu dinți de tablă, care se lasă escrocat cu tichet și chitanță de găinarul ăla, pentru ca apoi să-și verse năduful pe el, pe Rafael… Cît s-a mai lăsat bătrînul prostit și îmbrobodit din toate părțile, de șefi, la slujbă, de nevastă, de poliție, de registratură, de Oficiul de pensii, de dentistul care i-a pus dinții ăia de fier în gură, și uite că a strîns cureaua și a plătit. A fost mereu cu datoriile la zi. Asta i-a întărit mîndria și credința

și l-a golit de vlagă, umplîndu-l de un năduf care trebuie vărsat pe cine se nimerește… Rafael stătea nemișcat, lungit cu mîinile sub cap, cu ochii larg deschiși spre albastrul incandescent – transparența adîncă, impenetrabilă, care pleacă din tine și se întoarce și o simți ca un abur, o mireasmă, un duh, o prezență nevăzută care te urmează pas cu pas și te conduce, o parte din tine, cel lipit de pămînt, de iarbă, de tăvălitura asta de paie… Cineva se foia lîngă el. Un duh și un abur, da, săltă puțin capul și văzu mîinile și picioarele aschilambice, descărnate, ieșind din vesta și pantalonii scurți din pînză de camuflaj, animate de un tremur ușor, dar lesne de sesizat, care se simțea și-n glasul ce-i vorbea probabil de ceva vreme.

— N-auzi ? Ești surd ? Dormi cu ochii deschiși ? Ai murit sau ce dracu' ai ? Chiar îți bați joc ? Cu tine vorbesc, bă, cretinule ! De ce nu-l lași în pace pe omu' ăla ? E om bătrîn…

Rafael se holba la el prostit, nefiind în stare, pe moment, să facă legătura dintre cel din fața lui și moșul pe care-l deranjase de la pescuit.

— Du-te, dom'le, de-aici. Dă-te la o parte din soare.

Pe urmă înțelese, deh, ăsta venise să-i ia apărarea. Uite că reușiseră să-i strice cele cîteva ceasuri de bună dispoziție de la începutul zilei. Deja simțea cum fierbe mizeria în el. Încerca să se adune, să se limpezească, străduiește-te, umilește-te, întărește-te. Cît de greu e să nu te îndoiești ; toate se întîmplă spre binele tău. Privindu-l în ochi pe omul din fața lui, parcă s-ar fi căznit să vadă cerul prin el. Rafael lungit și aschilambicul în picioare, străduindu-se parcă, dar neputîndu-și stăpîni cu nici un chip pornirea de a se răsti, șuierînd înveninat, ininteligibil, ca și cum s-ar fi ferit să fie înțeles.

— Ia vino încoace !

— Ce ?

— Vino nițel cu mine.

— Oh, v-ați adunat toți bolnavii mintal pe balta asta. Ești nebun ? Unde să vin cu tine ?

Se ridică totuși în picioare, ca și cum s-ar fi pregătit să-l urmeze. Păi, dacă tot catadicsise să le strice joaca, n-ar fi rău să continue să se amestece în joaca lor. Chiar simțea nevoia. Îl furnica ceva prin mațe, ceva ca un chef de harță, și poate că din capul locului și-a dorit-o și a căutat-o cu lumînarea, cînd a intrat în undițele moșului și s-a luat în gură cu el, de n-ar fi lipsit mult să urce pe mal și să-i rupă undițele, să i le bage pe gît, și acum, cu ăsta, tot așa. Păi, cum dracu', îi plăcea ; stătea în picioare, adulmecînd provocarea pe care tocmai o stîrnise. Îl mînca în fund, deh, poate că tocmai pentru așa ceva îl făcuseră părinții lui într-o clipă de rătăcire pasională, cînd și pe ei i-a mîncat în fund și au simțit în viscere palpitîndu-le ceva ca un chef de harță.

Se risipise răcoarea dimineții, iar arșița făcea deja să fiarbă sîngele-n vene și să se zbată-n tîmple. Doar în chiloți, Rafael avea alt aer decît îmbrăcat în trențele alea cu care umbla pe străzi, prin localuri și piețe ca să uite, să scuture de pe el foamea și cheful de harță, să se elibereze și să fugă cît mai departe, ascunzîndu-se în blugii negri soioși și hărtăniți și-n cămașa cărămizie, antijeg, care flutura pe el ca pe o sperietoare de ciori. Statura lui atletică, întru cîtva, emana o duhoare irespirabilă, de ocnă, și căpățîna rasă, colțuroasă, și obrazul supt, cenușiu, ciugulit de vărsat, îl fac pe celălalt să clipească des, frămîntîndu-și pumnii în buzunarele adînci. Ai zice că-i e frică, deh, lui Rafael parcă nu i-ar veni să creadă. De cine dracu' să-i fie frică ? Poate cel mult de animalul din el, care-i roade măruntaiele, schimonosindu-l și înveninîndu-l.

— Nu înțeleg ce-ți trebuie, prietene. Unde vrei să merg cu tine ?

În loc de răspuns, tipul îl strigă pe nea Matei, poate pentru că acolo ar fi vrut să-l ducă pe Rafael, și uite pentru ce :

— Scoate permisu' ăla, nea Matei, permisu' matale de pescuit. Să-l arăți lu' ăsta.

— Lasă-l naibii, se aude nea Matei, oțărîndu-se din stuf.

Nea Matei nu mai are nici un chef. Vrea să fie lăsat în pace cu supărarea lui. A ratat ziua de pescuit, așa încît aschilambicul îl mustră pe Rafael. Rechizitoriul lui e aspru și presupune o pedeapsă pe măsură.

— Omu' ăla-i bătrîn, băi, poate să-ți fie tată, spuse, înfundîndu-și tot mai adînc mîinile în buzunare. Știi c-a plătit niște bani ca să prindă și el pește pentru o amărîtă de prăjeală? Din pensia lui nenorocită, da, pentru care a muncit o viață de om și abia se ajunge, și tu vii să-i strici, să-i dai peste cap…

— Cui a plătit, prietene? L-am întrebat și pe el, da' n-a vrut… Aha, e secret, nu vreți să se știe…

— Nu contează cui a plătit, băăăăi, nu te interesează pe tine. Important e c-a plătit… Șovăie cîteva secunde, dar se repliază repede și iar se răstește: și n-o mai da cu mine pe prieteneală, că nu mă impresionezi!… Io nu-nțeleg de ce nu te duci să faci baie la ștrand, la bazin, unde se plătește taxă. Dacă ți s-a făcut de scăldat, plătește, scoate banu'…

Rafael se holbează, ca și cum nu i-ar veni să creadă. Ăsta chiar vorbește serios sau face pe prostul?

— Vrei să-mi tai și mie chitanță? Ar fi o idee…

— Aicea, după ora zece încolo, atunci face lumea baie și plajă. Mai vezi pe cineva că intră-n apă ca tine, cu noaptea-n cap?

— Ce să mă fac? Am zis și io că poate dacă ți-aș plăti m-ai lăsa să fac o baie…

N-ar fi fost mare lucru. Încă doi-trei ca Rafael, și l-ai fi văzut cum se apucă să-i scrie pe carnețel și să le taie chitanțe precum pescarilor. Oricum, îi face program, auzi, după zece-ncolo… Cît tupeu pe jivina asta scheletică. Rafael își trecu palmele peste luciul căpățînii rase, într-un gest de stupefacție, prea brusc pentru celălalt; tresări și scoase ceva din buzunar, și Rafael, rîzînd:

— Ai făcut bordel din balta asta, prietene. Plătește cine vrea să dea la pește, și dacă nu prinde nimic, dacă nu i se scoală, dă vina pe cine apucă și poate vrea și banii înapoi… Io unu' nu pot să vă încurc. N-am nici un amestec în afacerea asta. Ai face bine să nu mă mai pui la socoteală…

Observă cu oarecare întîrziere ce scosese omul din buzunar. Un briceag, deh, pe care-l agita cu o mișcare sincopată din cot. Lama subțire, lungă de-o jumătate de palmă, se bălăngănea dîndu-se peste cap. După cum arăta briceagul ăla dimpreună cu

stăpînul lui, n-ar fi reușit să-i ia gîtul nici măcar unei găini. Amenința totuși, deși n-arăta c-ar avea sînge-n instalație pentru a trece la fapte.

— Bagă-ți dracului la loc, în buzunar, porcăria aia ! făcu Rafael.

S-ar fi cuvenit totuși să facă pe furiosul : ia vezi, nu te-ntinde cu mine dacă nu vrei să te arunc în gîrlă !

10

În turele de zi, folosea bulanul mai cu fereală. Ai fi zis că se păstrează pentru săptămînile schimbului trei, cînd își scotea pîrleala dezlănțuindu-se ca un dirijor posedat de tumultul unei orchestre de spinări și creștete chiluge, încropind o simfonie sincopată de chiote și văicăreli amestecate cu înjurături și amenințări scrîșnite. N-ar fi stat ea în loc de poveștile de adormit copiii puse la cale de Milică și de Rafael. Bîta-i sfîntă, drept pentru care, madam Ortansa i se dedica trup și suflet.

Degeaba că altă dată Rafael reușise s-o tempereze, s-o ducă cu vorba pînă s-o facă să-și uite crizele și oful ; acum ar fi fost gata să accepte că, la o adică, ea muncește și-n locul lui. Gîndul la dispariția lui Milică îi paraliza orice inițiativă de a o aduce pe calea cea bună ; lehamitea, sila și mila pentru păcătoasa asta smintită, oh, vai de viața ăluia care-o ține-o la ușă, milițianul, las-o că știe ea ce face. Lasă-i pe mîna mea, domnu' Ogrinjan, ți-i aranjăz io, de n-ai să mai auzi musca prin dormitoarele astea, și-ntr-adevăr, după ora zece jumate, se înstăpînea liniștea deplină ; din bătaie, aluneca toată suflarea direct în somn ; somnul spaimei și-al frigului. Madam Ortansa și Rafael se băgau și ei în cele două paturi din oficiu, îmbrăcați gros și înveliți cu cîte două pături. Ieșeau aburi din respirații. Ninsese, dar încă nu se dăduse drumul la căldură, fiindcă mai era o săptămînă pînă la întîi noiembrie. Atunci abia, madam Ortansa se foia și se răsucea sub pături preț de un sfert de oră, după care sărea din pat ca trezită dintr-un coșmar. Lua sacoșa din cuier și o trîntea pe masă cu un oftat adînc. Pe față îi înflorea un surîs

sfios, aproape vinovat, mi-e foame, domnu' Ogrinjan, mănînci cu mine ? Nu, mulțumesc, tocmai am mîncat cînd am plecat de-acasă, și-n afară de asta, invitația ei suna oribil. Era ca și cum l-ar fi îmbiat cu carne de orfan, carnea sălbăticiunilor ălora mici pe care le ucidea seară de seară cu bulanul și cu zvasturi în cap… Și el fusese cîndva ucis. Nu se putuse împotrivi și nu putea nici acum. Era un blestem perpetuîndu-se de-a lungul întregii vieți și picurîndu-i venin în oase – blestemul lui, răscolit de blestemul femeii ăsteia. Ea scotea din sacoșă și punea pe masă ditamai oala cu mîncare, din care umplea de două-trei ori castronul cu ostropel, cu musaca sau cu ardei umpluți, sau cu pilaf cu bucăți de carne cît pumnul în el, și alături, cele două franzele, ceapa, usturoiul și roșiile, punga cu prăjiturele, plăcințelele cu mere, cu vișine sau cu dovleac, domnu' Ogrinjan, barem atîta lucru, să zică mațele bogdaproste, hi-hi-hi, și sticla de vin în sacoșă, la piciorul mesei și lîngă piciorul ei, lipită de gambă. Din turele de zi, i-a intrat în reflex să nu țină vinul la vedere, să tragă cîte o dușcă printre dumicați, asigurîndu-se că n-o vede nimeni. Cu bătaia își intră numaidecît în ritm, dar cu băutul îi mai trebuie ceva timp pînă să devină mai relaxată.

Mesteca temeinic cîteva minute, pînă i se ștergea de pe față expresia aceea de vinovăție inexplicabilă, care urca probabil din viscere. La o adică, foamea poate explica și justifica multe. Uite-o înfulecînd posedată de precipitare, mestecînd dumicați mari dimpreună cu vorbe gîfîite, șuierate, înghițite și împroșcate concomitent. Povestește de bărbatu-său, milițianul, ce mai pedeapsă pe capul omului, Rafaele, femeia asta, și peste asta alta, auzi cum îl mai freacă șefii de la secție de-i ies ochii, băgîndu-l în ture duble de cîte șaișpe ore de zi și de noapte, de pică mort cînd vine acasă și nu mai e bun de nimic de atîta umblat pe străzi, de-i trece os prin os de cînd cu congresu' ăsta cu Ceaușescu reales, da' las' să muncească, domnu' Ogrinjan, că nici io nu stau degeaba, și mie-mi trece… Rafael se arată îngrijorat.

— Adevărul e că nu e bun atîta stres. Una-două te pune jos și rămîi să te miri ca prostu' că nu știi de la ce. Părerea mea e c-ar trebui s-o lași mai moale, madam Ortansa.

Madam Ortansa dă din mînă, arătînd că n-are încotro : asta știe, asta face…

— Fiecare cum e-nvățat. Io, una, de cînd mă știu, am muncit pe brînci. Mi-am văzut de treabă și-am ținut cu casa mea și familia mea. Tot așa mi-am învățat și copiii. Păi, ce impresie-ți faci, domnu' Ogrinjan, că copiii miei ie ca ăștia de-aici ? Aulică, cu mîna mea i-aș omorî ! Toți trei, da, io v-am făcut, io vă omor ! Păi, ce vorbă-i aia ? ! Copiii miei ? Nu-mi suflă-n față ! De mici i-am învățat ! Și să fie spirt, auzi, spirt ! Și să nu iasă din cuvîntu' mă-sii. Să-și spele rufele, da, și curățenie, la mine-n casă lingi miere de pe jos, da, și la gătit se pricepe copiii miei. Ardeii ăștia umpluți ie făcuți de fii-mia aia mare. Ia de gustă, domnu' Ogrinjan, să-mi spui ce notă-i dai.

— Nu-i nevoie să gust. Se vede că-s de nota zece.

— Are paișpe ani, domnu' Ogrinjan, da' să-ți spui drept, gătește mai bine ca mine. I-am spus : mîine-poimîine se mărită, și atuncea s-o văd ce noroc are să aivă-n viață. Un bărbat se ține greu dacă nu te pricepi și nu ești în stare.

— Și-o femeie, madam Ortansa, mi-e că la fel de greu…

— Aiurea ! Fugi de-aicea, domnu' Ogrinjan. Nu se compară. Nu pui bărbatu cu femeia. Ce ? D-aia nu te-nsurași pînă la vîrsta asta ?

— Exact. Ai ghicit, madam Ortansa, cred că nu m-aș baza. Două-trei luni m-a tot frecat Milică în oficiu' ăsta cît de mult l-a chinuit nevastă-sa și că l-a părăsit și uite-l că și-a luat și el lumea-n cap. Adevăru' e că toată povestea asta m-a descurajat, nu m-aș mai încumeta așa ușor…

— Scuză-mă, că vă știu că erați cei mai buni prieteni, da' băiatu' ăla era nerod tare după cum îl vedeam io și după cum a și dovedit-o. Scuză-mă, cum să fi ținut o femeie lîngă el dacă nici de serviciu' ăsta n-a fost în stare ? Acuma, cînd toată lumea stă cu sufletu' la gură să nu-i dea afară, el își pune palma-n fund și pleacă de bună voie, c-are probleme cu femeia. Ăla-i om și bărbat ? Păi, să fi fost pe mîna mea !… Ori l-aș fi dat pă brazdă, ori s-ar fi ales prafu'. Cu mine nu-i de glumă, domnu' Ogrinjan. Păi, bărbatu-meu,

domnu' Ogrinjan, cît ie el dă milițian, dacă vine acasă beat, se știe, îl trimit să doarmă pe hol, pe jos, ca cîinele. Fincă asta merită. Și dacă face gît, o mai ia și pă coajă.

— Serios ?

— Adică ce impresie-ți faci ? Părerea mea, domnu' Ogrinjan, ie că un bărbat beat ie numa' bun să te piși pă el.

— Acuma, depinde. Unora chiar le place…

— Niște porci ordinari, domnu' Ogrinjan. Nu merită nici mucii să ți-i dai pă ei…

— Nici chiar așa. Pînă la urmă-i soțu' matale.

— Ca soț, în primul rînd, am pretenția să mă respecte.

— Mi se pare corect ! Dar n-ai ce-i face dacă lui îi place…

Așa își treceau nopțile în așteptarea controalelor despre care se auzea că se vor înviora de-acum, în preajma congresului cu Ceaușescu reales. Vorbeau pînă îi lua somnul, cu lumina aprinsă în oficiu și pe culoarul etajului, cu ușa de la oficiu crăpată și ușa de acces pe etaj nelegată cu lanțul. Patrulele și controalele trebuiau să vadă din stradă luminile aprinse și să aibă cale liberă pentru a verifica personalul. Datoria personalului era să fie în permanență treaz, la datorie. Veni însă noaptea cînd madam Ortansa decise că gata, i-am așteptat destul. După ce mîncă, stinse luminile și blocă ușa pe etaj. Încuie apoi ușa oficiului pe dinăuntru, iar dacă vine controlu' n-are decît să bată la ușă. Ei, una, nu-i e frică, iar domnu' Ogrinjan că n-ar zice, după cum o vede baricadîndu-se, la care madam Ortansa, păi, ca să nu mă violeze cineva, hi-hi-hi, să ne-asigurăm… Rafael n-ar mai fi avut ce să spună, mă rog, de-acum or fi fost ceva mai mult decît niște colegi de slujbă și de cameră. Stinsese lumina, deh, nici încuiat și pe întuneric nu-i venea să se pună la mintea ei. Păi, să ne-asigurăm, madam Ortansa, că bine zici. Cel mai deștept lucru ar fi să adoarmă și s-o viseze pe madam Ortansa, să umble și să se împiedice și să cadă direct într-un coșmar din care să se trezească pus pe rele.

E zdravănă madam Ortansa, avea o carne tare pe ea… De curios, barem, și tot ar merita s-o auzi cum gîfîie și grohăie în extaz, ca o scroafă scărpinată pe burtă, și totodată ai trage nădejde

că-n felul ăsta s-ar liniști pînă într-atît că n-ar mai simți nevoia să asude cu bulanul. Dacă milițianul e bun doar să se pișe pe el, sărmanei femei nu i-or mai fi rămas decît orfanii ăștia pe care să-și verse focul ăla marele. Cît de focoasă și drăcoasă, aulică-aulică, io v-am făcut, io vă omor, încă-i sunau vorbele ei în cap, în timp ce încerca să și-o închipuie trăgîndu-și fermoarul blugilor și lăsîndu-i în vine. O imagine calpă, care nu răscolea nimic în el, și nici fără blugi, doar în chiloți și-n puloverul negru pe gît, nu-i spune și nu-i transmite nimic din focul ei. Fără chiloți, goală de la brîu în jos, e chiar o catastrofă. Nu prevestește nimic bun locul viran de la împreunarea pulpelor – ruinele unor cărnuri printre care crește un buruieniș aspru, ca țepii de pe greabănul unui mistreț, și mirosul greu de sudoare dospită al muncitorului cu brațele, care trage din greu pentru viața lui, mirosul hăituielii și al apăsării chinului și al spaimei animalului care aleargă zi și noapte să-și agonisească hrana și tot într-o goană și-o mănîncă ; n-are timp, gîfîie și asudă neîncetat, de cînd se naște pînă moare, tot într-un zbucium, fie că doarme, mănîncă ori se ușurează, fie că se împerechează, naște sau alăptează, veșnic scăldat în sudoare care se adaugă strat peste strat pentru a țese o duhoare atotstăpînitoare. Ți-e sufletul îmbîcsit de mirosul ăsta, care-i și al copiilor, gîndește-te, și toată școală și împrejurimile, pădurea asta de blocuri, cvartalele de ghetouri, străzile, totu-i impregnat de duhoarea grea a înstrăinării – încă un semn că doar datorită copiilor ăstora Dumnezeu mai ține lumea în ființă. Atîta că ea îi bate și-i ucide… Și-o închipuia goală și i se făcea tot mai frig, văzîndu-se cum dîrdîie pe lîngă ugerul ei revărsat și pe lîngă colacii de cărnuri din jurul mijlocului, ca și cum acel miros al înstrăinării l-ar fi îndemnat să-i întoarcă spatele. Se curățise, deh, nevinovat ca un copil, ba tocmai că îmbătrînise, nu se mai înfierbînta ca altădată. Dacă nu cumva o fi o chestiune de gust, gîndește-te, nu te-ai prea dat vreodată-n vînt după femeile corpolente. Mereu ai văzut învăluirea aia de cărnuri un soi de impostură care ascunde ; să dai să fugi, să te ascunzi, îndepărtîndu-te și afundîndu-te tot mai mult înlăuntrul tău… Se afunda într-un vis cu Milică, în care acesta-i luase locul lui madam Ortansa

în celălalt pat și continua să-i povestească de umilințele îndurate de pe urma nevesti-sii. Se simțea cotropit de o bucurie aproape erotică văzîndu-l pe Milică, uite-l că s-a întors, a lipsit o săptămînă doar, numai că l-a speriat. Te-ai speriat ca prostul, Rafaele, auzi-l iarăși cum te zăpăcește cu Sabina lui pentru care s-a umilit și a suferit. Cea mai mare grijă acum ar fi să nu-l contrazici, să nu care cumva să spui ceva care… Păi, bineînțeles că a suferit dacă a iubit-o ca un nebun, și tot lăudîndu-i marea iubire, figura de viking a lui Milică se legăna ca oglindită într-o apă ce prinde să se agite tot mai tare, schimbîndu-i trăsăturile pînă devenea madam Ortansa, împuindu-i iarăși capul cu bărbatu-său. După o vreme începu s-o audă tot mai slab, iar lîngă el, în pat, era o femeie care părea Sabina. Glasul lui madam Ortansa creștea iarăși și se transfigura, redevenind glasul lui Milică jelind-o și beștelind-o pe Sabina, care-și pusese în gînd să-l înșele cu toți bărbații din lume, doar ca să-l chinuie. Era hotărîtă, desigur, să-l omoare, să-l bage-n pămînt cu infidelitatea ei și cu reaua ei credință, Sabina confirmînd parcă spusele lui, în timp ce se îndesa în Rafael și pe urmă se sui pe el, unduind și fluturînd ca pînza unei corăbii încordate și umflate de furtuna dorințelor în catargul lui Rafael, care creștea și se semețea și-l făcea să se cufunde cu totul în ea, gîndindu-se, totodată, cu strîngere de inimă la Milică, la suferința lui îndoită și împătrită cînd ar afla că nevastă-sa îl înșală pînă și cu el, prietenul și tovarășul de ocnă prin oficii, uite că pînă și Rafael îl trădase, și de bună seamă că asta o să-l supere pînă într-atît încît să plece din nou din școală. O tristețe grea îl făcu să se trezească, și uite pe cine strîngea el în brațe în contul nevestei lui Milică.

Îi distingea de-acum în întuneric mirosul, dimpreună cu surîsul acela vinovat cu care se așeza la masă. Era ca și cum madam Ortansa s-ar fi pregătit să se înfrupte din trupul lui de orfan, spunîndu-i printre aburii ieșindu-i din gură că-i e frig, că a venit lîngă el în pat să se încălzească…

11

Adevărul e că nu se amestecase în războiul ăla atît cît să poată spune că ar fi al lui… Dacă oi fi avut vreodată un război al tău ; e foarte puțin probabil, mai degrabă ți-ai făcut de lucru în războaiele altora, de voie ori de nevoie, uneori de plăcere, ca să te distrezi… Presimțise cîte ceva, bunăoară, din distracția pe care i-ar fi oferit-o Revoluția, dar cam trecuse pe lîngă ea. Poate unde erai prins cu altă distracție în perioada aia : zbenguiala cu madam Ortansa prin paturile din oficiu, ivită din frig și lîncezeală, din plictiseală și din strădania de a te convinge pe cont propriu că nu-i chiar atît de Doamne ferește, cum încercaseși să ți-o închipui. O veritabilă altețǎ, ce mai, o gladiatoare bună să se lupte cu ursul, pe care uite că reușiseși s-o îmblînzești. Ai smuls din rădăcină buruiana păcatului, făcînd-o să se dezică de meteahna ei, și n-aveai decît s-o admiri cum se pocăia postind și miluind copiii cu mîncarea din sufertașe, adusă de-acasă. Îți făceai un merit din convertirea asta spectaculoasă și, totodată, te amăgeai cu gîndul că găsiseși un înlocuitor de nădejde pentru Milică.

Îi dădea femeii ce-i trebuia și-și spunea că-i spre binele copiilor, bineînțeles, în timp ce-i făcea și ei un mare bine, care bine s-o fi răsfrînt și asupra lui. Păi, să facem bine, ca să avem parte de bine oriunde ne-om duce. În apogeul acelei luni de miere, ea simțea nevoia să se extindă. Nu-i mai ajungea oficiul, plănuia să-și ia iubitul acasă în timpul turelor duble ale milițianului, și că ce rău îmi pare domnu' Ogrinjan că nu ne-am cunoscut mai demult ; și-n timp ar fi vrut să se extindă, păstrînd însă și-n intimitate același

mod de adresare, care să-i pună la adăpost de bîrfele sîngeroase ale colegilor, care doar să fi mirosit ceva și și-ar fi aprins paie-n cap, domnu' Ogrinjan, nu-mi spune mie de jigodiile astea, mă rog, se cunoșteau de șapte ani totuși, de cînd el venise în școală și o găsise aici, deși ea vorbea de alt fel de cunoaștere, una totală, atotcuprinzătoare, hi-hi-hi, să ne încuiem pe dinăuntru să nu ne violeze cineva, hi-hi-hi, și dacă vine controlu' mi-e că-l violăm și pă el, pă control, hi-hi-hi…

Ar mai fi înnădit-o poate o lună-două după ce ar fi schimbat decorul vizitînd-o acasă. Veni însă o dimineață cînd auzi de la supraveghetorul căruia îi dădu copiii în primire că la Timișoara a pornit răscoala, revoluția, războiul, cu lumea ieșită pe străzi, balamuc și vitrine sparte și armată care trage în oameni și uite că se învîrtoșează treaba : românii o fac pă treabă, îl dau jos pe Ceaușescu. A mai auzit ceva la radio peste cîteva zile, un discurs al lui Ceaușescu ceva mai vehement decît de obicei, și atunci a făcut legătura și și-a propus să urmărească mai îndeaproape chestia asta. Pe la trei, cînd a venit soră-sa de la lucru, i-a spus că-i balamuc mare în oraș, în centru, cu lume strînsă care strigă să-l dea jos pe Ceaușescu… Aha, asta chiar ar fi o distracție deosebită și deja i se tăiase cheful de madam Ortansa, după o lună și ceva de conviețuire armonioasă, care, nu e vorbă, îi oblojise rana lăsată de dispariția lui Milică și parcă-l anesteziase. Era ca și cum s-ar fi trezit, catadicsind să-și dea seama că o încurcase aiurea pe biata femeie și se încurcase și el. Se vedea irosindu-și viața în timp ce lumea o făcea pă treabă, da, toată lumea ieșise pe străzi să-l răstoarne pe Ceaușescu. S-a umflat tărîța în lume, în popor, da, trebuia neapărat să se ducă și el acolo.

Se întunecase de mult și se întețiseră împușcăturile și bubuiturile salvelor de tun sau ale bombelor sau ce or fi fost cînd a ajuns în Piața Universității, și multă lume și trupe masate, mașini de pompieri și scutieri, și tancuri, și camioane cu soldați venind neîncetat dinspre sud, din direcția în care ar fi luat-o spre slujba lui, spre Școala Specială nr. 2, ca și cum războiul ăla ar fi izvorît de-acolo, ca să se învolbureze și să dea în clocot aici. Avusese timp să vadă mai mulți copii de cinșpe-șaișpe ani și mai mici, dintre care

recunoscu pe cîțiva pe care ar fi trebuit să-i ia pe inventar peste două ore. Fugiseră, desigur, au fost un bun prilej ca să fugă războiul și distracția asta cu oameni împușcați căzînd pe lîngă el, care lui nu-i mai pica bine deloc. Nu-i de tine, Rafaele, măcar că dă să se strîngă aici toată familia celor fără familie. Copii, bătrîni trențăroși, cerșetori luați de valul mulțimii și grupuri de adolescenți care strigă ca pe stadion Jos Ceaușescu și Jos dictatoru'. Ăștia strigă și ăilalți vor să le astupe gura omorîndu-i la grămadă, tăvălindu-i cu jeturi de apă și călcîndu-i cu tancurile. Cît de supărat pe viață să fii ca să întîrzii pe-aici ? Îl păștea o moarte stupidă, la grămadă, de tot rahatul, dar deopotrivă eroică, de mare folos sufletului său. Păcatele vieții lui întregi ar fi trecut cu toatele asupra celor care l-ar fi omorît. N-or fi fost deloc ușoare păcatele alea de vreme ce simțea cum îl trage ața spre școală. Frica îi redeștepta dorul de madam Ortansa. Fugea spre școală, și fuga lui prevestea parcă o ejaculare nesfîrșită, susținută de o vagă părere de rău. O parte din el rămînea acolo și-i spunea să revină a doua zi dimineață, să vadă ce se mai întîmplă și să continue… Dimineață, treaba era ca și terminată. Ceaușescu fusese alungat. În zilele și săptămînile următoare, cînd străzile s-au umplut iarăși de lume, și curtea Școlii Speciale nr. 2 deveni neîncăpătoare. Copii, profesori, supraveghetori, bucătărese, infirmiere, femei de serviciu mișunau ca furnicile pe lîngă camioane să ajute la descărcat, sortat, stivuit și aranjat în sălile de clasă de la parter, transformate în depozite și hambare pentru roadele Revoluției. Cadourile de Crăciun și ajutoarele pentru orfanii din România curgeau și se revărsau ca dintr-un corn al abundenței. Baloți și saci cu haine de tot felul, de la chiloți și șosete pînă la șube siberiene, blugi, tricouri, costume pentru tot felul de ocazii, pături, saci de dormit, corturi și echipamente complete pentru excursii pe munte, conservăraie, gemuri și dulcețuri de toate neamurile și tot felul de biscuiți și napolitane, ciocolate și bomboane în ambalaje multicolore, nemaiîntîlnite pe aici, baxuri de sucuri și fructe exotice, jucării și jocuri pentru copii de toate vîrstele, caiete, cărți, truse de creioane și pixuri, pensule și tuburi

de vopsele pentru pictură, mingi, rachete de tenis, biciclete, combine muzicale, calculatoare, televizoare, aparate video, casete cu filme și camere video și cîte și mai cîte.

Și cei din schimbul de noapte veniseră să pună umărul, și cei care apucaseră să intre în concediu. Harnici, gureși, entuziaști, păi, s-o facă pă treabă dacă tot l-au dat jos pe Ceaușescu. Noi sîntem poporul, și așa se face că primele patru TIR-uri venite din Franța și Italia au fost prăduite la nimereală, de-a valma, care cum a apucat și a fost mai iute de mînă și mai cu tupeu ca să-și care acasă, după care conducerea și-a luat seama și a început să se organizeze. Jupîn Foloștină cu trei profesori din consiliu, pe care toată școala-i știa ca tovarăși de-ai lui de mînării și furăciuni, puși pe jaf și pricopseală, de n-ar mai fi avut loc nimeni de ei, își luau grosul, ce le-a fost de mare folos mai apoi, ca să-și pună pe picioare afaceri cu firme și buticuri și sereleuri familiale, iar firimiturile de la masa lor îmbelșugată rămîneau să fie legumite de ceilalți salariați ai școlii și de către copii. Ceva de ochii lumii, o mînjeală, acolo, trebuia să le rămînă și copiilor. Că doar cum se numeau acareturile alea din camioane dacă nu ajutoare umanitare pentru copii ? Orfanii, vezi, cei mai oropsiți dintre oropsiții regimului Ceaușescu, dintre care chiar unii de aici, din școală, au fost omorîți la Revoluție. Copiii noștri, mă rog, ai statului, ai tuturor și ai nimănui, cu eroi-martiri printre ei, așa că n-ai fi avut cum să nu ții seama la împărțeală, și uite că făcuseră și ei, la rîndul lor, o revoluție cu demonstrații în curtea școlii, scandări de lozinci și tot tacîmu' împotriva celor care le mîncau din ajutoare după ce-i crescuseră și-i educaseră cu bătaia și se bucuraseră la porția lor de mîncare și căraseră în draci de la bucătărie margarina și gemul, și salamul pentru copiii lor de acasă, dar tot nu se săturau, și uite-i îmbuibîndu-se și cu ajutoarele lor, să le fie rușine.

Li se urcase și ăstora democrația la cap. Orfanii, handicapații, retardații, oligofrenii, pegra și rușinea unei țări care se vrea intrată în Europa, se distrau cu jos directoru' tiran și profesorii comuniști care ne mănîncă din drepturi, ne omoară cu bătaia și ne lasă să răbdăm de foame ca să se-ngrașe ei și ne țin închiși în dormitoare

ca la pușcărie și cîte și mai cîte minciuni și mizerii aruncate-n spinarea celor care le fuseseră și mamă, și tată și-i iubiseră ca pe copiii lor și le-au purtat de grijă ca s-ajungă oameni în rîndul lumii, ca să vezi tupeu și nerecunoștință. Ce dracu' să mai zici ? Să-i ia dracu', plini de pretenții, au și ei nevoi și drepturi, da, să mănînce pe săturate, să crape-n ei și să se-mpopoțoneze, să se-mbrace-n ton cu moda ca să umble noaptea pe străzi și-n discoteci, să se bucure de democrație, uite-i, asta le mai lipsea, casete cu Michael Jackson după care să se scălîmbăie ca maimuțele pe sîrmă, casete video cu Van Damme ca să-i imite figurile, zvasturile-n cap și picioarele-n gură, nasurile sîngerînde, bușiturile, țestele izbite de cimentul culoarelor, pe lîngă care muștruluielile părintești ale supraveghetorilor sînt niște alinturi, după cum tot alint va fi fost ce fuseseră ei pînă atunci, față de ce vor fi devenit de curînd, liberi, de-acum, să-și facă de cap prin tot orașul ca aurolaci, boschetari, hoți și cerșetori internaționali, cu permis de liberă trecere prin toată Europa, vezi, se emancipaseră de-acum, Occidentul venise să-i ia de suflet cu ajutoare și cadouri.

Adevărul e că a picat și a curs ca din cer și ca de la un Dumnezeu al orfanilor, care a lăsat să dea din belșug pe afară, miluind toată suflarea școlii. Păi, bineînțeles că datorită lor, orfanilor ăstora oligofreni, știe el domnu' Ogrinjan ce știe cînd spune că ei ne vor scoate din necaz salvînd lumea. Pînă să pună jupîn Foloștină picioru-n prag, numai cine n-a vrut n-a luat, ceea ce s-a dovedit pînă la urmă o strategie deșteaptă a jupînului, adică să-i lase pe toți să pună botu', ca să-i aibă la mînă în caz că le-ar trece prin cap să-l reclame.

Cristinica a băgat în ea din dulciurile aduse de Rafael de să dea în dizenterie, iar Rafael și soră-sa s-au mai întremat și ei cît de cît, fără s-arate, totuși, că s-ar fi îngrășat. E nevoie de timp și stăruință ca să te îngrași, nu faci curul mare de azi pe mîine, și cît să mai fi durat sărbătoarea Crăciunului ăluia ? Pe la începutul verii, deja dădea semne de osteneală, tot mai rar apăreau camioane în curtea școlii, în timp ce Rafael rînjea cu bogdaproste, să fie primit, să fie de sufletul eroilor-martiri și al orfanilor care sîntem, surioară, nu

ne mai întîlnim cu pomana asta… Elenuța nu știa ce să creadă și parcă s-ar fi temut să rîdă văzîndu-l pe frate-său cum îi dădea înainte cu sîngele martirilor și al orfanilor, care s-a făcut banane și portocale, carne, brînză, ouă, tot ce-am poftit la viața noastră și-am visat… Parcă ar fi înghițit în sec soră-sa, aplecîndu-se peste ceașca de cafea, dînd parcă să se ascundă după ea, șoptind șuierat : ai cui eroi ? care orfani ? la care Rafael că vorba vine că ai noștri, așa scrie-n ziare, eroii noștri care ne-au scăpat de dictatura lui Ceaușescu, pasămite copiii care au scăpat de sub supraveghere pe străzi în noaptea aia…

Își aducea aminte cu întîrziere că-n noaptea aia nu mai era nici un sfert din efectiv în dormitoare, își luaseră lumea-n cap la Revoluție, acolo era de ei, și cinci dintre ei muriseră împușcați sau călcați de tancuri, și iarăși își aducea aminte ceea ce uitase deliberat, și anume că se întorsese acolo în noaptea aceea din reflex, ca un cal care trage la grajd, să se pună la adăpost… De bună seamă că și Elenuța avusese de-a face cu eroii ăștia în orfelinatul unde crescuse cu frate-său, deși mai apoi n-a mai vrut să audă de ei. Doar că a auzit cîte ceva din povestea asta la televizorul color adus de frate-său din ajutoarele de la școală. Barem cu atîta lucru să se aleagă din balamucul de Revoluție, cu un televizor și niște haine și ceva mîncare, și-n rest, povestea asta de rîs și de plîns de care se agață Rafael, cu eroi care și-au dat viața și sîngele pentru ce ?, Elena nu înțelege și nu concepe, în timp ce el că uite, tot ce-a visat și-a poftit, păi și ce dacă ? Tot așa a tras nădejde și la moșteniri, umblînd prin arhive de primării, da' n-a fost să fie. N-are nimic, Rafaele, ducă-se, noi să fim sănătoși, dar el că nu, surioară, ei ne-au amăgit și ne-au încercat cu spoiala asta de belșug care ne-au băgat-o pe gît, și de-acum încolo ne așteaptă tot ce-i mai rău… Nu se lua însă Elenuța după mintea lui, care n-o mai fi întreagă de șapte ani încoace, după ce s-a întors la orfanii printre care a crescut, păi, cum e vorba aia c-a dat în mintea copiilor, păi, chiar așa, uite-l cum se scălîmbăia precum orfanii ăia cînd reproduceau scene din filme cu bătăi și că ce-oi fi crezut, surioară, că după ce

ne-au omorît și ne-au mîncat fripți or să ne-aștepte ăștia cu mese-ntinse ?

Măcar că nu pretindea să fie luat în serios, nu-i puțin lucru că trăgea a rău. Se răcise și de madam Ortansa, care-i înțelese nevoia de singurătate și se mută pe altă tură. Rămas iarăși singur pe tura lui de noapte, își trecea timpul cu altă distracție. Venea seara la școală cu o sacoșă de ziare din care citea toată noaptea, ca să aibă mai apoi la ce să mediteze, făcînd și desfăcînd pe cont propriu versiuni ale intrigii Revoluției, năuc și înfierbîntat de lumea în schimbare despre care afla din ziare și de la televizor și-o remodela, la rîndu-i, încontinuu, pînă nu-i mai simțea forma și consistența. Praful și pulberea, da, sîngele de consistența aerului umblîndu-i prin minte ; sîngele lumii, viața, vidul, și el urnindu-se tot mai anevoie spre vechile deprinderi, apăsat de urma curgerii lente, anevoioase, implacabile, totodată, a unui timp ferecat în sine, care dădea să-l prindă în el pentru totdeauna – moțăiala, somnul de veci prin paturile din oficii, cu Milică în coastă, cu madam Ortansa ori cu alt gardian condamnat pe viață, sau de unul singur cu sacoșa de ziare, așteptînd copiii să vină la el, țestele lor chiluge, colțuroase, năpădite de cicatrice și cucuie, și îngrămădindu-se de-a lungul culoarelor ca spinările unor animale mînate în turmă, răsfirîndu-se și regrupîndu-se și iar risipindu-se, după legi imemoriale ce călăuzeau și viața lui.

Se vedea oglindit în privirile ochilor lor negri, animate de o mobilitate neostoită, insistentă, lacomă, pendulînd între frică, viclenie, implorare, și se simțea tot mai asemenea lor, preluîndu-le slăbiciunile și puterile ascunse, cu un gînd de împotrivire de-acum, frămîntat de șansa unei eliberări. Șapte ani, da, timpul acela îl ținea legat de mîini și de picioare, prizonier al unui trecut și al unui viitor pe care nu se mai îndura să le recunoască și să creadă că ar face parte din viața lui.

12

Mirela îi auzise numele, porecla de batjocură parcă, printre glumele proaste și rîsul ălora, pe cînd Velicu se achita de datoria de soț gelos, stîlcind-o-n bătaie. Cică Vandam. Ți-a dat să mănînci prăjituri, Vandame, strigase cineva. Adevărul e că se lipise ca disperata de Vandam. L-ar fi mîncat fript, și el mormăindu-i la ureche niște vorbe îmbăloșate, din care nu înțelegea nimic și nici n-o interesa. O strîngea și o frămînta și o împungea în coapsă cu sculăciunea aia, de n-ar mai fi avut mult pînă s-o încalece acolo, în văzul lumii. Ce vasăzică băutura, Mirelo, și nici ea nu era în firea ei după cît de înfierbîntată și dornică de pipăială și frecuș, iar de Velicu ce să mai spui ?

Dimineața s-a ținut după ea pînă acasă, idiotu' dracului, ce mai vroia ? O să cheme poliția dacă-l mai prinde la ușa ei. A strigat. Păi, s-o audă vecinii. Să-i ia de martori dacă l-ar pune dracu' să mai dea pe aici după toate cîte i-a făcut. De data asta, era mai hotărîtă ca oricînd să scape de el.

Numai bine că, peste cîteva zile, s-a înființat la ușa ei Vandam. Acum îl vedea mai bine – un puști în blugi și cămașă-n carouri, negricios, țînțăros și vînos. Nu doar pentru că a băut cîteva pahare de lichior în plus se înfierbîntase Mirela, ceva ca un tremur îi fremăta în piept. Îi era cam frică. În prima clipă crezu că o caută ca să se răzbune că din cauza ei se făcuse de baftă tăvălindu-se prin trufe. Uite însă că pe Velicu vroia el de fapt să se răzbune. D-aia venise…

— Să-mi spui unde aș putea să dau de el, fetițo…

Și iar se temu, de astă dată gîndindu-se că, dacă i-ar spune unde dădea de Velicu, el o să plece. Îi spuse apoi că, întrebînd de Velicu pe la niște tipi, cineva îl trimisese la ea, și din cauza asta…

— Lasă, lasă, intră înăuntru să-mi spui, că te aud vecinii și nu-mi convine…

Chiar nu-i convenea. De data asta, n-ar fi vrut să-i amestece pe vecini în ciorba ei ; Velicu să fi aflat de prin vecini că-i bate un bărbat la ușă… Ca să vezi, tot cu gîndul la idiotu' de Velicu, ca și cum i-ar fi frică sau dor de el, și puștiul ăsta cu fetițo-n sus, fetițo-n jos, Mirelo, și ea zor-nevoie să-l bage-n casă și poate să-l bage și între picioare…

Arăta mai tînăr decît ea cu vreo doi-trei ani. Îi spuse că nu știe adresa lui Velicu și că, din partea ei, poate să-i facă orice. Ea, una, a rupt-o definitiv cu idiotu' ăla. Oricum, el e capul răutăților pentru tot ce s-a întîmplat în noaptea aia la vila lui Cremenaru, așa încît i-ar plăcea ca Vandam să-l umple de sînge, cum i-a făcut Velicu ei…

— Cum îți zice de fapt ?

— Păi, tot Vandam, rînji el, pus parcă pe șotii. Ce, nu-ți place ?

— Cum să nu. Îmi place la nebunie, dar presupun că ăsta-i numele de scenă. Poate mai ai și altul.

— Toți îmi spun Vandam și mi-ar place ca și tu…

— Chiar ți se potrivește. Ai niște mușchi pe tine…

Îl complimenta, se purta cu mănuși. Să nu care cumva să-l sperie și să plece. El venise, desigur, ca să continue ce începuseră în noaptea aceea, și poate că gîndul ei ascuns îl chemase, ca să-i împrospăteze acel curaj al vieții care, de o vreme, i se vlăguise…

Timp de o săptămînă, el n-a mai plecat de la ea. N-au ieșit deloc din casă în săptămîna aia de miere. Mirela i-a pus fotoliul-pat lui Mugurel în bucătărie și-l trimitea doar pe el după mîncare și după bere, și coniac mai ales, hrana cea de toate zilele a lui Vandam. Era într-o veșnică stare de semitrezie, care aproape că-i lua glasul, dar în schimb îi ridica la cote incredibile energia și imaginația amoroasă. Pentru prima dată după mult timp, a simțit și ea că are un bărbat alături, un soț… Poate că ar mai fi durat dacă lui

Vandam nu i s-ar fi terminat banii de combustibil. S-a dus să facă rost de alții, și dus a fost. Nu l-a mai văzut de atunci.

A fost ca și cum presimțise sărmanul Vandam că trebuie să dispară definitiv din viața ei de artistă făcută varză de bărbați, că peste cîteva zile pică Velicu răvășit de căință și îndurîndu-se să recunoască faptul că o făcuse cam de oaie, deh, o făcuse nefăcută… Păi, băutura, ce să-i faci, Mirelo, s-a îmbătat ca un porc și n-a mai știut de capul lui, că nici acum nu-și mai amintește de la ce s-au luat. Doar c-a umplut-o de sînge, atîta mai știe, și c-au sărit ăia grămadă pe el ca să-l liniștească… O rugă cu cerul și cu pămîntul, Mirelo, să-l ierte, și ea, neclintită, fixîndu-l cu privirea încercănată de vinețeală de la pumnii lui, ca să-i spună că oricum nu-i dispusă să-și îngroape viața și viitorul lîngă unul ca el. Păi, bineînțeles că ea merită mai mult, și chiar nu-și face probleme. Bărbați se găsesc destui, și chiar neînsurați…

Velicu se uita la ea cu ochii mijiți și buza de jos răsfrîntă, îndurînd parcă niște lovituri nu îndeajuns de puternice ca să-i facă vreun rău, dar nici atît de ușoare ca să nu le simtă. Parcă ar fi luat-o în serios… Ba, mai curînd, făcea pe seriosul. Aștepta să-i treacă. Păi, să-și facă numărul, nebuneala asta de doi lei, Mirelo, să i se vlăguiască furia și să alunece în îngăduință și dragoste… Acum ai fi văzut-o răsucindu-se. Păi, dragostea lor care înfruntase și răzbise prin atîtea piedici și încercări. Știa, doar, nemernicul cu cine are de-a face, Mirelo, o cunoștea mai bine decît se cunoștea ea însăși.

Îi spusese, vezi, ce avea pe suflet. Rău făcuse. Tot ce ar fi fost de spus era că nu mai vroia să-l vadă, da' ce te faci cu prostu', că nu mai scăpa de el ca de rîie. Într-un tîrziu, se înmuie văzîndu-l cu lacrimi în ochi la ușa ei. Chiar plîngea, cretinu', de-ai fi zis că murise, Mirelo, păi, de bună seamă că pentru el chiar murise… Adică, vezi cît de greu îi pica lui hotărîrea ei ca s-o rupă definitiv, și iarăși că regretă, cît de mult regretă și că n-o să se mai întîmple și că ce însemni tu pentru mine, Mirelo, nici nu-ți dai seama, și fără tine sînt mort, tot felul de abureli din astea care s-o ia de cap și s-o zăpăcească, de nu mai era în firea ei, și uite așa s-au împăcat din nou, și din nou era bine.

Era bine și din nou se iubeau, deh, vorba vine. Mirela tînjea iarăși, așteptîndu-l cîte patru-cinci zile, văzîndu-și tot mai limpede soarta, cum își irosea viața stînd la mîna cui n-ar fi trebuit… Oricum, se strîmtase și se subțiase și se rărise, Mirelo, nu mai era ce fusese pe vremea cînd lucra la cantină și avea banul ei și nu depindea de nimeni. Păi, Velicu, deh, ce să-i faci dacă s-a obișnuit cu ea și ține la ea ca și la o nevastă ? Păi, dacă aia de-acasă nu e în stare… atîta că nu vrea să divorțeze. De cîte ori nu se certaseră la cuțite și pe chestia asta ? De cîte ori nu i-a spus, și el nimic, Mirelo, tot ca piatra și ca bolovanul, de nu l-ai urni nici mort din ale lui.

Vedea bine că nu poate să-l aibă doar pentru ea, iar pe de altă parte, degeaba ar fi vrut s-o rupă de tot cu el, că nu putea. Era cum e mai rău. Avea dreptate Roșioara că boală lungă. Ba se înmuia, ba se răsucea, și iarăși îi spunea că în felul ăsta nu se mai poate. Ori cu ea, ori cu nevastă-sa… Ba uite că se putea. Vechile obișnuințe, Mirelo, care încă se învechesc și devin tot mai nesigure pe harul lor, te macină și te seacă, și ea tot s-ar mai fi bătut cu pumnul în piept în fața lui Velicu că cine mai e ca ea, o femeie liberă și așa mai departe, căreia nu-i pasă și nu depinde, păi, cum dracu', iar fața lui osoasă și congestionată, de cocoș și drac împielițat, se umbrea de un surîs îngăduitor, ce părea să spună că știe el mai bine cît de liberă și de cine depinde…

De o vreme, apărea tot mai rar, iar ea îl aștepta parcă tot mai încrîncenată. Ceasuri în șir nu s-ar mai fi dezlipit de la fereastră, uitîndu-se după mașina lui, și nu-i mai venea să iasă din casă fără el. Ce ușurare mare cînd apărea, în sfîrșit, și avea pe cine să-și verse oful și năduful, spaimele și obsesiile ei de doi bani, pe care de bună seamă că Velicu le știa de-a fir a păr, nu doar pentru că îi împuia capul cu ele, ci și pentru că el le sădise în ea, și tocmai de aceea depindea de el mai mult decît ar fi bănuit vreunul din ei și, oricum, mai mult decît și-ar fi dorit chiar el.

I se cam acrise și lui Velicu, dar încă nu într-atît încît să-și ia mîna de pe ea și s-o lase baltă. Oricum, îl obosea femeia asta. Era ca un copil, pe care degeaba îl hrănești și îi suporți capriciile, fără vreo speranță că ai să-l vezi cîndva om întreg, matur, cu mintea la

cap și pe picioarele lui. I se tocise răbdarea și nu mai avea nici timp, prins cum era, toată ziua, de treburi, de învîrtelile și alergătura aia nesfîrșită și epuizantă din care-și ținea cele două familii, și uite că tot nu era bine. I-ar fi plăcut ca Mirela să-l înțeleagă, să-l compătimească, și uite că pe ea n-o ducea capul decît la balamuc și reproșuri.

Uneori, o lua după el prin tîrguri și după cumpărături pentru magazinele colonelului Cremenaru, iar între două drumuri, se opreau la o bere la o terasă… Halal distracție, Mirelo, să-l aștepte pe Velicu și să se țină după el prin oraș cînd apărea. Nu-i mai ardea nici de prietene. Îi picau greu, vezi, sfaturile lor cum că să pună piciorul în prag cu Velicu, să aleagă între ea și nevastă-sa ori să se ducă dracului, ba bine că nu, se simțea legată de el mai mult decît dacă ar fi stat amîndoi sub același acoperiș, așa încît trăgea nădejde că într-o bună zi o să divorțeze și o să-l aibă doar pentru ea. Trebuie că nădejdea aia deșartă i-a luat mințile cînd a rămas iarăși gravidă. Te tîmpiseși, parcă, Mirelo…

Ceasuri în șir înțepenea cu coatele pe pervazul ferestrei, cu privirea spînzurînd în gol și legănîndu-se deasupra curții autobazei CET Sud de peste bulevardul Fizicienilor, pe care nu mai apărea Dacia roșie a lui Velicu. Cerul în zori și-n amurg, Mirelo, lumina scăzînd și crescînd din visul ăla lînced, îmbîcsit de fum, de dincolo de gardul din plăci de beton, înălțat cu o fîșie de sîrmă ghimpată : halele garajelor, cimentul cu pete și bălți de ulei ars și cîinii murdari umblînd printre basculante ridicate pe cricuri și cu capotele căscate, arătîndu-și viscerele motoarelor, și ea așteptînd și amînînd de pe o zi pe alta, Mirelo, oare ce o ținea în loc de nu se mișca odată să se rezolve ?

Velicu nu se zgîrcise, plătise de se uscase pentru cine mai știe cîte avorturi, deși pe vremea aia, pînă-n Revoluție, avea și ea salariu și s-ar fi descurcat și de una singură. Nu atîrnai ca acum, Mirelo, și uite că el galanton, culant, drăgăstos în draci, ca un soț și-un tătic fericit cînd venea la spital cu prăjituri și buchete de flori, de-ai fi zis că tocmai născuse. Doamne ferește ! Să-și fi dat amîndoi peste gură. Nici să nu fi auzit Velicu, măcar că și lui îi mergea mai bine

pe atunci. Amîndoi erau altfel, și vremurile erau altfel, da' ce să mai zici, Mirelo, că acum, printre amărăciuni de toată mîna, barem atîta înlesnire ai avea, că s-au legalizat avorturile și nici nu te costă cine știe ce… Poate că tocmai din pricina asta amîna și nu mai ajungea la policlinică ori la vreun cabinet din alea particulare de curînd apărute, și parcă ar fi dus dorul vremurilor ălora cînd el venea cu mașina s-o ia de acasă ca s-o ducă la doctorul ăla cu care aranjase.

Visa, lîncezea, amîna, dracu' știe ce aștepta ? Nu se mai gîndea nici la Velicu. Gîndul îi umbla străin, Mirelo, prin soarta și prin viața ei care curgea prin ea și o ținea în loc și o ținea vie. Copilul din ea, da, creștea, era viu și o ținea în loc și nu se putea împotrivi.

Velicu îi dăduse bani și-i spusese că n-are timp să meargă cu ea. El trebuie să alerge și să producă, fiindcă are atîția în spinare și, oricum, nu mai e ca pe vremea lui Ceaușescu, ce naiba, poate și fără s-o ducă el de mînă… Avea dreptate, Mirelo, dar n-ajunsese încă la cabinetul ăla de care-i spusese Velicu, la doar două stații de mașină de blocul ei. De două săptămîni o trimisese acolo, așa încît nu mai pridide să se mire că ce dracu' o fi în capul ei, și ea că să-și vadă mai bine de ale lui. Să nu-și mai bage nasul în treburile ei. Să se intereseze de nevastă-sa, auzi, pe ea s-o lase-n pace, și iarăși că-i o femeie liberă… Culmea că, de astă dată, ceva îi spunea că nu mai e vorbă-n vînt. Chiar simțea că n-o mai leagă nimic de Velicu care belește șoricu', hi-hi-hi, și altfel, cum ar scăpa de el decît punîndu-l la încercare în felul ăsta ? Îi spuse gata, nu mai are la ce să-și facă griji, gata, s-a chiuretat, să nu-și închipuie că ar fi vrut cumva să-l oblige, să-l silească, să pice pe capul lui cu un copil. Nu e ea genul, deh, și uite-l ușurîndu-se, și de-acum se putea considera și el un bărbat liber. Asta era tot ce l-ar mai fi ținut agățat.

A fost ultima dată cînd a căutat-o, și n-a stat la ea decît un sfert de oră. Mirela îi spuse să plece, că nu se simte prea bine. Tocmai că-i era foarte bine. De mult nu se mai simțise atît de bine și de fericită fără vreun motiv anume, pe care să-l fi bănuit cît de cît. Vroia să rămînă singură, poate fiindcă n-ar fi vrut să împartă cu el starea aia de bine. Se ghemuise sub plapumă într-un capot larg, și

Velicu, pe scaun, măsurînd-o circumspect și speriat parcă. N-ar fi vrut să-l sperie și mai tare, s-o vadă cine știe cum că se cam umflase și să-și dea seama că-l mințise. Îi spuse că nu se simte în stare să se dea jos din pat să-l conducă de cît îi e de rău. Să tragă ușa după el, și numaidecît în urma zgomotului yalei, copilul începu să se răsucească și să se zvîrcolească în ea.

Ca și cum atîta așteptase, să scape de dușmanul lui și să rămînă doar cu ea să se zbenguie-n voie. Cît stătuse taică-său acolo nu se mișcase, stînd ca și ascuns și ținîndu-și parcă respirația. Cu Mirela însă, uite că-și permitea, deși nici ea n-avea gînduri prea bune în ce-l privea. Vai de viața ta, Mirelo, ce ar însemna acum încă un copil ? Nu te poți gîndi și nu-ți poți închipui. Tot chinul și disperarea și umilința adunate în ultima vreme, și peste toate astea, nu mai putea de bine. De atîta bine și fericire se prostise și se tîmpise. Zi după zi amîna…

13

Era ca și cum ar fi vrut să țină timpul în loc și să rămînă veșnic așa, lungită și contemplîndu-și buricul și pielea întinsă peste umflătura burții, ca un cearceaf sub care simțea zbenguiala aia și o vedea : niște umflături apărînd și dispărînd precum valurile și clipocelile unei ape sub care înota copilul, iar pe lîngă ăsta îl avea pe celălalt, pe Mugurel, știindu-l mereu la școală ori jucîndu-se afară, știindu-l mereu în siguranță și fără s-o oblige la nici un efort. N-avea decît să stea întinsă în pat și să creadă din toată ființa ei că nu se mai termină, măcar că toate se termină odată și-odată și reîncep de fiecare dată, ca să te hăituiască și să te chinuie neîncetat, secundă de secundă, zi și noapte, păi, ce ar fi însemnat pentru ea, acum, doi copii și fără bărbat, și fără slujbă, singură pe lume și străină, rătăcind pe străzi, printre ghetourile astea de blocuri, ca prin grădina raiului, ocolind ispitele și călcînd în ele, singură, singurică prin Valea asta a Plîngerii care curge prin tine și se termină doar pentru a începe iarăși și iarăși. Așa au mai trecut aproape trei săptămîni pînă să se hotărască să se urnească spre cabinetul ăla aflat la două stații de mașină de blocul ei. Acum aproape că înțelegea ce așteptase : medicul de la cabinetul ăla i-a spus că-i prea tîrziu, copilul e prea mare, nu poate să riște și să nici nu se gîndească, de altfel, să mai încerce în altă parte. Și pentru ea e riscant, iar în privința copilului, e pur și simplu o crimă.

Ce vroia ăsta să spună, Mirelo, că dacă ar fi făcut-o mai din timp, n-ar fi fost deloc o crimă ? Adică el nu vroia să se umple de păcate, și cum se mai uita la tine, Mirelo, ca la o creatură nevolnică,

nevoiașă, vrednică de milă și de dispreț… Un tip negricios, la treizeci și ceva de ani, cu sprîncene stufoase și antebrațe puternice și păroase de urangutan, acoperite de păr creț și des ca o blană. Se uită pentru o clipă la el, ca și cum ar fi văzut prin el, dincolo de aparența de virilitate și de tărie de caracter ce nu-l lăsa să accepte compromisul ce i se propunea. Cu totul altfel se uitau bărbații de obicei la ea, Mirelo, îi erau cam străine mila și disprețul pe cînd umbla pe străzi printre ghetouri, singură-singurică prin grădina ispitelor, cu atîția bărbați întorcînd capetele după ea, sorbind-o din ochi, nu, nu prea gustase din umilința asta, și totuși. Parcă i se mai întîmplase. După ce ieși din cabinet, își aminti că la fel o priveau unii dintre patronii de buticuri și de tarabe de ziare la care lucrase cîte o lună-două și care o simțeau înghesuită de lipsuri și profitau. O șmechereau și-i tăiau din salariul ăla de nimic, și ea n-avea decît să nu arate că știe… Așa o fi și dom' doctor, pus pe jecmăneală și pe pricopseală, și se gîndi că, dacă i-ar fi oferit din capul locului mai mult peste tarif, de bună seamă că ar fi acceptat…

Mergea pe stradă ca și cum ar fi plutit pe adierile umede, răcoroase, însorite. Era pe la începutul unui iunie răcoros. Dimineață trăsese o răpăială de ploaie, după care se pusese un vînticel iute și curățase cerul de nori. Un miros îndepărtat de ierburi și de pămînt reavăn îi deșteptă foamea. Intră într-o cofetărie și mîncă o prăjitură cu frișcă multă. O năpădi o amețeală dulce ; era ca adormită, nu-i mai venea să se ridice de pe scaunul ăla, din fața farfurioarei cu lingurița și hîrtia prăjiturii în ea. Prăjitura parcă-i răscolise foamea și mai tare. Foamea și osteneala și somnul o încolțeau din toate părțile. Ai fi zis c-a tras la jug, Mirelo, păi, copilul ăsta din ea o făcea să se simtă ca după o zi de roboteală de douășpe ore prin halele cantinei, cotropind-o de o epuizare euforică, de gînduri, și lunecînd parcă într-un vis cu damfuri grele de ciorbe și tocănuri.

Se smulse cu greu de pe scaun, iar după ce ieși din cofetărie, începu să grăbească tot mai mult pasul, pînă se pomeni alergînd. Fugea pe trotuar printre oameni, ca și cum ar fi vrut să prindă autobuzul care tocmai oprise în stație, la douăzeci de metri în fața

ei. Trecu de autobuz și parcă ar fi fugit pe un cîmp, spre o lizieră de pădure. Privirea i se luminase intens și i se învăpăiaseră obrajii. Încetini pasul balansînd din mîini, așteptînd să i se liniștească respirația.

Intră într-un butic aflat, ca și cabinetul de ginecologie, la parterul unui bloc cu zece etaje. Cumpără o franzelă și doi cîrnați, cu inima cam strînsă ; dimineață, cînd ieșise din casă, își propusese să țină de bani, să nu mai cheltuie nici un leu pînă n-ar fi rezolvat cu chiuretajul… Ce foame rea, deh, n-a plecat de nici două ore de-acasă, și parcă ar umbla de o zi și o noapte, Mirelo, ba ți-e foame, ba ți-e sete, ba ți-e dor de codrul verde. Pică nemaipomenit cîrnații după prăjitură, și din nou mergea repede, aproape alergînd, cu franzela într-o mînă și cîrnații înveliți în hîrtie în cealaltă, mușcînd și mestecînd îndelung, și din nou vroia să nu se mai termine ; după ce termină de mîncat, se pomeni iarăși năpădită de îngrijorare. Păi, să scape, trebuie neapărat să scape, copilul…

Pînă să ajungă la policlinică, dădu iarăși peste un cabinet particular, unde a fost iarăși refuzată, și tot așa și la policlinică. Peste tot i se spunea că trebuie să nască, Mirelo, trebuie neapărat. Păi, tocmai asta așteptai pe cînd stăteai răstignită-n fereastră, holbîndu-te ceasuri în șir după Velicu. Nu de Velicu aveai tu nevoie, Mirelo, te durea în fund de el. Așteptai de fapt copilul… Ce mai, așteptase cu folos. Păi, cum ? Făcuse o treabă bună, desigur, era pe drumul cel bun… A fost o ocazie, altminteri, ca să se lipească iarăși de familia ei de prietene, păi, Roșioara și celelalte, care nu mai pridideau s-o încurajeze și s-o ajute cu ce ar fi putut și ele… Ce mai, săritoare, n-ar fi avut cum să uite că și Mirela le făcuse cîndva rație din rațiile concentraților. Le îndatoraseși, Mirelo, se simțeau obligate să-ți țină companie și să-ți țină curajul treaz, dîndu-ți ceva bani și cîte ceva de mîncare și hăinuțe pentru ăla mic din ce le rămăsese de la ai lor și întrecîndu-se să-l bălăcărească pe idiotu' ăla de Velicu că s-a dat la fund ca un laș nenorocit ce este și a lăsat-o de izbeliște cînd îi e mai greu, deh, un împuțit și o zdreanță, și las' că tot răul spre bine, bine că și-a dat arama pe față, ca să știe de-acum și Mirela cu cine și-a mîncat amaru', ce șarpe a

încălzit la sîn. Adică ce crede el, că nu-i un Dumnezeu care să vadă și să-i dea fiecăruia după cum merită ? Și lasă că te descurci tu, Mirelo, treci tu și peste hopu' ăsta. Păi, unde-am ajunge dac-am sta în nădejdea idioților și a nenorociților ?

De bună seamă că avuseseră și ele de tras de pe urma idioților și a nenorociților, drept pentru care le pasionau în draci astfel de povești. Mai cu seamă cînd li se întîmplau altora. Le plăcea, erau moarte să se amestece… La cine să te fi ușurat, Mirelo, dacă nu la ele ? Păi, familia de prietene. Celor de la Cîmpulung nu le spusese încă. Nu vroia și nu se putea gîndi la ce vor face cînd vor afla, ce vor spune, cum s-or uita la ea, așa încît, doar pe ele le aveai, Mirelo, pe Vasilica, pe Getuța, pe Luminița, pe Crenguța, pe Roșioara… Li se destăinuia fără nici o reținere, măcar că știa la ce s-ar fi putut aștepta. Să le ia dracu' de tute, Mirelo, nu-i păsa. Pînă una alta, îi era prea bine ca să-și facă griji pentru bîrfele lor. Ca și cu avortul, din nou amîna, lăsa pe mai tîrziu să-i ajungă la urechi cum o vorbeau prin cartier, cum că ce-i trebuie inconștientei copil cu ăla, om însurat, cu rostu' lui, și că ce-o fi zis ea, că-l îmbîrligă ca s-o ia și a atîrnat ca proasta la el atîta vreme, tîmpita, și acum auzi mofturi și figuri de doi lei, că nu-i pasă de el și nu vrea să-l vadă și nici să-l oblige cu ceva, de stai și te-ntrebi ce-o fi în capu' ei. Pe ce lume trăiește idioata asta ? Cum ai mai scoate-o la capăt în ziua de azi cu doi copii și fără bărbat și fără slujbă ? Păi, uite-o pe Roșioara, că nici cu trei… Ba' las' că Roșioara-i altceva, aia se descurcă, îi merge mintea, nu ca proasta de Mirela…

14

Orice ai spune, vara-i mai lesne. Vara te îngăduie și te iartă, își amînă sentința cu belșugul de fructe și de legume care nu mai au loc pe tarabe. Se revarsă și curg la vale pe foi de ziar și pe folii de polietilenă așternute pe trotuare. N-ar fi mare lucru să te saturi și numai uitîndu-te, sorbind din lumina mare a amiezii și, oricum, în trecere îți umpli buzunarele și sînul – o căpățînă de usturoi și o ceapă, două mere, două roșii și un ardei pentru o sălățică, trei cartofi și doi morcovi, deh, o ciorbiță pentru ăla mic. Furi ori cerșești, ori primești de pomană în timp ce te scurgi prin mulțime cu pas întins ; praful de pe cartofi este amestecat cu transpirația de sub cămașă și se face noroi pe piept. Praf și noroi și pămînt, Rafaele, pămîntul care ne hrănește și ne rabdă, oh, și ce vară nemernică. N-a dus-o el vreodată prea strălucit, dar ca-n vara asta, parcă nu-și amintește…

Ba taci că-i bine. Nu fi nerod. E bine, e de nu se poate după cum umbli prin arșiță, și lumina și nemurirea îți suflă-n nas, ispitindu-te cu brize prăfoase, damfuri dulcege de gunoaie, inundații de canalizări irupînd prin asfaltul crăpat.

Seara coboară cu roiuri de țînțari peste ghetourile de blocuri din plăci de beton coșcovit de igrasie. Umbra lui lunecă printre mașinile parcate bot în bot pe trotuare și printre mașinile hurducăind prin gropile cu apă puturoasă – Dacii concurînd cu Mercedesuri fumurii și jeep-uri – sicriele de lux ale țigăniei săltînd prin zarva de muzici încrucișate, revărsate din boxe agățate în balcoane. Toată lumea să audă și să vadă ce ai și ce-ți place. A avea mai cu seamă

pentru a arăta – fala manelelor, a sîrbelor și a hip-hopului dezlănțuit, după blocuri sîntem noi care vă facem pe voi, cu fala mobilelor și a lanțurilor de aur de la gît, urechile și nările străpunse de belciugele cerceilor, buricele dezgolite sub blugii căzuți sub pîntece și lăsînd la vedere pîntece și fese semețe, umeri și sîni printre șorturi multicolore și bermude și fuste pînă-n gaura curului și chiloți cu ața-n cur, preumblîndu-se și defilînd prin lumina vitrinelor încărcate cu tot ce ți-ar pofti sufletul… Bani să ai, păi, cum naiba, are lumea bani. Degeaba se vaită lumea, că uite, dă pe-afară… Împărăția nemuririi e departe ; pentru ei, da, că el e asigurat de viața veșnică și n-ar mai avea la ce să-l frămînte soarta lor. În definitiv, fiecare se salvează singur, deși nu-i mai puțin adevărat că nu te poți salva decît salvîndu-i pe ceilalți. Să le arăți, adică, să-i înveți, să-i împiedici să-și facă rău cu mîna lor. Pasămite i-ai învățat pînă i-ai prostit. Ei nu mai știu și nu mai vor să facă nimic în afară de ce au apucat și o țin așa de-a surda. Nu mai ai putere să-i căinezi văzîndu-i cum își cară de colo colo propria moarte în sacoșe burdușite cu fructe exotice, mezeluri și dulciuri și băuturi, detergenți și săpunuri, și spary-uri, și parfumuri cu miros de paradis și pierzanie… Ți se taie tot cheful, te apucă sila și mila, așa încît, trei seri din patru, el rămînea acasă. Lasă morții să-și vadă de moartea lor… O trimitea pe Mirela după țigări. Păi, să se ducă pe străzi să ceară dacă ține cu tot dinadinsul… Se cam codea, mă rog, avea o reținere. I-o fi fost rușine probabil. La o adică, erau bune și chiștoacele dacă-i era rușine se ceară ori socotea că nu-i de rangul ei. Să adune chiștoace, deh, din stațiile de tramvai, păi, cînd se grăbește omul să prindă tramvaiul, aruncă țigara aproape întreagă…

— Adică ce să țin cu tot dinadinsul ? Ce vrei să spui ?

Tonul de reproș îl face pe Rafael să întîrzie răspunsul. Adevărul e că n-ar avea cum s-o oblige să cerșească și, oricum, o simte confruntîndu-se cu un soi de impotență psihică, pe care s-ar putea ca într-o bună zi să fie capabilă s-o depășească. Ar avea de tras totuși. Umilința se învață cu trudă și răbdare și se cîștigă doar prin înțelepciune…

— Mă gîndeam la un bărbat, dragostea mea. Dacă ții cu tot dinadinsul să ai un bărbat lîngă tine, trebuie să fii ochi și urechi la ce te pune să faci și la ce te învață. Nu ți se pare corect ?

Și curajul, și puterea le capeți tot prin înțelepciune și le păstrezi și le întărești tot cu trudă și răbdare, deși pentru o femeie s-ar putea să fie ceva mai greu… Mai ales pentru una ca Mirela, o femeie dominată de accese de trufie, poate unde n-a suferit îndeajuns pentru a se smeri. Auzi că ea nu ține cu tot dinadinsul să atîrne la un bărbat, nu-i trebuie, se poate descurca și de una singură…

Trufia și ignoranța s-ar putea să i se tragă și de la felul cum arată.

Încă o prinde să umble cu buricul dezgolit și cu fustă pînă-n gaura curului, măcar că a născut trei copii. Ce ar fi pe cale s-o salveze cît de cît, înmuindu-i trufia, e că fiecare copil l-a făcut cu alt bărbat. Primii doi s-au dus mîncînd, ori, mînați, desigur, de același instinct irepresibil care i-a îndreptat spre ea la un moment dat : un fel de spaimă de moarte, Rafaele, care te face să fugi de viață. Ce o fi simțit Mirela pentru ei vreodată a alunecat pe nesimțite în milă ; amintirea lor pecetluită de o milă nesfîrșită i-a întreținut nădejdea că într-o bună zi va da peste unul care să n-o mai părăsească vreodată. Vor traversa mînă-n mînă această Vale a Plîngerii, păi, cum dracu', nu-i trebuie ei bărbat, nu ține cu tot dinadinsul, dar nu-i de colea că-n ultimii doi ani l-a avut lîngă ea pe tatăl ultimului copil, pe Rafael, care pare să țină cu tot dinadinsul să-i desăvîrșească salvarea, inițiind-o în arta nemuririi…

— Stai liniștită, dragostea mea. N-arăți tu a cerșetoare și n-ai nici curajul necesar. Oricum, e peste puterile tale să ceri și ar fi cam tîrziu să înveți. Asta nu se învață de azi pe mîine, ca tricotatul, mersul pe bicicletă sau limbile străine… Trebuie s-o iei din pripă, cu stăruință, ți-am mai spus : ca să fii în stare să te umilești puțin, trebuie să te umilești mult. Să ceri o țigară, un ban, o pîine de la un necunoscut de pe stradă și să fii privită cu milă sau dispreț, nu-i decît un mic exercițiu de încălzire. În felul ăsta, poți să afli pe cont propriu că cel care catadicsește să te miluiască depinde de tine mai mult decît ai crede că depinzi tu de el…

— Chiar țin cu tot dinadinsul să am un bărbat care să facă din mine o cerșetoare și să mă îndoctrineze cu tot felul de abureli…

— Rîzi a pagubă. Într-o bună zi, ai să-mi mulțumești pentru aburelile astea.

Ușor aplecați peste masa din bucătărie, schimbau replici cu glas scăzut. Trecuse de miezul nopții, o oră la care Mirela dormea de obicei, în timp ce Rafael ar mai fi avut de picotit pînă să i se facă să se bage-n pat. Aveau căni cu ceai de izmă dinainte și o farfurioară cu scrum și chiștoace folosită ca scrumieră, iar alături, aliniate pe un ziar, chiștoace de lungimi diferite, din mai multe feluri de țigări, la care Rafael parcă s-ar fi încruntat în timp ce-i spunea că-i repetă aburelile astea atît de des fiindcă i se pare că nu se prea lipesc de ea… N-are nimic, deh, la o adică se poate mulțumi și cu chiștoacele astea prăfuite, adunate de prin cine știe ce gunoaie și rahați de cîine. În definitiv, n-ar trebui să aibă pretenții la ea, dacă el, unul, nu e în stare să se umilească pînă într-atît încît să se lase de fumat. Ar putea rezista la nesfîrșit cu ceai de izmă și cîteva felii de pîine, dar uite că fără țigări… Freca între degete, deasupra farfurioarei-scrumieră, capătul ars al unui Wincester fumat pe sfert, pătat și jilav, și parcă ar fi avut urme de ruj pe filtru.

— Așa ne umplem de microbi și boli, dragostea mea. SIDA, sifilis, TBC. Să nu uităm însă că, întotdeauna, e loc și pentru mai rău.

— E loc și pentru mai bine, Rafaele, de ce nu vrei ?…

— Cum să nu vreau ? M-ar bate Dumnezeu. Dar binele ăla… Orice rău e de fapt un bine de care nu-ți dai seama cînd îl ai, dar cu timpul s-ar putea să-l descoperi. Aprinse căpătîiul de țigară și trase însetat. Dădu drumul fumului cu un șuier prelung. Chiștoacele astea mizerabile, de exemplu, poate că mi-ar face un bine, scîrbindu-mă pînă într-atît că o să mă las de fumat.

— N-aș crede, mai degrabă îți deschid pofta. Nu mai spun că te incită să mă trimiți să umblu cu miloaga după țigări întregi. Știi cum e să ceri țigări de la bărbați…

— Mă rog, tu ești fată cuminte. Ceri fără să promiți altceva în schimb. Am știut io pe ce am pus ochii. Știi ceva ? Cînd am spus că

e loc și pentru mai rău, îmi venise în cap Roșioara… Am văzut-o azi-dimineață pe la cinci. Cobora, lipa-lipa, pe Rîmnicu Sărat. Gîfîia, parcă îi era greu… Mă gîndeam că ea cu trei copii și fără bărbat o duce mai rău decît tine. Unde naiba s-o fi grăbit în halul ăla cu noaptea-n cap ?

— Se ducea la muncă femeia.

— Parcă nu lucra.

— Și-a găsit de cîteva săptămîni. Lucrează la covrigăria din piață.

— De unde știi ?

— De la ea.

— Parcă erați certate.

— Ne-am împăcat. M-a chemat la ea săptămîna trecută și am zis să nu țin dușmănie.

— Aha. E bine să te ai bine cu prietenele. Da' de la ce v-ați stricat voi de n-ai mai vrut s-o vezi atîta vreme nici pe ea și nici pe celelalte ?

— De la mai multe, da' mai mult de la copil. Au dus vorba prin tot cartierul că l-am vîndut, de se uita lumea la mine ca la…

— Adevăru' e că și io m-am uitat, dragostea mea. M-am uitat pînă mi-au căzut ochii.

— Așa se uită toți bărbații. Da' să le mai ceri și țigări… Atunci pun direct mîna, fără să se mai uite.

— Eu nu m-am uitat ca toți bărbații. Îmi pare rău că mă compari cu alți bărbați.

— Cu care bărbați ?

— Cu bărbații-n general. Mai ales cu ăia care te-au futut și și-au pus coada pe spinare.

— Nici pentru tine nu-i timpul pierdut să-ți pui coada pe spinare.

— Mă gonești, dragostea mea…

Ei îi tremurau buzele de nervi. Dădea înapoi :

— Nu te gonesc. Ești cam porc. Îți vezi doar interesul.

— Care interes ?

— Toți bărbații își văd interesul…

— Iar mă amesteci cu toți ?

— Toți bărbații și toate femeile, întări neabătută, își văd doar interesul. Cît le-am dat io să mănînce, și mai ales Roșioarei, și cînd am fost la greu… M-au mîncat de fund în loc să m-ajute. Și acum, tot ele dau cu nasu' să se împace.

— Dacă mă amesteci și cu prietenele tale, e clar. Te înfierbînți degeaba. Dau cu nasu' să se împace, fiindcă s-ar putea să se simtă vinovate față de tine. Oricum, nu le merge nici lor prea bine.

Tot e bine, că ajungeau să cadă la pace, purtîndu-le de grijă altora, prietenelor Mirelei. Ea îi povesti atunci de Roșioara că lucrează la covrigărie de două luni, dar asta n-ar avea cum s-o ajute prea mult. Are și ea peste douăzeci de milioane la întreținere. Anul trecut a dat-o în judecată Asociația de Locatari, și să vedem ce o să aleagă. Păi, sentința de evacuare, cum au mai pățit-o și alții, să-i scoată la licitație apartamentul, și că nu te pui cu statul, Rafaele, cînd e să-și recupereze banii… Statul nu-și permite să piardă. Or s-o scoată în stradă pe Roșioara noastră, și unde o să se ducă cu trei copii după ea ? Ți se face rău cînd te gîndești. Ăștia s-au pus pe treabă să scoată lumea afară din case, și nici noi, cu cinci milioane și ceva la întreținere, n-am fi prea departe de Roșioara. O să trebuiască să facem la un fel…

15

Două mogîldețe conturate difuz în penumbra purpurie a zorilor parcă ar grăbi cu răsuflările lor sfera de foc a soarelui tîrîndu-se și rostogolindu-se peste valea de cinci hectare de sticlărie a serelor Vitan, dincoace de care se întinde balta Văcăreștilor. În afara cîtorva pensionari insomniaci făcîndu-și de lucru cu undițele, doar ei ce se mai freacă pe aici la ora asta : Rafael și paznicul ăsta piscicol pîrît, travestit în costum de camuflaj, care uite-l cum se gudură, după ce săptămîna trecută scosese briceagul ăla șantaliu și că să n-o dai cu mine pe prieteneală, și acum, tot el leșinat după prieteneală.

Norocul lui că nu e Rafael ăla care să răspundă cu aceeași monedă. Dintotdeauna a lăsat să treacă de la el, cît de mult, da, cît ar fi în stare să suporte, agonisindu-și în felul ăsta înțelepciunea.

Adevărul e că se cam pierduse cu firea din nimic, simțindu-se amenințat cu briceagul, gonit de pe tocătura de paie, iarba verde de acasă, ce tîmpenie, drept pentru care amenințase și el. Acum n-are decît să se arate îndatorat față de jivina asta scheletică, Mărgărit. Ba nicidecum jivină, ci prietenul, fratele pe care-l asculți cu inima deschisă, da, cum să nu, așa e, ai dreptate, prietene Mărgărite.

După ce Mărgărit își face turul de la opt și jumătate dimineața ca să taie chitanțe eventualilor întîrziați, se mută împreună la umbra unui pîlc de duzi. Mărgărit își numără banii, încasările pe ziua în curs, sub privirea aburită de admirație a lui Rafael, mă rog, n-are ăsta fason de paznic piscicol nici de-acum într-o mie de ani, dar uite-l cum o face pe barba lui și pentru buzunarul lui, de nu se

poate. Vai de steaua ta de cretin, Rafaele, gîndește-te că-ți trebuie ceva tupeu și imaginație ca să-ți scoți pe chestia asta în jur de două sute de mii în cîteva ceasuri, fără să te întrebuințezi cine știe ce. Și-a format clientela Mărgărit al meu, s-a rodat afacerea, n-are decît s-o tîrîie așa tot restul verii.

E asigurat pentru aproape trei luni. Doar dacă, Doamne ferește, n-ar apărea între timp un veritabil paznic piscicol angajat de patronul bălții, care să-i dea peste cap scamatoria asta deșteaptă.

— Ce-mi place de tine, Mărgărite, că te zbați. Sînt destule metode în ziua de azi ca să faci bani dacă te trage inima și-ți pui mintea la treabă…

Era totodată un bun prilej pentru Rafael să-și facă reproșuri că pe el nu-l duce mintea. A intrat într-un punct mort, desigur, nimeni nu moare, în afară de Rafael. Mărgărit surîde, mestecînd un fir de iarbă între dinți.

— N-avem ce face, prietene, trebuie să ne descurcăm cum putem, trebuie să mîncăm…

Vorbele astea sună în gura lui ca un argument suprem și o motivație irefutabilă, măcar că arată ca și cum nu s-ar hrăni cu altceva în afară de iarba și de paiele astea pe care le mestecă, asezonate eventual cu un pumn de dude. Întins pe spate cu blugii împăturiți sub cap și palmele odihnindu-se încrucișate sub stern, într-o simetrie desăvîrșită, ca un mort în sicriu, Rafael îl aprobă din toată inima:

— Așa e, prietene, trebuie să mîncăm, să ne hrănim familiile… Oi avea și tu o familie grea în spinare, ca orișicine…

— N-am cine știe ce familie. Doar pe mama. Ea mi-a mai rămas pe lumea asta. Are optzeci și doi de ani și nu se mai dă jos din pat de un an și ceva. Trebui' să am grijă de ea, îți dai seama, mîine-poimîine se duce și n-aș vrea să-mi pară rău că n-am făcut tot ce trebuie pentru ea…

— Bravo! Uite o treabă frumoasă. Ca să fiu sincer, nu m-aș fi așteptat de la tine… D-aia te zbați. Pentru mămica ta. Bine că reușești să te descurci din chestia asta cu pescarii. Pentru tine și bătrînă ar ajunge…

— Nu mă plîng, da' dacă aș sta doar în baza pescarilor…

— Ce, mai ai vreo slujbă ?

— De unde ? Arăt io a om bun de muncă ? Am o gaură în plămîn de bagi pumnu' prin ea și-am zis să profit : m-am pensionat pe caz de boală după Revoluție, ca să nu mai intru în restructurări și-n șomaj… Am lucrat în turnătorie, bă, șaișpe ani am stat în gura cuptorului… Acolo m-am nenorocit. Degeaba stau toată ziua la soare, la aer curat, pe balta asta…

— Care aer ? Te crezi în stațiune ? În praful și-n gunoaiele astea, n-ar avea cum să-ți priască la plămîni… Da' cu pensioara ta și-a bătrînei și cu ce-ți mai iese de pe aici, s-ar spune că ești liniștit.

— Mda, șapte sute de mii ai mei și un milion al bătrînei… Ce iau de aici e de sezon, cum îți pică. Nu se știe de azi pe mîine.

— Cam două milioane și ceva, face Rafael circumspect. E mai bine decît nimic. Să am io banii ăștia…

— Păi, tu ?

— Io nu. N-am deloc. Sînt cam pe scîndura goală de vreo două luni.

— Și ? Salariu ? Pensie ? Șomaj ?

— Nimic, ți-am spus. Am lucrat în mai multe părți, dar de două luni nu mai mi se leagă nimic.

— Păi, și-atunci, din ce ?

— Din ce dă Dumnezeu, prietene ! se aprinde Rafael iritat, simțindu-se privit ca un animal ciudat. Nu durează însă mai mult de două secunde ca să-și dea seama că are cine să-l înțeleagă și-i un moment cît de poate de prielnic să se vaite. Oricui, deh, și tocăturii de paie și pînă și dudului ăstuia i s-ar putea confesa, și deja îi e bine spunîndu-i lui Mărgărit că se cam zbate ca peștele pe uscat, prietene, o duc destul de greu, iar Mărgărit îi promite că o să-l ajute în vreun fel, să se gîndească, iar promisiunea asta parcă-i dă imbold lui Rafael să se smulgă din poziția de mort lungit în sicriu, cu gesturi lente, descleindu-se parcă, stricînd simetria trupului în formă de cruce.

— De-acum încolo o să ia pămîntul foc, spune ridicat într-un cot.

— Mai intri în apă ?

Rafael strîmbă din nas.

— Nu cred. Nu mi-ar mai ajuta cu ceva.

— Aș fi vrut să plecăm. De la ora asta în sus nu-mi mai vin clienți și nici ție nu-ți mai arde de bălăceală.

— E prea caldă apa. E ca o ciorbă.

— Atunci, hai. Bem o bere, mîncăm ceva…

— Trebuie să mîncăm, rîse Rafael.

— Îmi place de tine, Rafaele, că ești om de înțeles.

Complimentul ăsta îi întețește rîsul, și că scuză-mă, ce-i aia, ce înseamnă om de înțeles ? Glumește, desigur, ca să-și înveselească proaspătul prieten, care afișează o figură gravă, conformă cu situația lui Rafael. Atîta că Mărgărit n-o ia ca pe o glumă. Îi explică pe un ton de o naivitate senină cum că-i om de înțeles, fiindcă ei doi se înțeleg și-și pot spune necazurile unul altuia și discută și-s gata să se ajute, nu ca alții care se uită unul la altul doar ca să se jecmănească, Rafaele, înțelegi ? Păi, cum dracu' să nu-nțeleagă ? Rafael rîde scurt : doar e om de înțeles, după care nu mai scoate o vorbă. A rămas ridicat într-un cot, cu privirea dusă, imobilă, așa încît Mărgărit simte nevoia să-l bată pe umăr îmbărbătîndu-l : lasă, nu mai fi supărat, găsim noi ceva ca să…

Vorbele lui Mărgărit și atingerea îl fac să sară în picioare și să-și tragă hainele pe el. Unde, cît de departe, sună un glas în adîncul lui, și cît de greu e să te apropii… O greutate, o apăsare adunată tot timpul vieții lui, hrănită de o îndoială imemorială : oare merită să te apropii de oameni ? Deja o luase din loc, da, e foarte posibil să merite, de vreme ce-l urmează pe omul ăsta fără o vorbă, și el pare să-i respecte amuțirea, nemaiscoțînd nici el un cuvînt.

Ies împreună la șosea și pe urmă merg pe șosea pînă la stația de autobuz. Așteaptă o vreme doar ei doi în arșiță și-n praful stîrnit de mașini. Se urcă apoi într-un autobuz care-i trece peste Dîmbovița și pe lîngă Fabrica de Pîine Titan, și după un sfert de oră se dau jos din el în stația din capul bulevardului Sălăjan, la intersecția cu bulevardul Șulea.

Și zona asta e cotropită de legiunile de buticuri și improvizații de cîrciumi și localuri, prăvălii de tot felul crescînd din intersecția bulevardelor spre piață și spre gurile de metrou, de o parte și de alta a șinelor de tramvai care însoțesc traficul prin aerul încins, saturat de gaze de eșapament și de huruit de motoare, învortoșînd și vînzolind vipia într-un bazar tentacular ce-ți reamintește la fiecare pas că trebuie să mănînci. Zi și noapte să ni se spună încontinuu, prietene Mărgărit : trebuie să mănînci, da, și să bei, să te îmbraci, să te tratezi, să te distrezi, deh, trebuie neapărat să mesteci, să miști din fălci și să-ți miști fundul, să te freci încolo și-ncoace ca să nu mucezești stînd în loc și întrebîndu-te și frămîntîndu-te dacă merită cumva, pînă ai s-o iei razna și-ai să te risipești vîslind cu nădejde prin arșița asta fumegoasă care te năucește cu tarabe și chioșcuri și barăci, berării și patiserii și gogoșerii, grătare de mici și plăcintării, frizerie și stomatologie și cabinet de obstetrică și ginecologie, casă de amanet și centru de schimb valutar, papetărie și birotică, fast-food, kebab, hot-dog, covrigărie, brutărie și pîine pe vatră, magazin de produse naturiste și hrană pentru animale, café-bar și Night-Club Harlem, cu striptease și fitness și saună, și solar, și cosmetică, și accesorii pentru autoturisme… Umblă ca-n transă, dizolvîndu-se în agitația păstoasă, îndepărtîndu-se și totodată ținînd aproape de Mărgărit, care-l duce la niște mese cu scaune din plastic, răsfirate pe pietriș, printre copacii de lîngă un bloc.

Este un grătar de mici aici și un bar într-un apartament de la parter, iar zidul blocului ține umbră și răcoare. Amîndoi întind gîtul după o adiere vagă, abia simțită, care încearcă să înfioare frunzișul copacilor. E bună umbra și să stai pe scaun după drumul prin arșiță. Rafael simte sudoarea zvîntîndu-se sub cămașă, în timp ce Mărgărit vine dinspre bar cu două halbe de bere, legănîndu-se surîzător, și că o să ia și niște mici. O să ia doi pentru el, că mai mulți nu poate, nu-i pică bine, dar bineînțeles că Rafael vrea mai mulți. Cîți să ceară ?

16

Ochii lui Rafael fugeau în toate părțile, excitați de lumina răsfrîntă din grămezile de fructe exotice de pe tarabe. Astă-iarnă șuiera vîntul a pustiu pe-aici… A năvălit belșugul, uite, cu tot ce-am visat și-am poftit la viața noastră, ca să ne oblojească sufletul și stomacul, și lumea asta mișunînd încolo și-ncoace prin aburul pîrguit al dimineții de iunie. Privirea îi zăbovi într-un tîrziu pe un dog german uriaș, negru, deh, privirea se minuna și se bucura și lăcrima de admirație voluptuoasă, superb animal… Odată cu belșugul, au apărut prin oraș cîini de toate rasele, care mai de care mai ciudați și mai impresionanți. Uite ăsta, să tot aibă vreo optzeci de kile… Ditamai leopardul, cît un catîr numai bun să-l înhami la o teleguță, suplu, înalt, musculos, cu blana strălucind în lumină ca unsă…

Plescăia. Îți lasă gura apă, deh, ca și cum închipuirea ar pofti la ceva ca o panteră-leopard – ceva de genul ăsta, un animal făcut să alerge liber prin sălbăticie, în junglă sau în deșert. Cît de liber, Doamne ferește, e legat, priponit cu lesa de gărdulețul de fier din fața băcăniei. Uite-l și pe tipul care a venit să-l dezlege cum se chinuie să descurce nodurile lanțului, mormăind parcă niște ocări în contul cui le-a strîns și a încurcat zalele, în timp ce cîinele îi latră în ureche cu glas tunător. Ăsta vrea să fure cîinele sau ce naiba face ? S-ar putea să fie totuși a lui javra asta de lux. Pare să fie o convenție în sfada de lătrături și ocări, un fel de ceartă în familie, și Rafael apropiindu-se să vadă mai bine, curios, deh, după cît de agitat e dulăul, n-ar fi mare lucru să-i înfigă colții în ureche… Ce

dracului ! Tipul, cocoșat, sub dulău… Să vezi și să nu crezi. Uite-l, chiar el, Emil Milică Teodorescu, colegul lui de ocnă grea prin oficii. Jigodia care a plecat astă-toamnă și l-a părăsit fără o vorbă de rămas-bun și n-a mai dat nici un semn, de-ai zis că l-a-nghițit pămîntul, umblînd prin lume să-și recupereze nevasta de la amanții ăia mulți care i-au făcut căsnicia un iad, sărmanul Milică, vai de mintea lui… Cum îl vedea aplecat, asudînd peste gărdulețul rigolei să descurce lanțul, abia își stăpînea pornirea să-i tragă un șut. Așa, ca de bine te-am găsit, Milică, fi-ți-ar mintea și căpățîna aia seacă, da, cu toată puterea, să-l proiecteze cu capul în vitrina băcăniei, în belșugul de mezeluri-brînzeturi-băuturi. Nu se putu abține și chiar o făcu. Reținut însă, cu grijă să nu-l dezechilibreze. Gestul și intenția contează totuși mai mult decît încărcătura : ori că tragi cu alice pentru rațe, ori cu gloanțe de mistreț, important e c-ai pus mîna pe armă, și uite că bestia asta neagră nu știe de glumă dacă te faci spre stăpînu-său… Bine că n-a apucat să desfacă ultimul nod al lanțului, uite bestia smucindu-se și ridicîndu-se pe picioarele din spate, de n-ar lipsi mult să rupă lanțul ca să sară-n gîtul lui Rafael. De-acum nu se mai sfădește : lătratul e un strigăt de luptă și o amenințare. Pare gata să facă moarte de om, Milică, fi-ți-ar javra a dracului și spînzura-te-ai de ea cu lanțu' ăla.

Se oprise lumea-n loc. Se uitau ca la circ, incitați, nu l-o încăiera dracului cîinele să-l tăvălească ? Doar nițel să-l încingă, hă-hă-hă, nu te mai rîde, dom'le, că-i bun un cîine d-ăsta la casa omului dacă te supără careva… Păi, n-ai văzut, bre, c-a dat cu piciorul' ? Da' bine că n-a dat cu cuțitu', că-l făcea fărîme… Pă cine ? Cum pă cine ? Păi, nu te pui c-un dulău din ăsta. Uită-te la el că-i cît ursu'. Păi, cum dracu', dom'le, ce m-aș fi rîs să-l mozolească nițel ca să se-nvețe minte… Ce vorbești, dom'le, dă-ți seama ce vorbești la băutură. De cînd cu democrația asta, toți face pe deștepții, să umble cu ditamai animalu' dupe ei… Io unu' n-aș da voie pă stradă cu javre d-astea să se dea la lume. Aș da o lege, dom'le, și ce vorbești bre, dă-ți seama, și mai dă-le dracului de legi, că numai legi aveți în cap, de-o să se-aleagă prafu' cu atîtea scumpiri, și dă-ți seama, rahat cu perje. În loc să aivă grijă d-un

copil, tîrîie javra-n lanț dupe el. Ditamai huiduma de cîine, cît un vițel… Nu te gîndești cît mănîncă ăsta ? Te rupe la buzunar, dom'le, s-a smintit lumea definitiv de cînd cu democrația. S-a dat drumu' la avorturi, de crește lumea cîini în loc de copii. Cîini din ăștia cît vițelu', dom'le.

Milică se întorsese cu oarecare întîrziere. Tot cu ochii pe cîine. Să nu-l scape din lanț, că-i nenorocire. Fața roșcovană, asudată și schimonosită de nervi, începu în sfîrșit să se răsucească. Rafael dispăruse însă. Fugise printre oameni cît îl țineau picioarele și se ascunsese după o tarabă, să se pună la adăpost de cîine și, totodată, să-l observe pe Milică fără să fie văzut, și-acuma miră-te, prostovane, de unde plouă cu șuturi în fund, hi-hi-hi… Într-adevăr, se mira, dezorientat și intimidat de atîtea perechi de ochi urmărindu-l cum ține lesa cu amîndouă mîinile și trage de cîinele întărîtat, care nu se mai oprește din lătrat, gata să-l trîntească și să fugă cu el tîrîș ca să dea iama prin lume.

— Care dracu' dai ? îngăimă Milică.

Ghemuit după tarabă, Rafael striga vesel, ca și cum i-ar fi dat o veste bună :

— Băi, jigodie ! Javră ordinară !

Nu mai conta cui i se adresa. Cîinelui sau lui Milică, fiindcă acesta nu-i recunoscu glasul. Ba poate nici nu-l auzi. Se calmase de-acum. Nu-i mai păsa de indiferent ce ar spune oricine și se calmase și cîinele, în urma unei comenzi repetate de cîteva ori. O luaseră din loc. Cînd Rafael îi ajunse din urmă, tocmai ieșeau din piață. Milică bălăngănea într-o mînă punga de plastic cu tîrguieli și lesa în cealaltă și fu abordat lateral, de la oarecare distanță. Rafael n-ar fi vrut să riște. Adică să nu fie nevoit să-i tragă și cîinelui un șut. Ăstuia în nas, ca să-l pună cu botul pe labe. E cel mai sensibil loc ; efectu-i garantat, iar cîinele parcă i-ar fi ghicit intenția și părea gata să răspundă provocării.

Se oprise-n loc odată cu stăpînul și ridicase privirea rece, fioroasă, căpățîna fălcoasă, cu limba atîrnînd într-o parte. Gîfîia, îi curgeau balele, pîndea…

— Mai bine era cu copiii decît să te apuci să furi cîini…

— Rafael ! izbucni Milică entuziast. Tocmai mă gîndeam la tine. Mă crezi ?

— Cum să nu ? Fii atent la animalu' ăla. N-aș vrea să….

Lăsase să-i cadă lesa din mînă ca să-l îmbrățișeze.

— Nu-ți face probleme. E cuminte.

— Am văzut cît de cuminte… Zici că te gîndeai. Ți-era dor, ai ? M-ai lăsat acolo și-ai fugit ca un laș.

— Mă săturasem, crede-mă, îmi ajunsese la os. De șapte ani…

— Și la mine nu te-ai gîndit că tot de șapte ani ? Mie nu-mi ajunsese la os ? Și uite-mă că-s tot acolo, spuse, smiorcăindu-se teatral. De ce nu m-ai luat cu tine ? Ai vrut să scapi de mine ? Bine c-ai scăpat. Acum ți-e mai bine că furi cîini ?

— Ești nebun ? Cum să fur cîini ? E cîinele meu.

— Da' pe cine înjurai de zor cînd dezlegai lanțu' ?

— Pe cine l-a-nnodat, rîse Milică. Eu l-am înnodat. Mi-e frică să nu-l pierd. Pe Ghiocel…

— Rău ai ajuns, Milică-tată. Rîzi și rînjești ca prostu' și te înjuri singur…

— Ce să fac și io ? Cine să-l lege și să-l dezlege ? N-aș vrea să dau de belele…

— Spuneai că-i cuminte…

Milică mustăci.

— E ascultător. Cumințenia cîinelui, adică, ar fi în mîna lui. Ca și nebunia de altfel. Ținu să facă o demonstrație. Strigă : culcat ! Dulăul se scutură și se purică o vreme șovăitor, încercînd parcă să tragă de timp. Ghiocel, culcat am spus ! În sfîrșit, Ghiocel se așternu cît era de mare în praful asfaltului, lîngă piciorul lui Milică. Ai văzut ? Atîta că se mișcă greu. E mare animalu'. D-aia nici nu pot să intru cu el în magazin, în aglomerație. Îl leg. Să-l auzi cum chelălăie și plînge ca un copil să vină după mine... Se smucește și trage ca apucatu' de lanț, de nu mai pot pe urmă să-l dezleg. E o pacoste… Îl vînd, îl dau de suflet, văd io ce-i fac. Îmi mănîncă o grămadă de timp…

— Cîine-ți trebuia, Milică-tată.

— Nevastă-mea. De gura ei, plăcerea ei…

— Văd că-ți merge bine. Ți-ai tras și cîine, te-ai și însurat…

— Eh, nu mă plîng. Ridică ochii spre cerul senin, ca și cum i-ar fi mulțumit pentru situația lui de acum. Soarele urcase și se pusese deja căldura, care răscolea praful și damfurile de gaze de eșapament.

— Ar fi trebuit, totuși, să mai dai pe la școală. Nu m-aș fi gîndit. De anul trecut, din octombrie…

— Crede-mă, n-aș mai fi suportat să văd școala aia. Mi-au fost prea destul ăia șapte ani.

— Oricum, aveai un prieten acolo.

— E adevărat. Păru să cadă pe gînduri pentru cîteva clipe lungi. Cel mai bun prieten, spuse pe un ton patetic. Singurul care mă asculta și mă înțelegea…

— Ai văzut ? D-aia ai dispărut ca măgaru'. Da' pînă la urmă tot n-am înțeles pe cine te-ai supărat.

Milică dădu din mînă. Nu i-ar pica bine să despice firul ca să afle pricina unor supărări trecute. A fost și prea ocupat ca să-i mai ardă de vizite la școală, la care Rafael că se bucură pentru el : a ajuns o persoană ocupată. Înțelege că și-a găsit altă slujbă, care-i mănîncă, desigur, tot timpul. În treacăt parcă și fără chef, Milică îi spuse că lucrează la o revistă. E ziarist…

Făcea pe modestul. Vorbea ca despre ceva fără importanță, o slujbă printre atîtea altele. Lui Rafael i se dezmorțiseră vechile obișnuințe : prinse să-l mustre blînd și să-l dojenească, Milică-tată, foarte frumos și interesant, ziarist, da' n-ar fi trebuit să uiți de vechiul tău coleg de ocnă pe viață, cum spuneai. Acum ai scăpat, te-ai eliberat… Vroia de fapt să nu lase să se vadă cît de tare îl impresiona chestia asta – ziarist, după nopțile din ultimele luni petrecute în oficiu printre vrafuri de ziare, concentrat asupra distracției ăleia cu știri și evenimente comentate și analize politice, povești și zvonuri de tot felul, și uite că și Milică, tocmai Milică… E de admirat, de invidiat, cine l-ar fi crezut în stare ? Un pîrlit de supraveghetor, un dulgher plecat cu traista-n băț de la țară, și uite-l cum face pe nevinovatul și pus să te cîștige cu ce are mai

la-ndemînă. Cocoșat de umilință, Milică scotea ziarul din sacoșa cu tîrguieli.

— La revista asta lucrez. *Blocada*-i zice, poate-ai auzit.

— Mi se pare c-am auzit. Au apărut o mulțime. Toată noaptea bag la presă-n mine, non-stop. Sînt la curent cu tot ce mișcă. Da-da, sigur am auzit. Da' încă nu mi-a picat în mînă.

17

Nu treceau trei-patru seri să nu se strîngă cîteva. O puneau la cale în bucătărie, cu țigări, semințe, cafele… Prietenele Elenei. După șapte-opt, începeau să apară : Roșioara, Geta, Vasilica, madam Belciu… Cristinica, tot cu ochii-n gura lor, curioasă de nu se poate, de nu s-ar mai fi dezlipit de ele toată noaptea. Abia de-o urnea maică-sa la culcare, ajutată mai cu seamă de Roșioara, pentru care era un bun prilej să-și etaleze tactul pedagogic și tandrețea maternă, păi, ce vorbă-i aia, Cristinico, că nu ți-e somn ? Copiii mei doarme duși la ora asta…

Copiii lu' tanti Roșioara sînt mari, pe clasa a șasea, a șaptea. Vorbesc urît, spun prostii, înjură… Altă dată, Cristinica a auzit-o pe tanti Roșioara că ea s-a sacrificat pentru copiii ei. I-a crescut pe toți trei în necazuri și-n greutăți, singură-singurică, da' altă dată cînd tanti Roșioara nu era aici, madam Belciu s-a strîmbat că dacă ăia s-or mai numi copii… Răpănoși și nespălați, și nemîncați, și răi, mîine-poimîine îi vezi că-ți dă în cap pe stradă să-ți ia geanta, că mai bine i-ar fi dat la stat să-i crească, putoarea ordinară, care ea s-a bucurat la pensia alimentară și alocația lor, care ea cică d-aia nu se duce la muncă, că are copii de crescut, ditamai măgădăii, care poate să-și poarte și singuri de grijă, și ea stă ca o boleșniță-n pat pînă la prînz și-și trimite copiii să bată la uși la vecini după un pahar de ulei, o cană de orez, două lingurițe de cafea cu zahăr într-un șervețel și două țigări, tanti cutare, m-a trimis mama să-mi dai, mai mare rușinea cum îi trimite ea la cerșeală și la milogeală pă copiii ei pentru care mănîncă rahat că s-a sacrificat.

Cristinica se îmbufna. Nu vrea la culcare, iar Roșioara, iarăși, că toți copiii doarme la ora asta și numai tu stai cu ochii-n gura femeilor, păi, frumos e ? Și Cristinica nu, nu se duce la culcare fără maică-sa. Ce vorbă-i aia, Cristinico ? Și-acuma, în clasa a doua, tot cu mă-ta te culci ? Și cînd te-oi mărita, tot cu mă-ta ?

Adormea pe scaun și o ducea Elena în brațe în pat. Atunci puteau să-și dea drumul mai în voie la conversația împănată cu măscări și hohote înfundate. Mai încet, făăă, mai ușor, șușoteau, fiindcă se făcuse tîrziu de-acum și vecinii s-au pus pe sforăit și horcăit, sînt duși cu porcii, să nu-i deranjăm, și mie-mi spui, dragă, ce se aude prin pereții ăștia subțiri ?, hi-hi-hi, și cel mai mic pîrț… Vasilicăi însă, nu-i suna bine rîsul Getei.

— Rîzi ca fraiera de toate pîrțurile. Ne-au făcut proprietari pe pereții ăștia subțiri, care mie una nu mi-ar fi trebuit în veci…

— Dacă ne-a plăcut la bloc… zice Elena.

— Că să dai bani pe o casă care o împarți cu ăla de sus, tavanu', și pereții ăștia subțiri, cu vecinii de-alături…

— Ba mai bine, face madam Belciu. În loc să zici mersi că te-a făcut Revoluția cu casă la bloc.

— Și ce mare pricopseală ? face Vasilica. Degeaba dacă n-are lumea bani de întreținere și vinde apartamentele și se duce la țară să muncească pămîntu' și tot nu s-ajunge. Nici cu pămîntu' nu-i o pricopseală. N-are lumea posibilități să-l muncească. Nu s-ajunge lumea deloc-deloc și nu se mai descurcă nici la țară și nici la oraș, că n-are unde să se ducă să muncească. Ie mai rău ca pe vremea lu' Ceaușescu. Mai rău și mai rău îmi pare de copiii ăștia. Care ei are să sufere, copiii…

Roșioara agita și învîrtea zeama de zaț de pe fundul ceștii, urmărindu-i prelingerea cu o privire împietrită, în timp ce Geta parcă s-ar fi încrîncenat pe un soi de blestem.

— Oh, nebună să fii să mai faci copii în vremurile astea.

— Se mai găsește, se mai găsește, mărunțea Vasilica din buze, îngînînd-o, contrazicînd-o. Femei ca lumea, sănătoase la cap… Degeaba c-a dat drumu' la avorturi, că la destule le arde să se reguleze cu folos. Păi, Mirela, Getuțo, prietena ta și a Roșioarei…

Roșioara puse ceașca cu gura-n jos pe farfurioară, ca pentru ghicit.

— E și prietena ta.

— Ba mai mult cu voi. Io n-am mai văzut-o de două-trei luni. Mi-e că s-a dat la fund…

— S-o fi dat, ridică Roșioara din umeri. Nici io n-am mai văzut-o.

— Pe-aicea, pe la Elenuța, ce să zic, nu cred s-o fi văzut vreodată.

— Nu prea sînt în relații cu ea, confirmă Elena. De la Roșioara ce-o mai știu. Pe-acolo am mai văzut-o. Mi s-a părut o fată retrasă.

— Păi, de retrasă ce-i a făcut-o.

— Ce-a făcut?

— Roșioara știe cel mai bine. Ea ie cu toată lumea pă relație. Umblă prin toate casele și ține legătura. În rest, lumea se mai răsfiră, nu prea știu unele de altele…

Erau fripte să știe de Mirela. Vasilica auzise, dar nu era sigură. Cică ar fi născut sau ar fi pe cale să nască. Ce știu toate e că Mirela e pe liber, divorțată, cu un copil de șapte-opt ani… Aia da femeie bazată, dacă i-a dat mîna să mai facă un copil cu te miri ce fute-vînt. Nu se poate ca Roșioara să nu știe cum s-a întîmplat, că doar ele două, deh, și Roșioara, mustăcind spre ceașca întoarsă, trăgînd din țigară și tușind de mama focului. Nu-i o fumătoare dibace, ca Geta, Vasilica ori Elenuța. Doar că se prostește, se joacă, mai mult ca s-o afume și ea pe madam Belciu pe lîngă celelalte. Ce dracu' o mai căuta și asta să se amestece cu ele? Femeie serioasă madam Belciu, cu soț și copii mari, mîine-poimîine o vezi bunică, uite-o, curioasă mai rău decît Cristinica, o mănîncă-n cur să știe ea tot ce mișcă…

— Da' zi odată, Roșioaro, ce-a făcut Mirela?

— Ce aliș-beliș ai matale cu Mirela, madam Belciu?

— Vai, Roșioaro, așa vorbești cu mă-ta? îi arată madam Belciu obrazul. Puteam să-ți fiu mamă dacă te făceam la cinșpe ani…

Roșioara scutură din cap, într-un gest de drăgălășenie ostentativă.

— Vai, mămico, te rog să mă scuzi. Mirela, da, o proastă… Ie plină lumea de curve proaste. Ce nu-ți convine, mămico ?

Madam Belciu legăna a reproș fața prelungă, coșcovită.

— Vai, Roșioaro, așa vorbești tu de prietenele tale ? Urît, urît, urît. Înseamnă că tot așa spui și de noi la altele cînd nu sîntem de față. Las' c-am auzit io. Unele ie curve proaste, altele ie curve pă interes, altele, ca mine, care are bărbat, ie curve cu legitimație… Barem dacă ai spune la fiecare-n față, ca să știe omu'…

— Ca să-ți spui drept în față, madam Belciu, io una nu-nțeleg ce ți-o trebui matale să te-ncurci cu d-alde d-astea ca noi…

— Vai de capu' tău, Roșioaro, de unde atîta obrăznicie și nesimțire ?…

— Păi, matale, ca femeie serioasă, cu soț în cadru' Armatei și doi copii mari la casele lor, care mîine-poimîine îți face nepoți… Nu ești matale de teapa noastră, vădane, care lăsate de bărbat, care văduve, și nici ca proasta aia de Mirela, care io una nu mi-am permis să te fac obraznică și nesimțită…

Deja se răstea Roșioara ; Elena, ca gazdă, socotea de datoria ei să aplaneze.

— Mai încet, Roșioaro. Trezim vecinii. Ne bate-n calorifer. Și-n contu' meu, la mine-n casă, io mă fac de rîs…

— Te faci, dacă lu' madam Belciu, zor-nevoie, i-a intrat c-o vorbește lumea pe la spate. Și zor-nevoie să fie mereu de față să-și bage nasu-n fundu' nostru…

— Vai, Roșioaro…

— Și ce ți-o fi cășunat ție, fă, pe madam Belciu ? face Vasilica.

— Mie ? Doamne ferește ! Scuză-mă, mămico, dacă ți-am greșit.

— Hai sictir !

— Ați văzut ? Femeie bătrînă…

— Las-o, face Vasilica, doar n-o fi îmbătrînit la ușa ta. Zi-i mai bine de Mirela.

— Mare lucru, face Geta. Nu v-a spus ? O curvă fraieră. Cască gura la bărbați însurați.

Roșioara se înduplecă, în sfîrșit, la amănunte.

— A zis și ea că-l corupe p-ăla cu care trăia ca s-o facă pă treabă. Și lu' aia i-am spus în față: fααă, proasto, ce-o fi fost în capu' tău cînd ai zis că-i faci lu' ăla un copil, că o să cadă-n nas după tine și-o să te ia? Tare dusă ar mai trebui să fie o femeie în ziua de azi ca să se riște-n felu' ăsta. Da' vorba Vasilicăi, uite că se mai găsește. Și ăla, om însurat, cu doi copii, și ea pasămite o fi tras nădejde c-o lasă p-aia de-acasă s-o ia pe ea. Doamne ferește! Omu' nici n-a vrut să auză. Cine l-ar fi tras de ceva? Ce treabă ar fi avut el? Să vă spui drept, io una n-aș fi crezut-o-n stare de așa ceva. Părea fată scuturată. Ce înseamnă să fii curvă proastă, să crezi că prostești lumea cu pizda ta, să mă scuze madam Belciu…

Tocmai că Roșioara știa că madam Belciu se dă în vînt după porcării. Ar înghiți uscătura asta purie la fum de țigară în credință, numai ca să audă măscări și se-și bage nasu-n fundu' lor. Curioasă să știe tot ce mișcă-n cartier, dar fără să fie atinsă cu ceva, fără să se mînjească, acolo, cît de puțin… Ba cum înghite fumul, să înghită și altele. Păi, ce zice că s-ar spune despre ea pe la spate? Nici o problemă, dacă pînă la urmă află, înseamnă că, într-un fel sau altul tot în față i s-a spus. Să știe și ea pe ce picior dansează: curvă cu legitimație, cu soț, carevasăzică, cu paravan după care să-și facă de cap și s-o țină lumea de femeie serioasă, care n-are nici o treabă cu bîrfa lor și strîmbă din nas, da' pe de altă parte îi place de nu mai poate…

Elenei îi plăcea poate mai mult și decît lui madam Belciu, de vreme ce le strîngea la ea în bucătărie, iar cînd și cînd, apărea și Rafael printre ele. Întîrzia preț de o ceașcă de cafea și două-trei țigări. Mai mult i-ar fi picat greu și, oricum, cînd se încingeau la ciorovăială, le auzea din camera lui din fund prin pereții ăștia subțiri. Îndeobște, nu se uita prea mult în gura lor. Începe să te ia amețeala. Stai ca pe marginea unei prăpastii ascultînd niște femei vorbind, mai cu seamă, despre alte femei. O distracție periculoasă, alunecînd cel mai adesea în bătaie de joc, dar care uneori te prinde. E cea mai ieftină distracție să afli din gura lor pe ce lume trăiești, ce se mai întîmplă pe valea asta a Vitanului – o intrigăraie vastă, punctată de răbufniri pasionale, de care te freci de cînd te știi, ai

tot nu ți-e de ajuns… Uneori se descoperea și el curios și plăcîndu-i la nebunie, mai ceva decît Cristinelei, Elenuței ori lui madam Belciu, povestea asta nesfîrșită, hrănindu-se din ea însăși și din curiozitate, și din plăcerea celor care-o spun, cine cu cine mai trăiește și din banii cui, cine și-a deschis firmă ori butic și ce bunătăți pune pe masă, ce fel de mașini și cîte case și ce excursii în străinătate, în timp ce alții s-au tot strîns, pînă și-au vîndut apartamentul sau garsoniera, că nu se mai ajungeau de nici un fel, vai de soarta lor de nesocotiți, și au băut banii și au rămas pe drumuri ca să fluiere la stele, păi, lumea-n ziua de azi…

Tot așa se întîmplase să audă și de Mirela, și ea una printre altele și la fel cu celelalte, și ea friptă cine știe cum de un soț care a lăsat-o cu un copil, dar uite că mai cu moț, permițîndu-și luxul să se lase iarăși friptă, ca una de cinșpe ani, care ar face-o pentru prima dată-n viața ei. Făcuse al doilea copil, de data asta un copil din flori, și pe chestia asta se considerau trădate. Adică smintita asta le-a cam făcut de baftă și le-a cam stricat firma de femei bazate, cu capul pe umeri, care nu se lasă prostite de orice prost și nu se lasă la mîna proștilor. E foarte adevărat că cine le face trage ponoasele, dar e la fel de adevărat că ponoasele uneia n-ar avea cum să nu le atingă și pe celelalte. Ea nu vrusese să le asculte, ca și cum n-ar ști la ce să se aștepte de la niște porci care doar să dea cu rîtu-n troc, și-n rest nu-i interesează ce lasă-n urma lor, și uite că se întîmplase așa cum ele prevăzuseră și cum o avertizaseră, de altfel, pînă să nască : ea s-a chinuit o vreme să crească și copilul ăla pe lîngă primul și i-a mers tot pe dos, Mirelo, păi, cine-i de vină ? Nu e vorbă, c-a făcut ce-a făcut și, pînă la urmă, l-a rezolvat ea. L-a dat de suflet. I l-a înfiat o familie de francezi, printr-o avocată care, mai apoi, a fost arestată… Știa și Roșioara, dar Geta știe mai bine, că i-a botezat copilul și a stat mai mult pe lîngă ea și a ajutat-o cum a putut… Păi, avocata aia, deh, cică ar fi scos bani grei din adopții… Geta a mai auzit că francezii ăia i-au lăsat Mirelei niște bani în contul copilului, cică vreo trei mii de dolari… Păi, nu doar Getuța, ci toate au ajutat-o cum au putut, da' ce să te faci cu idioata de Mirela ? A făcut copilu' ăla ca să-l vîndă, vezi, ca ultima

țigancă ursărească, din alea cu fuste lungi, care le vezi prin ziare și la televizor că-și dau copiii de țîță pe bani la oricine, vai de viața lor de păcătoase.

Ce o mai fi acuma cu ea nu mai știe nici una. Păi, bineînțeles că s-a dat la fund după toată povestea asta. Le-a pus ușa-n nas prietenelor și a tăiat-o cu vizitele. Păi, de rușine pentru ce a făcut. Ori de frică, să nu mănînce cu ele banii ăia care i-a luat pe copil… Atîtea și atîtea nimicuri de senzație, șușotite cu mîna la gură și răzbătînd prin pereți, se spărgeau în capul lui Rafael. Părerile și obiecțiile lui erau totodată întoarse pe dos, făcute ferfeniță, înadins parcă pentru a-l scoate din sărite. E lucru mare ce încerca el să le spună, cum că prietena aia a lor a fost încercată, așa cum toți sîntem încercați și adesea cădem, și poate că ne vom ridica dacă dă Dumnezeu, la care Roșioara îi ia vorba din gură cum că vezi de treabă, căzută a rămas, cum stă ea singură-nchisă-n casă ca șobolanu-n gaură să-și roadă dolarii luați pe copil și că mîine-poimîine auzi că mai fată unul și-l vinde la străini, e mult pînă se-nvață, iar Rafael că multă stricăciune mai trebuie să ai în tine, Roșioaro, ca să spui asta. Am înțeles c-ați fost prietene, la care Roșioara, păi, și ce mare lucru c-am fost prietene ? Și porni să-și facă numărul, că ea singură-singurică și-a crescut copiii și s-a sacrificat și și-a rupt de la gură pentru ei, degeaba că lumea o mănîncă de fund că nu-i în stare să le asigure ce le trebuie și că se bucură să trăiască din pensiile și alocațiile lor, că altfel de mult i-ar fi dat la stat să-i crească, vai dă capu' ei dă lume păcătoasă care mănîncă ce nu trebuie, și care ea, Dumnezeu îi e martor, a făcut tot ce i-a stat în putință pentru copiii ei, da' nici că i-a trecut vreodată prin cap ca să-i dea pă dolari la străini, ca idioata și nemernica aia pentru care, ce să zic, fraieru' ăsta de Rafael pune curu', și Rafael burzuluindu-se că fii atentă, Roșioaro, că mă confunzi cu șoferii cu care te-ntinzi, și ea că te-ai sonat, băiete, de cît stai cu orfanii ăia handicapați pe care i-oi fi luat de suflet pe degeaba, fără nici un dolar, hă-hă-hă… Ba bine că nu, Elenuța o anunță pe Roșioara că frate-său a dat cu sare-n urmă la orfani de mai bine de un an. Lucrează la ziar acum Rafael, mă rog, domnu' ziarist, așa că vezi cum vorbești, Roșioaro,

iar Rafael că n-are a face, oricum, văd că mă confunzi cu vreunul dintre ăia care ți-au făcut copiii, prea îți permiți și prea ești obraznică, și Roșioara rînjea cu ochii fugindu-i într-o parte, ca și cum ar fi dat să se ascundă, și uite-l, Getuțo și Vasilico și Elenuțo, că domnu' ziarist nu știe de glumă, păi, vorbim și noi, glumim, ce aia mă-sii, că doar d-aia îi dăm la gură să mănînce, ca să vorbească și să rîdă…

Erau ca-n familie femeile alea, de ani de zile de cînd se strîngeau la Elena sau în alte părți, iar pe Rafael parcă l-ar fi apăsat atîta familiaritate. Îi venea peste mînă să se rupă barem preț de două țigări și o cafea de familia celor fără familie. Ele îl priveau ca și cum ar fi avut de împărțit cu el ceva mai mult decît vorbele alea de clacă. Chiar îl confundau, îl tratau ca pe un altul, poate unde nu catadicsise să se încurce cu vreuna dintre ele, iar în situația asta poate le-ar fi înțeles și le-ar fi suportat precum un soț sau un amant care își poate permite să insinueze amenințări. Amenințase sau doar i se păruse Roșioarei, fiindcă altminteri Rafael e băiat bun, e de-al nostru, păi, dacă noi ne strîngem aici la soră-sa, uite că-i place și lui să dea cu nasul… Ce să ne facem, dragă, deh, mai curios ca o femeie, mai rău decît madam Belciu care una-două îi pute c-o vorbești pă la spate, și uite-o pe Roșioara c-a prins din nou curaj, e din nou călare pe situație și îndreptățită să-l ia din scurt, adică dacă tot rîdem și glumim, ce glume ar putea avea el cu boarfa de Mirela ? De ce face pe avocatu' ei, și fața ei lătăreață, încruntîndu-se și chiar insinuînd amenințări, pornită să-l dea în fapt, că vezi că n-ar fi mare lucru ca ei doi să se fi îmbîrligat.

Păi, dacă soră-sa le dăduse nas și le băgase în casă, erau ca-n familie și-și permiteau. Pline de tupeu, obraznice, dar nu te gîndi, Rafaele, că și tu le dădeai nas și le dădeai apă la moară, oferindu-le explicații, păi, chiar se simțea dator să se justifice, amintindu-le că a văzut-o o singură dată pe Mirela și să nu i-a făcut o impresie atît de rea cum încearcă ele… Păi, atunci, la vot, aha, auzi, dragă, nu mai știi cînd am băgat-o noi la urnă prima dată după Revoluție ? Trebuie că de-atunci s-au îmbîrligat ei, Rafael cu Mirela, hi-hi-hi, și lasă, Rafaele, c-am zis că știi de glumă. Am zis și noi, n-am dat

cu paru'. Mai știi dacă nu de-atuncea o frige ei în taină de nu-i știe nici vîntu', nici pămîntu' ? Și barem să ne fi spus și nouă. Rafaele, ca să știm să n-o mai vorbim de rău pe febleţea ta, Mirela…

18

Din partea ei, nu l-ar mai fi văzut pe Velicu în veci, dar ele o îndemnau și insistau să nu lase lucrurile așa. Nu te lăsa călcată-n picioare, Mirelo, unde-am ajunge dacă am face mereu pe placul idioților și nenorociților ? De gura lor s-a hotărît, într-un tîrziu, să-l caute pe Velicu, să-i spună… Prin decembrie a fost asta, pe un ger uscat, cu zăpadă puțină și lunecuș pe jos. S-a dus la fabrică la el, păi, să-i facă hatîrul proastei ăleia de Roșioara. Pășea ca pe ouă, Doamne ferește s-alunece și să cadă ca să se-ntîmple ceva cu copilul. Abia aștepta, bucuria aia care creștea în ea odată cu copilul n-o mai încercase la prima naștere, deh, și tocmai că acum n-ar fi avut chiar deloc motive să se bucure. Era ca pe altă lume, desprinsă de soarta ei. Se lepădase de tot ce-ar fi așteptat-o. Chiar nu-i mai păsa cum o s-o scoată la capăt, iar în Velicu nu-și punea nici o speranță că ar fi dispus s-o ajute cu ceva. Păi, doar să-și facă datoria să-l anunțe, atît, în rest, îl interesează… Ea să-și vadă de ale ei, de copilul ăsta din ea și de celălalt. La o adică, nu depinde de nimeni, și cu atît mai puțin de Velicu. Nu l-a mai văzut de trei luni și ceva și nici nu-i duce dorul…

N-avea burta prea mare, și cum era subțirică de fel, nu i se prea cunoștea sarcina sub haina lungă și largă din blană sintetică. Se așezase pe o bancă de lemn în holul de la poarta fabricii. Mersese prin ger, încordată, atentă să nu alunece, așa încît, iar o cotropiseră amețeala și moleșeala aceea dulce care-i dădea tîrcoale și o adulmeca și se freca de ea ca o pisică. Trecea tot mai des prin stările astea înainte să i se facă foame sau după ce se sătura. Aștepta

nemișcată, pîndind, stînd la fereastră și uitîndu-se după Velicu. Își asculta trupul : foamea, somnul, copilul care începuse din nou să miște, ca și cum ar fi dat să-i spună ceva și n-avea glasul destul de limpede pentru a se face înțeles… Îi spusese unui paznic în combinezon negru pe cine caută și secția unde lucrează Velicu, și omul telefonase de cîteva ori după el. Trecu vreun sfert de oră pînă reuși, în sfîrșit, să-l găsească. Mirela îl auzi spunîndu-i la telefon că-l caută cineva la poartă. O femeie, o doamnă, soția…

Velicu știu atunci că-i ea. Îl mai căutase de cîteva ori la poartă, dîndu-se drept nevastă-sa, și tocmai că nevastă-sa nu venise niciodată după el la fabrică. Era destul de ocupată ca să-i ardă de așa ceva. O femeie la locul ei pînă la urmă, care-și vedea de treburi și nu-i dădea bătaie de cap. Își închipuia cu strîngere de inimă cum ar fi fost să se pună la mintea Mirelei, să se însoare cu ea, cum ar fi stat tot pe capul lui ; i-ar fi mîncat mințile, venind toată ziua-bună ziua la fabrică și ținîndu-se după el peste tot pe unde ar fi avut treabă… De fapt, așa o învățase, îi plăcuse s-o poarte după el pe unde avea treabă, mai cu seamă în vremea din urmă. De silă, de milă, deh, ca să-i astupe gura că n-o mai caută așa des, dar parcă mai mult de plăcere… Îi plăcea s-o țină lîngă el în mașină, asta e, o plăcere și un viciu care s-au întors împotriva lui. Păi, i-a dat nas, rău a învățat-o, da' tot învățul are și dezvăț. Pentru Mirela, după cum și pentru el, așa încît acum nu mai vroia și nu-i mai trebuia. N-o mai căutase din ziua cînd îi spusese că s-a chiuretat. Sînt femei gîrlă, iar el, unul, nu se plînge. Gata ! S-a săturat pînă peste cap de ifosele Mirelei. Cum se mai încăpățîna să creadă și să-l facă și pe el să creadă că ea e altceva decît e de fapt. O amărîtă, asta e, care după ce c-o ajuți, mîncîndu-ți de sub unghii și făcînd niște sacrificii, mai strîmbă și din nas și dă cu mucii-n fasole. Curva asta de doi lei, fără nici un rost pe lume, acum uite că-l caută. Dă din colț în colț, bineînțeles, i s-a făcut dor de banii lui. E cu foamea-n gît, da' să-și ia gîndu'. Nu se mai lasă el prostit.

Cu o voce rece, străină, pe care ea aproape că nu i-o recunoștea, o întrebă pentru ce-l caută, ce vrea, și că are de lucru, n-are timp de pierdut. Era în halatul de lucru din doc albastru, cu poalele

pătate de ulei ars, și cu căciula rusească, din blană de pisică, înfundată peste urechi. Fața lui prelungă și osoasă, de cocoș și drac împielițat, se făcuse de ger și mai stacojie decît era de felul ei. Era vînăt și încruntat, cum ea îl știa cînd n-ar mai fi avut mult pînă să-și iasă din fire și s-o repeadă, așa încît se pomeni nehotărîtă pentru cîteva clipe, să-i spună sau să nu-i spună, după care își dădu drumul aproape fără voia ei : e gravidă, trebuie să nască peste mai puțin de o lună. A venit doar ca să-l anunțe, să știe și el, și atunci îl văzu îngălbenindu-se și surîzînd prostește, ca unul care-a făcut-o de oaie și încearcă s-o scalde dînd-o pe glumă. Își aprinse, cu degete tremurînde o țigară și se așeză lîngă ea pe bancă. După o jumătate de minut, se ridică și parcă-i tremurau și picioarele.

— Să ieșim puțin, îi spuse.

Ieșiră afară, făcură cîțiva pași, și pe urmă hotărî s-o ducă în Dacia lui aflată în parcarea din fața porții. Ea își spuse că o duce acolo ca să nu-i vadă cineva împreună. Vreun coleg, vreun prieten care l-ar fi făcut de baftă, vezi, s-o întindă prin fabrică, și poate ar fi aflat și nevastă-sa, în felul ăsta, că-l caută la poarta fabricii femeile pe care le-a lăsat gravide… Uite-l totuși că tot nu-i vine să creadă. Sau se face că nu înțelege, face pe prostu'…

— Cum adică ești gravidă ? Ultima dată mi-ai spus că ai rezolvat. Așa am înțeles.

Ea își descheie haina și-i arătă burta.

— Te-am mințit.

— De ce m-ai mințit ? Oh, nu trebuia… Dacă mi-ai fi spus, am fi rezolvat. Nu trebuia, nu trebuia…

Se frămînta, îi tremurau buzele, își aprinse altă țigară. Arăta făcut praf, iar Mirela parcă s-ar fi bucurat. Așa merită, își spuse, păi, ce-o fi crezut el, c-o să-i îndur la nesfîrșit. Și deja se bucura. Era satisfăcută. Mai mult decît din alte pricini, o făcuse ca să se răzbune. Mai ales de asta o făcuse, da, ca să-l vadă cum face pe el de frică, să-l vadă cum suferă… Îi rîse în nas cu un hohot cumva sinistru, mustind de cruzime.

— Sînt o mincinoasă. D-aia te-am mințit. Sînt mincinoasă și perversă, și curvă, și cățea, și profitoare, și cum mă mai făceai cînd

aveai draci și trebuia să ți-i verși pe mine. La ce dracu' mă mai căutai dacă mă vedeai cum sînt ? Acum dă-ți cu pumnii-n cap. Am să-ți fac un copil. Copilul tău, deh, ai să-l iubești, o să-ți semene… O s-o lași pe nevastă-ta și-ai să vii după mine, ca să fii lîngă copilul tău…

Probabil că n-o auzea. Privea în gol și trăgea din țigară cu coatele sprijinite de volan, rumegîndu-și parcă panica. Se întîmplase ceva ireparabil, și ea, așteptîndu-i nerăbdătoare replica, și el, tăcînd, uitîndu-se-n gol prin parbrizul aburit de ger.

— Hei ! Ce părere ai ?

— Ce părere ? repetă el mecanic.

— Ce ai de gînd ? Recunoști copilul ? Te căsătorești cu mine ? Asta vreau să știu. Ca să știu ce am de făcut.

— Înțelege-mă, Mirela, nu pot să-ți spun acum. Tonul îi devenise instantaneu cooperant, mîngîietor și familiar, ca-n zilele lor cele mai bune, cînd erau cei mai buni tovarăși de petreceri și plimbări la iarbă verde. Îi explică : m-ai luat prea repede, pe nepregătite… Trebuie să mă gîndesc puțin. Să vedem cum facem… Am să trec zilele astea pe la tine să vorbim, și pe urmă iarăși, amintindu-și parcă de un mort drag pe care nu-l jelise îndeajuns : da' n-ar fi trebuit, n-ar fi trebuit, n-ar fi trebuit…

N-ar mai fi avut mult nici Mirela pînă să-și spună că n-ar fi trebuit. Deocamdată însă, privea înainte neabătută, liniștită, încrezătoare, copilul, da, copilul ei, abia așteaptă… Lui Velicu să-i fie de cap. Indiferent ce ar face, nu mai are nici o putere asupra ei. Copilul ăsta parcă a eliberat-o și de Velicu, și de tot ce ar fi crezut vreodată că i-ar face rău.

El n-o mai căută în zilele următoare cum îi promisese. Mirela știuse, presimțise, să-i fie de cap. Bine că scăpase de o grijă : îl anunțase. Se și înfoiase puțin la el, deh, oricum, nu-l putea constrînge. N-aștepta nimic de la Velicu, cum n-așteptase nici de la Ticuță.

Asta e, Mirelo, o să răsufli iarăși ușurată c-ai scăpat, ducă-se învîrtindu-se, ușurată și-mpăcată… Ba bine că nu. Ca să vezi, parcă i-ar fi părut rău și parcă ar fi încercat-o mila. I se strîngea

inima amintindu-și cît de răvășit și de speriat îl lăsase acolo-n mașină… Cu o săptămînă pînă să nască, mai trecu o dată pe la el pe la fabrică. Să-l liniștească, deh, să-l asigure că n-are nici o pretenție dacă nu vrea să miște contribuind cu ceva, cît de puțin, măcar că deja contribuise, mă rog, de una singură nu s-ar fi descurcat, da' lasă, să-și vadă de nevastă-sa și de ceilalți copii dacă nu-l trage inima, că de-acum încolo ea se poate descurca și fără el… Scena asta n-avea decît s-o pună la cale de una singură, închipuindu-și-o cum i-ar fi plăcut mai mult, fără să întîmpine vreo împotrivire din partea lui Velicu, hotărît, se pare, să n-o mai vadă vreodată.

La telefonul de la poartă răspunse cineva care spuse că nu mai lucrează acolo maistrul Velicu Rădescu și că nu știe unde s-a mutat, iar Dacia lui nu mai era în locul unde o știa Mirela. Bineînțeles că parca mașina în altă parte, Mirelo, sau venea la lucru fără mașină. Tocmai el, care nici două sute de metri, pînă la buticul din colț, să-și ia țigări, nu-i făcea fără mașină. Fudul, domnos, îl făcuse mă-sa-n mașină… Cocoșelul ei împielițat și drăcos, deh, în ruptul capului n-ar fi crezut că o să-l înfricoșeze pînă într-atît povestea asta. A fugit, și-a pierdut urma… Dacă ai fi știut, Mirelo, nu l-ai fi pus la încercare. Păcat, mare păcat, n-a vrut… Oh, și proastele astea, familia ei de prietene, că ce idiot și ce șarpe ai putut să-ncălzești la sîn, Mirelo, iar ei i se rupe sufletul de milă, ca să vezi…

Mila aia care băltea în ea ce ar fi putut să însemne? Ceva tulbure, nămolos, o scursură a urii și a dorinței de răzbunare… Nu că l-ar fi așteptat să se întoarcă și să se împace iarăși cu el și s-o ia de la capăt. De data asta, nu, în nici un caz… Fără să știe, i-o fi fost mai degrabă milă de ea însăși, măcar că nu vroia și nu se simțea în stare să se gîndească la ce o să fie.

Pînă una-alta, se cuvenea să se bucure, Mirelo, născuseși un băiat frumos și sănătos. Îi puse numele lui tăică-său, Petre, trăgînd nădejde că în felul ăsta i-ar intra pe sub piele bătrînului și l-ar îmbuna ca s-o ajute, cum o ajutase, de altfel, și cu Mugurel, Mirelo, în părinți ne e toată nădejdea. După ce i se confesă lui frate-său,

din toată inima, despre tărășenia cu Velicu, Vlăduț le povesti, la rîndu-i, bătrînilor cum se pricopsiră cu încă un nepot. Inimile lor se împietriră – Vlăduț îi transmise soră-sii că bătrînii nu vor să mai audă de ea, iar de-acum, Dumnezeu cu mila. Dumnezeu știe cum o să se descurce cu un copil de opt ani și cu unul de țîță, care o ține legată de mîini și de picioare, nelăsînd-o să-și caute ceva, o slujbă din care să trăiască, Mirelo, toți trăim pînă la urmă din mila lui Dumnezeu. Numai și numai Dumnezeu, Mirelo, iarăși trebuie să-ți reamintești că El ne încearcă și ne împovărează pentru că ne iubește.

De-acum n-avea decît să-și plîngă de milă în voie. Cei de la Cîmpulung nu-i mai călcau pragul și nu mai vroiau să audă de ea, așa cum de bună seamă că taică-său hotărîse. Nea Petrică, deh, îmbătrînise și ostenise, și uite că fiică-sii tot nu-i venise mintea la cap. Degeaba că se fripsese cu Ticuță, că iar o făcuse nefăcută. Tocmai ieșiseră la pensie maică-sa și taică-său, iar Mirela parcă-i vedea și-i auzea plîngîndu-și de milă că nu le tihnește din pricina ei. Păi, dac-ar fi fost și ea în rîndul lumii cu un bărbat, s-ar fi bucurat și ei, ca toată lumea, de nepoți, da' ce să te faci, că iarăși îi făcuse de rîsu' lumii, taică, și tocmai în vremurile astea grele, maică, cînd prea nesocotit la cap să fii ca să-ți mai poți permite, ce mai, fata lor mereu a făcut cum a tăiat-o capul și n-a ascultat de părinți, și uite unde a ajuns…

Cît de rău ajunseseși, Mirelo, ce tîmpenie. Nici măcar pe stradă, la produs, n-ajunsese, cum fusese cîndva tentată, da' poate că nici acum n-ar fi tîrziu… E o femeie liberă în definitiv, păi, cum dracu', face ce vrea, și nici n-a tocat te miri ce averi agonisite de maică-sa și de taică-său, după o viață de muncă într-o postăvărie și o fabrică de mobilă, sărmanii ei părinți, tot cu coada pe sus, pînă într-atît de sărmani în mîndria lor de doi bani, că ar fi împărțit și cu ei mila aia care băltea în ea, dacă n-ar fi fost ca și pierdută pentru ei. Păi, chiar așa, după toate cîte le făcuse, o pierduseră pe Mirela. Cu Vlăduț ce s-ar mai fi alinat, că, uite, își terminase cuminte zece clase și ieșise pe leafă. Și el tot în fabrica aia de mobilă, tîmplar ca și taică-său, și ca mîine îl vezi că se-nsoară și o

să-i facă lui nea Petrică nepoți cu care să se mîndrească la lume… Da-n rest, fiecare-i dator să-și crească copiii și să le-asigure, taică, așa cum și noi ne-am luptat cu greutățile ca să vă facem mari, maică, da' acuma nu mai putem, c-am îmbătrînit. Ce ar mai fi vrut Mirela de la ei ? La o adică, fiecare să se ajute singur, așa încît se retraseră la țară și-l lăsară pe Vlăduț să se gospodărească cum s-o pricepe în apartamentul de la Cîmpulung, a cărui întreținere apăsa prea tare pe pensiile lor, maică, păi, după o viață de muncă, și-au bătut joc de bătrînețile noastre, taică, ne-au lăsat muritori de foame, da' lasă că pînă la urmă tot e bine, că s-au dus de unde a plecat nea Petrică, în casa din cătunul de munte a bunicii Mirelei, mama bătrînului, care, la cei nouăzeci de ani ai ei, avea, desigur, nevoie de sprijin…

Era ca și cum ai fi rămas pe dinafară, Mirelo, ca să vezi și să iei aminte cum toți se sprijină unii pe alții. Și familia de prietene parcă ar fi dat semne că s-ar dezice de ea. N-o mai căutau, iar cînd se ducea pe la ele cu copilul în brațe, că i se făcuse dor, pasămite, dar friptă de foame, de fapt, și pusă pe cerșeală, oftau, se uitau strîmb sau i-o luau repede înainte cu văitatul, că n-au de nici unele, pînă să apuce ea să se plîngă și să ceară.

19

O făcuse pă treabă. Copil îi trebuise, aha, și una ca Roșioara i-ar fi plîns de milă acum. Ce să mai zici de Getuța, care-o pusese c-un italian. O lălăia cu el de vreo jumătate de an, da' de bună seamă că omu' avea intenții serioase, nici n-ar fi conceput altminteri Getuța: în primăvară or să se căsătorească și se vor muta la el, în Palermo… O să scape din ghetourile astea jegoase, Getuțo, așa să-ți ajute Dumnezeu. Mirela s-ar fi bucurat din toată inima pentru ea. Din toate pe care le miluise din porțiile concentraților la Centrul Civic, doar Geta ce se mai îndura s-o bage-n seamă, pînă într-atît că i-l boteză pe Petrișor. Păi, nu te gîndi, finuță, că trecuse și ea prin greutăți din astea, și uite c-a ieșit la lumină și a avut noroc și-o să-și refacă viața…

Nășica, deh, moldoveanca asta blondă-spălăcită și coșcovită, cu urme de vărsat pe obrajii supți, mai mare cu vreo trei ani decît tine, Mirelo, și n-ar arăta ea chiar rău așa înaltă, slăbuță, băiețoasă, da' te-ar prinde mirarea ce gusturi au și italienii ăștia… Nimerise bine în ajunul Crăciunului ăluia la nășica, mai preocupată parcă decît altă dată de soarta ei și-a lui Petrișor, poate unde era singură și așteptîndu-l pe Roberto al ei, care de pe o zi pe alta ar fi trebuit să apară. Pusese pe masă, dinaintea Mirelei, un castron cu cîrnați prăjiți și farfurioare cu tobă, șorici, șuncă și castraveciori murați. Moldovenii ei de la țară tăiaseră porcul și-i trimiseseră pachet, finuțo, la mulți ani, ia de bagă-n fizic, avem di toate, sărbători fericite și pule belite, pînă vine Roberto, am terminat și porcu'…

Cum de pusese italianu' ochii pe așa ceva ? Mirela înfuleca de zor la cîrnați, socotind că nu s-ar fi dat pe una ca Geta, cît de friptă de foame o fi, de-abia se mai ține pe picioare, Doamne iartă-mă, și-n același moment o fulgeră gîndul : se spurcase – cîrnații, deh, acum, tocmai acum, cu mai puțin de-o săptămînă pînă să iasă din post… Ținuse la sînge tot postul, păcătoasa de mine, am zis că poate s-o îndura Dumnezeu să-mi meargă mai bine, dar nici n-aș fi avut cine știe ce cărneturi să mănînc. Păi, foamea, Mirelo, o să te ierte. Acuma n-ai ce face dacă te-ai spurcat. Getuța n-a mai postit și rîvnește, și vorbește, cît de gureșă și veselă, cu gura plină de cîrnați și de Roberto al ei, plecat de o lună cu afaceri în turneu prin Europa, cică, mă fute de mă rupe, și să vezi ce tip agreabil, distins, la cincizeci și doi de ani, dragă, da' nu-i dai nici patruzeci. Așa ie străinii, finuțo, ei arată bine și bătrîni, păi, îngrijiți și bine hrăniți și nu le lipsește nimica. Păi, nici nu se pune problema la ei, păi, se joacă cu banii, îți dai seama, arhitect. Cum ce caută aici ? Are firmă de construcții, da, afaceri, și să-și caute nevastă, hi-hi-hi, uite că m-a găsit, și iarăși, italienii, occidentalii, străinii, finuțo, oameni serioși, scuturați, civilizați, nu ca pîrliții ăștia de români… Mirela își amintea că-i povestise cîndva de fetița ei, făcută tot așa, cu un nemernic ca Velicu, c-așa ie Mirelo cu bărbații ăștia ai noștri dacă stai în loc de ei, după ce că-s vai de capu' lor, îți mai dă și peste bot și se ține cu nasu' pă sus, că ie-n drept să te fută fără nici o obligație. Ținuse fetița la un leagăn, pînă ce, într-un tîrziu, s-au îndurat părinții ei s-o ia, și pînă la urmă atît au prins drag de ea, că n-au mai vrut să i-o dea înapoi și-au dat-o la școală acolo, la ei, într-o comună de pe lîngă Bacău.

— Pîn' la trei ani am ținut-o la leagăn, și să vezi, asta vroiam să-ți spun… Mai pune-ți bere, dragă, ce dacă te amețești ? Te culci cu copilu' aici.

— Două pahare mi-e de ajuns. Mi-e că-mi vine rău…

— Ai ajuns rău, Mirelo, tu, care duceai… Ești nemîncată, biata de tine. Ce ? Ai postit ? Vai de capu' nostru ! Ești nebună. Vrei să te-mbolnăvești ? Te-ai tras, ai slăbit, arăți rău…

— Las' că nici tu nu ești prea grasă.

— Da’ nu mi-am pus mintea să postesc, că dădeam în primire… Las’ că mai bine slabă, mă mențin, Roberto mă place așa… Nu ca Roșioara. Ai văzut-o c-au început s-atîrne cărnurile pă ea ? Oricum, ea e destul de mare față de noi. Are aproape patruzeci, mi se pare. Ce pretenții să mai ai ?

— Ce ziceai că vrei să-mi spui ? Cu fetița ta, dragă, cu leagănu’…

— Aha, lasă că-ți spui io…

Se duce la bucătărie și se întoarce cu o farfurie cu fursecuri și una cu prăjiturele cu ciocolată.

— Ia, finuțo, să ne mai îndulcim puțin existența…

— Poate-mi dai vreo idee cu ăsta mic. Nu cred totuși că i-ar prii la leagăn…

— Vezi ? Nici io nu te-nvăț să-l dai, ca să-mi scoți ochii p-ormă. Ia prăjiturele ! Ori și din astea ți-e rău ?

— Nu, da’ m-am cam dezvățat, n-am mai mîncat de mult…

— Ești o sfîntă, Mirelo, nu mai bei, nu mai mănînci… Ce vroiam să spun ? Uite, cînd aveam fata acolo, la leagăn, a venit cineva la mine ca să mă-nvețe ce să fac. M-am codit, n-am vrut, da’ mai apoi m-am căit că n-am ascultat-o pă persoana aia. Și-acum mă căiesc, dacă vrei să mă crezi. E cel mai bun lucru pentru o femeie în situația noastră, ca și pentru copil…

S-o ia dracu’, nășico, care, cum și ce a învățat-o ? Prea nerăbdătoare-i Mirela, iar Geta, din cale-afară de secretoasă, tace și-l leagănă pe Petrișor, cu privirea căzută pe fața lui roșie, care molfăie și plescăie din buze. E foarte absorbită de legănat, parcă i-ar plăcea să se simtă în pielea Mirelei cu un copil mic, s-o facă mai curînd pe treabă în felul ăsta, decît cu Roberto, care uite-l, nu-i, vine și nu mai vine, și totodată i-ar spune și nu i-ar spune Mirelei. Parcă s-ar teme, dar cine știe ? Poate că ce nu s-a potrivit fetiței ei o să meargă cu băiatul Mirelei, și nu mai contenește minunîndu-se ce băiat frumos, zici că-i o pictură, și-ai zice că-l leagănă nu doar cu brațele, ci și cu privirea.

— Parcă are ochi albaștri.

— Uneori bat în verde, spune Mirela. Se mai schimbă. Are opt luni abia…

— Seamănă cu tine. Ochii ăștia mari și verzi, și gura, și nasul…

— Seamănă cu tac-su.

— Cu cine ? Cu mîrlanu' ăla de Velicu ? Fugi de-aici. Ăla are față de drac. Cu ochii ăia bulbucați, phhhh… Nu știu ce dracu' oi fi găsit tu la el. Ți-a făcut-o, Mirelo. Ți se rupe sufletu' cînd vezi ce copil frumos și n-ai cu ce, n-ai nici un fel de posibilitate… Las' că-ți spun io ce să faci.

— Da' spune, dragă, odată, face Mirela cu gura plină, mestecînd acum cu nădejde, în credință, bogdaproste, Getuțo, cu cîrnații ăștia. Îți merg la casa sufletului… Dă-i și lui Petrișor puțin, aha, ai văzut că-i place ?

— Tu n-ai postit, Petrișor ? întreabă Geta, îndesîndu-i bucățele de cîrnat și pîine în gură, jubilînd : îi place, oho, ce-i mai place ! Petrișor molfăia lacom. E bun cîrnațu', Petrișor ? I-a tocat mămica cu barda…

— L-am învățat să mănînce de toate, absolut orice… Pe cine zici că i-a tocat cu barda ?

— Pă cîrnați. Ie din carne tocată cu barda, nu cu mașina de tocat. D-aia ie așa gustoși. Mînca-l-ar nășica de Petrișor scump. Ai copil frumos, Mirelo, te doare-n fund de toată lumea. Ce-ți mai trebuie ?

— C-așa ie, nășico, ce dracu-mi mai trebuie ? Fi-mi-ar capu' și soarta… Nu-mi mai trebuie nimica-nimicuța. Stai că acuma-i sănătos, da' cînd l-am avut la creșă… După două săptămîni, a trebuit să-l iau acasă că era bolnav copt, de-am zis că moare. Am stat cu el în spital o lună, cu perfuzii și penicilină, ca să-l pun pe picioare, și pe urmă l-am ținut acasă înc-o lună, după care m-a mîncat în fund să-l dau iar la creșă. Am zis că să mă mișc dracului să caut ceva de lucru, că sîntem trei guri acuma, și nu-ți mai spun c-a fost ca un făcut, s-a-mbolnăvit iarăși. Răcește, se umflă-n gît, nu știu ce-or face alea la creșă, că mi-e și frică să-l mai dau, da' n-am încotro…

— Ce dracu' să facă ? Le știu io și p-alea de la creșă, stă toată ziua la țigări și cafele și lasă copiii neschimbați și dezveliți, vai de mama lor. Mie-mi spui ? Sînt pățită cu fata…

— N-am decît să stau cu el acasă pînă o mai crește nițel. Pă banii cui ? Copil mi-a trebuit, nășico, așa-i că mă doare-n cur de toată lumea. Brrr, cînd mă gîndesc…

— Lasă, nu te mai gîndi. Mai bea un pahar de bere, mai ia o prăjiturică…

— Să ne-ndulcim existența, oh, nu mi s-o face dracului rău de la cîrnații ăștia ? Prea am mîncat cu poftă. Am o lună de cînd nu m-am atins de carne. Lui Petrișor și lui Mugurel le-am mai dat, da' io, deloc. Carne, lapte, ouă, brînză, deloc. Nici pește n-am mîncat cînd a fost dezlegare la pește. N-am avut de unde, nășico, a-nghețat balta, hi-hi-hi, să vedem, oi muri cu pîine și margarină și marmeladă, fiertură de orez și cartofi ?…

— Mi-e că nici mult n-ai mai fi avut pînă să mori. Ți-a dat Velicu sărbători fericite și pule belite, Mirelo, uită-te la tine, c-ai ajuns ca o scoabă. Pune mîna să mănînci, că nu-i de glumă, și nu te mai văita ca idioata – nu mai pune la inimă toate răhățișurile, că cine m-a pus și fi-mi-ar soarta…

— Așa am să fac, nășico, da' dac-ai putea să-mi mai dai niște bani ca să dau drumul la lumină… Tocmai acuma, de sărbători, s-au găsit să mi-o taie…

— Oh, Mirelo, ce sărbători… Ai răbdare puțin, pînă vine Roberto, și-am să-ți dau și de lumină. Azi-mîine trebuie s-apară…

— Dacă nu m-aș fi stricat și cu ai mei pentru copilul ăsta… Nu mai vrea s-audă bătrînu' de mine. Altădată, de sărbători, îmi mai trimitea cîte ceva, da' lasă că nici io…

— Nu ți-am spus fă că te doare-n fund de toată lumea că ai copil ? Ai impresia c-am glumit ?

— Nici io n-am să mor în curu' lor. Să nu-i mai văd, să nu-i mai prind că mă caută. Cît am tras io cu copilu' ăsta…

Geta ridică ochii de pe copil și se opri dintr-odată din legănat, ca și cum ar fi scos-o cineva din priză.

— Te chinui, fă, se chinuie și copilu' pe lîngă tine… Și dacă l-ai da unei familii să-l înfieze ?

— Asta vroiai să mă-nveți ? Crezi că nu m-am gîndit ? Să-ți spun drept, n-aș avea curaj. Dacă ar fi la familia aia ca și la creșă ?

Mai bine aș muri de foame cu el și cu celălalt în casă. Nu poți să știi la ce familie îl dai, cum e familia aia. Aș merge la noroc. Și o familie bogată dacă ar fi, nu poți să știi cum îl îngrijește…

— Pot să te trimit la sigur, îți garantez c-o să încapă pe mîini bune. Am o avocată care se ocupă de chestii d-astea, de adopții. Lucrează numai cu străinii, familii pricopsite de francezi, italieni, nemți… Străinii are condiții, dragă, ie de alt fason. Poți să ai toată-ncrederea că-i asigură copilului un viitor. Nici nu se compară cu ce i-ai oferi tu aici. Tu nu vezi că s-a-mpuțit toate treburile și că, pe zi ce trece, se împute mai tare ? I-ai face un mare bine copilului și te-ai ușura și tu.

— Cred că mi-ar fi greu. Am prins drag de el, nășico, de ce nu vrei să mă-nțelegi ?

— Ești proastă ? Cine nu te-nțelege ? Am zis și io o vorbă, ți-am dat o idee, Doamne ferește, nu te silește nimeni. Da' io zic c-ar fi bine să te gîndești la ce te-ar aștepta cu doi copii de gît. Mă rog, altele are și mai mulți, da' vezi bine, finuțo, că nesimțirea-i mare… Și-acuma încă ți-e ușor, c-ai douășcinci de ani, arăți bine încă, da' nu te gîndi, că timpu' zboară, se duce dracului, și noi cu el odată… Ca mîine te văd ca Roșioara, falită și borșită și chiaunită de puradeii ăia, de nu s-ar mai uita nici dracu' la ea. Crezi că ei îi e bine dac-o vezi rînjind și umblînd de chiaună încolo și-ncoace să bată la toate ușile că n-are ce pune pe masă ? Geta se opri pentru cîteva clipe. Se înfierbîntase, gîfîia, dîndu-se de ceasul morții s-o învețe de bine, păi, mă crezi că și acuma-mi mușc mîinile că nu mi-am dat fata la o familie de străini ca să-i asigur un viitor ? Mi-a fost frică, m-am delăsat, am lăsat-o la mama la țară, la coada vacii, și dac-aș fi ținut-o aici, tot într-o amăreală și-o foame ar fi crescut. Atîta mai trag nădejde, că mi-o ajuta Dumnezeu să-mi aranjez în Italia și s-o iau cu mine acolo, da' nu poți să știi cum s-o lega cu Roberto. Degeaba zic io că intenții serioase, că oricînd se poate răsuci. Știi doar că nu pui bază-n bărbați, și d-aia spun că dacă aș fi dat fata atuncea, aș fi pus-o barem pă ea la adăpost. Gîndește-te bine, fă, Mirelo, că nu te mai întîlnești cu așa ocazie.

20

Nici el și nici ea nu mai aveau să-și amintească în ce zile și-n ce ani se întîlniseră în acel răstimp de patru ani și ceva. Fusese primăvara sau toamna, atît, vremea răcoroasă de martie sau de octombrie rămăsese singurul reper al acelui timp calp ce-i separase, lucrînd totodată subtil și pe nesimțite ca să-i apropie, pe cînd își vedea fiecare de viața lui de nimic – burnița și vîntul șuierînd sincopat printre blocuri, delirînd și gesticulînd cu o trufie agresivă, ca un bețiv supărat pe lume, răstindu-se la zidurile din plăci de beton afumate, la ferestre și la rufele fluturînd în balcoane, și ei doi acolo-n stradă, uneori sub un soare șovăitor, nesigur pe harul lui, ivindu-se în răstimpuri printre nori, ca o rană supurînd o lumină rece, acidă, jupuindu-le carnea chipurilor pînă la os și diluîndu-le privirile rătăcite peste o lume străină, ostilă, de la o zi la alta, tot mai străină și ostilă… Ea ieșea probabil la alte ore decît el sau stătea mai mult în casă, tot așteptîndu-l pe Velicu, iar după ce a rupt-o cu Roșioara și cu celelalte, a început probabil să iasă tot mai rar. N-ar fi fost de mirare că se întîlniseră doar de trei-patru ori într-un răstimp de patru ani.

Dăduseră nas în nas prin zonă, întîmplător, de trei sau patru ori și sporovăiseră preț de un sfert de oră în mijlocul drumului. O știa de la vot, desigur, dar nu mai arăta atît de pusă pe rele cum i se păruse atunci. Prima impresie, deh, acum părea cumva aeriană și aproape neroadă și tare dornică de bîrfă… De bună seamă că nu-i priau statul în casă, singurătatea, izolarea, supărarea pe lume. Era alt gen, și bucuroasă nevoie mare să dea peste Rafael s-o

asculte, aparent dezinteresat. Pînă ar fi ajuns la băgatul la urnă, vorba Roșioarei, uite că-i pica bine preludiul schimbului de impresii despre cunoștințe comune, prietene ori foste prietene de-ale Mirelei, pe care se întîmpla să le știe și el – tovarășe de bîrfă de-ale soră-sii, care bineînțeles că trebuiau și ele bîrfite. Păi, Roșioara cu copiii ei crescuți vai de capul lor, care o șantajează de nu-ți vine să crezi. Păi, să-l vezi p-ăla mare cum o amenință cu bolovanul că-l aruncă-n televizor dacă nu-i dă bani de discotecă, un mucos de treișpe ani, ziceți și dumneavoastră, domnu' Rafael, dacă acuma, la treișpe ani, la care el că te rog io mult de tot să nu mă mai iei cu dumneavoastră și domnu' Rafael, că mă faci să mă simt nu știu cum, bătrîn, ca un moș d-ăla care umblă cu bale la gură după fetișcane ca tine, și ea, rîzînd, că n-a ajuns chiar așa, ca Roșioara, să se uite la bătrîni pă interes…

Amintindu-și și retrăind pas cu pas prima lor întîlnire, Rafael a amuțit. N-a mai scos o vorbă de mai bine de un ceas, dinainte să plece de sub duzii ăia de pe baltă, și uite-l cum i s-a răsucit uitătura. Are o uitătură frîntă, ruptă-n două, de nebun, de animal care suferă, iar asta pare să-l incite pe Mărgărit, vesel și gureș și îmbiindu-l cu mici, păi, cum să nu-i fie foame după atîta bălăceală ? Apa te trage, te suge, îți zgîndăre foamea și setea, hi-hi-hi, păi, bineînțeles că trebuie să mîncăm. Cîte zile om avea pe pămîntu' ăsta, n-o să scăpăm de grija asta. În primul rînd, mîncarea. Să umplem mațu'. Facem ce facem, ne sucim, ne-nvîrtim, trebuie să băgăm pe sub nas… Da' să te mai și bălăcești ? Mie-mi spui ? Pînă să mi se agraveze cu plămînii, ce-mi mai plăcea și mie să mă bălăcesc… Toată ziua aș fi stat numai în apă, ca rața, da' acuma gata, s-a dus… Era delicată, mă rog, îl complimenta subtil cum că n-ar fi chiar așa bătrîn față de ea, friptă cum era să se lege de viața Roșioarei, care mereu pă interes și care n-ar mai avea mult pînă să-i dea fiu-său cu bolovanul în cap ca să scoată bani de la ea, și c-o știe ea pe Roșioara ce-i poate pielea încă de pe vremea cînd lucra la cantină și-i ținea copiii pe mîncare, și drept răsplată, s-a apucat să umple cartierul cu minciunile și mizeriile alea. El o întrebă care

mizerii și ea dădu din mînă, adică nu vrea să-și facă sînge rău amintindu-și.

De șase ani de zile n-am mai intrat în gîrlă, în sfîrșit, zi cîți mici vrei. Uite, fata așteaptă comanda la grătar… Cît să se mai lase rugat ? Cu o sorbitură lungă golește jumătate din halbă. Berea îi dezleagă limba lui Rafael, că ce bună e și ce sete mi-a fost, prietene, bogdaproste și să fie înaintea la toți morții tăi și turnă puțin din halbă peste pietrișul de sub masă. Atîția morți însetați de berea asta ce-i curge pe gît, Rafaele, și uite că-i rugat să și mănînce, Mărgărite, mulțumesc, da' nu prea le am io cu mîncarea. Te rog să mă crezi, deh, dacă insiști atît, ia-mi și mie doi mici, la care Mărgărit insistă iarăși, păi, să nu se ia după el c-a luat numai doi… Să ia mai mulți, da, păi, la fizicu' lui nu i-ar ajunge nici pe-o măsea. E ditamai omu' Rafael, păi, și el a fost așa pînă să i se agraveze, ba și mai și, a avut nouăzeci de kile, și pe atunci mînca, nu se încurca cu doi mici, și Rafael că bine, bine, ia-mi patru.

Îi spusese de vreo două ori că a tăiat-o cu Roșioara și cu celelalte, dar lui Rafael îi era limpede că le duce dorul. Pînă și Getuței, da, cu italianul ei care o tot duce cu vorba, altă proastă. A tras nădejde c-o ia ăla, da' vezi de treabă, că nici în pierdere n-a ieșit. O sponsorizează omu' la greu. O plimbă prin toată Europa, deh, că neam de neamul Getuței nu s-a plimbat atîta… Asta în vreme ce una ca Vasilica trage de amăreala ei, cu patru copii și cu bărbatu-său ăla bețiv și puturos, care se uită tot în spinarea ei, o sfrijitură de femeie, de te miri de unde mai e de atîta muncă… Păi, cîți ani să aibă, Rafaele, e destul de tînără, n-are nici treizeci. Are toată viața înainte, da, da' decît așa viață, mai bine lipsă. Să fie aproape un an de cînd n-a mai mîncat mici, așa că n-ar fi mare lucru să i se facă rău… Oricum, băiat bun prietenul ăsta al lui de două zile. Grijuliu, deh, își dă cu părerea că poate d-aia a amuțit Rafael mai devreme. Foamea îți ia și graiul la o adică. Păi, nu te joci. Poate să-ți ia și mîinile, și picioarele, și capu' și să te-mpingă ușurel-ușurel, pe nesimțite, pe lumea cealaltă… Așa e, prietene, am stabilit doar de cincizeci de ori pînă acum că trebuie să mîncăm, iar Mărgărit că mai cu seamă pe căldura asta, sărmanul de tine,

cine știe de cînd n-ai mai băgat nimic în gură… De aseară, îi spuse Rafael, iar Mărgărit, grijuliu, păi, cît e de-aseară, și acum e două și ceva, și ce-oi fi mîncat aseară ?…

Niște eugenii, iar Mărgărit se miră din nou, eugenii zici, păi, în felul ăsta, te distrugi sigur. E sinucidere curată.

Adevărul e că îi împuia capul cu tot felul de nerozii. Uneori o asculta cu un interes și o amabilitate prefăcute. Era un om ocupat în definitiv. Avea destule treburi și obligații față de soră-sa, la care stătea fără să-i plătească chirie… Ce mare lucru să-i fi sugerat că se grăbește și că, oricum, nu agreează genul ăsta de conversație ? Să fi făcut pe mojicul, deh, poate asta ar fi meritat puștoaica aia gureșă, care o întrecea și pe Roșioara în pasiunea ei pentru intrigăraie. N-ar fi vrut s-o jignească, dar nici să-i dea apă la moară. Replicile lui distrate, într-o doară, aveau menirea de a ocoli bîrfele pe care le frecau la sînge musafirele soră-sii și din care se întîmplase, la un moment dat, să afle despre păcatele ei grele ca pămîntul, învîrtoșate și întinse de prietene pe la ușile altor prietene și vecine, ca să știe toată lumea ce a făcut, păi, chiar că și-a vîndut sufletul dacă a fost ea în stare să-și vîndă copilul, auzi, păi, ce mamă și ce femeie, o nemernică și-o smintită, și-o ordinară, oh, departe gîndul de Rafael. Păi, cui i-ar folosi să se distrugă ? Și iarăși rîse, păi, foamea ne-a făcut și-o să ne mai facă, și uite-l că-i e bine : s-a înviorat. Nici pomeneală să se mai întrebe dacă merită sau nu, cu fumul grătarului gîdilîndu-i nările și cheful, și forfota pestriță de pe stradă și de la mese, și cu prietenul ăsta care-i dă să mănînce din bănuții lui pentru care asuda umblînd printre pescari și tîrguindu-se cu ei cu noaptea-n cap, punîndu-și la lucru imaginația și tupeul, și iar îi spune că are probleme, greutăți… Păi, ca toată lumea, prietene, da’ știi cum e, că întotdeauna ale tale ți se par mai mari ca ale altora, și că are o familie grea și că ar vrea să vîndă garsoniera în care stă, că nu mai face față, pur și simplu, și să cumpere ceva mai ieftin, ca să rămînă cu niște bani. Cam asta ar fi soluția, prietene, ce părere ai ?

Mărgărit îi spune că o să-i găsească el cumpărător pentru garsonieră, la un preț convenabil, peste prețul zonei… De vîndut,

nu-i greu, dar cu cît, în primul rînd, asta contează. Trebui' să ții la preț, Rafaele, înțelegi ? Rafael îi spune că dacă reușește să i-o scoată la șase mii de dolari, să nu creadă că nu i-ar ieși niște bani și lui din tranzacția asta, niște procente, acolo, ca pentru orice agent imobiliar, dar Mărgărit să nici n-audă, lasă, să fie ei sănătoși, că-i găsește el client și peste șase mii... Nici chiar asta n-ar fi o problemă. Mai complicat e unde o să se plece cu nevasta și copiii după ce o să vîndă, că-s scumpe al dracului locuințele în București. Și casele la curte, deh, pînă și dărăpănăturile alea de paiantă, fără apă și gaze, iar la bloc nici nu poți să te apropii. Cu cinci-șase mii, nu iei mare lucru, și să mai și vrei să rămîi cu niște bani... Trebuie să-ți aranjezi din timp, să fii prevăzător...

Adevărul e c-o urau și-ar fi batjocorit-o la sînge prietenele ; era încă un motiv pentru Rafael să evite să intre în amănunte. El nu știa dacă ea știe ce i se pune în cîrcă și, oricum, nu știa nici că el știe. N-ar fi vrut să fie suspectat că ar ști, tocmai pentru a nu fi tentată să i se destăinuie. N-ar fi suportat, mă rog, nu vroia să se amestece... Pe jumătate, totuși, își dădea seama că deja era amestecat, luînd aminte cum se găsesc destui care să ridice piatra, socotindu-se fără păcat și în drept să judece, și el întorcînd capul, făcîndu-se că nu vede, deh, îi era lehamite să-i judece pe cei care judecă. Sînt toți o apă și-un pămînt, chiar și după ce începi să consimți că ești și tu asemenea lor, plămădit din același amestec noroios, oricît ai vrea să te ții deoparte ca să nu superi pe nimeni, și mai ales pe fetița asta. Făcea pe distratul, pe indiferentul... Oricum, ea părea destul de conștientă de fizicul ei ca s-o lase rece indiferența vreunui bărbat. Și ce mai bărbat, Rafaele, de aproape patruzeci de ani și părînd chiar mai bătrîn, cam tăvălit și cam uzat, și bineînțeles că ei nu i-ar fi dat mîna să se mai încurce după tot ce pățise... Ba de unde știi că nu tocmai asta aștepta, să se încurce și s-o facă iarăși ?... E o strategie, desigur, și Rafael s-a gîndit la un moment dat să nu vîndă pînă nu și-ar găsi un loc sigur unde să se mute. De o vreme însă, nu mai are răbdare pentru planuri și strategii. Să se vadă odată cu banii în mînă și să plece înainte să-l dea ăștia în judecată și să-l scoată afară-n stradă. Asta-i singura

strategie, Mărgărite, poate și locul ăsta nu-mi priește, și dacă l-aș schimba, poate mi-aș schimba și norocul… Ba bine că nu. Mărgărit e de părere că oriunde s-ar duce, în orice loc, fără un cheag de bani, cît de cît, nu te descurci, și mai ales cu o familie după tine. Familia-i crucea ta, da, o tîrîi după tine, n-ai încotro, asta e, n-ar fi suportat ca ea să se scape cu povestea aia care o stigmatizase în ochii lumii și care o cam debilizase, răscolindu-i pornirea de a se confesa oricui s-ar pune la mintea ei. Oh, lui Rafael chiar nu-i trebuia. Parcă ar fi dat să fugă. Să faci pe indiferentul, să dai să fugi de lîngă un astfel de specimen pursînge, ar fi fost un semn de boală sau de vocație pentru sfințenie. Oricît i s-o fi dus vestea de tîrfă periculoasă, unsă cu toate alifiile urît mirositoare, și tot n-ai fi rămas indiferent. Cine știe ce boală grea îl ținuse în loc și lăsase să treacă atîta vreme fără să insiste și să se invite la ea, în cuibușorul ei de nebunii, și bineînțeles că ea ar fi acceptat. Îl aștepta cu gura căscată ca broasca, gata să-l înghită, asta el o știuse din primul moment. Se vedea pe ea că primise niște lovituri care o slăbiseră și o amețiseră poate mai mult decît pe Roșioara și pe celelalte, pe care degeaba le căina și le plîngea de milă, că rezistau mai bine decît ea. Rafael, la rîndu-i, se dădea de ceasul morții să-i plîngă de milă, luînd aminte cît de slabă de înger și slabă de minte și, totodată, simțind nevoia să se dezvinovățească : doar că se știau din vedere, se întîlneau din an în Paști, la colțul blocului, ca să schimbe trei bîrfe…

Pare căzut pe gînduri Rafael, dacă nu cumva o fi amuțit iarăși pentru un ceas sau mai mult. Ba uite-l dezmeticindu-se după două minute și că toți avem o cruce, prietene, pe care n-ar trebui s-o tîrîm, cum spui. Adică să nu fie crucea aia ca o piatră de moară atîrnată de gît sau ca un biloi de fier legat cu lanțul de picior. Să nu fie pînă într-atît de grea și pe urmă că-i nevăzută crucea aia, da' nu trebuie neapărat să însemne o familie ori o mamă bătrînă, paralizată la pat, ori un copil infirm… Păi, nici n-a pretins altceva Mărgărit, bineînțeles că-i nevăzută, dar Rafael altceva a vrut să spună, și anume că-n nevolnicia și-n nemernicia, și-n păcătoșenia lui, omul vede o cruce grea, care-l strivește, în grijile și-n necazurile care se țin de el și se zbate să scape de ele, trăgînd nădejde că, într-o

bună zi, va fi liniștit și împăcat și fericit pe lumea asta, fără să-și dea seama că, din ce se zbate mai tare, din aia se împotmolește mai mult. N-ai cum să scapi, decît poate odată cu viața.

În ce-l privește pe Mărgărit, astea-s niște vorbe bune să te amețească de cap, Rafaele, ce contează că-i văzută sau nevăzută crucea ?

Așa se spune, o cruce, dar indiferent cum i-ar spune, Rafael n-ar avea cum să știe și nimeni nu știe cît se chinuie el cu maică-sa paralizată la pat, că d-aia a băgat și nevastă-sa divorț, că n-a vrut s-o ducă pe maică-sa la azil și și-a sacrificat familia ca s-o îngrijească, și-n afară de asta, cît l-a mai chinuit boala lui de plămîni, care a făcut din el o umbră de om, și cît și-a mai chinuit viața muncind în turnătorie, în dogoarea cuptorului… Crucea asta, sau cum i-o spune, numai el o știe. Degeaba ar povesti oricui, că tot n-ar înțelege și n-ar ști în veci cît de greu, la care Rafael, că dacă vrei într-adevăr să mă asculți și să mă crezi, este într-adevăr o cruce, și crucea aia ești tu. D-aia spun că-i nevăzută și d-aia îți este atît de greu. Crucea-i în om și-i chiar omul, și orice ar povesti omul despre el însuși nu se compară și nu poate întrece greutatea crucii.

21

Cînd s-au întîlnit a treia sau a patra oară, ea i s-a confesat că și-ar dori foarte mult să plece în străinătate. Păi, cum naiba, își punea mari nădejdi în chestia asta. În Italia, da, îi povestise ei Getuța că-n Italia îți găsești mai ușor de lucru decît în alte părți. Să muncești la negru, bineînțeles, în restaurante, la spălat vase, la spălat pe jos sau la spălat closete. Nu-i e greu și nici rușine. Acolo munca-i plătită, da, muncești pe bani adevărați. Nu ca aici, pe bonuri de masă și tichete de tramvai de fapt, ba de multe ori nici pe-atît…

Fetița asta habar n-are pe ce pămînt calcă. Se-ncurcă în amăgeli de doi lei. Bani adevărați, deh, Rafael iarăși întorcea capul și se făcea că nu vede. Îți vine să plîngi. Îi stătea plînsul în gît, simțindu-se la fel de slab de înger ca ea. Poate la fel de slab la minte. Ar fi fost, desigur, de plîns să se pună la mintea ei. Într-un tîrziu, ar fi ajuns să înțeleagă, poate, că plînsul ăla i-a deschis ochii. O iluzie și o amăgeală era și mila lui. Ți-e milă de cine? Fetița, femeiușca asta de douăzeci și ceva de ani… Ar fi mîncat-o de vie, mă rog, i-ar fi făcut un bine. Ar fi avut de profitat unul de pe urma altuia. Oricum, ei doi aveau multe să-și spună. Ea se uita la el ca la unul care o înțelege și-i dispus s-o ajute. Cu un sfat barem, ar fi fost bine-venit, și ce-i veni lui atunci s-o întrebe de copii, chiar așa, cu copiii ce-o să facă dacă pleacă afară la muncă? Parcă a auzit că are doi… Da, doi, minți ea fără să clipească. Dacă nu cumva, în mintea ei, rămăseseră tot doi, după ce scăpase de cel mic în felul ăla de care ar fi vrut să uite… S-o fi simțit cît de cît la adăpost în

iluzia asta, pe care i-o împărtășea și lui, aidoma plecatului afară la muncă : pe cel mic i-l ține taică-său la țară. Pe cel mare îl are aici, da' n-ar fi nici o problemă să-l lase și pe el în grija părinților. Măcar de-ar găsi de lucru afară, să vină cu bani din care să poată să le asigure copiilor…

Visele sărăciei care fac legea și-n cvartalele astea de blocuri afumate : copiii, casa, să ai ce pune pe masă, iar în rest, nu-ți mai trebuie decît să ai pe cineva lîngă tine care să te asculte cum o asculta el pe ea, să te încurajeze și să-ți dea apă la moară… Care fetiță ? Gîndea ca o femeie în toată firea, hîrșită de viață, deloc slabă la minte. Nu de sfaturi avea ea nevoie, ci doar s-o aprobi și s-o încurajezi, păi, bineînțeles că-i o manevră deșteaptă și să nici nu stea pe gînduri. O vede destul de destupată ca să-și dea seama că aici nu mai are cum să se mai amelioreze treaba, vezi bine, de la o zi la alta, e tot mai greu…

Se agăța de plecatul afară, vezi, așa cum oricine se agață de un bărbat sau de o femeie, de un copil care să te mute de la umbră la soare, de o slujbă care să-ți asigure o pensie… Acel instinct al supraviețuirii care poate că lui chiar îi lipsește. Lui Mărgărit îi e limpede, altminteri, că omul ăsta habar n-are pe ce pămînt calcă. Oricum, vorbește ca și singur. Nu-i pasă dacă e înțeles sau barem ascultat. După ce mai devreme l-a văzut amuțind aproape un ceas, uite-l acum că nu se mai poate opri. Mărgărit se uită la el ca prostit, cu buzele țuguiate, încremenit parcă în pornirea de a-l întrerupe ca să-l contrazică.

— Piedica și greutatea, crucea, se află în om. Omul e, de fapt, crucea pe care o duce. El trebuie să ia aminte la el însuși ca să poată duce crucea. Nu s-o tîrîie. Deja o tîrîie cînd începe să se plîngă că-i e greu, cînd se văicărește sau își muncește mintea cu tot felul de planuri și strategii, care pasămite l-ar scăpa de greutate. Omul se tot amăgește că într-o bună zi s-ar vedea scăpat de greutate, de cruce, de el însuși adică. El nu vrea să știe, se face că uită că doar în mormînt se eliberează cu adevărat, cînd ar rămîne din el doar crucea de la cap, ca un semn și o amintire…

Mărgărit îl vede că s-a înfierbîntat în ultimul hal, și de la ce? Doar că i-a spus să aibă grijă cu casa, că are o familie, o cruce pe care s-o tîrîie ori s-o ducă după el, ce mai contează? El e atent la vorbe și se împiedică de vorbe ca nerodul, cînd moartea-i cît capra pă capul nostru. Auzi ce-l frămîntă pă el, tot filozofii de doi bani. Cică omul, da' mai dă-l dracului de om, că pînă la urmă-și merită soarta.

— N-ar trebui ca omul să se amăgească făcîndu-și griji. Greutățile care-l apasă, fie că le duce ori le tîrîie, fie că le păcălește ori le ocolește, sînt totuna.

— Ba dac-ai sta nepăsător. Dacă n-ai fi în stare să te lupți, atuncea ce s-ar alege?

Rafael nu-l aude pe Mărgărit. Habar n-are, de cît l-a bătut soarele-n cap pînă i s-au uscat creierii. Degeaba dă Mărgărit iarăși să-l întrerupă, amintindu-i că doar el, Rafael, l-a rugat să-l ajute să-i găsească clienți pentru amărîta aia de garsonieră… Rafael o ține pe a lui, pe același ton vindicativ, de răfuială, că omul ar trebui să rămînă neclintit în fața grijilor și a greutăților de tot felul, pentru că omu-i o cruce…

Peste vreo trei luni, s-a întîmplat s-o întîlnească iarăși. Și față de ea ar fi făcut pe înțeleptul. Mai c-ar fi sfătuit-o să se smerească, să ia aminte la căile care i se deschid, și uite că ea tot cu plecatul afară, plină de fandoseli și abureli de doi bani. Nu se putu stăpîni să n-o întrebe ce ar rezolva plecînd. Ce-și închipuie că o așteaptă acolo? Cîinii cu covrigi i-au prins alții, care s-au trezit mai de dimineață decît ea. Ce ne e dat, dragă, asta e. Ascultă-mă, sînt ca tatăl tău; puteam să-ți fiu tată dacă te-aș fi făcut la cinșpe-șaișpe ani… N-avem încotro, trebuie să primim cu brațele deschise ce ni se dă. Și nu-ți face probleme, și acolo unde vrei tu să pleci ca să faci bani sînt oameni. Ca și aici. Păi, cum dracu', și la balamuc, și la pușcărie sînt oameni. Peste tot unde sînt oameni se poate trăi. Se poate și muri la o adică. De foame, de boală, de glonț, călcat de mașină. E același drac și afară, și aici. Dacă ar fi să-ți dau un sfat, uite ce e… Rahat. Ea deja nu-l mai asculta. Se vedea pe fața ei. Pur și simplu, n-avea nevoie de sfaturi. Degeaba se înăsprea tonul lui

explicîndu-i că-i extrem de periculos, draga mea, în primu' rînd pentru o femeie. Nu știi pe mîna cui încapi ca să-ți blestemi zilele. Nu-ți spun mai mult, știi și tu, oi fi auzit cum e cu fetele astea vîndute și cumpărate ca să fie scoase la produs. Nu-i mare lucru să pici în așa ceva, mai ales dacă n-ai ceva sigur acolo. O relație, o rudă, un prieten… Păi, Geta cu italianu' ei, deh, sînteți certate, nu știam… Da' și dacă te-ai împăca, fii sigură că nici atunci. Vezi bine că și Getuța mai mult pe-aici își face veacu'. Dacă și-ar fi găsit de lucru acolo ceva rentabil, fii sigură c-ar fi ținut cu dinții. N-ai mai fi văzut-o că freacă menta pe aici. Așa că Geta…

Se întrerupse, amintindu-și că-i trecuse cîte ceva pe la urechi despre Geta, cum o ajutase cu copilul să-l dea, pentru ca mai apoi s-o arate și ea cu degetul, ca celelalte, uimită și scîrbită, ca și cum n-ar fi avut habar. I-ar fi spus și asta, deh, să aibă grijă cu cine se amestecă, să ia aminte la tot felul de ispite care o încolțesc, dar poate că nu i-ar fi picat deloc bine și, oricum, n-avea nevoie de sfaturi. Nici ea și nici alții, mă rog, Mărgărit îl vede ca pe un popă la slujbă în biserică, de vreme ce de vreo zece minute o ține tot așa. Păi, d-aia am venit noi în bodega asta, prietene, mai ia o pauză?! Chiar ia. Uite-l cum se oprește brusc, amintindu-și că a fost întrebat, deh, păi, de ce să-i fi cerut ajutor lui Mărgărit? D-aia prietene, cineva care să te ajute se ivește la tot pasul, da' poate că mi-a fost drag de tine acolo pe gîrlă și mi-e bine cu tine și aici. Cred că asta a fost de fapt. Nicidecum că aș fi fost din cale-afară de disperat că m-ar azvîrli cineva afară din ghetoul ăla răpănos. Asta-i un fleac, un pretext care să umple golul dintre noi în definitiv. Adică io te-am văzut dornic să m-ajuți și d-aia.

Ce mai, ce s-o mai lungească – astea erau prietenele ei, de care se și dezisese de altfel. Practic, n-ar mai fi avut cu cine să se ajute, s-o pună la cale cu plecatul afară la muncă. Ce-ar putea face de una singură? Unde să pleci cîine surd la vînătoare, draga mea? Una-două te pomenești cu-n glonț în cap. Ce-ai crezut, fetițo, că-i ca și cum te-ai duce la mama și la tata la țară? După capu' meu, io unu' aș zice să te gîndești bine la ce ai avea de făcut aici, să te descurci cît de cît… Aia e, că toți sar să te ajute cu sfaturi, da' mai departe

nu se știe. Păi, bineînțeles că Mărgărit e dispus să-l ajute – așa să-ți ajute Dumnezeu, Mărgărite, da-n afară de asta, Rafael ar trebui să înțeleagă că să-ți vinzi casa și să rămîi în aer, să nu-ți pese unde te duci, nu-i nicidecum un fleac ori un pretext… Trebui' să ai grijă, și el c-am înțeles, Mărgărite, știi bine că io-s om de-nțeles și-mi pare bine că m-ai simțit aproape de sufletul tău și io pe tine la fel, măcar că la început m-ai văzut ca pe un dușman care n-aș fi avut altă treabă decît să-ți dau peste cap aranjamentele cu pescarii și-ai scos cuțitu' să-mi iei beregata. Poate c-ar fi trebuit să te las să mă crestezi nițel cu briciu' ăla dacă-n felu' ăsta ți-aș fi cîștigat încrederea…

Păi, uite ce e, draga mea, n-am nici un interes… Dacă ți s-a părut cumva că vreau să te fut, să știi că nu-mi stă capul, iar surîsul ei pervers-inocent parcă i-ar fi spus că nici o problemă, indiferent la ce i-ar sta capul, pe ea n-o afectează cu nimic, uite ce e, am o vîrstă, la o adică aș putea să-ți fiu tată, mă rog, orice te-aș sfătui, tot ce știi faci, mă rog, tot e bine că mă-ntrebi… Cum adică ce să faci ? Și iarăși c-o vede fată deșteaptă, destupată, cît să-i mai repete chestia asta pînă să vadă că într-adevăr, îi merge mintea ? Lua aminte curioasă și mai degrabă pofticioasă, iar el că să facă totuși ceva folositor vieții ei, cum ar fi, bunăoară, să se mărite. Dintr-odată i se tăie pofta, tresări și se schimbă la față, ca și cum ar fi pălmuit-o. Se răsti : cu cine dracu' să mă mărit ? !

Chestia asta i-a pus capac. În ruptul capului n-ar fi crezut că ar jigni-o în așa hal, dragostea mea, ce idiot am putut să fiu, și tu, atît de slabă de înger și trufașă în draci… Păi, în felul ăsta se alinta, adică ei nu-i trebuie, cînd de fapt așteaptă cu gura căscată, ca broasca, să-i pice și să-i intre… Păi, cu cine dracu', Doamne iartă-mă, dacă nu cu un creștin de bărbat ? Păi, de bună seamă că nu-i ceea ce pare, ba-ntotdeauna-i așa, și uite că Mărgărit îi spune verde-n față c-a scos briceagul ăla fiindcă i s-a făcut frică văzîndu-l că se scoală de pe iarbă și se răstește cu uitătura aia zbanghie și ca scăpat de la ocnă cu căpățîna aia rasă, dar mai apoi s-a căit, i-a părut rău și a venit să intre-n vorbă cu el. Păi, nu e vorbă, că și de curios a venit, să vadă ce fel de om e, și pînă la urmă a văzut, da'

uite că nu poate să-nțeleagă niște treburi… Privirea lui Rafael ridicîndu-se din fundul halbei îl întrerupe, și să mai ia două halbe, dacă vrea, și un pachet de țigări dacă mai are bani, și Mărgărit deja a luat-o din loc. Nu mai aude să ia țigări ieftine, cele mai ieftine de care are la bar.

Repetă, derutat-precipitat, un creștin de bărbat, și pe urmă că-n nici un caz nu s-ar pune problema c-ar duce lipsă de pretendenți – o drese în felul ăsta. Să n-o supere, dragostea mea, să n-o sperie tocmai acum, cînd a-nceput și i s-a făcut, oh, pulsa, exploda, te rog, și uite că rugămintea-i fu ascultată, complimentul îi pică bine și-i zgîndări dorința de a se confesa, iar de-acum o asculta și o pîndea, sorbind-o laolaltă cu confesiunea ei piezișă, alunecoasă, țîfnoasă cum că-i sătulă. Cît de pornită, dragostea mea, cîtă ură, ea, una, nu așteaptă chiar nimic de la bărbați. Aha, asta e, dă-i dracului de bărbați dacă tu nu… Nu ți-i bagă nimeni pe gît, iar ea că vrea să zică de bărbații ăștia de aici, din România… Aha. Adică, înc-ar mai fi ceva de capul străinilor ? Sînt buni ca bărbați ori în alte privințe ? Și ea că dacă o face adică, păi, exact cum a spus, în nici un caz n-o s-o facă pe tichete de tramvai sau pe bonuri de masă. Mi se pare corect, draga mea, și iarăși o complimentă cu un surîs precaut, adică și munca, și treaba aia cu băgatu' la urnă sînt tot de nimic aici, nu merită, și uite-l pe Mărgărit al meu c-a adus țigări din cele mai scumpe, Camel, în sfîrșit, n-ar fi trebuit, ți-am spus doar, la care el că nu-ți face griji că mă bagi la cheltuială c-un pachet de țigări, și oricum nu mă pricep, că n-am fumat niciodată. Nici cînd mi-ar fi permis plămînii, așa că vezi că degeaba zice doctorii, mă rog, se poate spune și așa, dar ea n-a vrut să spună numaidecît asta. Nu ie ea d-alea care, mă rog, și el că, Doamne ferește, nici nu s-a gîndit la așa ceva. Om fi noi mai slobozi la gură, da' asta nu înseamnă că… Noi nu sîntem ca puștii ăștia care au scos nasul acuma, de copii, cu atîta pornografie și curvăsărie, noi am copilărit și ne-am mîncat tinerețea în alte vremuri, la care ea preciză că, de fapt, s-a gîndit la căsătorie cînd a spus că-i sătulă de bărbații de-aici, iar Rafael insinuă, chiar atît de sătulă ?

Cu cîtă poftă pufăie acum din țigară, gîndindu-se că s-ar fi vrut sătul de fumat. N-a mai fumat de aseară și-ar mînca de vie țigara, pînă într-atît încît i se face iar să-l dăscălească pe Mărgărit cu ce spunea el că zice doctorii, deh, cu boala lui de plămîni, de asta i-a mai rămas să se lege, explicîndu-i pe îndelete că boala și necazul, și răul se cuibăresc în om și lucrează în așa fel, că-l fac pe om să-i vadă pricina în afara lui, în țigară, bunăoară, care de bună seamă că-i un rău, dar un rău atras și chemat de răul din om, de patima și păcatul care sapă și de ispita care te ține legat de ele, și Mărgărit, nu te supăra că te întreb, ai fost cumva preot ori călugăr la viața ta ? Prea te văd chitit pă chestiile astea… Ei, asta-i acum ! Stătea acolo ca și legat, țintuit locului, nu se mai putea dezlipi de curul ei, dragostea mea, patima și păcatul, te-aș fi mîncat de vie ca să te simt cum miști în mine să mă saturi, să-mi dai curajul vieții, dragostea mea, să-mi dai viață. Simțeam cum se scurge viața din mine, iar în rest, vorbe, vorbe de clacă : aluzia lui că-i sătulă, c-ar fi mîncat la bărbați pe săturate, pînă i s-ar fi aplecat, era, desigur, prea subtilă pentru ea. Degeaba că s-a săturat, că n-arăta deloc sătulă, și nu-i ardea de aluzii deștepte, de cît de pornită era pe bărbații de-aici, care după ce că-s faliți în ultimul hal, nu se uită nici în oglindă, ce mai, te dezgustă. Ai dreptate, draga mea, ce dracu' mai pot să zic ? Și iarăși că, după ce că nu se uită-n oglindă să vadă ce-i de capu' lor, mai sînt și plini de pretenții și se țin cu nasu' pe sus, mă rog, Rafael surîdea strîmb și înghițea cu noduri, uitîndu-se la ea și văzînd-o goală în oglinda fierbințelii lui, și s-ar fi putut gîndi că-i cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată : ea pășind peste țeasta lui, pîntecele supt și pubisul ei semeț, înalt, agresiv, la fel ca pomeții și chipul ei și la fel de sfidător ca privirea ochilor verzi, și-i era limpede aluzia, păi, n-are decît să se uite-n oglindă ca să vadă cîte parale face și, totodată, să-i vadă și pe bărbații ăia fatali la care o trimite, faliți, frumoși ca dracu', mitocani, mîrlani, iresponsabili, cretini și puși pe rele, drept pentru care ea, una, chiar nu vede rostul, păi, dacă e să-și mănînce amarul pe-aici, prin țara asta de rahat, încă și mai rău i-ar fi măritată, păi, asta-i trebuie ei acuma ? Un soț și-un bărbat care s-o țină din scurt,

care să n-o lase să plece afară, la muncă, dacă i s-ar ivi ocazia ? A văzut ea cum e și măritată, e mîncată…

Ba tocmai pentru că era mîncată, lui îi era limpede că abia așteaptă, friptă după un bărbat care să-i schimbe viața pînă într-atît că n-ar mai fi contat dacă-n bine sau în rău, și iarăși o vedea pășind peste capul lui și peste pieptul lui și lăsîndu-se pe vine deasupra lui, răscrăcărîndu-se și adulmecîndu-l ca și cum ar fi dat să-l înghită, și el, la rîndu-i, adulmecîndu-i gesturile, formele ; de un ceas stăteau față-n față în picioare, în mijlocul drumului, apropiindu-se imperceptibil pînă să se atingă și pînă ea păru să-i împărtășească halucinația pe cale de a se înfăptui.

De astă dată nu se mai grăbea și întorcea capul nu ca să nu vadă, ci tocmai pentru a vedea, iar mila și plînsul deveniseră altceva. Se vedea pe ea și sub ea, se vedea cu ea mînă-n mînă și iar o vedea deasupra lui și dădea ochii peste cap spre cerul vaginului, pe care ea și-l ținea și și-l desfăcea oferindu-i-l între două degete, arătînd un semn al victoriei întors pe dos.

22

Aruncă o privire peste titluri. E de opoziție, deh, privirea, îngreunată de deznădejde. Cît ne-om mai lupta cu demonii deznădejdii oploșiți în oasele noastre ? Toată viața… Altceva mai bun n-am avea de făcut… E din alea cu Revoluția furată și lovitura de stat, cu jos Iliescu și jos feseneul. Combate restaurația comunistă… Întreabă-te a cui e, de fapt, deznădejdea. A diavolului ! Scutură-te ! Capul sus, capul sus… Ai căzut, ridică-te ! Ai păcătuit, pocăiește-te ! Și tot așa… Bineînțeles că revista-i pe gustul lui Rafael, revoltat și veșnic nemulțumit.

Se regăseau după opt luni și după o Revoluție cam debilă. Ea nu zguduise lumea pînă într-atît încît să-l scape de Școala Specială nr. 2. Chestia asta îl rîcîia pe suflet, mai cu seamă revăzîndu-l pe Milică pe care, uite, l-a dus mintea să-și aranjeze ceva mai acătării.

Au mers pe jos mai multe stații de tramvai, cu namila aia de cîine după ei. Milică nu-l învățase să meargă cu tramvaiul și nici nu intenționa. Ghiocel are un fel de fobie a locurilor strîmte și aglomerate… Mă rog, nu se grăbeau. Rafael lucrase azi-noapte, iar Milică îi spusese că trebuie să ajungă la slujbă după zece. Noua lui slujbă îi lăsa desigur destul timp pentru astfel de distracții. Plimbări lungi cu cîinele prin piață și pe străzi, pe jos, măcar că făcea figuri că-i ocupat… Rafael își aminti că și la școală se plîngea în vremea din urmă, fără să dea deloc în brînci… Păi, nu se compară ce făcea atunci cu ce face acum. E de alt fason…

— Cum ai reușit să-ți găsești chestia asta, Milică-tată ?

— Am văzut un anunț într-un ziar. Am dat probă de lucru. Am scris niște articole… Au și acum nevoie de redactori. Poți să vii să încerci. Ce zici ?

Nu zicea nimic Rafael. Nu îndrăznea. Iarăși îi lăsa gura apă. Cît s-a mai frămîntat să scape de școală, și uite acum… Garsoniera lui Milică era la etajul șase, la capătul unui palier lung, cufundat în penumbră și întuneric muced, străbătut de mirosuri amestecate, de prăjeli și varză fiartă. Milică îi povestise odată că stătuse aici la un bătrîn care îl luase în spațiu și-i făcuse viză de flotant, și el îl slugărise și-l îngrijise ca pe taică-său, vreme de doi ani, pînă murise. Se alesese cu buletin de București și cu garsoniera asta. Stătuse în ea cu cîteva femei, dintre care ultima fusese probabil aia care-l dăduse peste cap pînă într-atît ca să plece de nebun din școală. Nu e vorbă că și Rafael îl sfătuise să plece-n lume s-o caute, și uite că-l sfătuise bine.

După cum vedea Rafael, treburile se aranjaseră cum nu s-ar fi putut mai bine. Femeia care-l aștepta pe Milică să vină cu cîinele de la plimbare și cu tîrguielile i se prezentă Teodorescu Sabina… Așa carevasăzică… Rafael parcă ar fi răsuflat ușurat : bine că i s-a întors omului femeia acasă ; Milică nu se putu abține să nu adauge cu o mîndrie abia reținută, soția mea… Să-ți trăiască, Milică-tată. Cu femeia asta i-a mîncat mințile la școală – Rafael îi reținuse numele. În sfîrșit, Milică s-a îndurat să i-o arate. A lăsat deoparte gelozia, luat desigur de valul bucuriei revederii. Poate că pe bună dreptate fusese el așa de suspicios. Cine știe ce-i poate pielea blondei ăsteia ? Ce specimen de lux, rasat, ce animal superb…

Cît de mult semăna cu cîinele ! La fel de suplă și de bine proporționată, cu musculatura vascularizată și definită aproape ca la un bărbat. Era desculță, în blugi mulați pe fese și pe coapse și într-un maiou roșu, din care-i ieșeau umerii și brațele puternice, de gimnastă, și prin care i se vedeau sînii mici, pieptul aplatizat, de animal care mai mult umblă, aleargă și muncește decît să alăpteze… Și-n privința femeilor s-ar fi potrivit la gusturi cu Milică. Îi venea din nou apă-n gură. Cîinele, de fapt, semăna cu ea. Preluase alura celei care-l hrănea și strălucirea părului scurt, chiar dacă al ei

era auriu și bătînd spre roșu, ca blana unui animal trăgîndu-și vitalitatea din lumină.

Se mișca iute și cu îndemînare în spațiul strîmt dintre bucătărie și măsuța din cameră, pe care îngrămădea sticle, pahare, cești, farfurii cu biscuiți. Nu se așezase la masă cu ei, nepăsîndu-i, poate, că și-ar jigni musafirul. Asta e, n-are nici ea timp, e la fel de ocupată ca bărbatu-său, dacă nu cumva i-o fi frică să nu-i zgîndăre boala, gelozia aia urîtă… Rafael o vedea prin ușa întredeschisă, în fața aragazului, amestecînd într-o cratiță mare, și cîinele scîncind și frecîndu-se de coapsa ei ca un copil răsfățat peste măsură. Se împingea în ea nerăbdător și parcă se grăbea spunîndu-i să sufle-n foc, să facă ce-o face și să-i termine mai repede mîncarea. Îl împingea și-l înghiontea și ea cu genunchiul și lăsîndu-se cu fundul pe capul sau pe spinarea lui, dînd parcă să se așeze pe un scaun. Se juca, rîdea, și dintr-odată se întoarse, îi propti talpa-n piept și-l împinse cu o forță nebănuită, doborîndu-l. Cîinele protestă, mîrîind gros, și-i sări cu labele pe umeri. Ea lăsă din nou cratița și-l apucă de labe cu amîndouă mîinile și-l răsturnă peste pragul ușii, izbindu-l cu spinarea de picioarele măsuței. Rafael parcă ar fi pîndit, cu gura întredeschisă și cu ceașca de cafea ridicată-n aer. Parcă ar fi stat pe picior de fugă. Nu e glumă, deh, să te lupți cu animalul ăsta… Ăsta da sport, și berea vărsîndu-se din pahare și o sticlă căzînd de pe masă, prinsă din zbor de Milică, Ghiocel, fi-ți-ar căpățîna a dracului de javră băloasă… Culcat ! Culcat ! Culcat ! Unde naiba să se mai culce ? Poate doar în patul cu așternuturile răvășite. Ghiocel mîrîia sub masă cu fălcile odihnindu-se pe pantofii lui Rafael.

— Spune-i să se culce mai încolo. Ziceai că-i ascultător…

— Nu-ți fie frică. Nu-ți face nimic. Se joacă. Îi place să se joace. E o javră jucăușă…

— E adolescent, are doar un an, explică Sabina. Se adresă apoi lui bărbatu-său : și nu-l mai face javră. Știi că nu-mi place.

Ghiocel părea să înțeleagă tot ce se vorbea despre el. Cu un aer spășit, ieși de sub masă și se ridică iarăși cu labele pe umerii stăpînei, care-i luase apărarea. Gîfîia, schelălăia, lingîndu-i tîmpla cu limba

mare și roșie picurînd de bale într-un sărut prelung, pulsînd de-o senzualitate îndatorată. Un soț giugiulindu-și consoarta ocupată cu gătitul, inspirînd drăgăstos și pofticios mireasma bucatelor. Atîta că din cale-afară de nerăbdător, nestăpînit, lacom, javră băloasă, însă tonul ei era diferit de al lui Milică. Îl alinta pătimașă, în timp ce ochii lui Rafael fugeau de pe pagina de revistă cu articolul semnat de Emilian Teodorescu despre venirea minerilor la București, devastările și hăituiala de pe străzi a cetățenilor pașnici, autobuzele incendiate ale poliției în Piața Universității și atacul de la Televiziune, regizate de Securitatea sereistă, în spiritul democrației originale a lui Iliescu… Se joacă javra, se face că o mușcă. Jucăuș al dracului Ghiocel. Acuma-l vezi că-i înfige colții în jugulară. Caninii ăia groși ca pe deget, crescuți din menghina puternică a fălcilor, ar composta carnea și ar sfărîma clavicula și oasele vertebrelor ca pe niște vreascuri.

Îl certa, rîdea, îl întărîta, javră băloasă, m-ai umplut de bale, vrei să mă muști, ai ? Io-ți dau să mănînci și tu mă muști ? ! Se răsuci și-l aruncă peste umăr ca într-o figură de judo, proiectîndu-l lîngă măsuță, și dacă domnul Iliescu le-a mulțumit minerilor, într-un discurs urmărit cu sufletul la gură de o țară întreagă, fiindcă au făcut ordine în oraș și în piață și au plantat flori în fața Teatrului Național după ce au devastat corturile greviștilor foamei, pe care i-au bătut și i-au schingiuit și i-au trimis cu dubele la Jilava, unde unii dintre ei au fost uciși în bătaie, lesne putem să ne dăm seama ce ne așteaptă și de ce e în stare actuala putere neocomunistă, aleasă de popor prin vot liber…

Citea, trăgînd cu ochiul la cîinele tăvălindu-se peste pragul ușii. Căzuse ca din pod, pe burtă sau pe spate, iar la greutatea și la gabaritul lui, n-ar fi de mirare să-și fi rupt ceva. Trebuie că s-au zdruncinat măruntaiele în el de Doamne ferește după cum se vaită de ți se rupe inima. L-a pedepsit… I-a administrat o corecție aspră doamna Sabina. Îl educă și se și distrează totodată. Ce distracție idioată. Să întărîți ditamai animalul în spațiul ăsta strîmt, bucătăria de unu jumate pe doi, în care abia te învîrți, și camera de trei pe trei, aglomerată cu șifonier și pat, și fotolii… Rafael se uita în jurul

lui, strîngînd sticla de bere în mînă ca pe un obiect inutil, ca și cum n-ar fi știut ce-ar putea face cu ea… Păi, în caz de nevoie, s-o spargă în țeasta lui Ghiocel. E înghesuiala dracului aici, și Milică strigînd la cîine să nu mai latre, să lase gălăgia, și Ghiocel conformîndu-se, lungit pe prag, scîncind și rînjind colții, mîrîind înfundat. Parcă s-ar fi dezvinovățit. Adevărul e că n-are nici o vină…

— Lasă-l, mami, nu-l mai întărîta. O să te muște.

— Atîta-i trebuie ! replică Sabina, întărîtată și ea.

— Fir-aș al dracului, mami, pufni Milică într-un avînt moralizator masochist. Ce tîmpit pot să fiu ! N-am să pricep vreodată ce plăcere ai să te pui la mintea unui biet animal. Ie păcat de Dumnezeu să ne batem joc. Atîta balamuc, pentru ce ? Ca să-ți satisfaci o manie proastă. Și parcă tot dinadins o faci. Mă vezi că vreau să discut cinci minute liniștit cu băiatu' ăsta ? Cinci minute și plecăm. Vă lăsăm să vă hîrjoniți pînă vă umpleți de sînge. Ați înnebunit ? ! Ce dracu' aveți ? !

Strigase. Își ieșise din fire, iar ea parcă și-ar fi schimbat privirea.

— Mi-e că tu ai înnebunit. Ce ai de strigi ? Chiar ești prost ? ! Nu-l vezi că-i e foame ? D-aia nu te mai înțelegi cu el. Nu mai are răbdare să se facă mîncarea. Tot tu strici. Trebuia să-l mai plimbi nițel pînă termin mîncarea. Te-ai grăbit să vii repede acasă cu el…

Milică surîse forțat, străduindu-se să aplaneze.

— Dă-l dracului de animal, mami. Îi ajunge o oră cît l-am plimbat. Îl mai scot o oră diseară și mi se pare rezonabil. Mai am și alte treburi, mami… Tăcu. După o pauză de zece secunde, parcă se rupse ceva în el și iar începu să strige. M-am săturat de cîinele ăsta. Să nu-l mai aud, că-i crăp țeasta cu toporul !… Mă duc și-i dau drumu-n stradă, să se ducă dracului în pizda mă-sii de unde a venit. Mi-a mîncat zilele…

— Nu-l mai înjura ! Animalu-i animal, cînd îi e foame, nu te mai înțelegi cu el… N-are rost să-l înjuri…

— Adică, numai tu ai dreptul să-l înjuri ? Rîse iarăși nervos, încercînd să se calmeze. Io să nu-l înjur, că se pune pă el și dă în turbare, ai ? Își flutură palma prin fața ochilor, în semn că a încheiat

subiectul. Nu mai așteaptă nici un răspuns de la nevastă-sa. Se întoarse spre Rafael :

— Zici că-ți place ?

— Cum să nu. Ai o soție la fel de bătăioasă ca Ghiocel. Ești bine apărat din toate părțile…

— Ziceam de articol…

— Aha. Băi, animalule… Scuză-mă… Asta n-am dat de ea pînă acum în articol.

— Am pus-o în alt articol. Nu-l iert.

— Dacă-ți închipui că de iertarea ta ar avea el nevoie… Îl iubește poporul, Milică-tată. Latri și mîrii la lună și la stele. Îl iubește o țară, e alesul pe viață, el cu ai lui… Nu se sperie ăștia de unu' ca tine. Pînă la urmă, ai să înveți și tu limba lor, limba cîinilor, ca să te înțelegi cu ei. Cu asta ai să te alegi din toată povestea…

— Cu ce să m-aleg ? Nu înțeleg.

— Ai să latri și ai să mîrîi pînă or să-ți facă și ție o mică porțioară din porția lor.

— Îmi pare rău dacă așa mă știi tu pe mine. Chiar ai crede că aș pune botu' ?

— Nu știu. Cine poate ști ? Rafael schimbă vorba. Oricum, ești dibaci. Tocmai citeam aici, auzi, e de nu se poate, și Milică, numai ochi și urechi, salivînd precum Ghiocel !

— Te rog din suflet, mami, nu-l mai zgîndări. Cîinele ăsta mi-a scos peri albi.

— Cine-l zgîndăre ? Acuma-i pun mîncarea la răcit și să-l vezi că se liniștește.

— Ce-mi place ! jubila Rafael, scuturînd capul peste revistă.

Ghiocel se ridicase pe labele din față pe pervazul ferestrei bucătăriei și lătra la cratița aburindă cu fiertură de orez cu oase. Se întindea să ajungă la ea, lungind gîtul și patinînd pe ciment cu labele din spate. Ai fi zis că vrea să sară pe geam și se zguduiau pereții de lătrăturile lui… Îmi place la nebunie, e bestial, e trăsnet, combate la sînge… Cică feseneul și Iliescu au cîștigat alegerile cu peste optzeci de procente și tot nu se simt îndeajuns de iubiți. Tot

nu se simt în siguranță. Ei doresc o adeziune unanimă, la fel ca Ceaușescu… Bravo, Milică-tată ! O minoritate de cîteva mii de contestatari ai regimului, cîți mai rămăseseră după alegeri în Piața Universității… Păi, le e frică, bă, mie-mi spui ! ? Păi, la cîte mînării au făcut… Dacă n-ar fi cîștigat ? Păi, cum să nu cîștige ? I-a prostit, le-a băgat mîncare pe piață… La ce te mai miri ? Așa-i românu', să mănînce bine și să se cace gros. Așa-i, Rafaele, curvă hoață. Curvă proastă, Milică-tată, prostimea… Bine zis : cică o minoritate infimă, în care au văzut un pericol major și o amenințare fățișă, drept pentru care au stîrpit-o. Efectiv au stîrpit-o. Acestea sînt, așadar, metodele de lucru ale democrației originale, metode de sorginte fascistă, puse în aplicare de puterea neocomunistă. Incitarea la violență a populației civile. Minerii pe de o parte, brațul înarmat al clasei muncitoare, iar pe de alta, scutierii, trupele antiteroriste avînd drept misiune instituirea terorii, și provocatorii Securității sereiste, care au dat foc la autobuze și au pornit atacul asupra Televiziunii pentru a motiva masacrul…

Rafael citea răspicat, cu intonație ostentativă. Incrimina plin de satisfacție, iar satisfacția lui părea să se proiecteze pe fața lui Milică, ascultîndu-și frazele sorbite, la rîndu-i, din ochi de nevastă-sa. Ea asculta stînd în picioare, rezemată de ușorul ușii, în timp ce cîinele încerca zadarnic să-i atragă atenția, schelălăind la cratiță. Nimic n-ar fi distras-o din momentul acela de răgaz, rezervat adorației senine. Bătăile, schingiuirile, arestările, crimele, abuzurile de tot felul, disimulate în măsuri pentru apărarea instituțiilor statului de drept democratic… Bravo, Milică-tată, și asta-mi place : tînăra noastră democrație originală a pășit cu dreptul în Europa… Excelent ! Halal de nevastă-ta cu așa om lîngă ea ! N-aș fi crezut să te ducă mintea… Păi, de ce ? Păi, după cum bănănăiai tu prin școală, după cum ne frecam amîndoi pe lîngă turma de orfani oligofreni… În fine, bine că ai scăpat de acolo. Bine că ți s-a deschis capul, auzi, cică la doar șase luni de la revolta românilor, deturnată și acaparată în folosul lor de către cei care au tras pe acest popor și l-au supt vreme de patruzeci și cinci de ani, pînă le-a venit acru-n gură, și tot nu li s-a aplecat… Asta chiar e bună,

Milică-tată, are mai multe înțelesuri. Ar fi trebuit să li se facă greață, să vomite, să se pocăiască, s-o apuce pe calea bisericii… Îmbuibații, deh, Milică-tată, ăștia nu se satură cu una, cu două… La șase luni, da, de la Revoluție, Piața Universității a devenit o Piață Tien An Men, botezată cu sîngele eroilor martirizați în numele unei libertăți pe care au mîncat-o porcii. Păcat, păcat de sîngele vărsat ! După dictatura Ceaușescu, dictatura Iliescu își arată colții.

23

Era învățată, călită-tăvălită, mai trecuse ea prin faze din astea, păi, cînd scăpase de cretinu' ăla de Ticuță care-o lăsase pe linoleu' gol cu Mugurel, ce vremuri, ce mai vremuri… De bine, de rău, acuma avea un pat, avea pe ce să pună capul, dar n-ar fi avut cum să uite că tot în vremurile alea cumpărase patul ăsta, din salariul de la cantina concentraților. Astea fuseseră vremurile, și bune, și rele deopotrivă. Norocul ei că apucase să-și cumpere pat, mobilă, frigider și televizorul ăla alb-negru, că de-acum n-ar mai fi avut cu ce. Avea acum unde să doarmă, dar cu doi copii în loc de unul, iar de două săptămîni a pus pe liber televizorul și se trezește la lumina lumînării ca să-l îmbrace pe Mugurel să-l trimită la școală… Ba nu te gîndi, Mirelo, că-i mai greu decît în vremurile alea cînd munceai la cantină. Te dai de ceasul morții să faci rost de bani ca să plătești curentul, păi, tot de la nășica, pe cînd s-o întoarce Roberto, dacă nu i s-o face și ăluia de ducă, la fel ca lui Ticuță ori Velicu, fir-ar sămînța lor de bărbați, și să nu uite, cînd o da ochii cu nășica, să se hotărască pentru un răspuns cu bîzdîgania asta de copil, Mirelo, cică nu te silește nimeni, da' la o adică ești încolțită.

După ce se-ntorcea Mugurel de la școală, îi dădea să mănînce și-l îmbrăca bine ca să iasă afară cu sania, iar în urma lui pleca și ea cu Moș Ajunul prin cartier, cu Petrișor în brațe. Le lua la rînd, după cum știa că le găsește acasă și după cum se știa dorită. Vecine, prietene, cunoștințe… Pe nășica o amîna pînă ar fi fost sigură că a venit Roberto. Ajungea acasă nu așa tîrziu, dar pe întuneric, și se apuca să prăjească niște carne din porcul moldovenilor Getuței, la

lumina lumînării pîlpîind într-un pahar și cu Petrișor alături, pe masa din bucătărie, înfofolit într-o pătură din care-i ieșea doar nasul. Bîjbîia cu furculița după bucățile de carne din tigaie și le îndesa în gură fierbinți, aproape s-o ardă, și întingea cu dumicați de pîine în grăsimea sfîrîindă, pîndind cînd se trezește copilul, să-i dea și lui să mănînce. Ce bine să ai un suflet lîngă tine care să-ți dea curaj, Mirelo, un tovarăș de întins în tigaie. Numai să ai și ce să pui în tigaie… Nășica, Mirelo, vorbele Getei parcă-i sunau ca o amenințare, păi, să se gîndească bine, că nu se mai întîlnește cu așa ocazie…

Ba bine că nu, Mirelo, ea nu-i făcută să se gîndească, ci doar să mănînce. Pentru asta e făcută. Să bage-n ea, să mestece, să umple stomacul cu carne de la părinții Getuței, nășica și prietena ei, cea mai bună dintre toate cîte le-a avut vreodată, și nu se mai satură. Foamea asta rea dă cu tine de pămînt ; mirosul și gustul cărnii, sfîrîiala din tigaie risipind gîndurile și gonindu-le unde nu ți-ai dori, delirul și durerea că s-a întîmplat ce n-ar fi trebuit să se întîmple, și n-ai decît să-ți spui că așa a vrut Dumnezeu și știe El mai bine și decît tine și decît oricine ce trebuie și ce nu trebuie. Retrăia parcă seara aia cînd se încurcase cu Velicu, tot în bucătăria asta și tot cu carne prăjită-n tigaie. Pulpa aia de porc din cantina concentraților, Mirelo, parc-a trecut o sută de ani de atunci. Nu umblai cu Moș Ajunul pe la prietene ca să-ți dea să mănînci, ba tocmai că tu le dădeai lor… Aburul și mirosul prăjelii tremurau în pîlpîiala lumînării pe pereți. Petrișor, înfofolit pe masă, era un boț și un ghem de umbre din care creștea trupul alb și slab al lui Velicu, oasele împungînd pielea, părul roșcat de pe piept și aura de păr roșu din jurul sexului congestionat, agresiv, ca un țipăt de luptă victorios, care numaidecît se transformă în geamăt și plîns. I se păruse prea slab. Lung și slăbănog, țînțăros, etalîndu-și parcă slăbiciunea, neputința, cînd termina numaidecît. Trebuie că asta i-a plăcut la el, Mirelo, văzîndu-l cît de repede devine neajutorat și are nevoie să fie mîngîiat și consolat într-un anume fel, fără să i-o arăți, iar tu parcă ai fi izbutit să-i fii pe plac și d-aia îl trăgea ața aici. De fiecare dată cînd îl aștepta și el nu mai apărea cîte o

săptămînă întreagă, își amintea de seara aia cînd se întorsese de la cantină și-l găsise la ușă: era lumină încă, vară, în august, și ea, înfierbîntată cum era atunci, mereu în priză, mereu în mișcare, la cantină și pe drum, și acasă, și pe urmă cu cocoșelul ei împielițat cu mașina la plimbare și doar că ațipea cîteva ceasuri pe noapte și iar o lua de la capăt, temîndu-se că, dacă ar zăbovi prea mult într-un loc, s-ar rupe vraja…

Fusese o vrajă și un vis. Șirul gîndurilor se rupea cînd venea Mugurel de afară de la sanie. Îi mînca sufletul copilul ăsta. Înfometat și înfrigurat, și smiorcăindu-se în draci că n-are lumină să-și facă lecțiile. Smiorcăielile o apăsau în capul pieptului și-i luau tot aerul. Simțea că se sufocă, iar Mugurel îi simțea slăbiciunea și se smiorcăia și mai tare, pornit parcă s-o ucidă. Știa că are putere asupra ei și-i plăcea s-o chinuie. O amenința cu lasă că te zic io lu' tataie că mă ții pe-ntuneric să nu pot să-mi fac lecțiile și să vezi ce-o să-ți facă tataie… Se punea la mintea lui și se lua în gură cu el, păi, nu vedea că pe tac-su mare îl doare-n fund, că n-a mai dat de un an pe aici să-i întrebe de sănătate? Nu mai poate el că stai pe-ntuneric. Din partea lui tataie, poți să stai și afară-n ger', și Mugurel că d-aia nu mai vine tataie, las' că știu io, că ai făcut copil, da' las' că te zic și-o să vezi ce-o să zică tataie, o să te bată și o să te-njure ca să te-nveți minte. O să vină el, o să vină, o să-ți arate el ție, striga Mugurel îndîrjit, înrăit, pătimaș, împărtășind totodată nădejdea Mirelei că, într-o bună zi, s-or pomeni cu bătrînul la ușă, să le dea bani de lumină și de toate cîte le-ar trebui… Altminteri, se certa cu Mugurel ca și cu un soț. Îl lua în serios, deh, un copil de opt ani, uneori se simțea ajunsă la capătul răbdării. Nu mai rezista, ce mai, copilul ăsta o terorizează. Dacă de-acum, dar cînd s-o face de douăzeci? Și mai are unul de opt luni, cu care nu știe ce să se mai facă; să se gîndească, să se frămînte, să-i dea un răspuns nășicăi.

Cu două zile pînă-n Crăciun, s-a dus la biserică să se spovedească și să se împărtășească. A podidit-o plînsul lîngă preot, spunîndu-i că a mîncat cîrnați cu o săptămînă pînă să se termine postul. A uitat, da, s-a lăsat ispitită și pe urmă n-a mai fost în stare

să-și țină pofta-n frîu, de hăituită ce-i de sărăcie și de necazuri, și-i singură și străină pe lumea asta în care nimeni nu-i întinde o mînă de ajutor și-i e frică, și are doi copii pe care n-are cu ce, e disperată și nu știe încotro s-o ia. Ar fi vrut să ceară un sfat, cu gîndul ăsta venise, părinte, și-n clipa următoare i se luă glasul. Și auzul i se luă. Din tot ce-i spunea preotul nu auzi decît un Dumnezeu mare și bun, iubitor, care nu ne pedepsește, ci ne iubește… Avea o voce care i se părea foarte familiară și care-i spunea lucruri deja cunoscute. Presimțea că lucrurile acelea avea să le audă toată viața.

S-a dus la Geta a doua zi de Crăciun să-i ceară bani, și puțin pătrunsă de gîndul că nașă-sa o ispitise cu cîrnați, Mirelo, altminteri nu-i chiar așa mare păcat ce bagi în gură… Nu-i un Dumnezeu pedepsitor, ci unul iubitor, și poate că, după cum se spune, mai mare păcat o fi ce scoți pe gură, vorbele pătimașe ieșite din inimă, și pe lîngă ele, furia și deznădejdea, și frica, așa cum se jelea în inima ei că moare de foame cu copiii în casă, străină și părăsită în această Vale a Plîngerii, pierzîndu-și credința într-unul bunul Dumnezeu, iubitorul. Tocmai că Dumnezeu a trimis-o la nășica și a picat iarăși bine. Getei îi venise Roberto și îi umpluse masa cu de toate, din care a căpătat și Mirela. I-a dat și bani nășica pentru lumină, să nu facă Revelionul pe întuneric, și bani să le ia cîte ceva la copii, să simtă și ei că-i sărbătoare, așa încît s-a simțit cumva datoare să-i spună că da, s-a gîndit zilele astea și i se pare bun sfatul pe care i l-a dat în privința lui Petrișor. Altceva n-ar avea de făcut… Cum ar face să dea de avocata aia de care i-a spus ? La care Geta că nici o problemă dacă te-ai hotărît. Da, s-a hotărît, întări Mirela, dînd să-și alunge îndoielile, copiii, deh, copilul, cui i-ar mai păsa cînd ești încolțită și ți se pare ?… Oare chiar i se pare sau chiar asta e ? E cu spatele la zid și n-are încotro, iar Getuța că o s-o sune ea pe avocata aia să-i spună, și bine, nășico, mulțumesc, mulțumesc pentru tot, sărbători fericite, te las cu Roberto, să ai parte de el și să-ți ajute Dumnezeu…

Mulțumită Getei a cumpărat și brad. Mugurel a atîrnat în el beteală și instalația cu beculețe și cîteva bomboane de pom învelite în poleială colorată, legate cu ață. Se vedea dînd ocol bradului cu

Petrișor în brațe, rememorînd o scenă de felul ăsta dintr-un film american pe care-l văzuse la televizorul ei alb-negru în ziua cînd îi dăduseră drumul la curent. Cu trei zile pînă-n Revelion i-au luat sigiliul de pe contor, și din nou s-a gîndit la Getuța, că mulțumită ei, iar la trei zile după Revelion, din nou a trebuit să se gîndească, fiindcă s-a pomenit la ușă cu doamna avocată.

Era o femeie trecută, de o vîrstă incertă, cu părul coafat înfoiat, vopsit morcoviu, și o față cenușie, cu trăsături pulsînde, părînd să se schimbe de la o clipă la alta. Avea o haină lungă de blană ruginie, de vulpe sau de lup, și o geantă diplomat din piele ciocolatie, pe care și-o puse pe genunchi cînd se așeză pe fotoliu.

— Dezbrăcați-vă, îi spuse Mirela. O să vă încălziți…

Ea doar se descheie la haină și-i ceru o scrumieră pe care o puse pe geantă. Prinse să pufăie dintr-o țigară cu filtru alb, scoasă dintr-o tabacheră aurită, pe care o înfipse într-un țigaret scurt, din lemn. Rîdea la Petrișor, ținut de maică-sa cu fața la ea ca la fotograf și parcă îndemnîndu-l să zîmbească, să ia o mină veselă și binevoitoare, și copilul chiar asta făcea. Gîngurea la doamna avocată, venită special pentru el. Trăsăturile și surîsul buzelor ei groase păreau să se spulbere odată cu fumul, în timp ce întreba, parcă într-o doară, ca și cum ar fi conversat să-și treacă timpul, ce vîrstă are Petrișor, ce mănîncă, dacă l-a înțărcat, și pe urmă, tot în treacăt, din ce trăiește, ce surse de venit are, că soț a înțeles că nu are. Poate unde prea se văitase în vremea din urmă în stînga și-n dreapta, cui se nimerise, Mirela avea o reținere să-i povestească cît de greu se descurcă.

— Credeam că v-a spus Geta.

— Doamna Timuc Georgeta, să-nțeleg că la ea te referi ?

— Da.

— N-am apucat să vorbesc personal cu ea. I-a lăsat un mesaj secretarei, cu numele tău și adresa și că ai vrea să găsești o familie, că ai un copil în întreținere…

— Am doi. O fi uitat doamna Timuc.

Avocata trase chiștocul din țigaret și-l strivi în scrumieră. Se foi puțin, trăgîndu-și mîinile din mînecile hainei, care rămase întoarsă

pe dos, cu căptușeala de satin la vedere și învelind fotoliul ca o husă. Se încălzise și avea de stat aici ceva mai mult decît crezuse. Trebuiau puse la punct niște amănunte.

— N-am știut că ai doi copii. Celălalt unde e ? Pot să-l văd ?

Nu mai conversa într-o doară. Își schimbase tonul. Se vedea că înregistrează meticulos ce-i spunea Mirela.

— Trebuie să apară și celălalt. E la școală. E în clasa a doua.

— E mare… O să ne fie mai greu decît cu ăsta mic. O să dureze ceva să-i găsim și lui o familie.

— Nu, pe cel mare nu vreau să-l dau. Numai p-ăsta.

— Am înțeles, mai bine. Cu ăsta mic o să meargă ușor.

Puse geanta jos, rezemată de fotoliu, și-i făcu semn Mirelei să i-l dea pe Petrișor. Îl lăsă pe spate pe brațul ei și-l apăsă cu arătătorul pe bărbie, făcîndu-l să gîngurească, și rîdea și ea din toată inima. Avea chef de joacă doamna avocată, și totodată ai fi zis că-l probează, și cum îl cheamă, aha, Petrică, Petrișor, să-l pupe tanti pe el că prea-i frumos. Îi găsește tanti, o să-i găsim… Ridică privirea spre Mirela :

— Să nu ne grăbim totuși. Să facem o treabă bună.

— Să nu ne grăbim, o aprobă Mirela prompt. Cum spuneți dumneavoastră, doamnă.

Din partea ei, să fi durat cît de mult. Ar fi amînat la nesfîrșit după îndoiala ce începuse s-o încerce. Se simțea deja împinsă de la spate pe un drum pe care pașii o duceau parcă fără voia ei. N-ar fi vrut să ajungă vreodată la capătul acelui drum.

— Prea e frumos copilul ăsta ca să nu merite… Ia-l, ține-l, să nu-i suflu fumu-n nas. Oftă ; o osteniseră joaca și rîsul cu copilul. Aprinse altă țigară. Să aerisești după ce plec. V-am afumat. Tu fumezi ?

— Asta mi-ar mai trebui. Să mai dau banii și pe țigări…

— Foarte bine că nu fumezi. Ce slujbă zici că ai, că n-am reținut ? Cum cîștigi ?

— Nu-mi prea permit cu copilul ăsta, doamnă… Nu-i priește la creșă. Trebuie să stau toată ziua cu el. Îmi ocupă tot timpul. Și dacă mi-aș găsi de lucru, cu un salariu tot nu aș ieși la capăt cu

amîndoi. D-aia am zis și-am hotărît cînd mi-a spus Geta că dumneavoastră mi-ați putea aranja…

— Oh, nu se poate! izbucni avocata, smucind geanta și trîntind-o la loc pe genunchi. Așa ceva nu se poate, repetă gîtuită de indignare. Scoase din geantă o agendă, o răsfoi și notă ceva în ea. Extrase apoi dintre file două bancnote de o sută de dolari și i le întinse Mirelei. Să ai cu ce să te descurci pînă om rezolva-o, și iar răsfoi agenda, pînă dădu de un calendar pe care socoti cu pixul, da, am să te caut eu, să zicem, peste vreo două luni. Pe întîi martie, da, pică într-o miercuri. Dacă intervine ceva între timp, dai telefon și-mi lași mesaj la secretară. Ține aici.

Îi dădu o carte de vizită cu adresă și numere de telefax și Petronela Ghițescu, consilier juridic la Ministerul Educației și Învățămîntului.

— Și-n două luni se rezolvă, doamna Petronela?

Fața ei cenușie plutea în fum de țigară, deformîndu-se parcă și gata să se destrame.

— O să dureze ceva mai mult. Ce, te grăbești? Trei luni cel mult, pînă găsim o familie care să prezinte garanții solide. Și pe urmă formalitățile, care ar fi cam tot trei luni. Ți-am spus că n-are rost să ne grăbim. Să facem o treabă bună. Important e să fim hotărîte.

Trebuie că doamna Petronela o simțise că-i cam îndoită, și uite că, prin felul cum vorbea și se purta, îi risipea îndoielile. Îi dăduse bani, ca să nu mai ducă lipsă de ce ar fi avut nevoie pînă peste două luni, cînd s-ar fi văzut din nou, și vorbea în numele amîndurora. Colaborau, da, deveniseră asociate. Mirela chiar era hotărîtă de-acum să facă tot ce i s-ar fi spus pentru a fi pe placul avocatei.

24

Măcar că Mărgărit stătea pe picior de plecare, să ajungă acasă să-i facă toaleta maică-sii, se lungiseră iarăși la sporovăială, umblînd pe străzi și mutîndu-se din local în local. Rafael știa, se familiarizase cu problemele lui Mărgărit. Maică-sa, deh, oricum se mozolește toată pînă spre prînz, cînd ajunge el, de obicei, acasă.

Trecuse de mult de prînz. Se însera. Și-ți închipui, pe căldura asta, s-o speli și s-o schimbi ca pe un bebeluș… Un bebeluș ar fi floare la ureche. Un morman de cărnuri vinete și veștede, de nouăzeci de kile, de-i iese sufletul pe toate părțile. O legumă, deh, da' are stomacu' bun. Se hrănește, mănîncă, e voinică… Poftește, bagă-n ea de toate. Ie cum ie mai rău : nu-și permite să angajeze o femeie să aibă grijă de ea, da' nici să stea cu ea toată ziua acasă. N-are încotro, trebuie să umble încolo și-ncoace să producă un ban. Păi, cum dracu', Rafaele, am stabilit doar că trebuie să mîncăm. Indiferent ! Păi, și cînd om ajunge să ne căcăm pe noi, să ne spele alții la cur, și atuncea trebuie.

Păi, nu doar ca să produci. Mai ieși și să te mai aerisești. Îmbini utilu' cu plăcutu', ca să zic așa. Ai înnebuni să stai toată ziua lîngă ea ca s-o ții de povești. Să-i faci conversație, înțelegi, atîta bucurie i-a mai rămas, sărăcuța de ea, și dac-ai ști cît de sucită și de mofturoasă, de nu poți să-i intri-n voie… N-ai ce să-i faci, așa-s bătrînii, mai rău ca copiii, iar Rafael că știe și el cum e la copii, se mai pricepe, că a lucrat…

Era rîndul lui Mărgărit să nu-l audă. Păi, mă-sa, sărăcuța, ar mînca de toate, tot ce mișcă, da' nici ea nu știe ce vrea. Numai ce-o

auzi că dă comandă serioasă: din kilu’ ăla de carne să-i facă mărgăritaru’ mamii nește chefteluțe marinate și nește sărmăluțe-n foi de viță… Cu smîntînică. Ba nu, cu iaurt, că-i mai ieftin și trebe să facem economii. Tot din economii te-am crescut, mărgăritaru’ mamii, la care Rafael hi-hi-hi, mie-mi spui ? Economiile și foamea ne-au făcut așa mari și frumoși și pe noi, și pe copiii noștri, și pe părinții noștri…

Cică du-te tu, mărgăritaru’ mamii, și ia un borcănel de iaurt, și-ar mai merge și-o ciorbiță de perișoare, și-un strop de musaca, în crăticioara aia mică, din trei cartofi doar. Tot din carnea aia, mămico, o facem pă treabă. Dintr-un kil de carne, gătim felurite feluri, ca la recepție la ambasadă, da’ ce te faci că după ce-i duci tava la pat cu toate bunătățurile alea, odată o vezi că strîmbă din nas și se mohorăște, de-ți vine să turbezi, nu alta. Ardei umpluți, cică asta a vrut de fapt, mărgăritaru’ mamii, uite pă mîna cui am nimerit, să nu-mi tihnească la o vreme de bătrînețe, băiatu’ mieu, mai sclerozat decît mine, mărgăritaru’ mamii. Nu mai recunoaște în ruptu’ capului ce a comandat – barem doi ardeiași umpluți i-ar fi poftit sufletelu’ de la mărgăritaru’ mamii și apucă-te iarăși, mărgăritaru’ mamii, de bucătărit, de te prinde două noaptea cu capu-n aragaz, și cît de stresat și tracasat, da’ poți să zici ceva ? Mămica lui. E mai rău ca un copil. Unui copil poate nu i-ai suporta și nici n-ar fi bine că l-ai învăța cu nărav, da’ vezi bine că cu bătrîna-i altă treabă. Te gîndești că mîine-poimîine moare și-ai să-i duci doru’, și-o să te roadă viermele vinovăției la mațe că n-ai făcut tot ce ți-ar fi stat în putință, Rafaele, e o cruce. Am ajuns iar la vorba noastră. D-aia îmi place mie dă tine, că te frămîntă chestiile astea… D-aia te-am întrebat dac-oi fi fost preot ori călugăr…

Ba bine că nu. N-a avut de-a face cu preoția ori călugăria. Am lucrat în mai multe părți, da’ cel mai mult într-o școală-orfelinat, pedagog, d-aia încercam să-ți spun că știu cum e cu copiii… Ajunseseră pe terasa unui local improvizat într-o baracă de tablă, într-un parc răsfirîndu-și aleile printre boscheți și pajiști împrejurul unei bălți, alta decît cea de pe care plecaseră la vremea prînzului. Plecaseră de pe balta Văcăreștilor și, după un ocol cu popasuri

dese, ajunseseră pe înserat pe balta IOR-ului. Sînt sumedenie de lacuri și bălți prin zonă, cu localuri de toată mîna împrejurul lor, pe care n-ar fi terminat să le viziteze toată vara dacă și-ar fi pus mintea, și, oricum, Mărgărit n-ar fi dispus de atîția bani. Unde mai pui că se grăbea, deh, un tip ocupat, responsabil, cu niște obligații ce s-ar fi cuvenit să-l țină cît de cît din scurt… Ba uite-l că nu s-ar mai fi dezlipit de masa asta și de Rafael. Îi căzuse capul puțin într-o parte și privirea i se îngustase, dar plin de snagă altminteri.

Se ținea bine după vreo zece-douășpe halbe de bere împănate cu cîteva cinzeci de rom, cît turnase în el de la prînz încoace. Înțepat, întărîtat, hotărît să-și facă treaba pînă la capăt. Mă-sa – asta ar fi treaba lui, pe care s-ar zice c-o evită. Se cam fofilează margăritaru' mamii, iar pe de altă parte, Rafael e să-l pui la rană. El dintotdeauna s-a priceput să asculte necazurile altora în timp ce povestește despre ale lui, deși nu-i nici el în firea lui. Păi, nu se pune el cu un profesionist de talia lui Mărgărit, prietene, păi, bineînțeles că trebuie să mîncăm, da' după cîte văd, mai cu seamă băutura – asta-i baza.

Mărgărit încuviință rîzînd – nu se poate operație fără anestezie ; ți se lasă durerea la inimă cînd tai în carne vie… Îți explic cînd mă-ntorc. Îi spuse să-l aștepte puțin. Fusese chemat la o masă de la celălalt capăt al parcelei terasei, ocupată de trei inși. Vorbea acum cu ei stînd în picioare și sprijinindu-se cu pumnii în marginea mesei. După un minut, se îndreptă tresărind, ferindu-se, parcă, de o lovitură, și începu să-și frămînte pumnii în buzunarele adînci ale șortului din material de camuflaj.

Rafael umbla printr-o ceață a memoriei, încercînd să lege imaginea lui Mărgărit frămîntîndu-și pumnii în buzunare de o întîmplare pe care nu și-o mai amintea. Gîndul i se împleticea printre mesele terasei și se înălța peste parcul cufundat în beznă și-n țîrîit de greieri și peste bulevardul Titan din stînga, trasat de luminile lunecînde ale farurilor mașinilor. Fețele celor de la mese păreau să se întoarcă și să se aplece, ferindu-se din calea gîndului său care se dizolva, totodată, în lumina neoanelor dimpreună cu

întîmplări de tot felul. Tot ce-și mai amintea era c-ar fi trebuit să țină minte acele întîmplări, și uite că le pierduse și le risipise odată cu zilele vieții lui. Cînd îl mai văzuse foindu-și pumnii în buzunare și lungind gîtul ca o găină speriată ? Nu reușea să distingă prin zarva de la mese ce dracu-i spuneau tipii ăia trei. Se vedea totuși că-l amenință. Era unu' blond, mic și rotofei, cu un lanț gros din zale de aur lăfăindu-se peste cămașa înflorată, iar ceilalți doi păreau tată și fiu, după asemănare și după diferența de vîrstă. Aveau figuri fumurii de soboli, fără bărbii, cu boturi țuguiate și păr negru scurt, cu luciu șoricesc, și se agitau și-și întețeau amenințările ridicînd glasurile, așa încît Rafael reuși să audă cum îl pomeneau tot mai des pe unul Zizi, care o să-ți arate el, Mărgărite, să nu-ți faci impresia greșită c-o să se mai lase prostit ca data trecută… Care el a zis că ești om, da' nu. O zdreanță, Mărgărite, asta ești, o zdreanță de om ! Și iarăși : ți-arată el, ai să vezi, dacă nu te-o face dă spital, să mă scuipi !

Așteptau, desigur, să apară și Zizi, să-și rezolve treburile cu Mărgărit. Sobolul cel tînăr ținea mobilul la ureche și dădea din cap, aprobîndu-l, de bună seamă, pe Zizi și ținîndu-l la curent cu negocierile, cu felul cum reacționa Mărgărit la mesajele lui. Nu era totuși Mărgărit atît de spășit cum și-ar fi dorit cei trei. Măcar că speriat și derutat, îi înfrunta, revoltat – el nu mai are nici o datorie la Zizi, și Zizi știe asta și ar trebui să știe și ei că i-a dat toți banii, pînă la ultimu' sfanț… Cinci sute de parai, da, plus dobînda de o sută, cum au stabilit din capul locului. La termen, da, ca la bancă. Mărgărit s-a achitat.

Blondul sări atunci de pe scaun și țopăi în jurul lui ca un hopa-mitică, preț de cîteva secunde, și-i șterse o pălmuță. Mărgărit încasă cu stoicism și tăcu, lăsînd capul în piept, ca și cum n-ar mai fi avut nimic de spus. Rafael îl văzu de-acum convins și învins și, în sfîrșit, se urni de la masă. Păi, să vină în ajutorul tovarășului aflat la ananghie. Deja își făcea reproșuri ca n-a intervenit mai devreme. După cît se lipise de Mărgărit de o săptămînă, se simțea dator și aproape vinovat, și uite-l cum se duce, clătinîndu-se ca

bătut de vînt, făcîndu-și loc printre mesele înghesuite una-n alta și înciorchinate de lume.

Se împiedică de un scaun, gata să cadă grămadă pe masa unora. Pînă să ajungă, Mărgărit o mai încasă. De la sobolul bătrîn de astă dată – un jab lansat cu gestul unui aruncător de disc de undeva de sub coapsă, pe lîngă care ce-i dăduse blondul fusese o mîngîiere. Mărgărit se cutremură ca electrocutat, se îndoi și se ghemui cu capul între brațe. Îi curgea sînge din nas, dar în pofida durerii și a umilinței, rămăsese țeapăn în loc. Încăpățînat ca un catîr ca să-și apere dreptatea, poate și unde-l simțea pe Rafael în coastă, gata să-l susțină, și uite-l deja cum protestează plin de năduf : ce-aveți, bă, cu el ? ! ’Ți-ai dracului de jegoși ! L-ați văzut mai pricăjit și v-ați pus cu bătuta pă el ? ! Ai ? !

Zbiera de parc-ar fi scos foc pe gură. Toți de la mese îl măsurau cu priviri îngrijorate, mai puțin cei cărora le erau adresate zbieretele lui – nepăsători, sastisiți cîteșitrei, și parcă i-ar fi făcut semn să plece, să-și vadă de treabă, să nu-și mai bage nasul în problemele lor cu Mărgărit. Idiotu’ și perversu’ ăsta de Mărgărit, preciză apăsat blondul, iar sobolul tînăr că lasă-l dracului, tată, îți faci păcate cu tebecistu’ ăsta. Ăsta-i om să dai în el ? Acuma-l vezi că dă ochii peste cap, și blondul tot așa : lasă-l că știe el ce face ; n-are decît să se spele pe cap cu Zizi. Noi i-am spus, să nu zică mîine-poimîine că nu i-am spus…

Se calmaseră, deh, nu mai aveau nimic cu tebecistu’ de Mărgărit. Îi dăduseră două palme și gata.

Trebuie că și Zizi le spunea același lucru. Cu mobilul la ureche și atent la indicațiile lui Zizi, sobolul cel tînăr scutură din mînă, făcîndu-i semn lui Rafael să elibereze terenul, să cînte la altă masă, vede doar că aici nu-i dorit. Boturile alungite ale celor doi soboli, mișcîndu-se tot mai încet și încleindu-se în lumina gălbejită a neoanelor, parcă i-ar fi spus și ele să plece. Mărgărit parcă ar fi vrut să le facă pe plac, trăgîndu-l pe Rafael de mînă spre masa lor, și hai să plătim halbele alea și să mergem. Iar i se făcuse de mă-sa, sărmana, de-o jumătate de zi îl așteaptă s-o spele și s-o hrănească,

oh, hai Rafaele. Lasă-i dracului p-ăștia. Nu-i nevoie să te bagi ; mă descurc io și singur…

Îl trăgea de mînă cam fără convingere, și Rafael tot fără convingere împotrivindu-se, pornit pasămite să se bată pentru obrazul și onoarea terfelite și sîngele curs, și Mărgărit suflîndu-și nasul și ștergîndu-și mucii și sîngele cu dosul palmei și scuturîndu-i jos pe pietriș, și pe urmă o luă spre masa lor și uite-l întorcîndu-se prin aglomerație cu cele două scaune de plastic deasupra capului. Păi, să stea jos dacă tot stau, fiindcă după capul lui Rafael, ar mai fi de stat pînă ar pica la o înțelegere : cine și cui și-n ce bază ar mai avea de dat palme și jaburi în nas ? Ce datorii ar mai fi de achitat ?

Cei trei se strînseră cu scaunele pe lîngă masă ca să le facă loc și lor, și de-acum se sfădeau în draci. Rafael nu putea fi de acord în ruptul capului, de ce să dea ei în Mărgărit ? La care sobolul bătrîn nu mai prididea să se mire că a văzut și el, în sfîrșit, pe cineva care să pună curu' pentru jigodia asta de Mărgărit, iar Mărgărit n-avea nimic de spus de chestia asta. Doar că se uita a milă la halbele goale și lungea gîtul spre sobolul bătrîn. Să-i dea bani pentru încă un rînd, da, și acesta îi dădu fără să comenteze nimic, și pe urmă făcură prezentările. Rafael, da, iar blondului cu lanț de aur la gît îi zice Adrian. Ceilalți doi, tată și fiu într-adevăr, sînt nea Ghețu și Răzvănel. Răzvănel, sobolul cel tînăr, se apucă să-i explice lui Rafael cum că ei, în definitiv, îi vor binele lui Mărgărit și-l învață numai de bine…

— Păi, cum dracu ! Umpleți-l voi de sînge…

— Uite ce e, moșule, nu știu de cînd îl știi tu pe Mărgărit…

— De-o săptămînă și ceva, da' nu văd ce legătură…

— Apă de ploaie, moșule, dădu Răzvănel din mînă. N-ai avea de unde să știi că Mărgărit are el talentu' ăsta că pe orice ar pune mîna s-alege prafu'. Ascultă-mă pe mine : degeaba pui curu' pentru el. Io, în locu' tău, mi-aș vedea de treabă. Ai putea, adică, să-i faci și mai mult rău decît și-ar face el cu mîna lui. Păi, ce-am făcut noi, decît să-l facem atent să nu calce pe bec cu unu' ca Zizi ? Știi cum e Zizi cînd e vorba de bani.

Răzvănel tăcu. Mărturisirea lui Rafael că nu-l știe deloc pe Zizi nu pica bine. Se mirau cîteșitrei, iar el dădu ochii peste cap odată cu halba și o trînti la loc pe masă, expirînd stropi de bere și salivă, spunînd că s-ar putea să-l știe din vedere, chiar dacă numele nu-i spune nimic.

— De unde zici că ești de fel, băiete ? îl întrebă sobolul bătrîn.

— De pe-aici, din zonă. Mă-nvîrt de niște ani prin părțile astea : Dudești, Vitan, Văcărești, Sfînta Vineri, Piața Unirii…

— De cîți ani ?

— De patruștrei de ani. Atîta am.

— Aș fi zis că ești mai mic. Și io am tot patruștrei.

— Aha. Special mă rad în cap. Ca să par mai tînăr. Să nu mi se vadă perii albi. E și mai economic, știi, părul consumă. Trebuie și el hrănit.

— Și tu ar trebui să te hrănești, moșule, se hlizi blondul. Ai scos părul din porție și l-ai desființat ; nu mai ai mult pînă să te scoți și pe tine și să te desființezi, hi-hi-hi… Nu te pricepi s-agonisești carne pă tine. Uită-te la nea Ghețu cît de gospodar, cu ditamai burdihanu'. Mănîncă douăzeci de sarmale la felu' unu, și pe urmă un grătar de mici, și dup-o juma' de oră iar îi e foame.

Venise Mărgărit cu halbele și le aranja pe masă în fața fiecăruia cu o meticulozitate exagerată, ca un ospătar sperînd la un bacșiș.

— Mai bine de Mărgărit, făcu nea Ghețu, că se hrănește doar cu bere și rom și uite-l că-i ca sîrma. Se întoarse spre Rafael : ca mîine te văz și pe tine-așa. Știi… parcă te-aș ști din vedere. Te-am întrebat de unde ești, că m-am mirat că nu-l știi pe *Z*izi. Mărgărite, mînca-ne-ai dă pulă, restu' nu mi-l dai ?

— Care rest, nea Ghețule ?

— Ce să zic, tată, face Răzvănel. Mare vedetă și Zizi ăsta, ca să-l știe toată lumea ca pe președintele Iliescu.

— Restu' dă la bere, bă, iar faci pă prostu' cu mine ?

— Degeaba vă rîdeți voi, că-i mai ceva ca președintele Iliescu.

— V-am spus că din vedere s-ar putea să-l știu, se dezvinovățește iarăși Rafael. Din vedere-i știu pe mulți.

— Mi-aș pune gîtu' că nici de-o lună nu te-ai liberat de la ocnă, face Adrian.

— Nu ți-l pune, că-l pierzi.

— Mie-mi spui ?! îl apostrofează nea Ghețu. Cine știe cîți ani ai stat de-ai ieșit așa bine conservat de habar n-ai pă ce lume trăiești ?… Dacă nici de Zizi n-ai auzit… Ca mîine te văz că te duci la Zizi ca să-ți dea o pîine bună de mîncat. Izbucni în rîs, anticipînd : o să te trimită la Mărgărit, cu sabia, să-i scoți datoria.

— N-am sabie…

— Mare rahat. Te dotează Zizi.

— Oricum, Mărgărit e prietenul meu…

— Preten adevărat, de-adevăratelea, mînca-ne-ar pula. Restu', Mărgărite !

— Am zis că să mai iau un rînd, nea Ghețule, se smiorcăie Mărgărit.

— Atuncea du-te odată, mînca-ne-ai pula. Nu mă ține să mă usuc.

— Cred că-mi mai trebui' douăj' de mii pentru un rînd de încă cinci halbe…

Nea Ghețu țuguie buzele spre Rafael. Seamănă încă și mai mult cu un sobol gras, cu gușa cotropită de rețeaua deasă a unei bărbi de o săptămînă.

— Mînca-ne-ar pula pretenu' ăsta al tău. Așa face mereu. Dacă-i merge cu noi, el crede că și cu Zizi. Ești prost, Mărgărite ? Vrei să-ți ia ăla beregata cu sabia ? Ie-n drept să te taie pîn' la urmă. Datoria-i datorie.

Mărgărit dă din cap în ritmul intonației sobolului bătrîn, subliniindu-i parcă frazele.

— Așa-i, nea Ghețule, mai ales că și matale-mi ești dator. Și Adrian pe lîngă matale.

— Așa e ! se repede Rafael să confirme, deși nu știe nimic de afacerile lui Mărgărit cu cei doi. Îi sînteți datori !

Răzvănel îi amintește lui taică-său :

— Ați dat în el, bă, îi sînteți datori pentru alea două palme. Tu și Adrian. Io unu nu m-am mînjit să dau în amărîtu' ăsta.

Sobolul bătrîn se izbește cu palma peste frunte.

— Uitasem, Mărgărite, mînca-ne-ai… Datoria-i datorie. Acuma, două palme n-ar fi cine știe ce.

— Ar fi-ncăput și zece, nea Ghețule, îl liniștește Mărgărit. Știi că io nu mă supăr, da' am rămas cam pă scîndură. De azi de la prînz umblu cu prietenu' ăsta al meu, și el cu niște probleme, nea Ghețule, am să-ți povestesc io… Și m-așteaptă și mămicuța mea acasă cu ceva de mîncare. Ar fi trebuit să-i iau niște pulpe de pui, mi-a comandat de-aseară, și niște mazăre la cutie, și niște banane…

— Ce mă bucur și-mi place, Mărgărite, c-o ții pă mă-ta pă trai bun.

— Ce să fac, nea Ghețule ? Numa' pă ea o am, și-altceva nimica. De op'zeci de ani, paralizată-n pat. Ca mîine moare și rămîn să-i plîng urmele – mămicuța mia, sărăcuța de ia, ce m-o mai aștepta și io n-am cu ce să mă duuuuc la ia, ohhh…

Frîntura de bocet îl face pe Adrian să se scuture frisonat.

— Îmi vine rău, bă, nu te mai văicări. Îmi vine să vărs. Ține : o sută de mii. Pentru-o palmă, cred că-i destul. Să-ți fie primit și ție, și lu' mă-ta.

Mărgărit băgă banii în buzunar, încuviințînd mut. Ușor aplecați în față, cu coatele pe masă, el și Rafael păreau să-i pîndească pe ceilalți trei, răstigniți în scaune cu burțile răsfrînte peste brăcinarii șorturilor, relaxați, îmbuibați, mahmuri. Sobolul bătrîn rupea anevoie :

— Nu știu, Adriene, mă fut. Pentru mine-i destul o sută de mii. Pentru-o palmă… Scosese totuși o bancnotă de o sută de mii și o flutura peste masă. Nu știu, io muncesc din greu pă banii ăștia, nu-mi pică din cer.

— Hai, tată, dă-i, miorlăi Răzvănel, înduioșat parcă de soarta lui Mărgărit și plîngîndu-l totodată și pe taică-său : să știți că muncește, toată ziua aleargă ca un cal ca să producă.

După lungi ezitări, în sfîrșit, sobolul bătrîn îi întinse bancnota lui Mărgărit.

— Că te-am auzit de mă-ta, mînca-ne-ai pula. Îmi pare bine că ai grijă de ea. Da' să știi că de banii ăștia încă-mi ești dator.

— Trece-mă pă listă, nea Ghețule, nici o problemă. Știi doar că-s om de-nțeles.

Se ridicaseră de la masă. Cei doi soboli și blondul trecură peste gărdulețul ce despărțea terasa de parc. Mărgărit păru să-i aștepte cîteva clipe, după care o luă după ei, cu Rafael urmîndu-l și întrebîndu-l la ce să se mai țină după ăștia. Mărgărit dădu din umeri. Păi, au cotizat și poate c-o mai scoate ceva de la ei, mă rog, cei trei intraseră în parc să se pișe. Rafael și Mărgărit se pișară și ei și pe urmă ocoliră toți terasa prin parc spre bulevard. Sobolul bătrîn rămase puțin în urmă, mormăind ceva din care nu se înțelegea nimic. I se încleiau pașii, așa încît fiu-său se întoarse din drum să-l ajute. Îl goni. Nu vroia să fie ajutat, îl înjura pe Mărgărit și dădea să fugă după el, bălăngănind din mîini și din picioare ca o păpușă dezarticulată, Mărgărite, încă-mi ești dator, mînca-ne-ai, la care Mărgărit prompt, păi, cum să nu, nea Ghețule, și la matale, și la Zizi sînt dator și că io te respect ca pă tatăl meu, și nea Ghețu se uita la el cu mîinile-n șolduri gîfîind, cu botul lui de sobol ridicat, adulmecînd zăpușeala nopții străbătute de luminile lunecînde ale mașinilor peste bulevard, sfidîndu-l îndelung. Într-un tîrziu, sări și tăbărî pe el cu pumnii și cu picioarele. Îl doborî și căzu peste el, și de-acum se tăvăleau amîndoi în rigolă, sub gărdulețul ce despărțea trotuarul bulevardului de parc, îmbrățișați și înconjurați de ceilalți îndoindu-se de hohote de rîs și strigînd la Mărgărit să-și plătească datoria.

Își plătea datoria lăsîndu-se bumbăcit și tăvălit de nea Ghețu. N-avu totuși prea mult de îndurat. Nea Ghețu obosi repede, Mărgărit se ridică și se scutură de praf și se îndură să facă ce-i spusese Rafael mai devreme, așa încît își luară rămas-bun de la cei trei. Mai merseră împreună o jumătate de oră, pînă la Piața Sălăjan, iar cînd se despărțiră, Mărgărit îi dădu lui Rafael una din cele două bancnote de o sută de mii.

25

A fost ca și cum s-ar fi împărtășit din fericirea zbuciumată a acelui cuplu – vechiul lui tovarăș de ispășire prin oficiile Școlii Speciale și Sabina cea recuperată și adusă pe calea cea bună după atîta jelanie și amăreală, dar uite că motive de ceartă cu strigături și lătrături încă s-ar mai fi găsit, mă rog, Milică se îndurase în sfîrșit să i-o arate. Ai fi mîncat-o de vie, Rafaele, gustai doar și te-mpărtășeai și te-ai fi vrut în pielea lui Milică. Ea era aidoma celei din vis, din noaptea de noiembrie, cînd te-ai pomenit cu madam Ortansa în pat, îndesîndu-se în tine să se-ncălzească. Pentru o clipă se văzu în locul dulăului ăluia uriaș, cățărîndu-i-se în spinare, să continue împreunarea din vis ce făcea să pulseze în el vinovăția. I-ar fi dat mîna să-și trădeze prietenul cel trădat de femeia vieții lui, rîvnea și tînjea în timp ce citea articolul cu Iliescu și minerii, minunîndu-se citeșitrei de dibăcia lui Milică.

Numaidecît a revenit la gînduri mai bune, Rafaele, păi, femeia omului, soția prietenului, nu se face, îl știi doar cît a suferit și s-a umilit și uite-l cît de pornit să te ajute… Tot e bine că nu l-a dus mintea să plece la lucru și să-l lase cu nevastă-sa în casă, așa încît l-a luat după el la redacție – parcă înțelesese că Rafael ar fi interesat, mă rog, n-are decît să încerce, încercarea moarte n-are, și uite c-a fost chiar pe sufletul tău, Rafaele, Milică și Sabina ți-au purtat noroc. Mai apoi își spuse că cei din redacție l-or fi așteptat probabil la fel de fripți de nerăbdare cum i-o fi așteptat el pe ei în ultimele șapte-opt luni prin oficiile școlii, cu madam Ortansa sau singur, omorîndu-și timpul cu vrafurile de ziare și reviste de tot felul, ce

depănau în fel și chip povestea Revoluției. Era în temă, așadar, iar oamenii ăia se arătau dornici să-l ajute, să-l învețe, care mai de care mai pricepuți, fiind mai vechi decît el în meserie, fără a avea totuși vreunul o vechime mai mare de cîteva luni. Păi, lunganul ăla pletos și adus de spate, cocoșat aproape, proaspăt absolvent de Filologie, redactorul-șef Codruț Davidescu, era cel mai școlit și cel mai tînăr dintre toți, și-n rest numai unul și-unul, trecuți de prima tinerețe, veniți din locuri nu cu mult mai bune decît Școala Specială nr. 2. Bunăoară, tipul ăla solid, cu mustață căruntă pe oală, de haiduc, Octav Cerchez pe numele lui, care făcea și pe tehnoredactorul, și semna și cîte trei-patru articole pe număr, lucrase cică-n construcții. Angela și Doinița, primele angajate ale revistei, ca dactilografe și promovate pe urmă reportere de teren, nu scăpau nici un prilej cînd nu era Octav de față să spună despre el că a fost salahor, săpător de șanțuri sau cel mult zidar, ceea ce se vede limpede din gramatica și ortografia lui, care îndeobște pe capul lor cade ca s-o recondiționeze zdravăn pentru a face față în revistă. Degeaba ar fi susținut bietul Octav că de fapt lucrase ca proiectant în construcții, de unde și priceperea de a macheta revista și talentul de grafician. De bună seamă că și el avea fire de artist, cochetase cu poezia, fusese și el discipol al maestrului Vergilius, al directorului, care l-a recomandat de altfel patronului, dom Emanuel, poet și ăsta la viața lui. Angela și Doinița oftau, se strîmbau, dădeau ochii peste cap, pur și simplu nu poți să tragi un pîrț de atîția poeți. Ele știau altminteri mai bine și decît Milică și decît oricine din redacție și cum se agățase Octav la revistă, cum a înțepenit pur și simplu pe scaun la ușa secretariatului timp de o săptămînă, pînă i s-a făcut pur și simplu milă lui dom Emanuel, care deși l-ar fi știut dinainte de Revoluție, din cercul de poeți care foiau pe lîngă maestrul Vergilius, a fost cu totul împotriva angajării cînd i-a văzut articolele de probă, agramate în ultimul hal, cică poet, ce dracu' poet o mai fi și ăsta și unde mai pui c-are și cazier, hi-hi-hi, are facultatea de litere la bază, adică după ce că e ținut de milă, mai e și pîrnăiaș. A făcut trei ani și dac-ai ști pentru ce… Angela a cercetat, nu degeaba s-a specializat în anchete sociale, și uite c-a aflat pe cont propriu că

Octav a fost homosexual pe vremea lui Ceaușescu, păi, pentru asta a stat la ocnă…

Cu lanțuri la picioare, rîdea Milică, măcar că Doinița confirma și ea. Milică îi spuse lui Rafael să se cam ferească din calea femeilor ăstora două care nu se dau în lături să te bage-n gura lui dom Emanuel. Lui Octav, Milică îi spuse că n-ar avea cum să-și spele faima de poponar confecționată de Angela și Doinița, decît culcîndu-se cu ele, sărmanele, femei serioase altminteri, măritate și cu copii, la treizeci și ceva de ani, cît or fi avut, arătînd destul de ofilite, mă rog, muncesc în draci, stresate, toată ziulica aleargă încolo și-ncoace pe teren, scriu, corectează, dactilografiază și stilizează și articolele altora. Angela cică ar fi fost asistentă la Spitalul Municipal și ar fi făcut și doi ani de Medicină, așa spune ea, dar odată, cînd nu era de față, Doinița și-a trădat prietena și colega turnînd-o că n-a fost la spital altceva decît infirmieră pe post de femeie de serviciu, păi, ce credeați ? Spăla pe jos prin saloane și grupuri sociale, hi-hi-hi, păi, dacă nu i-a plăcut cartea ? Păi, și ce dacă a făcut niște ani de Medicină, dacă n-a terminat facultatea e egal cu zero, mă rog, asta-n vreme ce Doinița la rîndu-i se dădea mare c-a lucrat în învățămînt, profesoară de muzică cică, la Spiru Haret, dar Milică știa precis de la o prietenă de-a nevesti-sii că fusese de fapt învățătoare la o școală primară din comuna Periș…

Nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit cu doar un an în urmă să viseze să lucreze într-o redacție, tot așa cum nici tu, Rafaele, era o pleașcă de zile mari povestea asta cu ziaristica în care te băgase Milică. Te-ai scos, gîndește-te, nu-ți mai rămînea decît să te însori, să-ți faci o familie a ta, prosperă, precum Milică, pe care n-ai mai fi prididit să-l admiri. Totodată acum parcă ai fi înțeles-o mai bine pe soră-ta cînd dăduse cu sare-n urmă ca să alunge duhurile rele ale unui trecut apăsător, din care făceai și tu parte dimpreună cu familia celor fără familie, și cît de pornită și disperată să se rupă, agățîndu-se de o familie adevărată, de un soț, care uite că nu i-a fost lăsat pentru mai mult timp. De bună seamă că gusta și el dintr-o astfel de ispită, și tot gustînd și lingîndu-se pe degete, parcă s-ar fi vrut și s-ar fi simțit un altul, o semnătură apărînd

săptămînal sub anchete sociale, articole de opinie, analize politice la zi, reportaje, cronici sportive, cronici teatrale, a consemnat pentru dumneavoastră Rafael Ogrinjan. Păi, cum naiba, disponibil, priceput, talentat de nu se poate, așa încît s-ar fi cuvenit să-și amintească ceea ce dintotdeauna a știut, cu mult înainte ca soră-sa să descopere prin arhivele Sfatului Popular, și anume că-i de familie bună, măcar că n-a prea avut parte de familie și a tînjit în tăcere, neștiut, ba bine că nu : o avea pe soră-sa geamănă cu fiică-sa, pînă una-alta, ele erau familia lui, cît de rău l-o fi apăsat perspectiva de a o duce așa pînă la adînci bătrîneți… Se ivise prilejul să se sustragă cît de cît din conviețuirea aia aflată la limita incestului. Devenise, dintr-odată, extrem de ocupat ; nu mai era de văzut ziua pe acasă, scăpase să mai facă pe fata-n casă și să facă lecțiile cu Cristinica. Deja se vedea dînd și el cu sare-n urmă peste amintirea școlilor speciale și a leagănelor pentru orfani în care crescuse și-n care-și cîștigase traiul ca pedagog-supraveghetor. De bună seamă că se grăbea, era nerăbdător, iar graba și nerăbdarea asta ar fi putut să-l ducă de rîpă, Rafaele, te urmărea o boare de vină căreia n-ai fi avut cum să i te împotrivești, dar n-aveai încotro. Păi, să te străduiești să alungi duhurile rele, răul, probabil că asta făceai cînd umblai de chiaun prin oraș, documentîndu-te, luînd interviuri, consemnînd pentru sau buchisind pe clapele mașinii de scris ceva ca o melodie scoasă din adîncul tău, pe care s-o combini cu ce auzeai și vedeai pe străzi, la mitinguri, în săli de spectacol, la reuniuni și congrese și conferințe de presă ale partidelor ; ți se băga pe gît, ba înghițeai de bună voie, știai și nu știai, vedeai și nu vedeai sau nu vroiai să vezi, adulmecai și nu credeai, răul lua alte și alte înfățișări, ispitindu-te și amăgindu-te iarăși și iarăși. Îl recunoșteai sau doar ți se părea, era la tot pasul și, cel mai adesea, vorbea în numele lui Dumnezeu. Viclenia lui era inepuizabilă și vorbea prin gurile celor care se închinau și îngenuncheau la mormintele ucișilor lor. Eroii-martiri, orfanii, în numele lor se făceau și se desfăceau alianțe, apăreau și dispăreau partide, se formau centrele de putere care aveau să decidă și deja decideau care-i voința poporului și blestemul lui perpetuat și amplificat ; se puneau bazele marilor averi și

ale marilor enclave de condamnați pe viață la sărăcie lucie, popoare de copii ai morții, vegheate de cascade de rînjete electorale, spre care se îndreaptă și stă ațintită atenția noastră – să le fie țărîna în ciorba copiilor și a nepoților și a strănepoților lor. Ei vor fi blestemați din neam în neam că și-au bătut joc și au jefuit un popor și o țară. A consemnat pentru dumneavoastră Rafael Ogrinjan.

Iliescu și modelul suedez – altă mască jalnică a democrației originale. Petre Roman nu minte, iată, e momentul să ne aplecăm asupra biografiei politice a fostului număr doi din FSN, ajustată și romanțată de el însuși, imediat după a doua venire a minerilor în București, în septembrie 1991, cu misiunea expresă de a răsturna guvernul și pe însuși mentorul democrației originale, pe care l-au apărat cu atîta zel cu un an în urmă, dar uite că n-a fost să fie. S-a recurs la un compromis minim, de a-l sacrifica pe ucenicul lui Iliescu, drept pentru care, proaspătul demis din funcția de prim-ministru a mărturisit că el, unul, n-a avut nici un amestec în mineriada din iunie 1990, cînd funcția de șef al guvernului i-ar fi conferit la o adică o credibilitate perpetuîndu-se în timp, așa încît n-avem decît să o înghițim și pe asta; toate manevrele chemării minerilor la București s-au făcut peste capul Domniei Sale și fără să i se dea prilejul să se împotrivească acestei orori a regimului Iliescu, care ne-a scos din cursa pentru intrarea în Europa, așa încît mai avem de așteptat, dragi cititori, iar timpul trece în folosul lor și-n paguba noastră, în vreme ce fostul prim-ministru se joacă inteligent cu jumătăți de adevăruri și jumătăți de minciuni, făcîndu-se că uită cum a dat liber contramanifestațiilor coordonate de acel sinistru revoluționar fesenist cu patru clase primare – l-am numit pe Dan Iosif – pentru a-i discredita în ochii populației Bucureștiului pe fruntașii țărăniști și liberali care, pasămite, vroiau să vîndă țara străinilor pe un pumn de dolari. Am spus și repet, stimați cititori, să le fie țărîna în ciorbă și-n tocană și-n cafea, cu referire de astă dată la fostul prim-ministru și actual lider al PD-ului, cu un trandafir în loc de doi, ca să se facă distincție netă între minciună și adevăr. Domnia Sa, practic, n-ar avea cum să mintă,

deoarece e de la sine înțeles că, după patruzeci și cinci de ani de minciună, în politica României postcomuniste, a venit în sfîrșit momentul adevărului. Același, pentru dumneavoastră, Rafael O.

După cum consemnam și-n articolele precedente, ei au ridicat minciuna, crima și banditismul economic la rang de politică de stat pentru instaurarea valorilor democrației. Interesul național, pasămite, patriotismul, așa încît adevărul, stimați cititori, care pe noi ne-ar elibera, ca să zic așa, pe ei i-ar pune acolo unde le e locul : în celulă cu infractorii de drept comun, criminalii cu milioane de vieți pe sufletul lor, artizani ai genocidului de care l-au învinuit pe Ceaușescu, și totuși nu ne vom lăsa pînă nu vom spune adevărul. Același, pentru dumneavoastră, R.O.

26

Încă o încerca și o împovăra Dumnezeul acela milostiv și iertător, și iubitor despre care-i povestise preotul la spovedanie, iar ei i se luaseră și văzul, și auzul din pricina plînsului. Aia e, că se lăsase cotropită de deznădejde. Slaba credință, slăbiciunea, Mirelo, fiindcă nu te rugaseși și nu fuseseși în stare să te bucuri îndeajuns. Copilul, deh, se bucurase cît se bucurase de ea, pînă ce bucuria-i ostenise… Poftise la cîrnați în post. Se spurcase, da, tot așa cum se lăsase ispitită cu bani de doamna avocată… A tras de dolarii doamnei Petronela pînă spre sfîrșitul lui aprilie. Zici că barem să ieși din primăvară, dar degeaba s-ar desprimăvăra dacă n-ai pe ce pune mîna. La cine să fi căscat gura, dacă nu tot la doamna Petronela ? Iarăși friptă de lipsuri, da, a căutat-o în două rînduri la telefon și i-a spus secretara că nu-i în țară, da' trebuie să pice zilele astea, doamna Dogaru, bineînțeles c-am s-o anunț, și, în sfîrșit, a dat Dumnezeu.

Întîrziase. A apărut cu o întîrziere de aproape două săptămîni față de dată stabilită de ea. De două săptămîni, Mirela stătea ca pe ghimpi, cu foamea-n gît, dar s-ar fi cuvenit să remarce că doamna Petronela își schimbase costumația și arăta mai tînără în cizmele și pantalonii și geaca aia de piele neagră ce-i puneau în valoare o siluetă de puștancă. Lucea pielea pe ea de părea unsă cu smoală, și tot cu părul ăla vopsit roșu și sculat, geluit, de-ai fi zis că-i luase capul foc. Un bici și o furcă i-ar mai fi trebuit ca să fie o tartoră, o îmblînzitoare de draci. Se vedea că-i priise prin străinătățurile pe unde umblase. În loc s-o complimenteze ori s-o întrebe de sănătate,

de cum trecu pragul, Mirela i-o trînti în față că-i mai trebuie niște bani. Direct, abrupt, de la obraz, însuflețită de acel tupeu al disperării, care fie te salvează, fie te îndeamnă să calci în străchini fără să clipești.

Presimțea pasămite că cere în contul copilului, ca o arvună, deși nici nu-i trecuse prin cap așa ceva și de bună seamă că gîndul ăsta ar fi îngrozit-o, iar doamna Petronela parcă ar fi înghițit în sec. Ai fi zis că nu-i pică bine la stomac, dar uite că n-avea încotro. Își luă iar agenda la răsfoit și scoase dintre file o bancnotă de cincizeci de dolari, Mirelo, ce noroc pe capul tău cu femeia asta, care doar să-i ceri și uite-o cum se scobește… Păi, stai așa, că nu-i chiar așa : banii ăștia, fetițo, ca și cei de data trecută, îi dă din buzunarul ei, fiindcă prea o vede înghesuită și uite că n-o lasă inima și-a zis că s-o împrumute pînă la semnarea actelor, cînd Mirela va primi de la viitorii părinți ai lui Petrișor niște bani din care să se achite de datorie…

— Ce bani, doamnă ? O să primesc niște bani ?

Doamna Petronela se uita la ea pe sub gene, cu ceafa lăsată pe spătarul fotoliului, expirînd prelung fumul țigării. Își răscrăcărase picioarele strînse în pantalonii de piele. Era ca răstignită, prăbușită, iar surîsul ei cenușiu, înecat în fum, lunecase într-un rictus al ostenelii. Naivitatea Mirelei chiar o obosea. Mai curînd ignoranță decît naivitate. Fetița asta e de o ignoranță crasă, incredibilă.

— Familia care va înfia copilul te va recompensa. Chiar n-ai știut ? Nu pot să cred.

— N-am știut, n-am știut, face Mirela puțin precipitată, dezvinovățindu-se parcă.

— O să capeți niște bani. O sumă frumușică. În schimbul copilului…

Se înăsprise tonul doamnei Petronela. Ca și cum ar fi adus-o la ordine. Nu era de nici un folos ca Mirela să facă pe inocenta… N-a știut, mă rog, a aflat acum. Încă nu-i e limpede și totodată se sfiește să ceară explicații ori să se gîndească la ce ar putea să însemne vorba asta, Mirelo, că o vor recompensa, îi vor da niște bani, și uite

că nu-i cale de întoarcere de pe drumul pe care doamna Petronela îi face vînt ținînd-o de ceafă ; ea, una, își dă toată silința…

— Am găsit o familie de francezi bogați care vor avea grijă. Și de tine, și nu mai zic de copil…

Doamna Petronela scutură din cap imperceptibil și parcă ar mărunți din buze. Ea știe bine ce face și ce spune, dar fetița asta-i o catastrofă. E lovită rău. Nu-i de mirare că nu-i în stare să se descurce, că n-a dus-o capul să se lipească de un bărbat altfel decît s-o reguleze și s-o lase cu fundu-n baltă. Păcat de tinerețea și frumusețea ei… Grația inconștienței ; ai zice că nici n-a știut c-o să aibă un copil pînă n-a fost pusă în fața faptului împlinit. Habar n-a avut și nici n-a vrut să știe cum o să se descurce cu doi copii. Inconștiență dezinvoltă, animalică, mereu la cheremul instinctelor… Trăim uneori așa, e un mod de a ne salva. Tot e bine că uneori ne mai scuzăm că n-am știut. Atîta că fetița asta sare din normă. Sînt prea grele pentru capul ei regulile lumii în care trăiește. Prea complicate, iar dacă și-ar urma propriile reguli…

— Dacă nu vrei să primești bani, n-ai decît să refuzi. În cazul ăsta, ar fi trebuit să-mi spui din capul locului. Aș fi știut că nu ești solvabilă. Dar dacă ții cu tot dinadinsul să nu primești bani…

— Da’ n-am știut, doamnă, va dau cuvîntu’ meu că n-am…

— N-ai decît să nu primești. Poți să refuzi. Nici o problemă… Gata, am înțeles, nu mă mai înnebuni. Să zicem c-a fost greșeala mea. Ar fi trebuit să-ți spun din capul locului. Acum, nu mai are nici o importanță. Tocmai că ar trebui să-ți pară bine că-ți pică niște bani. Da’ văd că în loc să-ți pară bine, să te bucuri…

O să se bucure, Dumnezeule mare și bun, și milostiv, și iertător, și iubitor, oare cînd i se mai întîmplase ? De curînd, deh, cînd se spovedise, doar că acum reușea să-și stăpînească plînsul. Își mușca buzele, străbătută din creștet pînă-n tălpi de o senzație cu gust sălciu, de părăsire, n-ai știut și nu știi unde să te duci și încotro s-o apuci, Mirelo… Cu Petrișor în brațe, legănîndu-l ușor, se apropia de fereastră, n-ai știut, aștepți, iarăși aștepți, și vederea despăienjenindu-se peste curtea autobazei de dincolo de strada cu grămezi de zăpadă și de gheață înnoroiată pe trotuare : basculantele, clădirile

halelor și ale garajelor, terenurile virane cu gunoaie de dincolo de gardul de beton și șirurile de blocuri, o vale de blocuri și-n zare coșurile pîntecoase ale termocentralei împroșcînd pe cer vălătuci de fum ; mereu același peisaj al așteptării, aducîndu-i lumina zilei în casă dimpreună cu gazele de eșapament ale mașinilor care trec pe sub geamul ei. Măcar că uneori se simțea ca într-o închisoare, se atașase de atmosfera asta, pe care acum simțea că ar pierde-o și s-ar prăbuși și ar dispărea pentru totdeauna dacă i s-ar da bani în schimbul… N-avea decît să aștepte, uitîndu-se iarăși pe fereastră și iar îndepărtîndu-se, înstrăinîndu-se… Și doamna avocată părea să aștepte. Își strînsese picioarele și se ghemuise peste geanta diplomat pe care o ținea pe genunchi în chip de masă, pe care lucra în timp ce aștepta. Să nu piardă timpul, timpul costă… Răsfoia agenda pe măsuța ei improvizată, cu țigara înfiptă-n țigaret între degetele mîinii stîngi și pixul între degetele dreptei : biciul și furca, deh, niște unelte pe care le mînuia cu dexteritate și eficiență, mda, s-a luat cu altele, dar de fapt venise cu niște treburi precise. Avea nevoie de niște acte…

— Buletinul tău și certificatul de naștere al copilului. Și o notă scrisă de la taică-său. Ne trebuie și acordul lui, ca să nu-l mai ducem să semneze în acte cînd o fi… Înțelegi ? Să nu-l amestecăm mai mult decît se cuvine și cît ți-ar conveni ție. Să ne dea o hîrtie scrisă de mînă, semnată de el, cum că-i de acord. Cînd vin s-o iau ?

— Nu știu, nu cred că se poate… Nu mai știu nimic de el de vreun an. Cred că evită să mă vadă. Nu-l interesează, nu vrea, cred că-i e frică de fapt…

— Păi, nu i-ai trimis citație ?! Nu l-ai chemat în judecată pentru pensie alimentară ?

— N-aveam cum să-l dau în judecată. Dacă el n-a recunoscut copilul…

— Aha. Avocata o fixă cu privirea cîteva clipe lungi ; din nou nu-i venea să creadă. Nici asta n-ai știut, că ai fi putut să-l dai în judecată pentru pensie, chiar dacă nu l-a recunoscut ?

— Ba am știut, da’ n-am vrut…

— Mă rog. Să n-o luăm iarăși de la capăt. Las-o așa cum a căzut, că-i bine. Copilul nu poartă numele lui, nu-i așa ?

— Așa e. Poartă numele meu de familie.

— E-n regulă. În cazul ăsta, nu ne mai trebuie nici o hîrtie de la taică-său. Ridică din agendă fața cenușie, ștearsă de fumul țigării ce volatiliza un surîs contrariat : da' de ce ești așa ? Te văd cam supărată sau mi se pare ? Să nu-mi spui…

Lîngă fereastră, pe jumătate întoarsă către ea, Mirela nu spunea nimic. Acceleră legănatul. Petrișor începuse să plîngă.

— Uite că știm și să plîngem, se alintă avocata. Nu te-am auzit pînă acum, Petrișor. Și tu ? se adresă maică-sii cu blîndețe, pe un ton cooperant. Ți-am spus doar că trebuie să fim hotărîte. N-avem motive să ne răsucim așa, aiurea, dintr-o toană… Chiar nu-nțeleg ce nu-ți convine. Dintr-odată, te-ai întors pe dos cînd ai auzit de bani. Parcă trăiești pe altă lume, zău așa, nu vezi că totul se rezumă la bani ? Fără bani, nu se mișcă nimic. Și tu, cum m-ai văzut, mi-ai cerut. Te-am înțeles, te înțeleg, da' să nu-mi spui că te-ai răzgîndit.

— Nu m-am răzgîndit, doamnă, și-n clipa următoare izbucni în plîns.

— Dacă știm să și plîngem, nu ne mai trebuie nimic. Înseamnă că le știm pe toate… Ai nervii zdruncinați, fetițo, nu e bine. Întărește-te, ce naiba, la vîrsta ta ar trebui să fii *strong*. Să nici nu-ți pese, înțelegi ? Să joci pe sîrmă ! Ce te-oi face cînd oi fi ca mine ? Sau îți pare rău după copil ? Întinse urechea spre ea, arătîndu-se gata s-o asculte, plină de răbdare, hai, hai, spune-mi…

— Păi, și asta.

— Care asta ?

— Că-mi pare rău, e copilul meu…

— E-al tău, e-al tău, bineînțeles, doar n-o fi al meu. Te-nțeleg ca și o mamă, îți pare rău, te doare, e greu de suportat, dar gîndește-te… Nu știu cum să-ți spun, draga mea, da' și mie-mi pare rău. Dac-ai ști cît de rău îmi pare și-mi vine să urlu și să mă dau cu capu' de pereți că nu mai sînt ca tine, de douăzeci și ceva de ani, fir-ar a dracului de viață, și nici de treizeci nu mai sînt, și nici măcar de patruzeci. Oh, ce porcărie, ce porcărie !… Cînd mă uit la

tine și-mi dau seama ce-am pierdut, atît de rău îmi pare, că-mi vine pur și simplu să te omor. Da' nu se poate și n-am ce face. Pur și simplu, n-avem ce face. Mereu, în permanență, trebuie să plîngem. Ca ăsta micu', uite, nici lui nu-i convine ceva. Trebuie să ne văităm și să plîngem non-stop, să ne lipsească ceva sau să pierdem ceva, să ne pară rău, să ne doară… Niciodată nu le ai pe toate cîte le-ai vrea. Și copilul ăsta, ce să-ți spun, în definitiv, nu ți-l ia nimeni cu forța…

— N-am cu ce să-l cresc, doamnă, n-am nici un fel de posibilități și pe nimeni să mă ajute…

— Știu. Tocmai d-aia ți-am găsit o familie bună care să te ajute și să-i asigure și copilului o viață… Ce naiba, doar am zis că sîntem hotărîte. De ce să dăm înapoi acum, cînd am rezolvat ce e mai greu ? Și nu mai plînge, fetițo, că mă calci pe nervi.

Mirela se uita iar pe fereastră, la obrazul ei împietrit pe care se zvîntau lacrimile, reflectîndu-se pe cerul împînzit de fumul termocentralei. Și inima parcă i se împietrise. De-acum, n-ar mai avea pentru ce să plîngă. Plîngea la mormînt străin, deh, ca și cum ar fi plîns după Velicu, și uite, doamna Petronela a ajutat-o din nou cu bani și o va mai ajuta, tot așa cum și Geta o ajutase, și Velicu… Mereu se găsește cineva. Ultima dată, Velicu îi dăduse bani ca să scape de copil, și ea n-a putut sau n-a vrut. Poate dacă ar fi scăpat, asta nu i-ar fi schimbat prea mult soarta, Mirelo, fiindcă te-ai lăsat ispitită în postul ăsta care nu se mai termină și tînjești neîncetat, îndatorîndu-te, îndatorîndu-te…

În lunile următoare, avocata o mai vizită de trei ori, ca să-i lase bani și s-o încurajeze, dîndu-i de veste că treburile sînt în curs de rezolvare. În septembrie abia, veni cu actele de adopție. Mirela semnă fără să le mai citească. N-o interesa ce scrie acolo, iar pe de altă parte, vroia să-și arate în felul ăsta încrederea, fidelitatea, păi, dumneavoastră m-ați învățat doar de bine și ați făcut pentru mine mai mult decît mama…

Lingușeala aia, sinceră la o adică, pornită din inimă, n-o mișca pe doamna Petronela. N-avea timp și dispoziție de cît era de absorbită de treaba ei.

— Știi despre ce e vorba în mare. Tot ce am discutat scrie și aici. Ce ar mai fi de reținut, să vedem… Da, uite clauza asta : după ce copilul va fi încredințat părinților adoptivi, părintele natural, adică tu, nu va mai avea dreptul să-l vadă sau să se intereseze de el. Adică, odată ce l-ai dat, e bun dat. Oricît de rău ți-ar suna, asta e : copilul e ca și o marfă vîndută, pe care nu mai poți…

27

Cine și la ce să-i fi căutat? Îi vizitase sora lui Rafael, anul trecut, de două ori. Se uita cam strîmb la Mirela, deh, ea o știa ce-i poate pielea de la cunoștințele lor comune și, la o adică, i-l luase pe Rafael, care era pentru ea un sprijin, ca și un soț. Mă rog, dragostea mea, a venit să-i întrebe de sănătate, să vadă cum le mai merge, că ei, una, nu-i mergea deloc bine. Elenuța intrase-n disponibilizări. Trebuia să-și caute de lucru. Femeie trecută de patruj' de ani, singură cu-n copil… Vezi bine că fiecare le știe pe-ale lui, dragostea mea. Păi, tocmai că sărăcia-i boală care se suflă din gură-n gură, drept pentru care trebuie să ne ținem departe unii de alții.

În rest, cine? Păi, Getuța, deh, asta venise-n urma soră-sii… S-au pomenit cu ea la ușă pe primăvară, cu un borcan de mucenici și o farfurie de colivă. Să-i facă pomană lu' tac-su, cică, păi, mie-mi spui ce zace-n asta? Mirelei îi e limpede. Păi, bineînțeles c-a venit să dea cu nasu', ca să-i mănînce de cur pe-amîndoi cu Roșioara și cu spurcatele alelalte, Rafaele, ce-or mai rîde ele cînd s-or strînge la soră-ta. Ce-or mai freca-o ele că iar a pus-o curva aia de Mirela cu-n copil, și uite că de data asta și-a găsit idiotu' care să stea la curu' ei, cine s-ar fi gîndit? Și uite-i cum fac foamea, claie peste grămadă, acolo-n garsoniera ei… Ce ne pasă nouă, dragostea mea, ce rahat mănîncă lumea? Ba uite că pe Mirela o roade și ai văzut-o că de atunci n-a mai dat pe aici jigodia aia de Geta? Și Rafael că ce interes ar avea la noi, ea ori altcineva? Sîntem ca și morți, de lipiți ce sîntem. Sîntem ca și cum n-am fi. De neamurile tale, ce să mai zic? În ăștia doi ani, încă n-am văzut pe vreunul cum arată la

față… Și la ce i-ar fi folosit ? În una dintre nopțile acelea de început de iulie, se pomeniră însă la ușă cu fratele Mirelei, Vlăduț, cu doi veri după el. Cîteșitrei băieți de provincie emancipați, occidentalizați în ultimul hal, adepți ai aceleiași secte de rockeri metaliști echipați în blugi, centuri cu ținte, geci de piele, și ce noroc și bucurie pe capul Mirelei cu musafirii ăștia de la miezul nopții, puși pe fapte mari, chitiți să-și trateze gazdele cu cîte și mai cîte delicatese… Au văzut doar că pe-aici cam suflă vîntul, așa că, fără să le spună nimeni, s-au dus la non-stopul din colț după bere, chipsuri, alune, banane, salam și cașcaval pentru sandviciuri și două sticle de coniac Alexandrion. Ca pentru ultima noapte petrecută aici, ei fiind în trecere de fapt, în drum spre Austria… Veri, Vicențiu și Romeo au lucrat acolo în construcții. Și-au luat o lună de concediu să se întoarcă în țară ca să-l ia și pe Vlăduț cu ei. Mîine după prînz vor fi deja peste graniță, iar săptămîna viitoare vor începe lucrul. Ce o să se mai bucure Vlăduț ! Să vadă și el cum se cîștigă. Păi, nu ca aici, slugă pe două milioane la Fabrica de Mobilă din Cîmpulung, și uite că deja Vlăduț își face planuri s-o ia și pe soră-sa în Austria, și pe cumnatu-său dacă ar vrea…

Cum dracu' să nu vrea ? Toată lumea vrea, deh, Rafael rînjește atotștiutor. A epuizat de mult experiența asta. De oase rupte nu se plînge nici dracu', oriunde-n lumea largă, mai cu seamă cînd ai douăzeci de ani, ca băieții ăștia. Mai interesant însă și decît aventura lor pe șantierele din Austria e că, după mai bine de doi ani de cînd își face de lucru în bătătura Mirelei, uite-i în sfîrșit neamurile. Fratele ăsta, care nici pomeneală să se simtă cît de cît stînjenit că n-a mai dat pe la soră-sa de niște ani ca s-o vadă. Uite-l minunîndu-se cu inocența senină a celui întors de peste mări și țări, surioară, de cînd nu ne-am mai văzut… De aproape patru ani, îi amintește Mirela. De cînd a născut… ba cu cîteva luni pînă să nască… Nu, nu p-ăsta mic, frățioare, ăsta-i Viorel și-i al lui Rafael… Vlăduț dă din cap și din mînă : știe, știe toată tărășenia cu Petrică, ai uitat că mi-ai scris după aceea ? Întîi am fost io la tine și mi-ai spus ce să-i transmit bătrînului și-am venit cu răspunsul de la el, și după aceea mi-ai scris ce-ai făcut…

Mirela n-a uitat. Îi scrisese lui frate-său după ce îl dăduse de suflet pe Petrică francezilor ălora. Și-ar fi luat gîtul de disperare, în sfîrșit, nu poate să uite, degeaba s-ar da de ceasul morții ca să uite… Atunci ar fi vrut să moară și n-a mai putut, și n-a mai vrut să vadă pe nimeni. A rupt-o cu toți, și cu prietenele, și cu mă-sa, și cu tac-su, și asta numai din cauza lui, a bătrînului, că n-a vrut cu nici un chip să se înmoaie, frățioare, n-aș avea cum să uit… Da' mi-a trecut. Ce-am uitat a fost poate că după scrisoarea aia să vă fi scris alta, de împăcare, ca să vă chem aici să vedeți că s-a aranjat treaba și merge spre bine.

Ar fi vrut poate să spună că a mai făcut un copil, care pasămite ar umple golul lăsat de celălalt. Păi, cu alt bărbat, deh, cu care bărbat uite că-i și acum, de bine, de rău, și s-ar zice că se descurcă de vreme ce ține copilul lîngă ea, ce mai, viața merge înainte, frățioare, chiar dacă nu ne-am văzut și n-am știut nimic unii de alții în toți anii ăștia. Bine că ne-am văzut acum sănătoși, și cît mă bucur pentru tine că ai reușit să-ți aranjezi să pleci, și abia aștept să mă chemi și pe mine acolo…

Frate-său e zvelt, brunețel, tinerel ca și ea, vesel, și uite că și Mirela s-a înveselit aflînd c-o să plece și o s-o cheme și pe ea în Austria, așa încît Rafael n-are decît să-și amintească de discuția lor din urmă cu doi ani și ceva, cînd o sfătuise că mai bine să nu plece afară la muncă și mai bine să rămînă aici, c-ar avea lucruri mai importante de făcut, cum ar fi să se mărite, să facă copilași, deh, extraordinar, asta a fost cu vreo lună pînă să cadă unul în brațele altuia într-o mare dragoste mare și au luat foc unul de la altul pînă într-atît că, nici pînă-n ziua de azi, nu s-au lecuit, ca să-și vadă fiecare de drumul lui. Oricît de rău le-o merge, tot bine le e împreună, dragostea mea, degeaba sărise ea de cur în sus că nu-i trebuie măritiș aici, unde sînt plînsul și scrîșnirea, unde nu te așteaptă nimic, decît numai umilință peste umilință și osteneală adunată peste osteneală, ba taci că-i bine, dragostea mea, păi, cum dracu', proastă ea că s-a luat după Rafael, a mers pe mîna lui și-au făcut-o pă treabă, a pus-o cu încă un copil ca să se-asigure, încît nu-i de mirare că-s din nou gînd la gînd : tot pe-acolo-i umblă și ei

gîndul, că decît să mă fi luat după tine mai bine-mi băgam un băț, și el că mă uit în gura ta și nu-mi vine să cred. Chiar nu sîntem sănătoși la cap. Cum cine ? Păi, tu că spui ce spui și io mai bolnav la cap decît tine dacă stau să mă uit în gura ta. Nu-ți face probleme, în nici un caz nu mă gîndeam la băieții ăștia.

N-aveau adică nici un amestec fratele și verii în boala lor mintală, iar Rafael a rămas desigur la părerea lui de atunci, că ar fi o dovada crasă de inconștiență din partea ei să plece. Copiii, da, ce-ar fi făcut cu copiii ? Asta în primul rînd, iar Mirela, rățoindu-se ca un copil rău, căruia i s-a urcat răsfățul la cap, care copii, că atunci doar p-ăsta mare-l mai aveam și n-ar fi fost o problemă. N-am știut, nu știam, dragostea mea, că numai p-ăsta, la cîte minciuni mi-ai spus atunci, și tu ai fi vrut poate să te cred că ești și virgină pînă la urmă, în veci nevinovată, și încă ai mai ține-o și acum că tac-tu abia ar aștepta să-i duci pe cap niște copii să-i crească, cînd de fapt tac-tu habar n-are de tine, și nu mai spun că-n ăștia patru ani nici nu te-ai sinchisit să-l cauți, să te dai bine pe lîngă el ca să caști gura să te-ajute, la care Mirela că nu și nu, tu nu știi, și Rafael cum dracu' să nu știu ce mi-ai povestit tu cu gura ta, doar dacă nu m-oi fi mințit iar, și tu te ai bine cu tac-tu și io habar n-am ce puneți voi la cale, iar ea, cu glasul tremurînd de furie și durere că uite, sînt aici băieții ăștia, care mîine pleacă prin străinii și cine știe cînd ne-om mai vedea, așa încît față de ei poate să-i spună lui Rafael, singurul care a ajutat-o cînd a zis că moare sau înnebunește, că destul s-a dat bine pe lîngă taică-său, botezînd și copilul cu numele lui și tot cu inima frîntă în nădejdea c-o să găsească înțelegere la el s-o ajute, da' el habar n-a avut, și tocmai cînd îi era mai greu, și pînă la urmă, de atîta disperare, poate c-a luat-o și razna și n-a mai avut încotro și s-a lipsit de copil și l-a dat, de și acuma-i vine să-și rupă carnea de pe ea cînd și-aduce aminte, la care el îi dă peste mînă și-i varsă paharul cu bere, și că bine zici, Mirelo, după ce că nu sîntem sănătoși la cap, mai turnăm și băutură în noi, gaz pe foc carevasăzică…

Chiar nu-i arde și n-are chef Rafael de declarații și explicații din astea tardive și nefolosind decît să te facă să sari de pe fix,

fiindcă am înțeles că, de fapt, noi știm deja ce avem de făcut. Păi, să vindem și să plecăm de aici, și-n rest nu mă interesează relațiile tale cu taică-tău sau cu bărbații cu care-ai făcut copiii, dacă ar fi cineva dispus să cotizeze, să te-ajute… Chiar nu-i nevoie, tu ești o femeie care se poate ajuta și singură, da'-mi pare rău că insiști…

Chiar insistă. Zor-nevoie că tare bine ar fi fost să plece atunci, și el că degeaba trăiește cu impresia asta, că din cauza lui, că s-a luat după el și a ieșit cum e mai rău, și ea din nou c-ar fi fost mai bine atunci să se fi luat după capul ei, da' lasă, acuma faptu-i consumat, cine-ar mai sta să dezgroape ? Cine, dacă nu Rafael, răstindu-se cum că asta-i o tîmpenie și o prosteală pe față, toate regretele astea bășite pentru ce ar fi putut să fie, în timp ce Mirela dă din mînă spre băieți că să-l lase să-și facă numărul, săracu' de el s-a îmbătat, după care-i rîndul lui Rafael să-i ia de martori pe metaliști la supărarea lui : poate nu știu băieții că femeia asta avea doi copii sau unul, mă rog, și nici o sursă de venit cînd i-a spus lui că vrea să plece-n Italia să lucreze, și n-avea nici pe nimeni acolo, după cum nici aici n-avea pe nimeni, era în aer, iar acum nu-i cu mult diferită situația cu copiii ăștia pe care nu-i poate lăsa de izbeliște. Adică, pînă una-alta, ea e o femeie cu greutăți, care n-ar trebui să-și facă iluzii cu plecatul în lume…

Vicențiu și Romeo îl ascultau cu un soi de sfială respectuoasă, luînd aminte, de bună seamă, la un bărbat în vîrstă, trecut prin viață, de la care ar fi avut de învățat. Asta în vreme ce Vlăduț parcă ar fi strîmbat din nas, socotind poate că nu face soră-sa de ăsta, amărășteanu' ăsta răpănos, care doar a rău și a pagubă trage de cît de posac și cenușiu arată, ros de toate supărările din lume și care se mai dă și mare înțelept, ce să mă fac, gata să-i învețe pe alții cum să-și tragă chiloții pe ei. Care greutăți ? Copiii ăștia doi care dorm ghemuiți pe canapea, unul de treișpe și celălalt de un an jumate… Astea nu-s greutăți pentru o femeie, mai cu seamă dacă are lîngă ea un bărbat care ce păzește ?

Ai bărbat, surioară, face Vlăduț, și că nu-i mai e așa greu ca atunci cînd era singură, iar Rafael se răstește la Vlăduț că și ce dacă are bărbat ? Asta n-ar avea cum să rezolve mare lucru, că și-a găsit

un fraier care s-o învețe să trăiască, și degeaba o învață, că ea tot ce știe face, după ce alții și-au pus palma-n cur și s-au dus și-au lăsat-o să se spele pe cap cu greutățile ei, cu copiii de gît, așa că, ce să ne facem acum, dragostea mea, decît să ne punem și noi palma-n cur și să plecăm în Austria sau în Italia, ca și cum noi am fi ca băieții ăștia, la care Mirela că tocmai d-aia vrea să se ducă să muncească în străinătate, ca să iasă din greutăți, și Rafael că, de ce dracului nu înțelege că nu se poate duce tocmai pentru că o țin greutățile în loc, copiii ăștia care au nevoie de o mamă lîngă ei, iar Mirela că ea n-a mai avut nevoie de mamă și de tată după ce s-a măritat la cinșpe ani și ce să mai zică de Rafael, că a crescut fără mamă și tată, da' așa-i place lui să inventeze tot felul de motive ca s-o împiedice să plece, s-o țină-n loc lîngă el, de cît de mult o iubește, și mai ales acum, după ce a turnat bere și coniac cu nemiluita în el, după ce i-a dat ei peste mînă să nu mai bea… Noi nu prea sîntem obișnuiți cu băutura, se scuză Mirela musafirilor așezați turcește pe lîngă măsuță.

Mirela se învîrte în jurul mesei, adunînd sticlele goale și golind scrumierele, și spune c-o să mai facă o cafea, că acum se luminează de ziuă. E trei dimineața abia, și uite copiii ăștia cum dorm dezveliți în fotoliul-pat, și Rafael că lasă-i așa, nu-i vezi c-au transpirat ? Zăpușeala dracului, și, după ce cade puțin pe gînduri, că ai tu dreptate pînă la urmă, poți să te duci la muncă-n Austria, și la o adică ne ducem amîndoi, ca să-i dăm și pe ăștia doi la casa de copii, să crească așa cum am crescut io… Sau mai bine să-i dăm, ca pe celălalt, la francezi, ca să ne alegem și cu niște bani, și ea că s-o mai lase cu mizeriile astea, că o să-i dea lui taică-său să-i țină o vreme, un an, doi, cît o fi nevoie, ce mare chestie, toți bunicii își cresc nepoții, și Rafael iarăși că nu sîntem sănătoși la cap dacă acum ai început să mă prostești cu bunicii și nepoții, după ce adineauri am spus că de patru ani tac-tu nu mai vrea să te vadă…

Vicențiu și Romeo nu se-ndură să creadă una ca asta. Cine ? Nea Petrică ? Ie om ca lumea nea Petrică. Se știu, se cunosc de-a fir a păr. Vecini și prieteni acolo la Cîmpulung, laolaltă cu neamuri, părinți și frați, cumnați și veri, nu ca aicea, în Bucureștiu' ăsta în

care te pierzi și te rătăcești printre străini… Vlăduț îl știe mai bine pe taică-său și spune oftînd că și el, de felul lui, e cam rău și căpățînos cînd își pune ceva în gînd, iar Rafael, ciulind urechile, și el, și mai cine adică ? Cum cine ? face Vlăduț, și că nu spuneai, cumnate, că nu sîntem sănătoși la cap ? Păi, și el ca și noi toți, ăștia nesănătoșii, cumnate, și pe urmă că nu-i el chiar atît de rău, ăla bătrîn, surioară, ba aș zice că abia așteaptă să vă împăcați și o să vezi c-ai să faci ce vrei cu el, dar Rafael tot îndoit și îndărătnic și posac, și nu-nțeleg, dacă abia așteaptă, ce a păzit patru ani de s-a ținut departe și cu nasu' pe sus ? Rîsu' dracului, deh, singura lui fată. Lui Vlăduț chiar îi arde de rîs : cică ce să păzească ? A păzit caprele… De cînd a ieșit la pensie, el n-a mai dat nici pe la Cîmpulung. Stă acolo la țară cu mama și cu șapte capre și cinci oi, de nici eu nu l-am mai văzut de vreo jumătate de an, surioară, și că înțelege-l și pe el c-a îmbătrînit și că tu ar fi trebuit să-l cauți să vă împăcați, și Mirela, păi, de ce ? După toate cîte mi-a făcut, nu-mi mai vine, iar frate-său că, dacă ai interes la el cu copiii, merită să-ți calci pe inimă…

Se luminează de ziuă și ei nu-și mai termină ciorovăiala îmbîcsită de fum de țigară peste masa plină de sticle și pahare, și pînă la urmă io n-am nici o treabă cu tac-tu și cu frate-tău, Mirelo, că noi oricum o să vindem, și ea, bineînțeles c-o să vindem și-o să plecăm și noi cum pleacă băieții ăștia, și atunci o să fie bine pentru toți, iar Rafael că mie-mi spui cît de bine ?

28

Bătrînelul ăla de un metru jumate, cu fața mică și cenușie, de maimuțică decrepită, Virgil Irimiciuc pe numele lui, dar căruia i se spunea maestrul Vergilius, poet la viața lui, autorul a cincisprezece plachete de versuri, era singurul cu niște zeci de ani vechime în presă, așa încît, de la el s-ar fi cuvenit să învețe toți, chiar și patronul, dom' Emanuel, care-l ținea drept mîna lui dreaptă, dîndu-i mînă liberă, totodată, să imprime stilul și orientarea revistei. Maestrul Vergilius apărea în redacția *Blocadei* doar o dată pe săptămînă, marțea, pentru cel mult două ore umplute cu un soi de prelegere ce s-ar fi vrut curs de ziaristică, pînă ce teoriile lui despre maniera de concepere a știrilor și a reportajelor și a articolelor de opinie alunecau instantaneu în analize ale evenimentelor în curs de desfășurare, debitate într-un stil înveninat-fulminant, care era de fapt stilul revistei și pe care ei și-l însușeau din mers, laolaltă cu argumentele ce-l făceau să izbucnească în invective anticomuniste și antifeseniste punctate cu lovituri de baston în birouri.

Avea artrită și suferea de amețeli rebele ; de bastonul ăla se ajuta la mers, dar, la o adică, îi folosea și ca armă. Pe cît de pipernicit îl vezi, pe-atît de țînțăros, îl lăuda Milică, și că are moșu' ceva sînge-n instalație, Rafaele, îți dai seama, dacă s-a luat el cu minerii… Fugiseră toți atunci, urmînd exemplul limbricului ăstuia de patron cu nume de rege, Emanuel Victor Calomfirescu, a fost un rege pe care-l chema așa, și d-aia îi mai spune maestrul Vergilius, uneori, și Regele, iar el nu mai poate de cît se umflă-n pene, fiind și el poet și autor de romane polițiste, pe care o să le publice cît de

curînd, cînd o să-și pună pe picioare propria editură, și dacă vrea să-și trăiască gloria de scriitor în deplinătatea forțelor fizice și psihice, era normal să se fi pus la adăpost ; noi la ce-am mai fi rămas, să-i apărăm birourile de pefeleu melaminat și mașinile de scris ? I-am lăsat avutul în grija maestrului, care cine știe ce o fi fost în capul lui, cum o fi stat el în ușa redacției să țină piept cu bastonul, amenințîndu-i și întărîtîndu-i în draci cu jos Iliescu și jos comunismul, și minerii călcîndu-l în picioare, făcînd totul zob de jur-împrejur, păi, ce și-o fi zis nebunul, că n-or să-și pună mintea cu el ? Dacă nu cumva tocmai asta urmărea în avîntul lui masochist… Drept pentru care i-au făcut pe plac, măturînd pe jos cu el, sărmanul maestru.

După o lună s-a întors în redacție cu torsul în vestă de ghips și cu bandaj peste frunte, ca un adevărat erou, maestre, să ne trăiești. Să vezi și să nu crezi, parcă tot nu l-au bușit îndeajuns, după cum îi dă mîna să le plîngă de milă. Un erou de toată bafta, Milică-tată, un sfînt și-un patriot – virulența discursului săptămînal lua dintr-odată o turnură patetică, de-ai fi zis că se roagă pentru sufletele cîinilor care lătrau și-ai arătau colții la bastonul lui izbind în birouri, pe cînd se plimba în sus și-n jos prin redacție, maestre, să-i ierte cine i-o ierta, numai Dumnezeu poate să-i ierte, păi, să le fie țărîna, deh, neam de neamul lor vor trage blestemul, minerii și feseneul, Iliescu și Roman, și Brucan, toți nomenclaturiștii și securiștii care habar n-au pe ce pămînt calcă și vor avea o soartă mai rea decît a lui Ceaușescu ; oricum, îi calcă pe urme, uitînd pasămite cum a murit, ca un cîine pus la zid de cîinii pe care el cu mîna lui i-a hrănit, deh, slugile lui de încredere, ăștia l-au trădat, dacă nenorocitul de el n-a luat aminte la mînia poporului, deh, ofta, cădea pe gînduri, mînia poporului părea să trezească în el un puseu lung de meditație mistică dezabuzată.

Ostenise maestrul, deh, resemnarea, disperarea, osteneala, care atrag după sine îndoiala… Amîna pentru marțea viitoare, cînd revenea pe poziție hărțuindu-i pe nemernici, iarăși vrednici de milă pentru atîtea și atîtea crime care se vor întoarce înzecit asupra lor, maestre, pe limba lor vor pieri, limba lor păcătoasă, mincinoasă

și smintitoare a întors pe dos mațele românilor și le-a-ntunecat mintea și sufletul, drept pentru care, de astă dată, nu-și mai punea vreo nădejde în mînia ori în înțelepciunea poporului, neamul ăsta de slugi nemernice, care l-a dus în spinare pe Ceaușescu atîta amar de vreme și i-a ales prin vot liber pe Iliescu și pe criptocomuniștii lui, ce mai, degeaba ne frămîntăm, degeaba ne spargem plămînii și ne răcim gura, ceea ce nu-l împiedica să revină la gînduri mai bune marțea următoare, pentru că-n definitiv cine, dacă nu noi, presa, cine să-l lumineze pe român și să-l împingă înainte ?

Își punea mari speranțe maestrul în alegerile următoare, care, de bună seamă, ar fi scăpat poporul de Iliescu-fesene. Toți puneau, de altfel, umărul pentru alegerile alea, combătînd din rărunchi restaurația, regimul criminal, așa încît miercurea se adunau iarăși în păr, pentru a doua ședință a săptămînii, să mai audă cîte ceva și de la dom' Emanuel, un rege în devenire, într-adevăr, foarte pornit să le povestească visele lui de mărire pe cale de a se înfăptui : edificarea unui regat financiar susținut de un trust de presă, înlesnindu-și astfel intrarea în politică pe ușa din față, și înființarea propriului partid, prin care-și va susține candidatura la Cameră sau la Senat sau, de ce nu ?, direct la președinție. Avem resursele necesare, oamenii, sistemul de relații, ne putem permite ; mai ales la plural vorbea, ca și cum i-ar fi avut și pe ei în vedere la împărțirea gloriei și a privilegiilor aferente, de unde Rafael deducea că nimerise printre oameni grei, ca și altă dată, rînjea și rîdea ca prostul, Milică-tată, m-ai adus unde era de mine, și că, ce băiat de treabă stîrpitura asta de rege. Avea un profil delicat-elegant, încoronat de o coamă leonină de un castaniu-strălucitor și privire de un albastru limpede-aprig – figură de rege, dar deopotrivă de june-prim, pe care doar statura pitică l-ar fi împiedicat să se desăvîrșească ; statura aia de un metru jumate îl apropiase, probabil, cîndva de maestru, dimpreună, desigur, cu pasiunea pentru poezie, care mai încoace i-a permis să-l folosească ca să-i pună pe picioare revista.

În doar un an și jumătate, uite-l unde ajunsese. N-aveau decît să se uite cu jind în gura stîrpiturii, mă rog, creștem și iar creștem, ne modernizăm, am adus computere, ne extindem, deja avem trei

sedii în București și zece sucursale în provincie, din revistă au crescut alte șapte publicații independente, o editură, cît de curînd, un canal de televiziune, primul canal TV privat din România, și o casă de filme; partidul nostru a acumulat potențialul necesar pentru a deveni cel mai puternic partid de opoziție, care va scăpa țara de neamurile proaste criptocomuniste, auzi, Milică-tată, șef al unei formațiuni politice de excepție, Partidul Ultraprogresist Liberal. PUL-ul o să scape țara, tare-i mai place limbricului să se bată cu pumnul în piept cum a crescut, ca voinicul din poveste, într-un an cît alții în șapte, Rafaele, păi, nu-mi spune tu mie că fără un sprijin ocult, din partea cui, dacă nu tot din partea neamurilor proaste, pe care le bălăcărește în revistă de ochii lumii, și nu te gîndi că ar mișca în front în fața neamurilor proaste care l-au făcut ditamai magnatul de presă și om politic, dintr-un pîrlit de profesor de matematică de liceu, da, poet pîrît și-nchipuit, crescut pasămite de maestrul Vergilius, dar uite-l că din cu totul alt aluat decît acesta, optimist, jovial în draci dacă-i merge ca-n brînză și de bună seamă că deschis compromisurilor de toată mîna, pragmatic, flexibil și maleabil, ca un limbric și o stîrpitură ce este, păi, cum dracu', creștem și dospim pînă dăm pe-afară…

Avea atîtea să le spună despre planurile lui înfăptuindu-se de pe o zi pe alta cu o iuțeală neverosimilă, încît nu mai pomenea nimic despre revistă. *Blocada* părea să țină deja de o epocă de pionierat, le-o lăsa lor ca pe o haină veche, demodată, dar încă bună de purtat, așa încît indicațiile și obiecțiile lui le intuia redactorul-șef Codruț și le combina cu cele ale maestrului, ca să le impună în cea de-a treia ședință a săptămînii, cea de joi, cînd în sfîrșit puneau în pagini articolele pentru numărul în curs de apariție.

29

Fusese într-o dimineață de vineri, din care n-ar fi vrut să-și mai amintească nimic în afară de banii rămași pe masă în urma vizitatorilor – prețul, plata, un teanc subțirel de bancnote de o sută de dolari… Numără, da, douăzeci și cinci de bancnote. Era bine, atîta trebuia să fie, două mii cinci sute de dolari. Nu mai văzuse vreodată atîția bani. O grămadă de bani. Toată lumea-i cu ochii pe bani, cu gîndul la bani… Tremuri de grija banilor, să nu-i pierzi, să nu ți-i fure… Totul se rezumă la bani, Mirelo, știa ea, doamna Petronela, ce știa.

Puse teancul în șifonier, între niște prosoape. Păi, să aibă grijă, să tragă de dolarii ăștia cît de mult… Luă o bancnotă din teanc și o băgă în buzunarul blugilor ; s-o schimbe, să aibă de cheltuială, cu economie, economie la sînge… Ba tocmai că avea să se pună pe cheltuială cu nădejde. Și-a cumpărat frigider nou, aragaz, televizor color NEI, unul dintre cele mai scumpe din cîte văzuse prin magazine… A aruncat în stînga și-n dreapta cu furie, fără să se mai gîndească. În nici trei luni, avea să scape de grija banilor. Plata și prețul unei înstrăinări pe care începuse de-acum s-o deprindă, Mirelo, sîntem niște străini în lumea asta, patria noastră-i în altă parte, bine c-ai ajuns s-o afli pe propria-ți piele, plutind… Prea puțini ajung să înțeleagă și să țină cont, Mirelo, așa-i omul, veșnic dispus să se amăgească, lipindu-se de ce i se pare că i s-ar potrivi și i-ar îndulci amăreala – o familie, niște copii, o slujbă, o agoniseală, banii, banii…

De cum închise ușa șifonierului, tresări auzind soneria. Să țină de bani, deh, și țîrîitul prelung răsucindu-se-n creier, nu se mai termină, nu se mai termină, te strivește și te ia cu leșin. E Mugurel, vine de la școală… Degeaba i-a pus cheia de gît legată cu șnur, degeaba îi spune în fiecare zi să descuie. Sună în dușmănie, înadins, ca să-i toace nervii. Rău copil, încăpățînat, numai cu idiotu' ăla de Ticuță seamănă. Și taică-său tot așa făcea, numai ce vroia, și nu ținea cont… Nu l-ai fi scos din rahatu' lui, Doamne ferește. De ce să descuie dacă poate s-o înnebunească pe mă-sa, Mirelo, ba parcă mai mult cu tine ar semăna. Uite-l cum intră pe ușă și amușină, adulmecă și dă tîrcoale ca un cîine printr-o casă străină în care ar vrea să se pripășească o vreme, ca și cum nici el n-ar fi de pe-aici, din lumea asta ; parcă ar vrea să ghicească, să miroasă, înainte să i se spună… În vremea din urmă, Mugurel o învinovățea smiorcăindu-se-n draci că o spune lui tataie nu doar pentru că-l ținea fără lumină și mai mult nemîncat, ci și pentru Petrișor ; cine a pus-o să-i facă un frate ? Nu-i trebuie, și așa le e greu, și uite că din pricina frățiorului ăstuia, nu mai dă nici tataie pe la ei… Ea îi spusese în cîteva rînduri ce gînduri are cu Petrișor, că o să-l dea, iar Mugurel parcă ar fi meditat la chestia asta ; încă nu se decisese dacă maică-sa ar face bine sau rău. Cînd ar fi luat o hotărîre, maică-sa ar fi trebuit pasămite să facă așa cum ar fi sfătuit-o.

În sfîrșit, Mugurel se îndură să întrebe de frățiorul lui. Unde-i ? Și maică-sa că l-a dat, l-au luat, acum zece minute au plecat cu el… Dacă ar fi venit puțin mai devreme de la școală, i-ar fi văzut pe oamenii ăia. Familia lui, da, niște străini bogați și cumsecade, care-l iubesc, și o să fie fericit cu ei. O să aibă de toate Petrișor, tot ce-i poftește sufletul… Fiu-său o asculta cu gura întredeschisă, cu privirea dilatată de uimire și încîntare, și că ce bine ar fi fost să mă fi dat și pe mine la străinii ăia bogați…

Lui Mugurel nu-i pasă. O să uite repede de frate-său și poate că și tu, Mirelo, pe lîngă înstrăinare, ne e dată și uitarea. Vii în lume ca să-ți amintești, pentru ca apoi să ai ce uita… Peste trei zile însă, duminică, n-ar fi avut cum să-l uite pe Petrișor. Duminică, pică, pe

nepusă masă, bătrînul, tizul lui Petrișor, deh, și Mugurel că ce dor i-a fost de tataie și că abia așteaptă vacanța să se ducă la Cîmpulung… De mai bine de un an, nu mai dăduse pe aici. Mirela își amintea că ultima dată cînd îl văzuseră fusese cu patru-cinci luni înainte pînă să-l caute pe Velicu la fabrică să-i spună… După aceea, maică-sa i-a trimis vorbă prin Vlăduț că nu mai vrea s-o vadă, gata, a scos-o de la inimă, dacă pe ea atîta a dus-o capu', să-i dea de rușine, să-i facă de rîsu' lumii pe mă-sa și pe tac-su cu înc-un copil, taică, adică doi, făcuți cu doi bărbați, și ea, tot fără om lîngă ea… Asta a fost după ce-i trimisese vorbă, tot prin frate-său, că i-a făcut un nepot pe care l-a botezat ca pe el, Petre-Petrică-Petrișor, și unde mai pui că-i zice și Dogaru. Numele lui întreg, deh, ce s-ar mai fi bucurat tataie…. Care bucurie de cap să ne fie, Mirelo, s-a speriat bătrînul de copilul ăsta la fel ca Velicu…

Și tatăl ei, ca și tatăl lui Petrișor, s-a dat la fund. Uite însă că, după un an și ceva, bătrînul și-a luat seama și ce s-o fi gîndit el, deh, a avut destul timp să se gîndească și să se pocăiască și acum să o ierte, Mirelo, doar o singură fată are. Păi, s-o ajute și el cum o putea, taică, îi adusese o sacoșă cu o găină tăiată, înfășurată într-un ziar, cîteva bucăți de brînză, niște ouă… pînă de curînd, Mirela l-ar fi așteptat friptă cu așa ceva. Cîtă foame făcuse ea tot cu gîndul la brînza și ouăle, și găinile lui taică-său, și Crăciunul ăsta, ai ei au sărit-o cu cîrnații și porcul de la țară, și tot din pricina copilului, pasămite, o gură-n plus și-o pagubă. Acum chiar că s-ar putea lipsi de ajutorul bătrînului, are destui bani ca, măcar pentru o vreme, să nu se mai plîngă de foame. Și dacă i-ar da cu sacoșa-n cap lui tataie și l-ar da dracului, că nu mai are ce căuta la ușa ei ? Păi, dacă pe el atît l-a dus capul, să se poarte cu singura lui fată ca și cu o străină… Ba bine că nu. Prețul și plata înstrăinării vin de la sine, Mirelo, lasă-l pe bătrîn în apele lui…

S-o ajute, deh, tot așa cum a ajutat-o și altă dată, păi, cînd cu nemernicu' ăla de Ticuță, care nici ăla n-a fost om la locu' lui. Destul rău i-a făcut și ăla, că i-a luat mințile și n-a lăsat-o să-și termine școala, taică, și cît am mai umblat cu tine și cît

m-a mai costat să te bag la fabrica de pîine, și tot nu m-ai ascultat. Ai plecat cu el, taică, ai făcut ce-ai vrut, da' să știi că io mereu te-am ajutat și am făcut tot ce-am putut ca să-ți fie bine…

Stătea pe pat între fiu-său și taică-său, întorcîndu-și obrazul împietrit de la unul la altul. Se cuvenea să nu uite, vezi, că și altă dată o ajutase. Se sacrificase, își vărsase sîngele, Mirelo, nu mai știi cine pe cine ajută cînd ne agățăm ca disperații unii de alții ca să scăpăm de înstrăinare. Mugurel îi povestea lui tataie cum că pe Petrișor l-a dat mama la niște străini bogați. Am scăpat de el, tataie, și lui îi e mai bine acolo, la oamenii ăia. Bătrînul clătina din fața lui osoasă de culoarea vinului, inspirînd o vitalitate neostoită, ca și cum nu i-ar fi venit să creadă, cum adică l-a dat ? Mirela îi confirmă cu o mîrîială iritată, exact așa cum ți-a spus Mugurel, l-am dat. L-am dat de suflet. Ai ajuns prea tîrziu, tataie, dacă ai fi venit alaltăieri, ți-ai fi văzut nepotul și tizul, și atunci Mirela parcă-l văzu întristîndu-se.

Dacă nu cumva i s-o fi părut. Chiar i-o părea rău ? Chiar s-o căi ? E o părere, el n-are nici o vină în definitiv, și, de fapt, n-are nimeni nici o vină, Mirelo. Inima, împietrindu-se încă, parcă i-ar fi spus că-i mai bine așa. N-o să-l mai vedem niciodată, tataie, de vreme ce nimeni nu l-a vrut, toți au fugit de copilul ăsta… E ca și cum ar fi murit… Vorbea cu taică-său și se vedea la fereastră cu Petrișor în brațe, cu trei zile în urmă, așteptînd-o pe doamna Petronela, care-i spusese că-i va aduce pe viitorii părinți – familia aceea ; să vadă copilul și să-și facă o idee, și dacă s-ar hotărî l-ar lua, după ce ar mai semna niște acte… Coborîră dintr-o mașină argintie în fața blocului, cu doamna Petronela după ei. Părinții lui Petrișor, care-l vor duce departe, cu mașina asta ca o porumbiță, și-l vor ferici… Era un tip la vreo patruzeci de ani, arătînd ca un majordom, scurt și gros, fălcos, cu privire greoaie și ținută impecabilă, în sacou cărămiziu și pantaloni negri la dungă, și nevastă-sa, o blondă subțirică și fragilă ca o libelulă, într-un taior platinat, de culoarea mașinii. Oameni ca lumea, Mirelo, mare noroc a avut Petrișor cu

așa părinți. De unde știi că mai tîrziu n-o să-i mulțumească, bineînțeles, dacă o să știe, dacă ei îi vor spune….

Nu veniseră doar ca să-și facă o idee, ci gata chitiți să-l ia. Ce e-n mînă nu-i minciună, după care ar fi perfectat actele. Restul actelor, Mirelo, pentru care n-ar mai fi fost nevoie de ea. Ea ieșea din joc, nu mai era de nici un folos… De bună seamă că doamna Petronela știuse, măcar că făcea pe nevinovata, că ce să facem, dragă, dacă au pus ochii pe el, păi, dragoste la prima vedere, și uite și pe Petrișor cum mai gîngurește…

Petrișor părea într-adevăr să se bucure, iar bucuria lui parcă i-ar fi îndemnat pe majordom și pe nevastă-sa să se grăbească. Se foiau nerăbdători, ai fi zis că vor să scape cît mai repede din aglomerația asta de ghetouri afumate, să-și ia copilul și să plece… Spuneau ceva, iar doamna Petronela traducea : niște bani, da, îi vor lăsa niște bani Mirelei… Păi, bineînțeles că plăcerea și dorința lor ; în acte, nu se pomenea nimic de bani, dar uite că ei, Mirelo, ce să mai zici… Banii ăia erau mai mult o pomană decît un preț și o plată… Ea nu știuse și nici prin cap nu-i trecuse, dar doamna Petronela anticipase, dacă nu cumva făcuse o învoială cu ei, prin care să-și tragă un cîștig mai mare, că doar nu degeaba… Ce ți-ar mai păsa, Mirelo, doar c-ar fi vrut să-și abată gîndul. Cu ce s-ar mai ocupa oamenii ăștia care vor să-i ia și să-i fure ?… Ba bine că nu. Singură și de bună voie s-a lipsit, l-a dat, pentru că n-are și nu se simte-n stare…

Majordomul puse pe masă teancul de bancnote. Trei mii de dolari, îi spuse doamna Petronela, și că din banii ăștia să se achite de datorie. Cei cinci sute cu care o sponsorizase pînă acum, iar Mirela dădu din cap absentă : să-și ia banii doamna Petronela, din teancul de pe masă.

Odată rezolvate problemele financiare, doamna avocată îi justifică pe clienți rîzînd : se grăbesc, desigur, să nu le-o ia alții înainte, că prea-i frumos copilul ăsta. Nu-i așa ? Repetă toate astea și-n franțuzește, și ei aprobară entuziaști.

Era singură iarăși și tot uitîndu-se pe fereastră, așteptînd. Se uită după el cum trece și se pierde în lume, în scutecul în care-l

înfășase de dimineață, dus în brațe de doamna Petronela, pășind bățoasă în costumul ei din piele de drac pe lîngă majordom și libelula lui, și mașina porni, estompînd imaginea străzii și a cerului senin de septembrie, împînzit de fumul termocentralei care se suprapunea peste obrazul ei împietrit.

30

La șapte dimineața, și-au luat rămas-bun. Transfigurat de gravitatea momentului despărțirii, Vlăduț s-a sucit și s-a învîrtit, scotocindu-se prin buzunare, iar Vicențiu și Romeo i-au urmat exemplul și-au pus mînă de la mînă toți leii care le mai rămăseseră, patru sute și ceva de mii, cu care și-așa n-ar mai fi avut ce face vreo jumătate de an de-acum încolo, surioară, și i-a văzut cam strîmtorați, și el singurul ei frate, și ea singura lui soră, și toți, cu Rafael și copiii dimpreună, sînt familia lui pînă una-alta, pînă și-o face și el un rost și o familie, și doar pe ei îi are și o să se gîndească la ei acolo, prin străini, de n-o să mai poată de dor și tot așa, de n-ar mai fi avut mult pînă să se dea cu capul de pereți.

Îl prindea numărul ăsta lacrimogen, dar parcă nici lui nu i-ar fi priit băutura, își dădu cu părerea Rafael, măcar că de musafiri din ăștia care să-și plătească tratația să locația să tot fi avut parte, și tot ar mai fi tînjit. În baza lor, ar mai fi stat liniștiți o vreme, iar Rafael și-ar mai fi rărit plimbările cu Mărgărit cît să-și mai tragă sufletul ca să i se domolească graba să vîndă, să plece din cuibușorul lor, dragostea mea, încă-i bine, din nou e bine, după frate-tău, presimt că ne paște ceva asemănător…

La nici e săptămînă, s-au pomenit cu moș Petrică, täticul Mirelei. Odată și-odată tot trebuia, dragostea mea, păi, neamurile. Nimeni nu-i chiar singur pe lume și nici de tot străin… Ba tocmai că bătrînul pare cumva înstrăinat, reținut, căindu-se poate că a fost cîndva prea aspru cu fiică-sa, și totodată parcă l-ar intimida prezența lui Rafael, îmbiindu-l și poftindu-l, taicule, bine-ai venit,

fă-te comod, și el lungește gîtul după nepotul ăsta nou, de care ia cunoștință cu întîrziere. Pare să-l ceară Mirelei și ea ezită o vreme, făcîndu-și de lucru și foindu-se de la bucătărie în cameră cu copilul în brațe, legănîndu-l să adoarmă, după care i-l pune bătrînului în brațe, dînd ochii peste cap spre Rafael, într-o strîmbătură mută. Vezi bine că iarăși lasă să treacă de la ea : ăsta-i taică-său, deh, știe ea cu cine are de-a face. Mă rog, Rafael l-a văzut bine intenționat după cum a venit cocoșat de sacoșe cu brînză, ouă, găini tăiate, o pulpă de țap, și peste trei săptămîni cel mult, o să le aducă și rachiu, păi, ie-ncărcați prunii, la care Rafael, stai liniștit, taicule, că nu ne dăm noi în vînt, și bine c-ai venit să te vedem la culoare, că de cînd te-așteptam… Mirela îi face iarăși semn, și ce mare chestie : pasămite, să nu-l dea peste cap pe moșu', bătîndu-i apropo că n-a mai vrut s-o vadă atît amar de vreme după ce l-a făcut de rîsu' lumii, apucînd-o pieptiș pe căile rușinoase ale vieții, așa încît cineva, el sau ea, s-ar cuveni să-și ceară iertare.

E treaba lor, mă rog, Rafael n-are nici un amestec… Ba bine că nu. A învățat pe pielea lui că-i de-ajuns doar să dai cu nasu' și s-adulmeci ca să te ia valul. E deja amestecat, ce mai, dacă n-o fi avut altceva mai bun de făcut. Cît de nebun oi fi fost după tine, dragostea mea, dacă m-am înduplecat să rămîn aici să curăț mizeria lăsată de alții, și cît am tras și m-am umilit, și tot nu mi-a ajuns. Sînt lucruri aflate mai presus de înțelegerea noastră, dragostea mea, și uite că nici tu nu-l cunoști pe taică-tău atît cît pretinzi…

Nici pomeneală să-l atingă pe bătrîn presupusele aluzii ale lui Rafael. N-arată că s-ar preta la numere lacrimogene. Rafael îl citește din mers : neclintit și tare ca stînca, pe cît o părea el de spășit și de înstrăinat, cu fața asta ca arama încinsă, ciocănită mărunt. Bineînțeles că-i priește în cătunul ăla de munte unde s-a dus să-și mănînce pensia ca să-i elibereze lui fiu-său apartamentul de la Cîmpulung, dar uite că degeaba și-a pus nădejdea în el înzestrîndu-l ; după Mirela, s-ar zice că și Vlăduț l-a trădat, plecînd în lume. Nu-i puțin lucru, totuși, că Vlăduț a catadicsit să-i amintească moșului de Mirela. Îi scrisese, da, a primit alaltăieri scrisoare din Austria de la Vlăduț, că a dat pe aici și ar fi bine să, iar asta l-a

făcut s-o ia încoace încărcat ca un catîr. Nu-i mare lucru ca fiu-său să-l fi mustrat în scrisoare și uite că a fost trimis…

— M-a trimis mă-ta, Mirelo, să-mi dai copiii. Să-i ținem la noi o vreme. Pe amîndoi, da, am înțeles că aveți nevoie de ajutor… Ne-a scris Vlăduț.

— Le-a scris, face Mirela. Ai văzut, Rafaele, ce mult mă iubește frățiorul meu ?

Ea pare să-l ignore pe taică-său, neîndurîndu-se să-i arate în vreun fel că se bucură, așa încît Rafael se simte dator să-i mulțumească, taicule, foarte frumos din partea matale că vrei să ne ajuți… În momentul următor, își amintește că s-a cam văitat în seara aia în fața fratelui și a verilor. L-a luat valul văicărelilor încrîncenate, deh, cum e vorba aia că la baliga moale puțină apă-i trebuie, adică după ce că nesănătoși la cap și stricați la mațe de foame, el, unul, s-ar mai fi și oblojit cu băutură pe socoteala lui Mărgărit sau a neamurilor Mirelei ca să se dea în stambă, da' uite că tot răul spre bine : văicărelile lui au ajuns la urechile și la inima bătrînului. L-au sensibilizat, păi, cum dracu', e și el amestecat în rahatu' ăsta, așa că să pună umărul… Chiar pare dispus, după cum a venit la fiică-sa cu coada între picioare. Păi, tac-tu care te-a făcut, dragostea mea, sîngele apă nu se face….

— Ți-l dăm p-ăla mare, taicule, să-l ții cît mai e vacanță. Am înțeles că l-ai mai ținut. Ești în temă, știi despre ce e vorba…

Ăla mare e afară, la joacă, așa cum îl știe Rafael de obicei. Păi, nu-i al lui decît în măsura în care-i dă să mănînce, adică-i ceva mai mult decît copiii de la școala-orfelinat, de unde a luat cîndva o leafă. În rest, ar fi al lui tăică-său care l-a făcut și al lui tataie, și parcă ar vrea să le țină locul ăstora doi în viața Mirelei, ca să-l dea la o parte pe Rafael, așa încît mai bine să-i dea liber. Altminteri, ăsta mare s-a bucurat el cît s-a bucurat văzîndu-l pe tataie după atîta vreme, dar nu pînă într-atît încît să-i țină de urît mai mult de cinci minute. A ieșit afară, da, asta în vreme ce ăla mic s-a zbătut puțin în brațele bătrînului pînă l-a lăsat jos, și acum umblă de-a bușilea printre picioarele lor, agățîndu-se de ce apucă, ridicîndu-se și căzînd și iar ridicîndu-se, rîzînd și strigînd în limba lui dorințe

pe care doar Rafael pare să le înțeleagă. Nu vrea să plece de aici deocamdată, asta e limpede, încă nu-i e să se ducă după tataie…

— P-ăsta nu ți-l dăm. E prea mic. Abia l-am înțărcat și, oricum, maică-sa n-are altă treabă decît să aibă grijă de el.

Bătrînul se sucește spre el și-l întreabă, pe tonul unei discuții ca între bărbați, dacă Mirela lucrează undeva. Rafael îi răspunde pieziș :

— Nu ți-am spus că stă acasă cu copilul ? E un serviciu și ăsta, în definitiv. Ba mai serviciu decît acesta, nici că se poate.

Se foiește pe scaun nea Petrică. Nu știe de glumă și nici nu-i arde, dar nu îndrăznește să obiecteze. Contrariat, mîhnit, se gîndește probabil la lucruri pe care îi e imposibil să le spună, cum ar fi că și el, ca și oricine, a avut copii mici, dar nu și-a permis s-o țină pe nevastă-sa acasă…

— Ar trebui totuși… Trebuie neapărat să-și caute de lucru.

— Glumeam, taicule, cum naiba să nu-și caute ? Își caută, se străduie, da' vezi și matale că-i destul de greu.

— Cît își caută, n-ar fi o problemă pentru noi să ținem copiii. Putem și pe amîndoi. Le-ar prinde bine la țară, la aer curat. E sănătos…

Rafael surîde dezarmat. E destul de obositor nea Petrică ăsta. E mult pînă-i dai nas și-l bagi în seamă. Descurcă-te cu el, dragostea mea, păi, tac-tu care te-a făcut și vrea să te ajute, și Mirela-i repetă răbdătoare că doar pe Mugur. Cu ăsta mic, sînt ei în stare să se descurce. N-are rost să insiste. Nu-i mare lucru să-ți dai seama de ce insistă. Atîta i-a trebuit, vezi, să audă că fiică-sa nu lucrează. E fript moșu' pe chestia asta. Păi, Mirela are familie, de bine, de rău, acum are și un bărbat lîngă ea, așa încît, o slujbă i-ar mai lipsi ca să fie-n rîndul lumii. Care lume ? Nu mai e lumea aia pe care o știe el din vremea cînd a băgat-o la Fabrica de Pîine din Cîmpulung, iar Mirela n-are decît să-și amintească iarăși că a fost ca o pedeapsă, fiindcă s-a înfierbîntat cu Ticuță pînă într-atît că a lăsat baltă școală. N-ar fi conceput în ruptul capului taică-său s-o știe neagățată nici la școală și nici de o slujbă, și nici acum nu concepe, măcar că vremurile s-au schimbat să nu le mai recunoști, și nici ea

nu mai e cea de atunci. Doar bătrînul a rămas tot ăla, și n-ai avea cum să-l scoți din ale lui. Cătrănit de nu se poate, deh, ce-ar mai fi să știe că nici Rafael nu lucrează ? Parcă ar pluti în aer nedumerirea asta a lui nea Petrică. E pericol, n-a apucat Mirela să-i povestească, da' ăsta-i genul de om care-ți tot bagă nasu-n fund ca să-și dea cu părerea și să-ți dea sfaturi, și poate să te și silească să le urmezi, vrînd totodată să te facă să crezi că, Doamne ferește, nu i-ar da lui mîna să se amestece în treburile tale. Și ce mare lucru, dragostea mea, lasă-l să-și facă numărul, că n-are ce rău să-ți facă, și uite-l cum, într-o doară și-n treacăt, îl întreabă pe Rafael ce învîrte și cum se descurcă, fiindcă doar vede și el cît de greu e în ziua de azi.

— Mie îmi spui, taicule, cît de greu ? Barem matale te hrănești cu roadele pămîntului, nu stai ca noi să rîmi asfaltul. În pofida semnelor disperate ale Mirelei peste capul bătrînului, Rafael nu se îndură să mintă : adevărul e că ne descurcăm cum dă Dumnezeu, adevărul e că și eu sînt pe liber… Și-n definitiv, de ce să nu-i spună ? Nu-i, desigur, ceva cu care să te lauzi, da' nici să te rușinezi, măcar că destui se miră de chestia asta ca de o boală rușinoasă, de care tocmai s-au vindecat sau tocmai sînt pe cale să se molipsească de ea. Trăim doar de niște ani în România lui Iliescu, și cine știe ce-o să mai fie, ceea ce nu e însă o justificare pentru nea Petrică. Uite-l cum s-a blocat și parcă a înțepenit de atîta indignare. Mirela îl întreabă pe un ton iritat :

— Ce-ai rămas așa, de-ai zice că Doamne ferește ? Nu ți-a scris Vlăduț de noi ?

— Nu, asta nu mi-a scris, că n-aveți nici unul servici…

Așa e, au uitat că n-au apucat să vorbească despre slujbe cu băieții ăia, deși după slujbe plecau ei în Austria.

— Și care-i problema, tată ? se burzuluiește iarăși Mirela.

Nici o problemă. Bătrînul tace chitic. Nu se lasă provocat, așa încît Mirela simte nevoia să se justifice : or să plece și ei, ca și Vlăduț, Vicențiu și Romeo, să-și caute de lucru. Vlăduț le-a promis, de altfel, că o să-i cheme, așa că-i bine-venit ajutorul lui să le țină copiii, dar ar mai fi de așteptat…

Ea vorbește de ajutor ca și cum i-ar mulțumi lui taică-său, dar totodată ca și cum n-ar mai avea nevoie… Cît de mult a tras nădejde la taică-său cînd a dat copilul și după aceea, și uite că, dintr-odată, i s-a tăiat tot cheful, văzîndu-l neschimbat, același de cînd plecase de acasă să se mărite. Fugise de el de fapt, acum abia își dă seama, iar cînd a născut al doilea copil și l-a botezat cu numele bătrînului, a fost ca și cum a dat să se întoarcă acasă și n-a mai fost primită. Bătrînul i-a întors spatele, vezi, măcar că acum vine cu căciula-n mînă să se împace, nedezbărat de năravul lui urît de a iscodi, ca să te învețe cum să trăiești.

Ba uite-l că nu iscodește și nu învață pe nimeni nimic ; continuă să tacă, în timp ce Mirela îl vede mărunțind imperceptibil din buzele subțiri reproșuri aspre, abia stăpînite, și n-are nici un dubiu că doar prezența lui Rafael îl împiedică s-o împroaște cu reproșurile alea.

I s-a făcut lehamite, cu tot cu dragostea mea și taicule, degeaba, că sîngele apă nu se face. Se face rahat. Să nu-l mai audă cu abureli din astea și că nimeni nu-i singur și nici de tot străin și că de fapt toți sîntem singuri și străini și așa mai departe. Păi, Rafael pe de o parte, și taică-său pe de alta. Fără să spună nimic, nea Petrică reușește s-o întoarcă pe dos. Ar fi cazul să-și dea seama, și uite-l că-și dă. Refuză să înnopteze la ei, în pofida invitației lui Rafael. Păi, are un tren diseară și chiar pleacă, luîndu-l pe Mugurel cu el, la fel de sfios și de reținut cum a apărut cu patru ceasuri în urmă.

31

Alegerile din septembrie ’92 parcă i-ar fi readus, în sfîrșit, cu picioarele pe pămînt, Milică-tată, Rafaele, Octave, Codruțe, Angelico, Doinițo, puteți să vă duceți la culcare, românul s-a deșteptat, a ales pentru a două oară pe cine-i vrea binele, cît ne-om fi dat noi de ceasul morții uitîndu-ne în gura maestrului Vergilius, care nu e vorbă că știa el ce știa cu misiunea și chemarea ca să luminăm poporul, mă rog, poporul își vede de-ale lui, așa că să ne vedem și noi de-ale noastre, cît o mai fi să mîncăm o pîine pe moșia lui dom’ Emanuel. Asta în vreme ce maestrul continua să-și rumege iluzia, care de bună seamă că avea să-l piardă după cît suflet punea în povestea asta cu recuperarea revoluției furate, și uite-l că primise o lovitură mortală, se vedea pe fața lui mumificată de o suferință atroce, cît o mai fi fost de văzut, căci apărea tot mai rar prin redacție, și cît de curînd, avea să dispară definitiv. Nici dom’ Emanuel nu prea mai era de văzut, dar, desigur, din cu totul alte motive. Afacerile și politica îi mîncau tot timpul și, oricum, *Blocada* nu-i mai aducea nici un cîștig. Continua totuși să bage bani în ea, ținîndu-i parcă de milă să-și facă de lucru în sediul acela meschin dintr-un fost atelier de croitorie din împrejurimile Podului Izvor, în care-și pornise afacerea imediat după Revoluție. Tot e bine că ne dă și nouă de o fasolică, Milică-tată, pe lîngă cei cinci sute de salariați ai trustului, care robotesc pe brînci la cincisprezece publicații, îți dai seama cît de productiv îmbină politica cu divertismentul și pornografia, sportul cu moda și afacerile imobiliare, cultura cu arta culinară, grădinăritul și creșterea animalelor, îți dai

seama ce uzină, la care Milică, să nu crezi că numaidecît de milă încă te ține sau că doar din tipărituri a ajuns el milionar, păi, e la mintea cocoșului că spală niște bani, iar Octav, că ce ne pasă nouă dacă merge treaba și ne luăm salariul, ne facem că facem, Doinițo și Angelico, cu trei mii de exemplare săptămînale, punem și noi umărul s-acoperim afacerile cu droguri, prostituție și trafic de carne vie și șpăgi din privatizări, din care curge-n conturile lui dom' Emanuel, care dă să mănînce la atîta lume, să-i ciugulească toți din palmă ca porumbeii, ăsta-i interesul, și Codruț că fiți atenți ce vorbiți cu Angelica și Doinița de față, că pot să vă spună bossului, ba vezi de treabă, că n-or fi ele atît de proaste ca să-și taie singure craca de sub picioare-n felul ăsta și să rămînă cu deștu-n gură, ba bine că nu, nu le plîngeți voi că n-ar fi în stare, la o adică, să se lipească unde le-o fi mai bine în toată uzina asta de trust cu cinci hectare de sedii prin tot orașul, uite-l cît s-a întins, păi, sprijin ocult, cum spuneam, 'ți-ai dracului de securiști și comuniști, păi, neamurile proaste criptocomuniste, ăștia l-au făcut mare, și peste asta, dom' Emanuel era parlamentar și pornit să candideze la președinție la alegerile viitoare, Milică-tată, măcar de-ar ieși, și atuncea să te văd cum ai să mai latri la bandiții de la Cotroceni…

Dacă nu cumva ți se făcuse dor de orfani, Rafaele, luînd aminte și cumpănind la duhurile rele, care par să fie întotdeauna în altă parte decît acolo unde ți se pare că le vezi. Ritualul alcătuirii frazelor și al aranjării lor în paragrafe devenise o voluptate și un viciu, culminînd cu momentul de luni dimineața, cînd se înființa cu noaptea-n cap la chioșcul de ziare ca să cumpere *Blocada*, ca să-și recitească, pentru a șaptea oară, cele trei articole săptămînale. A consemnat pentru dumneavoastră, da, s-ar fi cuvenit de-acum să se întrebe pentru cine. Voluptatea și viciul se derulau parcă în virtutea unei inerții rele, invocînd parcă osteneala și dezamăgirea cruntă a maestrului Vergilius, acel poet nevricos, neîmpăcat cu lumea, despre care toți credeau de-acum că ar fi murit de inimă rea. Duhurile rele, Rafaele, ar fi dat să-ți mănînce și ție inima. Te optinteai din răsputeri să le alungi cînd tocmai plecaseși de la Elenuța ca să te muți la Mirela, care cît de curînd avea să nască, așa

încît să-i fi ținut de urît, dragostea mea, să-i țină curajul treaz, iar de-acum s-ar fi putut spune că are și el familia lui, Milică-tată, un bun motiv ca să ne vedem de treabă.

Deși dădea semne de osteneală, încă mergea treaba cu *Blocada*. După ce vreme de doi ani se ținuseră de tabietul celor trei ședințe săptămînale de marți, miercuri și joi, pe măsură ce computerele înlocuiau mașinile de scris, iar revista devenea o anexă tot mai neînsemnată a trustului căruia îi deduse numele, odată rămași fără maestrul Vergilius și dom' Emanuel, păstrară doar întîlnirea de joi, cînd se adunau în jurul prînzului în localul de peste drum de redacție. *La doi cocoșei* scria pe firmă, dar lumea îl știa în zonă mai mult de *La doi colonei*, de bună seamă că din pricina văditei poziții strategice din apropierea clădirii Arhivelor SRI și a sediului Poliției Capitalei, iar pe de altă parte, cei doi cocoși din care se iviseră doi colonei ar fi fost un simbol al virilității vigilente, cerută de practicarea unei meserii cumva înrudite cu a lor. Altminteri, s-or mai fi intersectat ei prin zonă cu sereiști și polițiști împintenați, dar asta n-ar fi avut cum să-i deranjeze. Joia aveau masa lor rezervată într-un separeu, lîngă ușile rabatabile, căptușite cu tablă de inox, ale bucătăriei, cu vedere deschisă larg spre Podul Izvor și cheiul Dîmboviței.

Azi ningea, mîine ploua și îngheța bocnă, Rafaele, vreme amestecată, de sfîrșit de februarie. S-ar fi cuvenit să te bucuri, dar uite că-ți venea peste mînă să te obișnuiești cu gîndul : Mirela născuse, iar lui îi pica greu să se știe tată al unui singur copil care-i al lui, mai mult decît al atîtor orfani care-s ai tuturor și ai nimănui. Își rumega boala asta difuză, uitîndu-se, prin geamul vitrinei localului, de-a lungul trotuarului îngust de lîngă Dîmbovița, punctat de copaci brumați cu chiciură și grămezi de gheață, iar peste apă, dincolo de parcul înzăpezit și încețoșat, se contura în zarea fumegoasă cazemata Casei Poporului, un al treilea reper al poziției strategice în care își făceau de lucru. Clădirea pătrățoasă cu alură de penitenciar de maximă siguranță, durată să răzbată prin veacuri, cocoțată în vîrful dealului și unduind ca o fantomă în ger și în ceață. În local era cald, o atmosferă plăcută, familiară, străbătută

de aburii de la bucătărie, care aproape că-i săturau înainte să vadă pe masă varza călită și cîrnații, fripturile și castronelele cu ciorbă de burtă, un deliciu și un lux pe care și-l permiteau mai mult de nevoie, dată fiind meseria care-i ținea toată ziua pe drumuri, constrîngîndu-i să ia masa-n oraș. Meseria lor era un bun prilej, altminteri, ca să schimbe decorul și gustul mîncării de acasă. Farfuriile, sticlele de bere și vodcile se îngrămădeau pe lîngă mapa din vinilin albastru jegoșit, în care Codruț își ținea materialul pentru numărul următor al revistei, umflată și legată cu un șiret de gheată ; după ce Codruț o dezlega, manuscrisele articolelor treceau din mînă-n mînă peste bucate, în timp ce se comentau și se licitau titluri, găselnițe, fraze, idei, istorioare apte să se dezvolte în subiecte de senzație ce se înlănțuiau și se condiționau reciproc pentru a compune acea inepuizabilă poveste a revoluției din care ei continuau să se hrănească, uite, bunăoară Angelica venise de la Tribunal, de la a cincea ședință a procesului lui Nicu Ceaușescu, și trîntise un articol de zile mari. *Fiul dictatorului nu crede-n lacrimi*… Codruț citea pe sărite, mda, ăsta era un film, n-are a face, Nicu Ceaușescu a cucerit asistența… Farmecul și elocvența i-au făcut totodată faimă și renume avocatei Paula Iacob… Da-da-da, charisma fiului dictatorului, pe care românii deja au început să-l regrete. Bla-bla-bla… Ceaușescu, să ne ierți, în decembrie-am fost beți ! Ești nebună, Angelico, asta ai scos-o de la tine… Ba bine că nu, mă rog, ni se oferă această mascaradă de proces, menit să pună într-o lumină favorabilă justiția română coruptă pînă-n măduva oaselor, aservită puterii criptocomuniste, care justiție, vezi Doamne, și-ar face datoria, ca o compensație a felului cum a dispus de asasinarea lui Ceaușescu printr-o și mai mare mascaradă de proces, acuzîndu-l de genocid național în numele poporului român, bla-bla-bla, bla-bla-bla… Codruț e de părere că nu dă bine să luăm apărarea lui Ceaușescu sau lui fiu-său, mai cu seamă după ce cotidiene feseniste precum *Adevărul*, *Dimineața* și *Azi* au scris despre *Blocada* că-i o publicație ceaușistă, ca să nu mai zic de *România Mare* care, număr de număr, somează Procuratura să ne aresteze, însă Doinița ia apărarea Angelicăi, fiind de părere că toate

ofensele care vin din partea presei aservite puterii sînt bine-venite, ca să ne scoată în evidență, și că nu-i niciodată de prisos să reamintim de asasinarea lui Ceaușescu de către liderii puterii securist-nomenclaturiste, pentru a nu-i da posibilitatea, într-un eventual proces corect, să spună mai multe despre lovitura de stat care a fost de fapt Revoluția, bla-bla-bla, și toată povestea cu teroriștii, mă rog, iar o luăm de la capăt, tot ei au inventat-o, ca să-și spele crimele, bla-bla-bla, se știe, lasă-ne, Doinițo, da' mai bine uite aici, pentru prima pagină – *Nicu Ceaușescu, bolnav de ciroză în ultima fază*, *spovedania unui muribund*, alături de, să zicem : *A fi sau a nu fi mort în România în vremuri de tranziție* – anchetă socială de Rafael Ogrinjan și Octav Cerchez. Asta ce dracu' mai e, că-i lungă de nu se poate ?!… Octav îi explică, în timp ce Codruț numără paginile gîrbovit peste paharul de vodcă, cu buza de jos răsfrîntă, păi, despre cheltuieli de înmormîntare pentru toate buzunarele, cu tarife practicate de societățile private de pompe funebre, precum și prețurile locurilor de veci în cimitire centrale sau în comune suburbane, mă rog, zece pagini dactilo, Dumnezeule, cine o să citească atîta despre morți, cînd *Evenimentul zilei* se vinde-n draci, cu știri de cinci rînduri despre găini violate ? Ne facem de cap pe banii lui dom' Emanuel, nu e nevoie să citească nimeni, nici măcar Codruț, fiindcă oricum nu-l va băga în numărul ăsta, fiindcă s-a ivit altă prioritate, Doinița ne-a trimis deja prin fax o relatare amplă despre primul Congres al Partidului Ultraprogresist Liberal, care e în curs de desfășurare la Sala Polivalentă. Președintele proaspăt ales al PUL-ului, domnul Emanuel Victor Calomfirescu, eminent om de cultură, o certitudine pentru viitorul politic al României, bla-bla-bla… Codruț își dă cu părerea că prea îl lingem pe față, măcar că pe banii lui, s-ar putea să se simtă jenat, la care Milică rîde, s-ar putea să se simtă jenat pe merit, îl lingem și pe față, și pe verso, iar Rafael că ce lucrare genială asta cu PUL-ul și ce lovitură, care o să-l facă ministru pe dom' Emanuel al nostru și n-o să-i mai trebuiască *Blocada*, o să vedeți, cît de curînd ne va pune pe liber…

Știau, nu-ți trebuia cine știe ce intuiție ca să-ți dai seama, Milică-tată, Rafaele, Codruțe, Octave, Doinițo și Angelico, puteați

să vă duceți la culcare iarăși, care pe unde v-or fi soarta și norocul. Pînă atunci însă, Codruț număra la pagini : sînt șase, plus discursul președintelui, încă opt pagini dactilo, și încă trei de comentarii și declarații ale celor prezenți, să fie primit pentru dom' Emanuel, regele nostru.

32

Deocamdată cel puțin, nu-i cerșitul de ea. Ar mai fi de așteptat, ar mai avea de trudit ca să-nvețe. A-nvățat, în schimb, să se miște prin aglomerația magazinelor, a talciocurilor, a tîrgurilor duminicale. Într-o seară, s-a întors acasă cu o sticlă de Cola, altă dată a adus un ciorchine de banane, înșfăcat în trecere de pe o tarabă lăsată de izbeliște de către vînzător pentru douăzeci de secunde, dragostea mea, ești eficientă, și ea că-ți închipui dac-aș fi avut o traistă la mine cum aș mai fi făcut-o pă treabă… Ba bine că nu ; lăcomia nu-i bună, măcar că pare să ne pună-n mișcare. Lăcomia, frica, curiozitatea, dragostea mea, după cum ți-am mai spus – astea trei, da, ele ne activează, dar tot ele ne sug, ne năruie, ne risipesc în cele patru zări… Să nu uiți : tot ce nu putem duce în mînă, în sîn, sub cămașă, cu spinarea, fără să ne cocoșeze prea tare, ne împinge pe nesimțite, fără să ne dăm seama, acolo… Acolo-s plînsul și scrîșnirea din dinți, foamea și setea în veci neastîmpărate, moartea veșnică pe care-o vezi doar cum ne împresoară din toate părțile și cum lumea se opintește s-o care în cărucioare prin halele supermarketurilor și s-o înghesuie în portbagajele mașinilor. Sînt pline să dea pe-afară vitrinele, panourile publicitare, ecranele televizoarelor și ale computerelor… Zi de zi, trebuie să învățăm noi tertipuri ca să ne ferim din calea ei, zi de zi, trebuie să trudim să ne perfecționăm, ca să-i facem față.

Ba taci că-i bine. Bine că și-a dat drumul la furat – o îndeletnicire cît de cît sportivă, pentru care are unele calități : în primul rînd, agilitatea sălbăticiunii deprinse cu foamea și hăituiala, flexibilitatea

și rezistența mușchilor, exersate în înfruntările amoroase îndrăcite, ce spulberă toate limitele sațietății, dragostea mea, asta ține și de foame, și de sete, și de dor de codru verde, iar la o adică-i o boală, care de bună seamă c-o avea un nume în tratatele de specialitate și de care ne-am molipsit unul de la altul, la fel ca și de sărăcie, însingurare, înstrăinare.

Cu aceeași trudă și umilință, învățam pe pielea noastră cît de străini sîntem în lumea asta, mereu pe fugă și pe picior de plecare, împărtășindu-ne din mers din dulceața cărnii ; plăcerea se plătește, dragostea mea, dar pe undeva, pe alături, poți rămîne cu ceva în contul plății : un rest, un mizilic acolo, care contează însă enorm. O banană și-o bomboană, deh, aproape seară de seară, ea se întoarce acasă încărcată ca o albină, cu sînul și buzunarele pline de biscuiți și de napolitane, bomboane, sticle de suc, gume de mestecat… Uneori aduce și bani, dragostea mea, ai grijă să nu te prindă, cum te freci de bărbați în înghesuială și-i pipăi, s-ar zice totuși că nu te riști prea tare… Pe de altă parte, el umblă după Mărgărit să-i țină de urît ori să-l ajute să-și descurce treburile, și uite că nu în zadar. Îi mai iese și lui cît să-și tragă sufletul. E prea de ajuns, dragostea mea, sînt prea de ajuns grijile fiecărei zile ca să ne mai facem griji pentru ziua de mîine. E prea de ajuns să umbli prin zăduf și să stai la mîna unuia care, la rîndul lui, stă la mîna altora.

Erau și seri cînd ieșeau împreună, dragostea mea, mînă-n mînă adulmecau o adiere răcoroasă, dînd tîrcoale meselor de plastic scoase de patronii barăcilor-buticuri pe trotuare. Ocheau cîte o ladă mai stingheră, din care se serveau cu două sticle de bere și le beau la douăzeci de metri mai încolo, așezați pe trotuar, în întuneric. Într-una din serile acelea au avut ceva mai mult noroc. Mirela a ochit un mobil pe o masă, lîngă o sticlă de bere, presimțind și pîndind momentul cînd omul s-a dus pînă la bar sau la toaletă, și zbughe-o cu el peste stradă și-n întunericul dintre blocuri. La nici o jumătate de minut în urma ei, se întoarse tipul ăla la vreo treizeci de ani, și se vedea pe el abuzul de vitamine și de steroizi – un obsedat al trasului de fiare, desigur, cu ceafă de taur,

umeri ca niște platoșe, brațe de sugrumător cu bicepși cît căpățîna de varză. Rafael îl știa din vedere, îl mai văzuse prin zonă în tricouri d-astea mulate pe tors și fără mîneci, legănîndu-și superbul hoit de poster publicitar pentru aparate de făcut mușchi și pentru suplimente nutritive, dar parcă ar fi dat să-l deconspire uitătura melancolică, pierdută, care te făcea să te gîndești la vreo neputință ascunsă după mușchii ăia și deopotrivă compensată de ei. Îi ducea după el ca pe un cîine feroce, fidel, dar, la o adică, mușchii sînt o investiție mai sigură decît un cîine, și încă și mai sigură decît un mobil. Uite-l că de un sfert de oră de cînd s-a întors la masă habar n-are, încă n-a observat… Așteaptă pe cineva, da, niște tovarăși pentru care a luat sticla și paharele de la bar și a rezervat celelalte trei scaune de la masă. Lungește gîtul după ei și uite-l că tot nu se hotărăște să-i sune pe mobil… Rafael îl observă îndeaproape, păi, cum dracu' ? Păi, ce fel de bărbat și soț de nădejde, mire și amant al nemuririi, și tovarăș de furăciuni s-ar mai numi, dragostea mea ? Doar să-i acopere retragerea, deși nu s-a gîndit nici o secundă că n-ar fi în stare să se descurce de una singură. Altminteri, nu s-ar mai fi încurcat… Curiozitatea îl îndeamnă să zăbovească, deh, curiozitatea o să-l piardă. Vrei să vezi cu ochii tăi cum percutează ăsta observînd lipsa telefonului mobil și te freci pe lîngă masa lui, animat de o nerăbdare ce ar putea să bată la ochi… Rafael pune mîna pe un scaun și întreabă dacă-i ocupat, iar privirea rea care i se aruncă îl edifică numaidecît : tipul nu-i nicidecum vreun ageamiu fofilîndu-se în dosul unei caruri de gladiator confecționată la comandă, artificială. Are mai mult tupeu și cruzime decît mușchi și se vede că-i uns cu multe alifii, dotat complet pentru a răzbate cu fruntea sus prin această Vale a Plîngerii, lăsînd praf și pulbere în urmă. Îi face semn să circule, mîrîind agasat, îndepărtîndu-l cu privirea ca pe un gunoi, și dac-ai sta bine să te gîndești, chiar asta ești, un gunoi, ceva ca o pală de duhoare plutind în briza prăfoasă a nopții, legănîndu-se și risipindu-se printre ghetourile astea, dar uite-l, în sfîrșit, pipăindu-se la brîu și-n buzunare și umblînd în patru labe pe sub masă, înjurînd și întrebînd în stînga și-n dreapta dacă n-au văzut, păi, ce dracu' să mai vadă ? Degeaba ar mai

adulmeca după miasma care e Rafael și care s-ar putea învîrti toată noaptea pe acolo fără să-l întrebe nimeni ceva de viața lui, cine e și cu ce se ocupă, cu ce-și plătește băutura aia de pe masă, așa că n-ar fi riscat nimic învîrtindu-se pe acolo, dar nici n-ar mai fi avut la ce să rămînă. Să plece, da, să se întoarcă la dragostea lui. Să plece, că de dispărut, a dispărut de mult.

Dispăruse. Nu mai putea fi nici atins și nici văzut. Carnea și sîngele lui, oasele, tendoanele se amestecaseră-n dogoarea strînsă și tasată peste zi în plăcile de beton ale cuibușorului lor, care noaptea emana damfuri încinse de pucioasă. Iadul pe care-l cutreierăm mînă-n mînă, dragostea mea, sîntem niște umbre. Sîntem tot mai străini în orașul ăsta în care ne-am pomenit însetați și potolindu-ne setea cu apă de canalizare, iar stomacurile noastre au devenit apte să recicleze gunoaie, în timp ce sîngele a căpătat fluiditatea și consistența nedezmințită a fecalelor. Respirăm gerul și arșița morții, tot mai vii și mai străini aici, în locul ăsta unde am cerșit și am furat și am dat peste bot celor care au vrut să facă din noi altceva decît ce sîntem de fapt, da, cretinii chiar au crezut c-o să le meargă…

Cretinul dracului ! Ce o mai vrea de la viața noastră ? Mobilul piuia în draci, în ritmul înțepat-melancolic al unei manele. Aș da zile de la mine, să mai fiu o zi cu tine… Oh, dragostea mea, de unde atîta patimă și dorință ? De unde-atîta iubire, oh, degeaba suni, că nu sînt acasă… S-ar putea să fie chiar el, Vandam, pasionat de manele, mă rog, la început l-ai văzut într-un fel, pe urmă în alt fel, acum altfel… Ultima impresie contează, rahat, poți să te dai cu capul de pereți, că nu te cunosc. Nu răspund. Sînt un nemuritor în definitiv. Casa mea și patria mea nu-s în ghetourile astea jegoase. Pe aici sînt în trecere, îmi trag nițel sufletul și mă duc, fără să intru-n vorbă cu toți cretinii. Oricum, n-ar fi o mișcare bună să răspund, să-i dau cretinului satisfacție.

Era în bucătărie telefonul, într-un sertar cu furculițe. Se jucase probabil ăla mic cu el și-i deschisese sonorul. Pînă una-alta, pînă ar găsi un client să-l vîndă, era bun să sperie turmele de carcalaci care se plimbau pe aragazul acoperit cu cruste imemoriale de iahnii de fasole și de tocănițe de cartofi. Vom lăsa niște urme, dragostea

mea, cine va veni în cuibușorul nostru după ce-om vinde n-are decît să curețe și să dezinfecteze pînă o da în turbare. Nevoia ne învață multe, dragostea mea, să furăm, să cerșim, să ne umilim, dar trebuie să recunosc : ești complet lipsită de orice fel de aptitudini de gospodină. Harul de mamă și curvă ți-o fi retezat din scurt pornirea nativă de a deretica și curăța, mă rog, sînt niște luni de cînd nu ne mai permitem detergenți. N-ar fi cel mai mare neajuns, dar gîndește-te, totuși, că toate necazurile astea sînt de fapt un preț de nimic pentru visul vieții veșnice care sapă în noi neobosit, și deja nu mai sîntem cei care am crezut cîndva că am fi și nici ce au vrut alții să facă din noi… Adevărul e că sîntem duși, adică mergem încotro sîntem duși, însă prea puțini înțeleg asta, că sînt duși și trebuie să se lase duși fără să slăbească totuși vigilența și strădania… E trecut de miezul nopții, și el iarăși n-are somn. Să veghezi, da, încercînd să înțelegi rostul direcției spre care ești dus, cînd totul pare fără rost, părăsirea și sărăcia lucie, și totuși există un rost și un înțeles la care trebuie să iei aminte în permanență, veghind, da, atent la toate semnele și semnalele, ca să răspunzi, fiindcă mereu ți se oferă, ți se propune…

— Alo, da, io sînt ! Ce-ți trebuie, dom'le ? Ce suni așa ca disperatu' ?

— Care ești, băăăă ?! urlă o voce spartă, trăsnind a vodcă și a bere. Unde ești ?

— Măi, omule, nu te enerva degeaba. Nu zbiera la mine, că nu rezolvi nimic. Nu faci decît să-ți înrăutățești situația.

— Băăă, îți iau beregata ! Zi repede unde ești !

— Sînt pă mă-ta ! Sînt călare pă mă-ta, dacă insiști atîta… I-am băgat mobilul ăsta-n fund lu' mă-ta și chițăie de plăcere…

— Ai să ți-o iei urît de tot pentru chestia asta. Nici nu-ți închipui…

— Ascultă, chiar nu poți să te calmezi ca să discutăm omenește ? Dacă nu ești în stare să apreciezi că-ți răspund la telefon și că am răbdare să-ți înghit inepțiile, la revedere.

— Te tai, bă, vin cu sabia la tine și te fac pastramă !

— După ce că nu ești sănătos la cap, mai ești și beat. Vii cu sabia, ai, cine dracu' te crezi ? În loc să vii cu trei milioane să-ți recuperezi mobilul… Mă gîndeam că-ți mai e de folos.

— Unde să vin ? Spune-mi unde, și-acuma vin cu banii-n dinți. Te-am făcut cu trei milioane fără să miști un deget.

— Notează-ți. Am o adresă complicată… Ba nu. Ai zis că vii cu sabia și n-aș vrea să dai de necaz. Cum ești acum asupra nervilor, n-aș vrea… Sună-mă mîine, măi, omule. Acum, te rog să nu mă mai deranjezi. Trebuie să mă culc. Dimineață, la cinci, trebuie să fiu în picioare. Închipuiește-ți că mai sînt și oameni care muncesc…

— Băăă, îți iau glanda ! Ascultă aicea la mine ! De mine nu scapi, orice ai face ! Crezi că nu dau de tine ?

— Chiar ești dus, zău, îmi pare rău. Mă faci să-mi schimb impresia. Te-am văzut băiat deștept, cu mușchi pă tine, curățel, cu mobil la brîu, de care văd că nu ești în stare… Uite ce e, sună-mă mîine-seară să aranjăm. N-ai să mori încă o zi fără telefon.

— Cine ești, băăă ? Cum te cheamă ?

— Mă cheamă Nemuritorul, dacă asta te-ar ajuta cu ceva…

— Nemuritorul… Ăla cu sabia, din serial ? Ești nebun. Vino aici, la masa asta de unde mi-ai furat telefonul, dacă zici că ești ăla.

— Să vin cu sabia ? Ți-am spus că ești dus. Acuma lasă-mă, vorbim mîine…

Vocea se îndepărtă puțin rîzînd, comentînd, auzi cine zice ăsta că este, hă-hă-hă, auzi peste cine-am dat, și chicoteli, glasuri amestecate și vai de pula noastră, Nemuritorule, vino repede, te așteptăm cu fripturile pe masă, și alt glas pițigăiat, de fetișcană :

— Vino, Nemuritorule, să te punem la treabă, că lui Zizi i-a murit.

— I-a murit la intrare, chicotiră alte glasuri. Alo-alo, ne auzi ? Nemuritoruleeee…

— Băi, mortăciune ! reveni vocea lui Zizi, rățoindu-se aproape îngrijorată. Răspunde ! Ce-ai pățit de nu răspunzi ? Zi o vorbă. Hai, dă un semn, trăiască mă-ta de băiat deștept. Te-am făcut cu mobil, și-acum faci pe supăratul. Mai vrei să-ți iau un telefon ? Zi,

dă comandă la ce-ți mai trebuie. Am bani, bă, pot să te cumpăr cu tot neamul tău de mortăciuni…

Rafael adormise cu capul pe masă, căzut peste brațele încrucișate pe firimituri de pîine uscată și cu gîndaci umblîndu-i pe umeri și pe ceafă.

— Zi o vorbă, mortăciune, răspunde odată!

Au apărut:

Radu Aldulescu – *Mirii nemuririi*

Lucian P. Petrescu – *Vedere spre curtea interioară*

Valeriu Cristea – *După-amiaza de sîmbătă*

Augustin Cupșa – *Perforatorii*

Andrei Mocuța – *Povestiri din adânci tinereți*

Ilinca Bernea – *Semnul Lunii*

Valentin Ursianu – *Tavanul Ipotetic*

Constatin Țoiu – *Istorisirile signorei Sisi*

Eugen Uricaru – *Supunerea*

Radu Aldulescu – *Amantul Colivăresei*

Florina Ilis – *Cinci nori colorați pe cerul de răsărit*

Florina Ilis – *Cruciada copiilor*

www.polirom.ro

Redactor: Mădălina Ghiu
Corector: Raluca Goția
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Alexandru Popovici

Bun de tipar: octombrie 2006. Apărut: 2006
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iași, Tel. & Fax (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tipografia S.C. MEDIAPRINT S.R.L.
str. București, nr. 254-256, Călărași, 9100058
tel. (0242)31.12.95, fax. (0242)31.12.95

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA